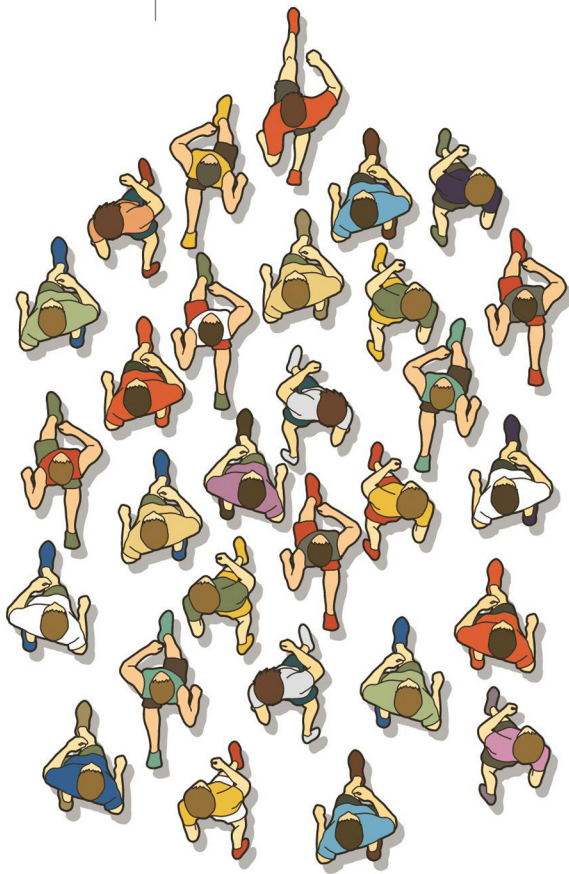

สิ่งที่รอ
อยู่หลัง
เส้นชัย

วอร์ณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า
ประจำปี ๒๕๖๓

สืบสาน สร้างสรรค์ วอร์ณกรรมการเมือง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๓

สืบสาน สร้างสรรค์ วรรณกรรมการเมือง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๓

สิ่งที่รออยู่หลังเส้นชัย

พิมพ์ครั้งแรก	กันยายน ๒๕๖๓
ISBN	978-616-399-060-0
จำนวนพิมพ์	๑๕,๐๐๐ เล่ม
จำนวนหน้า	๒๔๐ หน้า
บรรณาธิการ	วาสนา ชูรัตน์
ออกแบบปก	ศิษฐ์ริสเนสส์
รูปเล่ม	ธนวรินทร์ เกตุรัตน์
ภาพประกอบ	อธิป วัตเวียงคำ
พิสูจน์อักษร	ยุพดี ดันติทวีโชค
จัดทำโดย	กลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตยและกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ๑๑๑๑ ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๕๔๙๑ - ๕
พิมพ์ที่	สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

“สืบสาน สร้างสรรค์ วรรณกรรมการเมือง”

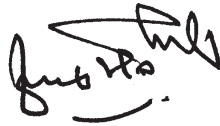
คำนิยม ของ ประธานรัฐสภา

วรรณกรรมเป็นผลิตผลทางความคิด ซึ่งมักประพันธ์ขึ้นจากจินตนาการควบคู่ไปกับความเป็นจริง โดยมีเรื่องราวต่างๆ ในสังคมเป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์ผลงาน การอ่านงานวรรณกรรมจึงทำให้เข้าใจชีวิตและสังคมมากขึ้น รวมทั้งยังได้รับความไพเราะของภาษา ทำให้คนอ่านเกิดแรงบันดาลใจ เห็นถึงมุมมองต่างๆ ที่ผู้ประพันธ์ถ่ายทอดผ่านตัวอักษร ร้อยเรียงเป็นเรื่องราวด้วยจินตนาการผสมผสานกับความเป็นจริงในสังคม

หนังสือวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า “สิ่งที่รออยู่หลังเส้นชัย” เล่มนี้ เป็นการรวมผลงานเรื่องสั้น และบทกวี ที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้าประจำปี ๒๕๖๓ ซึ่งจัดขึ้นโดยรัฐสภา โดยคุณค่าของวรรณกรรมที่โดดเด่นในเล่มนี้คือ มีเรื่องราวหลากหลายมุมมอง สะท้อนภาพสังคมหลายมิติ มีเนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นประชาธิปไตยที่ลุ่มลึก นับว่าเป็นการเหมาะสมกับกาลเวลา เพราะประชาธิปไตยกำลังถูกท้าทาย การเผยแพร่วรรณกรรมเหล่านี้ จึงเป็นส่วนหนึ่งในการฟื้นฟูประชาธิปไตยให้กลับมา

เข้มแข็ง และเป็นประชาธิปไตยเสรี คือประชาธิปไตยของประชาชนอย่างแท้จริง

ขอแสดงความยินดีกับผู้ที่ได้รับรางวัล และเป็นกำลังใจให้ผู้ส่งผลงานเข้าประกวดทุกคน ซึ่งถือว่าท่านได้เป็นส่วนหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการแสดงออกทางความคิดผ่านวรรณกรรม และขอขอบคุณคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๓ ที่ได้ร่วมกันพิจารณาผลงานจนได้วรรณกรรมที่ทรงคุณค่า ท้ายที่สุดนี้ ผลงานวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ที่ได้รับรางวัลในปี นี้ จะมีความโดดเด่นในเชิงวรรณศิลป์ และมีเนื้อหาที่สร้างคุณค่าอย่างไร ขอเชิญทุกท่านได้ทัศนด้วยตัวของท่านเองต่อไป

(นายชวน หลีกภัย)
ประธานรัฐสภา

คำนำ

“รางวัลพานแว่นฟ้า” ในปีนี้เกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร กับสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย สถาบันพระปกเกล้า สถาบันกวีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ศิลปินแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวรรณกรรม

จากปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่เริ่มจัดประกวดวรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าขึ้นเป็นครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน “รางวัลพานแว่นฟ้า” ได้รับความยอมรับในวงกว้างขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้เห็นได้จากจำนวนผลงานที่ส่งเข้าประกวดเพิ่มมากขึ้นทุกปี จากการประกวดครั้งแรกมีผลงานเรื่องสั้นส่งเข้าประกวดจำนวน ๘๖ ผลงาน และในปีนี้เป็นการแข่งขันครั้งที่ ๑๙ มีผลงานวรรณกรรมส่งเข้าประกวดจำนวน ๑,๒๑๔ ผลงาน เป็นเรื่องสั้นจำนวน ๔๘๐ ผลงาน และบทกวีจำนวน ๗๓๔ ผลงาน คณะกรรมการได้ใช้ความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาตัดสินผลงานให้ได้รับรางวัลดังที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้

๔ ปี ที่ผ่านมากับการทำหน้าที่ประธานกรรมการรางวัล
พานแว่นฟ้า ผมเชื่อมั่นเหลือเกินว่า “รางวัลพานแว่นฟ้า” จะทำหน้าที่
สืบสาน สร้างสรรค์ วรรณกรรมการเมืองต่อไปตราบที่มีผู้สนใจส่งผลงาน
เข้าประกวด มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ทุ่มเทเวลา ความสามารถพิจารณา
ผลงานอย่างละเอียดรอบด้าน และที่สำคัญคือการที่มีผู้อ่านสนใจศึกษา
นำสาระข้อคิดในวรรณกรรมไปสร้างสรรค์การเมืองการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยของเรา

ผมขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ทำให้การประกวด
วรรณกรรมการเมือง “รางวัลพานแว่นฟ้า” ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อ
ร่วมกันทำหน้าที่สำคัญในการสืบสานวรรณกรรมการเมืองต่อไป

(นายสรศักดิ์ เพียรเวช)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประธานกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๓

สารบัญ

ประเภทเรื่องสั้น

รางวัลชนะเลิศ

สิ่งที่รออยู่หลังเส้นชัย	๒๓
โดย วิโรจน์ สุทธิสีมา	

รางวัลรองชนะเลิศ

พลเมืองดี	๔๑
โดย วุฒินันท์ ชัยศรี	
เส้นแบ่ง	๕๗
โดย วัฒน์ ยวงแก้ว	

รางวัลชมเชย

ขบวนการฟักทอง	๗๕
โดย ไต้หมู	
คราบที่ยังลอกออกไม่หมด	๘๗
โดย พยุงศักดิ์ แบบอย่าง	
แค่ผ้าเช็ดเท้า	๑๐๓
โดย ชิต ชยากร	
ใครจะเก็บซากหมาตัวนั้น	๑๑๕
โดย สุวิธนา	

ซากดึกดำบรรพ์ในพิพิธภัณฑ์ไม่มีชื่อ	๑๒๗
โดย จักขณ จันทร	
นครลิง	๑๔๑
โดย ชัน สีผา	
เมล็ดพันธุ์	๑๕๑
โดย พิณพิพัฒน์ ศรีทวี	
แหว่ข้าวคราวว่าข้าวแข็ง	๑๖๓
โดย พัชรพร ศุภผล	
สุนัขนำทาง	๑๗๗
โดย แพรพลอย วณิช	
เสียงร่ำไห้จากหิมพานต์	๑๙๓
โดย รติ รติธรณ	

ประเภทบทกวี

รางวัลชนะเลิศ

แผนที่และเขี้ยวปลวก	๒๐๖
โดย เทิดไท นามแทน	

รางวัลรองชนะเลิศ

เมืองนี้มีภูเขา แม่น้ำ ฯลฯ	๒๐๙
โดย หทัยรัตน์ จตุรวัฒนา	
เว้นพื้นที่ว่างเอาไว้	๒๑๑
โดย คีตญา อินทรแก้ว	

รางวัลชมเชย

๓๕ ชั่วโมง สัปายะสภาสถาน	๒๑๓
โดย สุธีร์ พุ่มกุมาร	
นัยแม่น้ำ	๒๑๖
โดย นรเศรษฐ์ ทับทิมทอง	
บ้านสองหลัง	๒๑๙
โดย ชูชาติ ครุฑใจกล้า	
พินัยกรรม	๒๒๑
โดย เสฎฐ์ บุญวิริยะ	
เพียงเสี้ยวส่วนและมวลสาร	๒๒๔
โดย กุลกนก รัตนเสรี	
แม่น้ำสี่สาย	๒๒๗
โดย อภิชาติ ดำดี	
เราอยู่ตรงนี้นานเกินไปแล้ว	๒๓๐
โดย ปาลिता ผลประดับเพชร	
เรื่องเล่าเพื่อลดอคติความเห็นต่าง	๒๓๓
โดย อังคาร จันทาทิพย์	
โลกสร้างเราให้เท่าเทียม	๒๓๖
โดย ฉัตรสุมาลย์ ภูแต่มนิล	
เส้นแบ่ง	๒๓๘
โดย สันดร แก้วเกิดมี	

คำสั่งรัฐสภา
ที่ ๕ / ๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๓

.....

ด้วยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จะจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๓ ประเภทเรื่องสั้น และบทกวี เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ผ่านศิลปะการประพันธ์เรื่องสั้น และบทกวี รวมถึงเพื่อสนับสนุนยกย่องผลงานวรรณกรรมไทยที่ทรงคุณค่าให้พัฒนาไปพร้อมกับสำนึกความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสมานฉันท์ และความสามัคคีของประชาชนในประเทศไทย

ในการนี้ เพื่อให้การจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๓ สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย จึงเห็นสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๓ ประกอบด้วย

๑. นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	ที่ปรึกษาและกรรมการ
๒. เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	ประธานกรรมการ
๓. เลขาธิการวุฒิสภา	รองประธานกรรมการ
๔. รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
(ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการปฏิบัติราชการ
ในสำนักประชาสัมพันธ์)	รองประธานกรรมการ
๕. นายพงศ์กิตติ์ อรุณภักดีสกุล	รองประธานกรรมการ
๖. นางสาวโชนรังสี เฉลิมชัยกิจ	รองประธานกรรมการ
๗. รองศาสตราจารย์ตรีศิลป์ บุญขจร	รองประธานกรรมการ
๘. นางกนกวลี กันไทยราษฎร์	รองประธานกรรมการ
๙. นางนิภา ทองถาวร	รองประธานกรรมการ
๑๐. นายวิทวัส ชัยภาคภูมิ	กรรมการ
๑๑. นายอัศศิริ ธรรมโชติ	กรรมการ
๑๒. นายอดุล จันทศักดิ์	กรรมการ
๑๓. นางขมัยกร บางคมบาง	กรรมการ
๑๔. ศาสตราจารย์ธีรณัฐ สัจจพันธุ์	กรรมการ
๑๕. นายบุรพา อารัมภีร์	กรรมการ
๑๖. รองศาสตราจารย์ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง	กรรมการ
๑๗. นายเรวัตร พันธุ์พิพัฒน์	กรรมการ

๑๘. นางสาวจันทรีวีร์ สมปรีดา	กรรมการ
๑๙. ผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์	กรรมการ
๒๐. ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา	กรรมการ
๒๑. นางสาวฐานี โปร่งรัมย์	กรรมการ
๒๒. นายศักดิ์ชัย วิจัยธรรมฤทธิ์	กรรมการ
๒๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สหัสโรจน์ กิตติมหาเจริญ	กรรมการ
๒๔. นายนฤเบศ สมฤทธิ์	กรรมการ
๒๕. นายชัยจักร ทวยทธานนท์	กรรมการ
๒๖. นายกนกพันธ์ สุนทรกมลวัฒน์	กรรมการ
๒๗. นายยุทธ โตดิเทพย์	กรรมการ
๒๘. นายเอกรัตน์ จิตรมนั้เพียร	กรรมการ
๒๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สกล บุญยทัต	กรรมการ
๓๐. นายพัลลภ สามสี	กรรมการ
๓๑. นายสุปัน รักเชื้อ	กรรมการ
๓๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชรภรณ์ ดิษฐปาน	กรรมการ
๓๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภัทรา บุญปัญญาโรจน์	กรรมการ
๓๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารียา หุตินทะ	กรรมการ
๓๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์หัตถกกาญจน์ อารีศิลป์	กรรมการ
๓๖. นางพรธาดา สุวธนวนิช	กรรมการ
๓๗. นางสาวกฤตยา ณ หนองคาย	กรรมการ
๓๘. ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร	กรรมการ
๓๙. นายวีโรจน์ เพ็งสะและ	กรรมการ
๔๐. นางสาวพรหมพิริยา พาพรมมี	กรรมการและเลขานุการ
๔๑. นายชยพล ยืนยง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๒. นางสาววันสิริ อินทนิล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๓. ว่าที่ร้อยตรีเลิศพิพัฒน์ รุจิปัญญา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๓ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. ดำเนินการจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๓

๒. กำหนดคุณสมบัติ เงื่อนไข หลักเกณฑ์ และข้อปฏิบัติในการส่งวรรณกรรมเข้าประกวด
พิจารณาถ่วงถ่วง คัดเลือก และตัดสินการประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๓ กำหนด
รางวัล สิทธิและพันธกรณีระหว่างผู้เขียน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และผลงานที่ส่งเข้าประกวด
วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๓

/๓. ดำเนินการ...

๓. ดำเนินการหรือจัดทำกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๓

๔. แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ได้ตามที่เห็นสมควร
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายชวน หลีกภัย)
ประธานรัฐสภา

ประกาศคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๓
เรื่อง การประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๓

ด้วยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๓ จะจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๓ ประเภทเรื่องสั้น และบทกวี เพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งในเรื่องสิทธิ หน้าที่ ความเสมอภาค และความรับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตย ผ่านวรรณกรรม

๓) เพื่อสนับสนุนและยกย่องผลงานวรรณกรรมไทยที่ทรงคุณค่าให้พัฒนาไปพร้อมกับสำนึกความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

๔) เพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ และความสามัคคีของประชาชนในประเทศชาติ

๒. ประเภทผลงานที่จัดประกวด

๑) เรื่องสั้น

๒) บทกวี

๓. ลักษณะของผลงานที่ส่งเข้าประกวด

๑) เป็นวรรณกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

๒) เรื่องสั้น เป็นวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น ต้นฉบับผลงานต้องเป็นภาษาไทย และพิมพ์ลงในกระดาษ เอ ๔ จำนวนไม่เกิน ๘ หน้า หากพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ใช้ตัวอักษรขนาด ๑๖ ตัวพิมพ์ (๑๖ พอยท์)

๓) บทกวี เป็นวรรณกรรมประเภทบทกวี หากเป็นบทกวีฉันทลักษณ์ ขนาดความยาว ๖ - ๑๒ บท ถ้าเป็นบทกวีรูปแบบอื่น (กลอนเปล่าหรือรูปแบบคำประพันธ์ที่สร้างขึ้นใหม่) ขนาดความยาวไม่เกิน ๒ หน้ากระดาษ โดยพิมพ์หรือเขียนลงในกระดาษ เอ ๔ หากพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ใช้ตัวอักษรขนาด ๑๖ ตัวพิมพ์ (๑๖ พอยท์) หากเขียนด้วยลายมือให้เขียนตัวบรรจง

๔. คุณสมบัติ ข้อปฏิบัติ และเงื่อนไขการประกวด

๔.๑ คุณสมบัติของผู้ส่งผลงานเข้าประกวด

๑) ประชาชนทั่วไป

๒) ผู้เขียนยังมีชีวิตอยู่ในขณะที่ส่งผลงาน

๔.๒ ข้อปฏิบัติในการส่งผลงานเข้าประกวด

- ๑) ผู้เขียนหนึ่งคนมีสิทธิ์ส่งผลงานเข้าประกวดได้ประเภทละ ๑ ผลงาน
- ๒) เป็นผลงานที่เขียนขึ้นใหม่ ไม่เคยพิมพ์เผยแพร่ในสื่อทุกประเภทก่อนการตัดสินของคณะกรรมการฯ

๓) ผู้ส่งผลงานเข้าประกวดจะต้องสร้างสรรค์ผลงานที่ส่งเข้าประกวดด้วยตนเองเพียงผู้เดียว ไม่ลอกเลียนหรือดัดแปลงจากผลงานของผู้อื่น หากมีการลอกเลียนหรือดัดแปลงหรือละเมิดลิขสิทธิ์ ผู้เขียนจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย ในกรณีที่พบว่าเป็นการลอกเลียนหรือดัดแปลงหรือละเมิดลิขสิทธิ์ หรือเป็นผลงานที่มีผู้สร้างสรรค์มากกว่าหนึ่งคน ไม่ว่าจะเป็นการตรวจพบระหว่างหรือหลังจากการประกวด การส่งผลงานเข้าประกวดและการได้รับรางวัลถือเป็นโมฆะ โดยคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๓ หรือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จะพิจารณาเพิกถอนสิทธิในรางวัลของผู้เขียนทุกประการ และอาจไม่รับพิจารณาผลงานที่ส่งเข้าประกวดในครั้งต่อไป ตามแต่ระยะเวลาที่จะกำหนดและประกาศให้ทราบ

๔.๓ เงื่อนไขการส่งผลงานเข้าประกวด

- ๑) ผลงานที่ส่งเข้าประกวด จะต้องไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และบุคคลอื่นใดทั้งสิ้น
- ๒) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๓ ไม่มีสิทธิ์ในการส่งผลงานเข้าประกวด
- ๓) คณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๓ ขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่ส่งคืนต้นฉบับผลงานที่ส่งเข้าประกวด
- ๔) คณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๓ ขอสงวนสิทธิ์ในการไม่ให้รางวัลใดรางวัลหนึ่ง หากไม่มีผลงานใดเหมาะสมถึงเกณฑ์ที่กำหนด
- ๕) การพิจารณาและการตัดสินของคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๓ ถือเป็นขั้นสุดท้าย ไม่สามารถนำไปฟ้องร้องและดำเนินคดีใด ๆ ได้
- ๖) ในกรณีที่ผู้ส่งผลงานเข้าประกวดทำผิดหลักเกณฑ์ จะด้วยวิธีการใดก็ตาม คณะกรรมการฯ หรือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ขอสงวนสิทธิ์ในการเรียกคืนรางวัลพร้อมเงินรางวัล

๕. หลักเกณฑ์ ขั้นตอน การพิจารณาคัดเลือกและการตัดสิน

๕.๑ หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกและการตัดสิน

- มีเนื้อหาส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย
- มีชื่อเรื่องของผลงาน
- มีความคิดสร้างสรรค์
- มีกลวิธีนำเสนอน่าสนใจ
- มีอรรถรส ขวนอ่าน และมีคุณค่าในเชิงวรรณศิลป์
- มีสำนวนและภาษาถูกต้องเหมาะสม
- มีองค์รวมของความเป็นวรรณกรรม

๕.๒ ขั้นตอนการพิจารณาคัดเลือกและการตัดสิน

การพิจารณาคัดเลือกและการตัดสินแบ่งออกเป็น ๓ รอบ

๑) รอบกลั่นกรอง (Longlist)

- โดยคณะกรรมการกลั่นกรอง

๒) รอบคัดเลือก (Shortlist)

- โดยคณะกรรมการการคัดเลือก

๓) ตัดสินรอบสุดท้าย

- โดยคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๓

ในกรณีที่มิมีปัญหาใด ๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๓

๖. รางวัลพานแว่นฟ้า

๖.๑ ประเภทเรื่องสั้น

๑) รางวัลชนะเลิศ ๑ รางวัล

ได้รับโล่รางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล ๖๐,๐๐๐ บาท

๒) รางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัล

ได้รับโล่รางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล รางวัลละ ๔๐,๐๐๐ บาท

๓) รางวัลชมเชย ๑๐ รางวัล

ได้รับเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล รางวัลละ ๒๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ ประเภทบทกวี

๑) รางวัลชนะเลิศ ๑ รางวัล

ได้รับโล่รางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล ๖๐,๐๐๐ บาท

๒) รางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัล

ได้รับโล่รางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล รางวัลละ ๔๐,๐๐๐ บาท

๓) รางวัลชมเชย ๑๐ รางวัล

ได้รับเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล รางวัลละ ๒๐,๐๐๐ บาท

ผลงานที่ผ่านการพิจารณารอบกลั่นกรอง (Longlist) ทั้งประเภทเรื่องสั้นและบทกวีที่ไม่ได้รับรางวัล จะได้รับเกียรติบัตรของประธานรัฐสภา

๗. สิทธิและพันธกรณีระหว่างผู้เขียน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และผลงานที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้า

ผลงานวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้า ทั้งประเภทเรื่องสั้น และประเภทบทกวี ถือเป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยที่สำนักงานฯ ไม่นำไปใช้ประโยชน์ทางธุรกิจหรือการค้าใด ๆ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิ์ดังนี้

๑) มีสิทธิ์ที่จะจัดพิมพ์เป็นหนังสือเล่ม หรือเผยแพร่ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ใด ๆ และมีสิทธิ์ที่จะจัดทำเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) หรือเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ใด ๆ

๒) มีสิทธิ์ที่จะจัดให้มีการแปล หรืออนุญาตให้มีการแปล เรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือทั้งหมด เป็นภาษาอื่น และเผยแพร่สู่สาธารณะ โดยให้ถือว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ ฉบับแปลที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้จัดให้มีการทำขึ้นในครั้งนั้น ๆ

๓) มีสิทธิ์ที่จะดัดแปลงส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมด เป็นภาพยนตร์สั้น ภาพยนตร์การ์ตูน บทเพลง บทละคร ละครวิทยุ หรือสื่อศิลปะใด ๆ เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณะ

๔) เจ้าของผลงานที่ได้รับรางวัลยังมีลิขสิทธิ์ในผลงานของตน

๘. วิธีการส่งผลงานเข้าประกวด

๑) สามารถส่งผลงานในรูปแบบต้นฉบับพิมพ์ เอ ๔ หรือไฟล์ PDF

๒) เขียนชื่อและนามสกุลจริง และ/หรือนามปากกา ที่อยู่พร้อมรหัสไปรษณีย์ หมายเลข โทรศัพท์ของผู้เขียน แนบท้ายผลงานที่ส่งเข้าประกวด

๓) การส่งผลงานเข้าประกวด สามารถส่งได้ดังนี้

๓.๑) ส่งผลงานเข้าประกวดทางไปรษณีย์ หรือส่งโดยตรงได้ที่ กลุ่มงานเผยแพร่ ประชาธิปไตยและกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อาคารดีพร้อม เลขที่ ๓๒๗ ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ วงเล็บมุมซองว่า “ประกวดวรรณกรรม รางวัลพานแว่นฟ้า”

๓.๒) ส่งผลงานรูปแบบไฟล์ PDF ได้ที่ อีเมล phan@parliament.go.th

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

เปิดรับผลงานเข้าประกวด ตั้งแต่บัดนี้ ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓ (ในกรณีที่ส่งทางไปรษณีย์ จะถือว่าวันประทับตราส่งไปรษณีย์เป็นสำคัญ)

- ประกาศรายชื่อผลงานที่ผ่านการกลั่นกรอง (Longlist) กรกฎาคม ๒๕๖๓

- ประกาศรายชื่อผลงานที่ผ่านการคัดเลือกเข้าสู่การตัดสิน กรกฎาคม ๒๕๖๓

รอบสุดท้าย (Shortlist)

- ประกาศผลการตัดสิน สิงหาคม ๒๕๖๓

- มอบรางวัล กันยายน ๒๕๖๓

ทั้งนี้ ผู้สนใจส่งผลงานเข้าประกวดสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กลุ่มงานเผยแพร่ ประชาธิปไตยและกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๑๕ - ๖ หรือ ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๒๒ ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับรางวัลได้ที่ www.parliament.go.th/phan และเพจเฟซบุ๊ก “รางวัลพานแว่นฟ้า”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายสรศักดิ์ เพียรเวช)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประธานกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๓

ประกาศคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๓
เรื่อง ผลการตัดสินเรื่องสั้นและบทกวี
การประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๓

ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๓ ได้ดำเนินการจัดประกวดวรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๓ ประเภทเรื่องสั้นและบทกวี เพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยขึ้น โดยมีผู้ส่งผลงานวรรณกรรมเข้าร่วมประกวดทั้งสิ้น จำนวน ๑,๒๑๔ ผลงาน แบ่งเป็นประเภทเรื่องสั้น จำนวน ๔๘๐ ผลงาน และบทกวี จำนวน ๗๓๔ ผลงาน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้ตัดสินผลงานเรื่องสั้นและบทกวีเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว มีผลงานผ่านการตัดสินให้ได้รับรางวัล ดังนี้

ประเภทเรื่องสั้น

รางวัลชนะเลิศ

ได้รับโลรางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา

และเงินรางวัล ๖๐,๐๐๐ บาท ได้แก่

ผลงานเรื่อง “สิ่งที่รออยู่หลังเส้นชัย”

โดย วิโรจน์ สุทธิสีมา

รางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัล

ได้รับโลรางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา

และเงินรางวัล รางวัลละ ๔๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่

๑. ผลงานเรื่อง “พลเมืองดี”

โดย วุฒินันท์ ชัยศรี

๒. ผลงานเรื่อง “เส้นแบ่ง”

โดย วัฒน ยวงแก้ว

รางวัลชมเชย ๑๐ รางวัล

ได้รับเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา

และเงินรางวัล รางวัลละ ๒๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่

๑. ผลงานเรื่อง “ขบวนการฟักทอง”

โดย โด่หนู

๒. ผลงานเรื่อง “คราบที่ยังลอกออกไม่หมด”

โดย พยงค์ศักดิ์ แบบอย่าง

๓. ผลงานเรื่อง “แค่ผ้าเช็ดเท้า”

โดย ชิด ชยากร

๔. ผลงานเรื่อง “ใครจะเก็บซากหมาตัวนั้น”
โดย สุวัฒน์นา
๕. ผลงานเรื่อง “ซากดึกดำบรรพ์ในพิพิธภัณฑ์ไม่มีชื่อ”
โดย จักษณ จันทร
๖. ผลงานเรื่อง “นครลิง”
โดย ชัน สีผา
๗. ผลงานเรื่อง “เมล็ดพันธุ์”
โดย พิณพิพัฒน์ ศรีทวี
๘. ผลงานเรื่อง “แว่วข่าวคราวว่าข้าวแข็ง”
โดย พัชรพร ศุภผล
๙. ผลงานเรื่อง “สุนัขนำทาง”
โดย แพรพหลอย วันษ
๑๐. ผลงานเรื่อง “เสียงร่ำไห้จากหิมพานต์”
โดย รติ รติธรณ

ประเภทบทกวี

รางวัลชนะเลิศ

ได้รับโล่รางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล ๒๐,๐๐๐ บาท ได้แก่
ผลงานเรื่อง “แผนที่และเขี้ยวปลวก”
โดย เทิดไท นามแทน

รางวัลรองชนะเลิศ ๒ รางวัล

ได้รับโล่รางวัลพานแว่นฟ้า และเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล รางวัลละ ๔๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่

๑. ผลงานเรื่อง “เมืองนี้มีภูเขา แม่น้ำ ฯลฯ”
โดย หทัยรัตน์ จตุรวัฒนา
๒. ผลงานเรื่อง “เร้นพื้นที่ว่างเอาไว้”
โดย ศิศญา อินทรแก้ว

รางวัลชมเชย ๑๐ รางวัล

ได้รับเกียรติบัตร ของประธานรัฐสภา
และเงินรางวัล รางวัลละ ๒๐,๐๐๐ บาท (เรียงตามลำดับอักษร) ได้แก่

๑. ผลงานเรื่อง “๓๕ ชั่วโมง สืบปายะสภาสถาน”
โดย สุธีร์ พุ่มกุมาร
๒. ผลงานเรื่อง “นัยแม่น้ำ”
โดย นรเศรษฐ์ ทับทิมทอง
๓. ผลงานเรื่อง “บ้านสองหลัง”
โดย ชูชาติ ครุฑใจกล้า

๔. ผลงานเรื่อง “พินัยกรรม”
โดย เสฎฐ์ บุญวิริยะ
๕. ผลงานเรื่อง “เพียงเลี้ยวส่วนและมวลสาร”
โดย กุลกนก รัตนเสรี
๖. ผลงานเรื่อง “แม่น้ำสี่สาย”
โดย อภิชาติ คำดี
๗. ผลงานเรื่อง “เราอยู่ตรงนี้นานเกินไปแล้ว”
โดย ปาลิตา ผลประดับเพชร
๘. ผลงานเรื่อง “เรื่องเล่าเพื่อสวดอติความเห็นต่าง”
โดย อังคาร จันทาทิพย์
๙. ผลงานเรื่อง “โลกสร้างเราให้เท่าเทียม”
โดย ฉัตรสุมาลย์ ภูแถมนิล
๑๐. ผลงานเรื่อง “เส้นแบ่ง”
โดย สันดร แก้วเกิดมี

ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ จะจัดพิธีมอบรางวัลพานแว่นฟ้า ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓ ณ บริเวณห้องโถง ชั้น ๖ อาคารรัฐสภา (สผ.)

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๓

๑.

(นายสรศักดิ์ เพียรเวช)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ประธานกรรมการรางวัลพานแว่นฟ้า ปี ๒๕๖๓

เรื่องสั้น

สิ่งที่รออยู่หลังเส้นชัย

วิโรจน์ สุทธิสีมา

กิโลเมตรที่ ๓๓

บิดลาวิ่งเกาะกลุ่มผู้นำอย่างเหนียวแน่น ไม่มีใครคิดว่าเขาจะได้ไกลขนาดนี้

เนินพยุคค์กลางกรุงเมื่อสองกิโลเมตรก่อน มีชื่อเรียกในน้ำเสียงสบถว่า “เนินนรก” ความสูงชันเหมือนเงื้อมมืออสูรที่บิดบีตดกำลัง จนเหลือรอดเพียงกลุ่มคนที่แข็งแกร่งที่สุดเท่านั้น พอผ่านช่วงหลักทุเลไปได้ เหล่านักวิ่งต้องลงเนินเลี้ยวขวาผ่านตึกสูงใหญ่ที่ขึงป้ายประชาสัมพันธ์ให้แก้รัฐบาล

พ้นจากโค้งถนนข้างหน้าเป็นทางลาดยาว ตรงดิ่งจนถึงเส้นชัยใจกลางเมืองหลวง แต่หากตอนนี้ใครคิดว่ารอดตายสบายตัวก็คงไร้เดียงสาเกินไป เพราะทันทีที่หักเลี้ยวจะมีพระอาทิตย์แผดเผาอยู่เบื้องหน้าแดดจ้าในตอนสายจะสาดส่องเข้าหาบรรดานักวิ่ง เพิ่มอุณหภูมิการห้ำหั่นให้เราร้อนยิ่งกว่าเดิม

กลุ่มนักวิ่งก้มหน้าหรีดา ไม่ก็เหลือบมองลงต่ำ เป็นการสร้างสมาธิให้หลอมรวมกับพลังงานจากต้นขาที่ถดถอยลงเรื่อยๆ สองข้างทางมีรั้วกันกลุ่มคนดูที่มายืนนอกกันอย่างเนืองแน่น ต่างตะโกนส่งเสียงเชียร์

เหล่านักกีฬาปอดเหล็ก จำนวนหนึ่งซูบผอมที่มีข้อความในนั้น บ้างเป็นชื่อคนและบ้างเป็นข้อความที่อิงกับการเมือง ความที่เหมือนมีมวลมหาชนคอยหนุนหลังในช่วงตัดสินแพ้ชนะ ทำให้นักวิ่งเจ้าสนามนี้ถูกขนานนามว่าเป็น “นักวิ่งของประชาชน”

บิคลาเป็นเด็กหนุ่มผิวคล้ำ ร่างผอมเพรียว แต่แววตาไม่ใสซื่ออย่างคนอื่นในหมู่บ้านชนบท “เหมือนครุ่นคิดอะไรบางอย่างตลอดเวลา” มีคนนิยามเขาไว้แบบนั้น บางทีอาจเป็นเพราะการใช้เวลาอันเงียบเชียบในห้องสมุดเล็กๆ ของหมู่บ้าน หนังสือทุกเล่มล้วนผ่านตามาแล้วทั้งสิ้น ความพยายามหาคำตอบในซากปรักหักพังของชีวิต ทำให้เจ้าหนุ่มกลายเป็นคนช่างสงสัยและช่างคิด

เขาวิ่งด้วยจิ้งหะกั่วที่มั่นคง วางตำแหน่งตัวเองให้ซ่อนตัวอยู่หลังสุดของกลุ่ม พร้อมกับเงี้ยวพุ่งไปด้วย การห้าหนกับนักวิ่งระดับหัวแถวของประเทศมักจะเพียบด้วยกลยุทธ์ คอยชิงไหวชิงพริบกันตลอดเวลา บางสิ่งบางอย่างจะเกิดขึ้นแน่นอน เพียงแต่ว่าเมื่อไหร่เท่านั้น

ในเสียงเชียร์และปรบมือประปรายข้างทาง เสียงหายใจเหนื่อยหอบของใครบางคนลอยมา กระทั่งเมื่อมันดังกว่าเสียงฝีเท้าที่ย่ำบนถนน ก็แปลว่าเริ่มมีคนในกลุ่มไม่อาจทนทนกับความเร็วดังระดับมหาโหดนี้

“แกต้องฟังให้ดี” โค้ชซิมเบเนเคยบอกไว้ตอนฝึกซ้อม “คิดให้เหมือนสิงโตที่รอขย้ำเหยื่อ จำไว้...เพียงแค่ออกวิ่ง”

“แบบที่กองกำลังพวกนั้นรอคอยเวลา แล้วขย้ำพวกเราเธอ” เขาถามสวนกลับ

“ไม่ใช่ นั่นเป็นความผิดพลาด” น้ำเสียงของโค้ชดูเฉยๆ อย่างฉับพลัน ก่อนจะรีบลดระดับลง “แกอย่าได้คิดถึงเรื่องนี้อีก แค่อ้อมให้ตีกีพอ จำไว้ว่าก่อนอื่น...แกต้องเข้าเส้นชัยก่อน”

บิคลายิ้มเล็กๆ ที่มุมปากเป็นการตอบรับ แบบที่คนในหมู่บ้านมักจะทำกัน

กิโลเมตรที่ ๓๕

สัญญาชานนุณนักล่าสั่งให้บิณฑิลผลจากตำแหน่งร้างท้ายในกลุ่ม ๘ คน เพิ่มความเร็วขึ้นไปเป็นผู้นำด้านหน้าสุด ความแข็งแกร่งจากการฝึกซ้อม ทำให้ทุกอย่างง่ายดายกว่าที่คาดไว้ และเมื่อเป็นจำฝูงผู้คุมเกม เขาก็เร่งความเร็วขึ้นอีก หมายถึงให้ผู้อ่อนล้าซึ่งร่วมโดยสารขบวนมาด้วย ค่อยๆ ยอมศิโรราบ และหลุดจากกลุ่มไป

ให้พวกนั้นลี้มรสความทรمانในกิโลที่ ๓๕ ชะ ออกนำโด่งไปเลย ที่นี้แก็จะทำอะไรก็ได้ เสียงในหัวดังขึ้น เขาเคยได้ยินใครสักคนพูดถึงปีศาจที่กิโลเมตร ๓๕ เสียงกระซิบกระซาบจากความเหนื่อยล้าโรยแรง จะทำให้บางคนอยู่ในสภาพเหมือนรถที่หม้อน้ำระเบิด ประคองตัวเองให้วิ่งไหลไปข้างหน้าได้ แต่หมดสิ้นซึ่งพลังกำลัง เจ็บปวดรวดร้าวตั้งแต่กล้ามเนื้อต้นคอ ไหล่ผ่านไหปลาร้า ลำตัว เรื่อยไปจนถึงกล้ามเนื้อขา แม้จะยังก้าววิ่งได้อย่างต่อเนื่อง แต่ก็ปราศจากความเร็ว และแลกมาซึ่งความเจ็บตูดตึงเข้มนับพันเล่มทิ่มแทง

นักวิ่งสมัครเล่นนอยากุติพันธ์ุทรมานไร้สาระนี้ ส่วนนักวิ่งอาชีพก็ไม่อยากฝืนสังขารไปหาแสงแห่งชัยชนะที่ริบหรี่ เมื่อไร้ความหมายใดๆ ในห้วงเวลาที่อ่อนเปลี้ยที่สุด จึงยินยอมกลายเป็นผู้แพ้ที่ไม่อาจสัมผัสเส้นชัยในบั้นปลาย

“มารารอนคือเกมของการรอคอย อดทนจนกว่าจะเห็นโอกาส แต่แก็ต้องแน่ใจด้วยว่าโอกาสมันใช่ในเวลาที่เหมาะสมหรือเปล่า” คำกล่าวของไค้ซังก็้องในหัวของเขา “ที่สำคัญ อย่าลืมนะว่าคนอื่นเขาก็หาโอกาสอยู่เหมือนกัน”

คำว่า “โอกาส” มีความหมายกับบิณฑิลมากมายนัก เด็กหนุ่มเริ่มคิดได้ในวันหนึ่งว่า มันไม่ใช่แค่โอกาสจะเอาชนะการแข่งขัน แต่ยังหมายถึงโอกาสที่จะได้ทวงคืนความเป็นธรรมให้แก่หมู่บ้านอีกด้วย

หลังขึ้นนำกลุ่มได้สำเร็จ บิณฑิลเริ่มล่ำพองใจว่าเขาเลือกโอกาส

ได้เหมาะสมที่สุดแล้ว เหมือนถึงพาดหัวข่าวในวันรุ่งขึ้น ว่าม้ามืดของการแข่งขันเอชนะบรรดาตัวเก็งทั้งหมด นักข่าวจะนิยมถึงเขายังไงดี ชัยชนะจากภูเขา ดาวรุ่งบ้านนอกแห่งวงการ แชมป์จากหมู่บ้านที่ถูกลืมหามาจากเก้าอี้ผู้ทำหาย แน่ละ เขาชอบสองอันหลังที่สุด

คิดพลางเอามือปาดเหงื่อที่เกาะบนหน้าผาก ขยับเสื้อกล้ำไล่ความชื้นที่สังสม มองไปยังท้องฟ้าเบื้องหน้า อากาศวันนี้ช่างฤดูไหน แต่เหมาะกับเขาจริงๆ คงถึงเวลาโจมตีคู่แข่งครั้งสุดท้าย ด้วยการเร่งความเร็วหนีแล้ว

แต่ในตอนนั้นเอง เขาของใครสักคนมาสะกิดตอนเขาตัวเตี้ยขึ้น สิ่งที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจนไม่ทันตั้งตัว ทำให้บิคลาล้มพุ่งไกลไปข้างหน้า เฉี่ยวนักวิ่งอีกคนลงไปนอนกองกับพื้นด้วยกัน หวังเวลาไม่ยาวนานแต่เขารู้สึกราวกับชั่วกับชั่วกาลปี ภาพที่เห็นเกือบจะถูกตัดให้มืดสนิทเมื่อเขาใช้แขนรับน้ำหนักที่ตกลงดูไกลกับพื้นพร้อมๆ กับเหลือบเห็นรอยยิ้มเจ้าเล่ห์ของใครสักคนในกลุ่มนักวิ่งที่เหลือซึ่งสับเท้าหนีจากไป

เจ้าหน้าที่ควบคุมการแข่งขันในเสื้อกั๊กสะท้อนแสงพร้อมด้วยทหารรักษาการณ์วิ่งเข้ามาหา เขายันตัวเองลุกขึ้นอย่างยากลำบาก รู้สึกเจ็บที่แขนและข้อศอก เลือดที่ไหลออกมาเกราะกรังกลืนไปกับผิวเขม ค่ำ แต่มันโดดเด่นเมื่อกระเซ็นเปื้อนเสื้อกล้ำสีขาว แม้พอก้าวทำออกวิ่งใหม่จะไม่ได้เจ็บปวดอะไรนัก แต่ที่น่าเจ็บใจกว่าคือประสบการณ์อันน้อยนิด แปรเปลี่ยนเป็นความสะพร่าโง่งม จนพามาเฉียดใกล้ความพ่ายแพ้เสียได้

ด้านข้างคือภาพกองเชียร์อันพราเลือน ส่วนข้างหน้าคือคู่แข่งที่หนีห่างไปนับร้อยเมตร แวบหนึ่งเขาเห็นคนจากหมู่บ้านยื่นมือมาด้วยแววตาแสนซื่อ แต่ในนั้นสะท้อนความเจ็บปวดที่ยากจะอธิบาย

กิโลเมตรที่ ๑

หมู่บ้านของบิลลาตั้งอยู่บนภูเขายอดตัดที่รูเนช ต้นไม้พุ่มเตี้ยขึ้นเป็นหย่อมๆ มวลดินนาบฝุ่นและอากาศร้อนระอุ ทำให้ที่นั่นคือศูนย์รวมแห่งความทรมานทารุณอย่างแท้จริง บ่อน้ำมือโยกและไฟฟ้าจากเครื่องปั่นลวนมาจากความร่วมมือแรงของคนราวๆ ๑๐๐ หลังคาเรือน คนที่นี่ยากจนและมีพาหนะคือรถกระบะบุโรทั่งคันเดียวที่หัวหน้าหมู่บ้านขับฝ่าฝุ่นตลบขนข้าวของอันจำเป็นเข้ามา และจอดรอไว้เพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน

ในทุกเช้า เด็กๆ หลายสิบชีวิตจะเดินเรียงแถวลงจากหมู่บ้านตามทางลูกรัง ทางเหลาดลงในช่วงแรกทำให้ทุกคนผ่อนคลายก็จริง แต่ไม่นานนักเมื่อถึงเบื้องล่างมันก็กระดกขึ้นเป็นทางชันขึ้นเขาอีกลูก เจ้าตัวเล็กทั้งหลายจะเรียกว่า “ทางวิญรูน” เพราะหากใครสามารถเดินไปถึงยอดและลงไปอีกฟาก ต่อด้วยทางราบเป็นทุ่งหญ้าแห้งแล้งไกลสุดลูกหูลูกตาโดยไม่หยุดพักจนเข้าเขตอีกหมู่บ้าน แสดงว่าแข็งแรงและโตพอจะเป็นกำลังสำคัญของหมู่บ้านได้แล้ว

แต่ระยะทางประมาณ ๕ กิโลเมตรถึงโรงเรียน ที่หลายคนโอดครวญหนักหนา กลับเป็นสนามวิ่งในตอนเช้าและเย็นของบิลลา ไม่มีใครบอกได้ว่าทำไมเด็กเงิบๆ คนนี้ถึงสนุกสนานกับการวิ่งถึงเพียงนั้น การหกล้มคลุกคลานเกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติจนคุ้นชินและนั่นยิ่งเพิ่มความแข็งแกร่งมากกว่าเดิม พอวันวันเช้าเขาก็กลายเป็นนักวิ่งประจำหมู่บ้าน เปลี่ยนเส้นทางวิ่งให้จริงจังขึ้น และออกมารางวัลในการแข่งขันวิ่งข้ามทุ่งของเมือง จากนั้นชื่อเสียงก็เริ่มซบเซาหายไปทั่ว

แต่ก่อนที่เขาจะเข้าแข่งชิงแชมป์เยาวชนรุ่นอายุไม่เกิน ๑๕ ปี ชื่อของหมู่บ้านแห่งนี้ก็หายไปอย่างเงียบเชียบและเหี้ยมเกรียม

รัฐบาลของนายพลมุตัมเบ้ไล่ล่ากองกำลังกบฏติดอาวุธมาจนถึงเทือกเขาแถบหมู่บ้านทึรเนช ในย่ำค่ำที่เป็นรอยต่อเข้าสู่ค่ำคืนที่ทุกคนอยากลืม บรรดาผู้ร้ายในสายตาของรัฐก็หายลับไป เมื่อวันเวียนหาอยู่

นานนับชั่วโมงแต่พบเพียงความว่างเปล่า จวบจนความมืดเข้าปกคลุม พวกเขาก็ได้ข้อสรุปว่าคนเหล่านั้นน่าจะหนีขึ้นไปซ่อนตัวในหมู่บ้าน ครั้นพอรู้สึกเข้ามาสืบค้นแทบทั้งคืนกลับไม่พบอะไร

แต่เหมือนคนของรัฐจะปักใจเชื่อจริงๆ ว่ากบฏและชาวบ้านเป็นพวกเดียวกัน และชาวบ้านให้ที่ซุกซ่อนอย่างมิดชิดแก่เหล่าศัตรู

“อาจจะอยู่ในรูสักแห่งใต้พุ่มไม้” หัวหน้าหน่วยเคลื่อนที่สันนิษฐานเอาไว้ “ในหลุมใต้พื้นบ้านก็น่าสงสัย” คนกลุ่มนั้นนั่งรอสั่งอย่างเงียบเชียบข้างหมู่บ้าน เหมือนอสุรกายรอให้เหยื่อชะล่าใจ เมื่อแน่ใจว่าการข่มขู่กดดันไม่ได้ผล จึงตามมาด้วยการล้อมปราบผู้ร้ายที่ไม่ได้อยู่จริง ทุกคนที่นั่นยังจดจำแสงไฟฉายวิบวับที่สาดส่องไปทั่วกับเสียงปืนกราดยิงคำรามลั่น มันก้องไปมานับสิบนาที และให้รสขมปร่าในลำคอทุกครั้งที่สุดขึ้นมาในความทรงจำ

หมู่บ้านถูกรันดาร์ถูกทำลายแทบจะย่อยยับในคำคืนนั้น สิ่งปลูกสร้างและข้าวของเครื่องใช้เก่าๆ แทบไม่เหลือสภาพใช้งาน แม้มันมีราคามากมาย แต่มันก็บรรจุความทรงจำยาวนานตั้งแต่บางคนจำความได้

มากกว่านั้น ชีวิตคนหนุ่มต้องสังเวยให้ความมกพร่องโดยจงใจไปหลายสิบคน คนแก่และเด็กตกอยู่ในภาวะช็อกสุดขีดกับความโกลาหลและโศกนาฏกรรมที่ไม่มีใครคาดคิด นั้นรวมไปถึงคุณลุงของบิคลาด้วย เจ้าหนุ่มที่พูดน้อยเป็นทุนเดิมอยู่แล้วจึงแทบไม่คุยกับใครเป็นแรมเดือน ก่อนจะกลับมาเอ่ยปากอีกครั้งด้วยคำถามทางการเมืองกับไค้ชซอนวี่ง สิ่งที่เขาไม่ได้บอกใครก็คือ มันเกิดจากเสียงแปลกๆ ที่ดังก้องในหัว

เมื่อพิสูจน์แล้วว่าไม่มีกบฏแม้คนเดียวมากบดานที่นี่ แทนที่รัฐบาลจะเข้ามาช่วยเหลือเยียวยาหรือเอ่ยปากขอโทษสักครั้ง ทว่าสิ่งที่เกิดขึ้นต่อจากนั้นคือการทำให้หมู่บ้านหายหน้ากลายเป็นความว่างเปล่าในความรับรู้ของคนทั้งประเทศ ไม่เคยมีความช่วยเหลือใดๆ ส่งมา ไม่

เคยถูกพูดถึงในสื่อหรือแถลงการณ์ ราวกับกำลังลี้มเลือนว่าเกิดอะไรขึ้น

“ไ้หนีจากหมู่บ้านภูเขานี้มา” เสียงทักทายดังให้สติของบิคลา กลับมาสู่แนวปล่อยตัวของการแข่งมาราธอนแห่งชาติ เขาหันไปก้มหัว ทักทายกับ คิปแชง นักวิ่งทีมชาติที่เติบโตในภูมิภาคเดียวกัน ชายผู้นี้คือ ต้นแบบของใครหลายคนในประเทศ ได้เ้าจากบ้านนอกคอกนา วิริยะ อุตสาหะฝึกฝน แล้วกลายเป็นดาวเด่นระดับประเทศ “สู้ๆ สักวันแกจะได้ เป็นนักวิ่งของประชาชน”

บิคลายิ้มเล็กๆ แบบที่คนในหมู่บ้านยิ้มกันเป็นการตอบรับ มอง ข้ามไหล่คิปแชงไป เขาแปลกใจเล็กน้อยที่เห็นหน่วยทหารรักษาความ ปลอดภัยเยอะเป็นพิเศษ

“นี่ไม่ใช่เวทีของพวกดาวรุ่ง” ฮาติส นักวิ่งจอมอึดจากทางตอน เหนือโผล่หน้ามา “ไม่มีวัยรุ่นคนไหนเบียดกับรุ่นใหญ่บนเนินพังก์ศคลาน ได้หรอก ลุ้นติด ๒๐ คนแรกก็เก่งแล้ว” หมอนี่มักทำหน้าที่เส้นมาเล่น สงครามประสาทกับเพื่อนนักวิ่งเสมอ แต่หลายต่อหลายครั้งก็ได้ผลลัพธ์ ที่น่าพึงพอใจ

“หรือถ้าผ่านไปได้จริง” หนุ่มปอดเหล็กเจ้าเดิมกล่าวต่อ “แกต้อง เจอสปีดนรกของหมอนั่น” เขาหันหน้าไปทางนักวิ่งอีกคนที่ยืนหลับตา เ้าสะเอว เดติซา ผู้ได้ชื่อว่าทำผลงานดีที่สุดของปีนี้ รูปร่างสูงโปร่ง เหมาะกับฉายาไ้ก้านยาว มัดกล้ามเนื้อเล็กแน่นคือหลักฐานของความ พิตที่รีดไข่ม้วนส่วนเกินออกจนหมด

นอกจากสามคนนั้น ยังมีหนุ่มนักวิ่งจากทางใต้อีกหลายคน พร้อมจะแย่งแชมป์ในวันนี้ แต่บิคลาไม่เคยหวั่นเกรงใคร เขาฝึกฝนด้วย การตื่นตั้งแต่ตีห้าแล้วออกวิ่งตามตารางของโค้ชอย่างเคร่งครัด ปุ่มหลัง จากการเดินขึ้นลงเขาไปกลับโรงเรียนวันละ ๑๐ กิโลเมตร ทำให้แข็งแรง เป็นทุนเดิม ภายหลังไ้เ้าจากการวิ่งวิบากครอสคันทรี่ทำให้เขามั่นใจใน การวิ่งทางลาดชันเหนือคนทั่วไป มาจนถึงตอนนี้ เขาไม่คิดว่าการวิ่งบน

ถนนในเมืองแทรกด้วยเนินสั๊กแห่ง จะเป็นเรื่องยากเย็น

แล้วเวลาแห่งการชิงชัยก็มาถึง เจ้าหน้าที่ให้สัญญาณ เหล่านักวิ่งโน้มตัวไปข้างหน้า...

เสียงนั้นดังขึ้นมา ออกจากการแข่งขันซะ เดินไปหน้าเส้นปล่อยตัว เขารับมือกับเสียงในหัวมานานเต็มทน หันกลับมา กำหมัดในถุงมือสีดำ ชูขึ้นฟ้า เหวะตายไป เขาส่ายหัวกับเสียงกระซิบซ้าซาก แผนการประท้วงเรียกร้องความสนใจไม่เคยมลายไปไหน ทำให้ทุกคนเห็น โอกาสมาถึงแล้ว

มโนสำนึกทำให้เขาลังเลใจ ซ้อมมาหนักขนาดนี้ แสดงออกทางการเมืองก็เหมือนทำลายความฝันในการเป็นนักวิ่งชื่อดัง เขาจะเดินทางมาไกลเพื่อให้เจ้าหน้าที่ลากตัวออกไปทำไมกัน

“มีแต่คนโง่ที่ซ้อมแทบตาย แล้วมาขอยอมแพ้” โค้ชชิมเบเน่เคยบอกไว้

“นั่นไม่ใช่กลยุทธ์ไปสู่ชัยชนะหรอกครับ” เขาถามด้วยความสงสัย “เพราะท้ายที่สุดแล้ว คนพวกนั้นจะฟังเรา”

ชายชราร่างใหญ่ถอนหายใจ ยื่นหน้ามาใกล้ๆ “ฟังนะเจ้าหนู” มีอวามบ่นอย่างแผ่วเบา “แกละเอาผลลัพธ์เรื่องหนึ่งไปปนกับอีกเรื่องหนึ่งไม่ได้ แกวิ่งเพื่อชนะการวิ่ง ไม่ได้วิ่งเพื่อเอาชนะรัฐบาล”

บิคลาโน้มตัวไปข้างหน้า เตรียมผจญความวุ่นวายในคลื่นนักวิ่งช่วงปล่อยตัว ท่องในใจซ้ำๆ ว่าหน้าที่ของนักวิ่งก็คือการวิ่ง

เขาจินตนาการถึงชีวิตที่อยู่หลังเส้นชัย

กิโลเมตรที่ ๒๑

ผ่านไปครึ่งทาง อากาศเริ่มร้อนขึ้น ความชื้นสะสมทำให้เสื้อล้ามเปียกชุ่ม และหยดเหงื่อที่เกาะตามท่อนแขนก็กระเซ็นไปตามจังหวะการแกว่ง หลังจากนั้น อาการเหนื่อยที่ผ่านมาจะทับถมให้ช่วงเวลาที่เหลือทั้งหมด

ทวีความล้าแก่ร่างกายมากกว่าเดิมไปเรื่อยๆ แต่สำหรับนักวิ่งแถวหน้าแล้ว แค่นี้ถือเป็นเรื่องเล็กน้อย บิคลียังอยู่ในตำแหน่งที่ดี กล้ามเนื้อและระบบหายใจยังตอบสนองร่าวกกับเครื่องจักรหมาดใหม่

ท่าวิ่งของแต่ละคนคล้ายคลึงกัน นักวิ่งชั้นนำจะสับขาขึ้นสูงกว่านั้นท้ายแล้วตีวงกลับมาแตะพื้นแบบเต็มฝ่าเท้า ก่อนจะตัวตื้นขึ้นใหม่ อีกรอบอย่างรวดเร็ว มองจากด้านข้างจะเหมือนนักวิ่งเหล่านี้วาดเท้าให้กลายเป็นวงกลม เหมือนล้อที่เคลื่อนหมุนไปด้านหน้า ส่วนใครที่เริ่มเหนื่อยหอบจนอาการไม่ดี ขาจะยกได้ไม่สูงนักและรอบขาจะสับตะเซไปเซมา

ไค้ซิมเบเนย์้าเสมอว่า การวิ่งฝึกหนีไปคนเดียวตลอดเส้นทาง การแข่งขัน จะทำให้เกลี้ยงแรงไม่ถูก ซ้ำยังเผชิญกับภาวะลมด้านเพียงลำพัง แต่เมื่อใดที่สร้างกลุ่มขึ้นมาแล้ว จังหวะการวิ่งจะเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีกำแพงมนุษย์บังลมในความเร็วที่มวลอากาศเริ่มกลายเป็นศัตรู บางครั้งคนที่ล่อมน้ำล่อมหลังก็อาจจะพอช่วยเหลือเราได้เมื่อยามเกิดอุบัติเหตุหรือหิบบวตน้ำแล้วพลาด

“แกฟังนะ นี่ก็เหมือนวิถีแบบคนที่เจริญแล้วเค้าทำกัน เราเรียกว่ากลยุทธ์เอาตัวรอดแบบเป็นกลุ่ม คนเยอะๆ ที่มารวมกันถ้าต่างคนต่างอยู่ มันก็ไม่มีประโยชน์อะไร สู้มาจับมือกันเพื่อผลประโยชน์ที่ลงตัวดีกว่า” เทคนิคการวิ่งของชายชราয়ัก้องในหัว

“คนหมู่มากร่วมมือกัน แบบที่มีคนเรียกว่าวิถีประชาธิปไตยเหอ” เขาถามขณะกำลังเริ่มซ้อมด้วยการจ็อกกิ้งไปด้วยกัน มองไปเบื้องบนท้องฟ้าในหมู่บ้านดูสดใส มีริ้วเมฆเล็กน้อย

“สวยงามไหมละ ถ้าทุกคนเห็นพ้องกัน ไปด้วยกัน” อีกฝ่ายตอบพร้อมรอยยิ้มเล็กๆ ที่มุมปาก

“ถ้าแบบนี้ตอนช่วงท้ายจะวิ่งฝึกหนีกันไปทำไม ไม่เข้าเส้นชัยพร้อมกันเลยละครับ” ฟังดูเหมือนยียวน แต่บิคลียังไม่ได้มีท่าทีจะก่อกวน

แม้แต่หน่วย โค้ชซิมเบเน่ชะลอความเร็วลง ทำให้อีกฝ่ายต้องลดความเร็วเพื่อหยุดพัก

“เพราะนั่นคือการแข่งขันไง อย่าลืมนะทุกคนคือปัจเจกชน มีชีวิตเป็นของตัวเอง มีเป้าหมายเป็นของตัวเอง แต่ระหว่างทางเราจับมือกันได้”

ดังเช่นที่โค้ชชราเล่าไว้ ภายหลังร่วมมือกันในระยะทางพอสมควร นักวิ่งทุกคนจะพลิกเข้าสู่โหมดห้ำหั่น หาทางสลับคู่แข่งทิ้งให้หมด นี่ไม่ใช่การหักหลัง แต่เป็นธรรมเนียมที่ต่างรู้จักกันในเกมการแข่งขัน เมื่อเรายำรอยเท้าร่วมกันมากเกินไป มันก็ถึงเวลาที่จะต้องฝ่ากรอยเท้าของตัวเองเอาไว้บ้าง ใครกันเล่าไม่อยากจะชัยชนะ

กลุ่มนักวิ่งแตกกระจายตามระยะทาง จากที่เกาะเกี่ยวกันมาราว ๓๐ คน ตอนนี้เริ่มลดลงเหลือไม่ถึง ๒๐ คน ทุกคนก้มหน้าเล็กน้อย สมาธิจดจ่ออยู่ที่พื้นถนน หางตามองบันทึยและท่อนขาของคนที่ข้างหน้า หัวไหล่และข้อศอกของคนข้างๆ ต่างฝ่ายต่างอยู่ในความเงียบวังง คอยฟังเสียงหายใจของผู้ร่วมขบวน รอคอยเหมือนสิ่งใดสักอย่าง

กิโลเมตรที่ ๒๕

แม้เกาะกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่นตลอดทาง นักวิ่งก็รู้สึกเดียวดาย จิตใจเริ่มฟุ้งซ่านไปยังเรื่องอื่นๆ ยิ่งถ้าเป็นเด็กหนุ่มจากแดนไกลด้วยแล้ว บ้านเมืองที่เขาเห็น ทิวแถวตึกกรมบ้านช่อง สุ่มทุมพุ่มไม้ระหว่างทาง ไปจนถึงผู้คนที่ยออกมาเกาะรั้วคอยส่งเสียงให้กำลังใจ มันทำให้เขาคิดถึงบ้านที่จากมา

บิคลายังคิดถึงเรื่องราวในหนังสือที่เคยอ่าน เคยจดจำความโดดเด่นของนักวิ่งระยะไกล เจ้าหนุ่มหัวขโมยในอังกฤษที่วัยไม่ต่างจากเขาถูกจับเข้าสถานกักขังนาน เวลาผ่านไปพร้อมกับการเล่นเวลา

ให้การวิ่ง พรสวรรค์หนุนนำให้หนุ่มชนชั้นแรงงานเป็นดาวรุ่งแห่งการวิ่งระยะไกล กลายเป็นคนโปรดของผู้ใหญ่ในสถาบัน ใครต่างรู้ว่านี่คือหนทางดิบตัวไปสู่อนาคตอันสดใส แต่นั่นแหละ สิ่งที่ยึดเหนี่ยวใจลึกๆ มันบงการชีวิตเสมอ เขาารู้สึกว่าเสียหนึ่งของชีวิตถูกกักขังให้ทนทุกข์ทรมาน ทั้งอดีตอันและแปลกแยก

บางครั้งภาพหนุ่มสองคนก็มาทาบทับกัน บิดลาคิดว่าตัวเองไม่ต่างจากเจ้าหนุ่มสมิธนั้น อนาคตอันสดใสขัดแย้งกับตะกอนในใจ ในการแข่งขันครั้งสำคัญตามเรื่องสั้นนั้น หากเจ้าหนุ่มคว้าชัยชนะในการแข่งขัน ย่อมเป็นการยกระดับตัวเองไปสู่ชนชั้นอภิสิทธิ์ เขาแข่งแกร่งและเก่งกาจอย่างที่คุณเคยเห็นในการฝึกซ้อม ผ่านมาจนเกือบสุดเส้นทางก็วิ่งฝึกหนักวิ่งคู่แข่งคนอื่นๆ ด้วยความทนทานและรวดเร็วที่ไม่ใ้ใครเทียบเทียม เรื่องมาหักมุมเมื่อเส้นชัยอยู่เบื้องหน้าแค่เอื้อมถึง แต่เขากลับตัดสินใจที่ชวนตื่นตะลึงและน่าโมโหสำหรับหลายคน ด้วยการหยุดวิ่งแค่นั้น

สำหรับบิดลา นี่คือฉากสำคัญแห่งชีวิตวัยรุ่น โอบกอดความพ่ายแพ้ที่แลกคืนมาด้วยอิสระเสรี ที่ไม่ต้องทำตามใจใครอีก

“แต่นั้นคือการขบถ เป็นการประท้วงอย่างหนึ่ง นายต้องเรียนรู้เอาเองว่าควรจะทำหรือเปล่า” โค้ชผู้เป็นเพื่อนกับลุงแท้ๆ เคยเตือนไว้ “หมอนั่นไม่อยากเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มคนน่าหมั่นไส้ก็จริง แต่บางทีก็สมควรทำให้คนอื่นเสียหน้าอับอายเหมือนกัน”

บิดลาเริ่มคิดถึงเส้นชัยที่ใจกลางเมือง รสชาติของชัยชนะที่นี่จะเป็นอย่างไรหนอ

ประท้วงคนพวกนั้นซะ ทำสัญลักษณ์ให้คนเห็น ไม่มีโอกาสไหนดีกว่านี้อีกแล้ว เสียงเดิมแวนเข้ามาในหัว หากเขาทำสิ่งนั้นจริงๆ หน้าเส้นชัยจะเปลี่ยนให้เขากลายเป็นวีรบุรุษทางการเมืองของหมู่บ้าน

กิโลเมตรที่ ๓๒

เนินพยัคฆ์คลานคือเนินแห่งการคัดตัวให้เหลือเฉพาะนักวิ่งผู้แกร่งเกินใคร ร่างกายซึ่งกรำศึกกว่า ๓๐ กิโลเมตร เมื่อมาเผชิญหน้ากับความชันที่จุดครึ่งกำลังขา ผู้อ่อนแอกว่าก็เหมือนสัตว์ที่ถูกไล่ล่า เหล่าหนุ่มปอดเหล็กสัมผัสได้ถึงกลิ่นอายแห่งความดุเดือดที่ลอยมา

ตั้งแต่ช่วงร้อยเมตรแรกที่นักวิ่งสัมผัสความลาดชัน ฮาติส เดติซา และ คิปแชง สบตากันชั่วขณะเดียว ก่อนจะเร่งความเร็วขึ้นเพื่อสลัดคู่แข่งที่อำพรางความเหนื่อยล้าไว้ ผ่านจากนั้นไม่ถึงครึ่งกิโลเมตร ผู้ชมรายรอบสองข้างทางจึงได้เห็นนักวิ่งทยอยหลุดออกจากกลุ่มไปที่ละคนสองคน

ในที่สุด กลุ่มนำเหลือเพียง ๘ คน

สามตัวเก็งของรายการเหลือบมองผู้ร่วมโดยสารในขบวนวิ่งนี้แล้วสะดุดเล็กน้อยเมื่อเห็นว่าบิคลียังหายใจรดต้นคอพวกเขา ขาแรงอีกสี่คนในกลุ่มก็มองมาด้วยความประหลาดใจไม่แพ้กัน แต่หากถามคนในหมู่บ้านทิจูเนซ คงไม่มีใครสงสัย การฝึกซ้อมขึ้นลงเนินมาตลอดชีวิตทำให้เด็กหนุ่มคนนี้กลายเป็นผู้เชี่ยวชาญการวิ่งทุกสภาพพื้นที่ชนิดหาตัวจับยาก

บิคลาไม่รู้สึกลำบากแต่อย่างใดเมื่อต้องตามความเร็วบนเนินของผู้นำ ตรงกันข้าม เขาเสียอีกที่เริ่มคิดถึงการฉีกหนีออกมาเพื่อทำลายกลุ่มนี้เสีย หรือถ้าหากจะพ่วงไปด้วยก็ยอมได้เพราะเขามั่นใจว่าใช้พลังงานน้อยกว่าคนอื่น และเมื่อกิโลเมตรสุดท้ายมาถึง การเร่งสุดแรงเกิดก็จะสะบัดทิ้งคู่แข่งชนิดกระจายกระจุยกระจาย

เมื่อคิดถึงเส้นชัย บางห้วงขณะบิคลากลับเห็นภาพของช่วงเช้าแห่งวินาศกรรมในเมืองบอสตัน ผลงานวางระเบิดงานวิ่งมาราธอนที่คนในโลกประชาธิปไตยเรียกว่าการก่อการร้าย แต่กลุ่มคนผู้เห็นดีเห็นงามกับการกระทำอันโหดเหี้ยม กลับเรียกว่าเป็นการส่งสัญญาณถึงความไม่เท่าเทียมและการกดขี่รังแก

ได้รู้ดีว่าเขาหลงใหลกับเรื่องราวเหล่านี้ จึงดักคอเอาไว้เสมอ “นั่นไม่ใช่วิถีทางของพวกเรา นั่นคือสิ่งที่พวกหัวรุนแรงทำกัน ล้างแค้น เอาคืนแล้วจะได้อะไร มันไม่ต่างจากการตีตบท้ายหน้าหมู่บ้านว่า ‘เชิญมา ฆ่าพวกกูอีกสักรอบเถอะ’”

ตอนนั้นบิคลาเติบโตใหญ่จนกลายเป็นหนุ่มวัย ๑๘ ปีที่สติปัญญา ทัดเทียมพวกนักเรียนในเมืองแล้ว เขาเริ่มต่อล้อต่อเถียงด้วย “แล้วปล่อย ไว้แบบนั้น เมื่อไหร่รัฐบาลจะมาขอโทษพวกเรา ไม่มีใครอยากฟังชาวบ้าน อย่างเราร้องทุกข์หอรอก มันไม่สนุกพอ”

“หากแกลคิดว่าการประท้วงแบบนี้จะทำให้คนสนใจละก็ แกลคิด ผูก แต่มันจะก่อให้เกิดความขัดแย้งไม่จบไม่สิ้น แกลเรียกการราดน้ำมัน ลงกองเพลิงที่กำลังมอดดับ” โค้ชแย้งกลับมา

“ต่อให้ผมได้เหรียญโอลิมปิก แกลก็แค่สนใจว่าผมชนะกีฬา แต่ ถ้าผมประท้วงเชิงสัญลักษณ์ แกลก็จะเริ่มมาสนใจปัญหาในอดีตของเรา ทำให้มันอ่อนไหวไปเลยดีกว่า” แววดาของเขาจุดขึ้นขึ้น แตกต่างจากเด็ก น้อยในวัยนั้น

“แต่แกลกำลังละเมิดคนที่แกลเกี่ยวข้องกับการแข่งกีฬาทุกคน”

ในความฟุ้งซ่านระหว่างการฝ่าข้ามเนินนรก เขาเห็นบรรดา วีรบุรุษชาวแอฟริกันอเมริกัน คนที่สวมถุงมือดำในระหว่างการรับเหรียญ โอลิมปิก เหตุการณ์นำภาคภูมิใจที่คนผิวขาวบอกว่าเป็นเรื่องอ่อนไหว หรือ กระทั่งภาพที่เขาน้ำตารินทุกครั้งที่คิดถึง เมื่อรุ่นพี่นักวิ่งมาราธอนชาว แอฟริกันทำท่าทางเขนบนหน้าอกประท้วงรัฐบาลตัวเองตอนเข้าเส้นชัย ก่อนจะต้องขอลี้ภัยเพราะผู้นำประเทศโกรธจนควั่นอกหูและหาทาง เล่นงานเอาผิดให้ได้

นั่นกระมัง กระทรวงกีฬาจึงประกาศห้ามแสดงออกทางสัญลักษณ์ การเมืองอย่างเด็ดขาด ทุกคนต้องเคารพกติกาว่ามีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้ แต่ไม่ใช่พื้นที่ของการแข่งขัน การแสดงออก

ทางการเมืองใดๆ จะทำให้นักกีฬาถูกปรับแพ้ แต่บิคลาคิดอยู่เสมอว่า มันอาจคุ้มค่า หากเป็นโอกาสสำคัญที่จะส่งสาส์นบางอย่างออกไป เขาจะไม่รู้สึกเสียใจถ้ามันทวงคืนความเป็นธรรมให้แก่หมู่บ้านได้

แต่ในอีกแง่หนึ่ง มันก็หมายถึงการสูญเสียโอกาสได้เงินรางวัลมหาศาล เพื่อมาพัฒนาหมู่บ้าน เขารู้สึกเหมือนเดินอยู่บนทางสองแพร่ง ทางหนึ่งคือชัยชนะเพื่อซ่อมแซมตัวหมู่บ้านที่รัก แต่อีกทางคือการส่งสัญลักษณ์ออกไปให้คนรู้ อย่างน้อยก็ได้เยียวยาทางใจแก่คนในหมู่บ้าน

บิคลาไม่รู้มาก่อนว่าตอนที่เหมือนจะคุมสถานการณ์เอาไว้ได้ในไม่กี่กิโลเมตรข้างหน้า สิ่งที่ไม่แน่ชัดว่าอุบัติเหตุหรือความจงใจจะทำให้เขาล้มหัวคะมำ ปล่อยให้คู่แข่งวิ่งเร่งความเร็วหนีไปแสนไกล ในหลายปีต่อมาเขาก็ยังไม่แน่ใจในเรื่องนั้น แต่สิ่งที่ชัดเจนเสมอมาก็คือ หนทางสู่ชัยชนะอย่างถูกต้องมักจะเต็มไปด้วยความขรุขระของเส้นทาง แม้ว่าพื้นถนนจะราบเรียบที่สุดก็ตาม

กิโลเมตรที่ ๔๐

เดติซาแทบไม่เชื่อสายตาตัวเอง ในตอนที่เขาเร่งความเร็วสุดแรงเกิดผ่านป้ายกิโลเมตรที่ ๔๐ และเหลือระยะทางอีกแค่สองกิโลเมตร

หลังเพิ่มความเร็วในจุดรับน้ำที่กิโลเมตร ๓๘ คนอื่นๆ ในกลุ่มต่างกลายเป็นภาพซ้ำที่ค่อยเคลื่อนคล้อยไปด้านหลัง ไม่มีใครสามารถทนทานการกระชากหนึ่ครั้งสุดท้ายของเดติซาได้อีก และเขาก็สับขาอย่างมั่นคงเพียงคนเดียวตั้งแต่นั้นมา สิ่งที่คั่นระหว่างหนุ่มก้านยาวกับชัยชนะคงเหลือแค่ถนนทอดยาวเบื้องหน้า เป็นระยะทางสองกิโลเมตรนิดๆ เท่านั้น

ฮาดิสและคิปแซงวิ่งตีคู่อยู่ข้างหลังราว ๒ บล็อกถนน พลังงานที่ร่อยหรอทำให้ทั้งคู่แทบไม่เหลือความเร็วน่าเกรงขามอีกต่อไป แม้หมดหวังที่จะคว้าแชมป์ แต่ยังมีภารกิจร่วมมือกันประคองจังหวะเพื่อ

ปกป้องตำแหน่งที่ ๒ และ ๓ เอาไว้ อย่างน้อยก็ได้ขึ้นโพเดียมอันถือเป็นเกียรติประวัติที่ไม่เลว

สถานการณ์ทุกอย่างเหมือนถูกล็อกกุญแจไว้อย่างแน่นหนา กระทั่งบิลลาผู้เหมือนจะออกจากเกมไปแล้ว กลับโผล่เข้ามาในฉากการแข่งขัน พร้อมแวตามุ่งมั่นอย่างที่ไม่เคยมีใครเคยเห็นมาก่อน ในตอนที่วิ่งแข่งทั้งคู่ไป เขาเหมือนปีศาจจากภูเขาคีตามหลอกหลอนผู้อ่อนแอ ความเร็วนั้นสูงเกินกว่าจะตอบสนองไล่ตามได้ มันทำให้ฮาติสและคิปแซงรู้สึกพวเล็กลง ก่อนจะหันมาห้ำหั่นกันเองอีกคำรบหนึ่ง เพื่อแย่งชิงพื้นที่สุดท้ายบนแท่นรับรางวัล

พอล่วงรู้ว่ามีม้ามืดไล่ล่าตามหลังมา เดติซาวิ่งแฉลบจากซ้ายมา ขวอย่างรวดเร็วเมื่อเขาเลี้ยวเห็นใครสักคนเป็นเงาตะคุ่มห่างไปด้านหลังไม่กี่เมตร ทักชะการบังทางเพื่อให้คู่ต่อสู้เสียจังหวะและต้องวิ่งอ้อมไป เคยทำได้ผลมาแล้วเมื่อปีก่อน และเขานั้นเองที่จะใช้ความเร็วเหือกสุดท้ายพาตัวเองเข้าสู่เส้นชัย

แต่บิลลาไม่ناهاสิ่งกีดขวางมาเป็นอุปสรรค เขาวิ่งอ้อมตัวคู่แข่งที่อยู่ด้านหน้าโดยไม่สนใจว่าจะทำให้ใช้ระยะทางเพิ่มขึ้น สายตาดึงมองไปยังเส้นชัยไกลโพ้น ขาตีวงก้าวออกไปอย่างรวดเร็วและมั่นคง สม่าเสมอ และทรงพลังราวกับเครื่องจักร ในช่วงหนึ่งเขามองเห็นเจ้าหน้าที่ควบคุมการแข่งขันในเสื้อกั๊กสีสะท้อนแสง ยืนพูดคุยอยู่กับชายในชุดลายพราง ซึ่งสะพายปืนที่ขอบรั้วกัน ทั้งคู่ส่งยิ้มมาให้

เขาของเขาไม่หยุด ความคิดก็ไม่เคยหยุดเช่นกัน ความทรงจำของหมู่บ้านที่ถูกทำลายโผล่มาราวกับตั้งฉากภาพยนตร์เบื้องหน้า รอยยิ้มเล็กๆ ของทุกคนเลือนหายไปพร้อมกับรอยเลือดของผู้บริสุทธิ์ สิ่งที่เป็นตัวแทนของความผูกพันทั้งหลายล้วนมอดไหม้ดับสูญในความรุนแรงอันหยาบช้า ยิ่งคิดบิลลาก็ยิ่งก้าวขวอย่างรวดเร็วและเด่นแรงได้หนักหน่วงกว่าปกติ

ไม่กี่ห้วงลมหายใจ ภาพนั้นเลื่อนหายไป เขาพบว่าตัวเองแข่ง
คู่แข่งคนสุดท้ายมาไกลโข เส้นชัยรอคอยอยู่เบื้องหน้าแค่ ๑๐๐ เมตร
และเมื่อเหลืบไปมองด้านหลัง ยังไม่มีใครเข้ามาใกล้ในระยะสายตาเลย

ความรู้สึกของคนก่อวินาศกรรมบอสตันมาราธอนนั้นเป็นอย่างไร
หนอ แล้วเจ้าหนุ่มสมิธแห่งความโดดเดี่ยวของนักวิ่งระยะไกลละ มันที่จะ
ตายไข่มุขใหม่ที่ได้ประกาศอิสรภาพให้คนทั้งเมืองได้เห็น

เขากวาดตามองสองข้างทาง เริ่มคิดถึงการผ่อนความเร็วลง...

กิโลเมตรที่ ๔๕

ไค้ซิมเบเนจากไปเมื่อสามเดือนก่อนการแข่งขันระดับชาติจะเริ่ม พิธี
ศพถูกจัดขึ้นอย่างเรียบง่ายในสุสานทิศตะวันออกของหมู่บ้าน คนที่
รู้จักกันดีและมาร่วมงานอย่างคับคั่ง บิดาถือโอกาสนั้นเดินสำรวจแนว
ต้นไม้ใหญ่ข้างบ้านเรือนซึ่งยังมีรอยกระสุนหลงเหลืออยู่ ถัดออกไปคือ
ทางที่เขาใช้วิ่งลงเนินอย่างสนุกสนานยามเป็นเด็ก ก่อนจะเปลี่ยนไปซ้อม
วิ่งอีกฟากของหมู่บ้านเมื่อโตขึ้น เพราะต้องการความทารุณของเส้นทาง
มากกว่าเดิม

บิดาออกวิ่งช้าๆ พร้อมรำลึกถึงความรู้สึกในอดีต พื้นถนน
ขรุขระอันแสนสุข ท่งหญ้าสองข้างทางต้องแรงลมและอาบไต้ด้วยแสง
อาทิตย์ มีเด็กนักเรียนวิ่งเล่นด้วยรอยยิ้มอย่างที่เคย แล้วห้วงอารมณ์
นั้นก็มาผนวกกับเวลาปัจจุบัน เท้าของเขายังคงเตะพื้นและสับตื้นเป็น
วงก้าวแห่งการวิ่งที่มั่นคง

แสงแดดยังคงส่องเข้าที่ใบหน้า เขาไม่ได้ยินเสียงโฆษกประกาศ
ยืนยันรายชื่อผู้ชนะสามอันดับแรก ไม่ได้รับรู้การประชุมยืนยันผลการ
ตัดสินว่าเป็นไปตามกติกา ไม่ได้ฟังว่าใครได้รับการจารึกชื่อและเงินรางวัล

ตอนนั้นเขายังไม่รู้ว่ที่วีเริ่มรายงานสดว่าปีนี้มีว่ความระทึกในช่วง
สุดท้าย นับเป็นการห้าห่นที่ดุเดือดและชวนให้ลุ้นงงสับสนที่สุดในรอบ

หลายปี นักข่าวก็พาต่างหาแหล่งข่าวจนแทบจะเรียกได้ว่าซูลมุนวุ่นวาย
ใครๆ ต่างก็อยากได้เรื่องราวของแซมบี้เขียนวันนี้ไปเขียน โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งเรื่องที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านที่ถูกลี้มเลือน

บิคลาวิ่งผ่านเส้นชัยมาแสนไกล ก่อนหน้านี้เขาผ่อนคลายความเร็ว
ก่อนเข้าเส้นเล็กน้อยโดยไม่มีการหยุดชะงัก ไม่มีท่าทางเชิงต่อต้าน ไม่มี
ระเบิด ไม่มีก่อกบฏร้าย ไม่มีใครต้องมาชุนเคืองใจใดๆ ทั้งสิ้น เขาจะเป็น
นักวิ่งของประชาชนอย่างที่ควรจะเป็น แต่ขอแค่เรื่องเดียว อย่าให้เขาเป็น
คนที่คาดเดาได้ง่ายจนเกินไป

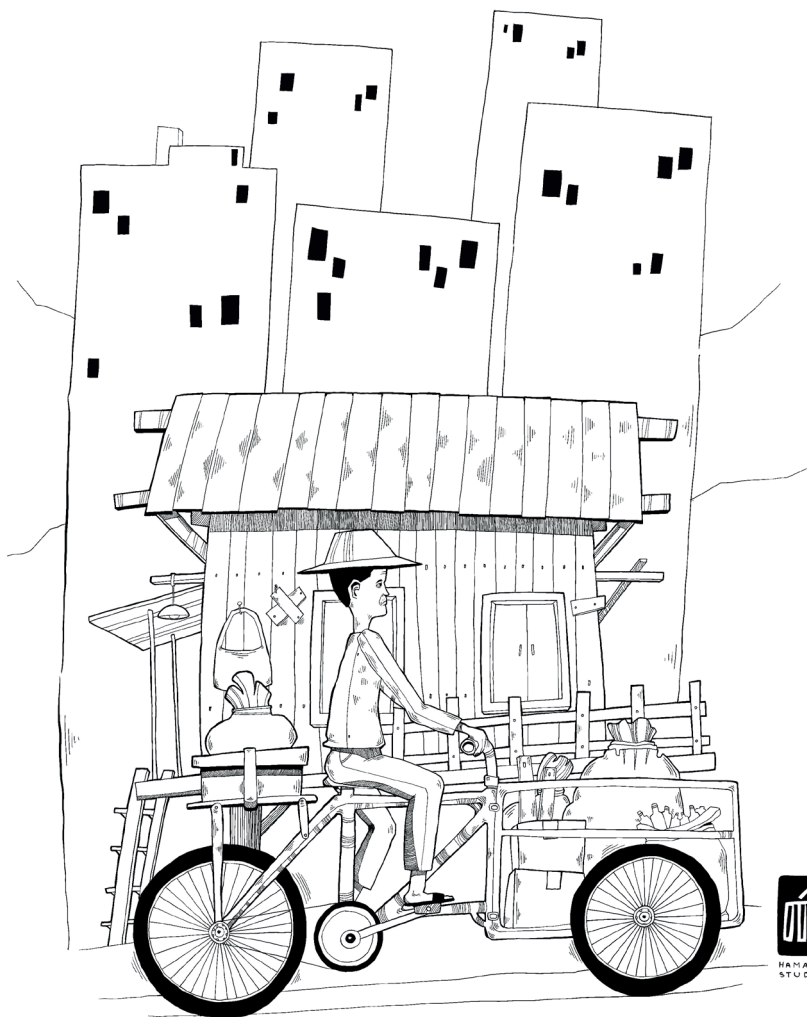
ย้อนไปเมื่อที่งานวิ่งเดินถึงวิ่งหีบผ้าห่มคลุมตัวนักกีฬามาให้
หลังเส้นชัย นักข่าวและตากล้องกระหนาบเข้ามา ทุกคนล้วนแปลกใจ
เมื่อไอ้หนุ่มประสานมือทักทายคนที่กรูเข้ามาใกล้และออกวิ่งต่อไปเสีย
อย่างนั้น แผ่นหลังของเขาลอยจากไปเรื่อยๆ จนทะเลซัดจัดงานออกมา
สู่ชุมชนด้านนอก

ไม่นานนัก ระหว่างเคลื่อนตัวผ่านตึกรามบ้านช่องกลางเมือง เขา
แหงนมองเบื้องบนก็พบว่าที่นี่ฟ้าใสมีริ้วเมฆเล็กน้อย เหมือนดังหมู่บ้าน
ที่จากมา

“หน้าที่ของนักวิ่งก็คือการวิ่ง” คำของโค้ชผู้ล่องลัดก้องในหัวของ
เขา บิคลาไม่เคยลืมเรื่องนี้เลย

น่าแปลกที่เสียงต่อต้านในหัวขาดห้วง เด็กหนุ่มผู้ชนะยังคงวิ่ง
ต่อไป...พร้อมรอยยิ้มเล็กๆ ที่มุมปากแบบที่คนในหมู่บ้านชอบทำกัน.

พลเมืองดี

วุฒินันท์ จัยศรี

เหมือนว่าสิ่งที่ผมทำลงไปนั้นผ่านการคิดมาเป็นอย่างดี แต่ให้ตาย
เถอะ ทั้งหมดนั้นเกิดขึ้นจากสัญชาตญาณทั้งสิ้น

ผมนี่ก็อยู่แต่เช้าแล้วว่าวันนั้นลงไม่ดีเท่าไรนัก ก่อนออกจาก
บ้านรู้สึกขย้อหน่อยงั้นบอกไม่ถูก อาจเพราะจิ้งจกตก ก้าวเท้าผิดข้าง
หรืออะไรสักอย่างก็แฟนเก่าจอมงมมายเคยพูดกรอกหูทั้งหมดล้วนวน
เวียนอยู่ในหัวระหว่างที่ติดไฟแดงในเช้าวันจันทร์

แว่วเสียงเครื่องยนต์กระหึ่มอยู่ตรงปลายหู ผมเหลือบมองผ่าน
กระจกหลัง รถส่งเสียงหนวกหูคันนั้นคือรถแมคลาเรน ซูเปอร์คาร์สัญชาติ
อังกฤษแต่งสีเขียวสด มองผ่านๆ เหมือนไรร์สนิยม แต่เป็นความไว้
รสนิยมประเภทที่ว่าถ้าเงินไม่ถึงก็ได้แต่ฝันถึง ผมเคยมีเพื่อนทำงานใน
อุรุถนอก มันได้ตอบคำถามกลางของผมว่า “สีแต่งรถแบบนี้ต้องนำเข้า
เท่านั้น และถึงเดียวแถมแพงกว่าเงินเดือนมึงทั้งปีอีกวะ” ผมยกไหล่

รถหรูแพงลิบ ทะเบียนประมูลเลขตอง เป็นรถประเภทที่ผมและ
เพื่อนๆ นิินหากันลับหลังว่าไม่ควรเข้าไปเฉียดกราย มีเรื่องกันขึ้นมาคง
จบไม่สวย เพราะนอกจากอะไหล่จะแพงระดับขายอวัยวะทั้งหมดก็ไม่พอ
จ่าย นิัยคนขับเท่าที่เคยเจอร้อยทั้งร้อยคือพวกไม่กลัวว่าจะชนคนอื่นถึง

ตาย กลัวแต่ตัวเองจะไปสาย เหลือบมองซูเปอร์คาร์แพงระยับอีกครั้ง ดูไม่เข้ากันกับถนนติดเป็นตังเมในกรุงเทพฯ แต่ก็อย่างว่าแหละ คงจะเป็นลูกท่านหลานเธอที่โหดสักคนจำต้องผ่านมาร่วมชะตากรรมบนท้องถนนกับไฟรฟ้ายางกแห่งมหานคร

เสียงแตรดังจากด้านหลัง ไฟเขียวสว่างขึ้นสักพักแล้ว ผมมัวแต่คิดเพลินจนลืมดูสัญญาณไฟจราจร คันข้างหน้าที่ผมไปไกล ผมเปลี่ยนเกียร์ สลับเท้ามาเหยียบคันเร่ง และนาฬิกาเปลี่ยนชีวิตของผมก็มาถึง แมคลาเรนคันนั้นสอดแทรกจากเลนขวามาตัดหน้าผมกะทันหัน อาจจะด้วยเหตุผลว่าคันข้างหน้าของเขาขับช้า หรือเห็นช่องว่างเบ้อเร่อในเลนของผม แต่ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด อีกเพียงไม่กี่มิลลิเมตร รถผมกำลังจะพุ่งไปชนรถเจ้าปัญหาคันนั้น เท้าลงน้ำหนักที่คันเร่งไปแล้ว เหลือแต่มือกุมพวงมาลัยที่พอใช้สติควบคุมได้

ตรงทางตาปรางภูมิภาชาเล้งของชายชราที่คุ่นตาเคลื่อนไหวมาอย่างช้าๆ ทางเลนซ้าย

ผมถอนหายใจ หักรถออกทางซ้ายฉับพลัน หลับตาลง เสียงดังโครม เสียงเบรกรจากคันข้างหลัง เสียงวิ่วว้ายของประชาชนเดินถนนดังขึ้นอย่างที่มีมันควรจะเป็น ส่วนซูเปอร์คาร์คันนั้นหายไปไกลลิบแล้ว

“คำถามสุดท้ายค่ะ คำว่า ‘พลเมืองดี’ ในทัศนคติของคุณเป็นอย่างไรคะ?”

นั่งจิบกับคำถามสักครู่ แต่ก็ไม่เงิบหายจนอีกฝ่ายสังเกตได้ ผมคิดพลางหัวเราะเมื่อนึกถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา ใครจะคิดว่าอุบัติเหตุครั้งนั้น ด้วยเจตนาที่เกือบจะเป็นอาชญากรกลายๆ แบบนั้น กลับทำให้ผมกลายเป็น ‘พลเมืองดี’ ของสังคมในวันนี้

คนที่ผมขับรถชนในวันนั้นคือลุงเป่ ที่จริงชื่อลุงเป่ หรือลุงปิติ แต่ทุกคนเรียกแกว่าลุงเป่เพราะขาข้างหนึ่งของแกพิการ ตามไว้ด้วยขาเทียม

ที่ดูท่าทางแล้วน่าจะประดิษฐ์เองจากเศษเหล็กที่เก็บได้ แกเป็นคนงกๆ
เงิ่นๆ เดินด้วยท่าทางพิกล เมื่อรวมเข้ากับความคิดก็ดูน่ารำคาญและ
น่าสงสารไปพร้อมกัน เคยได้ยินแกไม้กับคนในซอยว่าเป็นทหารผ่านศึก
แต่ดูจากสภาพแล้วน่าจะไปเหยียบอะไรเข้าจนแผลน่าต้องตัดขาทิ้งเสีย
มากกว่า แกเป็นคนเก็บขยะในซอยข้างๆ อพาร์ตเมนต์ของผม ไม่เชิง
ว่าเป็นคนรู้จัก แต่ทุกคนที่อยู่ในละแวกนั้นล้วนรู้จักลุงเป้ เข้ามีดตีหัว
ทุกวัน จะต้องเห็นเงาตะคุ่มๆ คอยก้มๆ เงยๆ ที่ถังขยะ เมื่อแกถือคัน
ขูดพลาสติกและของมีค่าทั้งหลายมาได้ก็จะอุ้มเดินกะเผลกๆ วางไว้
หน้าซาเล้ง ขาช้ายออกแรงยันและดึงบันไดจักรยานให้ล้อหมุน ส่วนขา
อีกข้างที่พิการคอยประคองสมดุลไม่ให้จักรยานสามล้อล้มคว่ำ บางคราว
ขับรถผ่านก็เคยนึกเวทนาสงสารแกอยู่บ้าง แต่ก็ไม่ได้คิดจะเอาเป็นธุระ
อะไรให้เหนื่อยเปล่า

แต่แล้วในเช้าวันนั้นโชคชะตาก็ก้าวให้เราเกี่ยวข้องกับกันได้
หลังจากโดนแรงกระแทกจากรถผมเข้า แกลงไปนอนกองที่พื้น
ซาเล้งพังแอ้งแม้งไม่เป็นท่า ผมกระโจนลงจากรถ แกนอนสลบเหมือด
ขาเทียมประดิษฐ์หัก เศษเหล็กบาดเข้าตรงหัวเข่าเลือดไหลโซก ผมรีบ
อุ้มลุงเป้ขึ้นรถพาไปโรงพยาบาลที่อยู่ถัดไปอีกสองแยก ระหว่างรอหน้า
ห้องฉุกเฉิน ผมโทรฝากงานนัดลูกค้าให้ลูกน้องในแผนกดูแลแทน จัดแจง
ส่งไฟล์งานตกค้างที่ตั้งใจว่าจะส่งเมื่อไปถึงบริษัท และยื่นลังเลใจกับสิ่ง
ที่ควรจะเป็นอย่างแรกหลังเกิดอุบัติเหตุคือ โทรศัพท์หาบริษัทประกัน
ภัยรถยนต์

ชนเสาะ ชนดันไม้ หรือแม้แต่ชนรถยนต์ด้วยกันยังง่ายกว่าชน
คน ถ้าโทรไปแล้วตัวแทนบริษัทประกันภัยมาก็คงต้องมีการสืบสาวราว
เรื่องกันขนานใหญ่-เรื่องที่ผมไม่แน่ใจว่าควรสืบสาวไปให้ถึงหรือเปล่า
โดยเฉพาะถ้าเป็นคนละเอียดลออ คงกั๊กไม่ยอมปล่อยง่ายๆ จนกว่าจะ

รู้ต้นตอของสาเหตุที่ผมเปลี่ยนเลนกะทันหัน เหตุผลที่เตรียมไว้แก้ต่างว่า ‘หลับใน’ ฟังดูเจ๋อในการขับรถตอนเช้าวันจันทร์ แต่ผมก็นึกเหตุผลอื่นแทนเหตุผลที่แท้จริงไม่ออกแล้ว

ถ้าอย่างนั้นผมควรจะสืบเรื่องให้รู้ก่อนคนอื่น คิดพลางลากหน้าจอโทรศัพท์หาเบอร์เพื่อนที่ทำงานในกรมการขนส่ง ไม่ต้องยื้อนดุกถ้อยหน้ารถผมก็จำเลขทะเบียนไอร์แลนด์ยี่ห้อได้ขึ้นใจ เพื่อนผมงุนงงเล็กน้อย แต่ก็หาข้อมูลมาให้โดยดี

นามสกุล “บรรณาวิจิตร” ไม่ใช่นามสกุลเก่าแก่ของผู้มีอิทธิพลแถวนี้ แต่ถ้าติดตามข่าวสารบ้างก็จะคุ้นหู เพราะเป็นนามสกุลของกลุ่มผู้รับเหมารายใหม่ที่เพิ่งชนะการประมูลก่อสร้างอาคารสำนักงานใหม่ของรัฐบาลถึงสามโครงการ ชื่อเจ้าของทะเบียนที่ติดท้ายรถคงเป็นลูกชายคนโตของบ้านนี้ ซึ่งอันที่จริงหากสืบลึกลงไปอีก ผู้หญิงที่มาแต่งงานกับหนุ่มใหญ่เศรษฐีใหม่นี้ก็คือลูกสาวคนเล็กของตระกูลอิสราพิงส์ ซึ่งมีสายสัมพันธ์อันดีกับรัฐมนตรีกระทรวงใหญ่ของรัฐบาลอีกต่างหาก อย่างที่ผมคาดเดาแต่แรก แมคลาเรนสีเขียวทะเบียนประมูลระดับนั้นแค่เงินถึงก็ยังไม่พอ คงต้องมีสายสนกลในอีกมากมายที่ผมเองก็ไม่อยากรู้และไม่อยากเข้าไปยุ่ง

“ญาติคุณปติอยู่ไหมคะ คุณปติพี่นแล้วค่ะ”

ลุงเป่พี่นแล้ว ไม่รู้ว่าแกจะจำเรื่องราวได้แค่ไหน จะเอาเรื่องกับผมมากน้อยเพียงใด ราคาที่ต้องจ่ายนั้นจะสักกี่แสน ผมเหลือบมองโทรศัพท์อีกครั้ง หรือควรให้ประกันภัยเข้ามาช่วยเรื่องค่าใช้จ่าย แต่ถ้าประกันภัยเข้ามามีบทบาท เรื่องราวอาจยุ่งยากขึ้นไปอีก

ถอนหายใจ ปิดหน้าจอโทรศัพท์แล้วลุกขึ้น “ผมเป็นญาติคุณปติครับ”

ไม่รู้ว่าผมควรจะรู้สึกอย่างไรเมื่อได้ยินคำแรกที่ลุงเป่พูดเมื่อเห็นหน้าผม “หนุ่มเอ๊ย อย่าเอาเรื่องลุงเลยนะ ลุงไม่มีปัญญาจ่ายค่าซ่อมรถหรอก”

ผมรีบทรุดลงนั่งข้างเตียง “ลุงไม่ได้ผิดนะครับ ผมต่างหากที่ต้องขอโทษเพราะขับรถไปชนลุง”

“โอ๊ย ลุงไม่ตีเองแหละ ลุงไม่น่าไปขี่รถบนถนนนั่นหรอก ยายก็เตือนหลายทีแล้วว่ารถเออะ ลุงขี่เงอะๆ งะๆ จะไปชนคนอื่นเข้าสักวัน”

แทนที่ลุงเป่จะโกรธเกรี้ยวและเรียกร้องค่าเสียหายจากผมให้สาสม กลับกลายเป็นว่าผมต้องคอยปลอบประโลมให้แกหยุดร้องไห้เพราะกลัวความผิด กระทั่งผมยืนยันมั่นเหมาะว่าแกไม่ต้องชดใช้ค่าเสียหายใดๆ ทั้งสิ้น รวมทั้งค่าใช้จ่ายในโรงพยาบาลผมก็จะออกให้ทั้งหมด แกจึงหยุดร้องแล้วกุมมือผมแน่น บอกว่าเป็นบุญของแกแท้ๆ ที่มีคนใจบุญช่วยเหลือ

หนึ่งเดือนผ่านไป ผมพาภรรยาของแกกับหลานมาเฝ้าอาการที่โรงพยาบาลจนหายดี ระหว่างนั้นก็ติดต่อแพทย์เพื่อเปลี่ยนยาเทียมที่ได้มาตรฐานให้แกใหม่ หลังออกจากโรงพยาบาลก็ซื้อรถสามล้อแบบใช้เครื่องยนต์ให้ ไม่ต้องใช้แรงบันอีกต่อไป พร้อมกับค่าทำขวัญอีกจำนวนไม่น้อย ทั้งสามคนซาบซึ้งใจ บอกว่าผมเป็นเทวดามาโปรดชีวิตอันยากไร้ของพวกเขาทั้งสาม นึกแล้วได้แต่หัวเราะ แท้ที่จริงผมคือปีศาจที่แฝงร่างมาในคราบเทวดา ปีศาจที่ยากกลบเกลื่อนอาชญากรรมที่ตนเองก่อขึ้น แต่ก็โชคดีแล้วที่เรื่องนี้จบลงด้วยดี ด้วยค่าใช้จ่ายระดับที่เงินเดือนของผมพอจะรับมือไหว

แต่ให้ตายเถอะ ทั้งที่ผมหวังไว้ว่าจะให้เรื่องทั้งหมดจบลงตรงนี้เลย แต่เรื่องกลับไม่จบแค่นั้น

คงจะเป็นรายการโทรทัศน์ทำนองว่าหากินกับการถ่ายทอดชีวิตอันแสนระกำลำบากของคนหาเช้ากินค่ำอะไรทำนองนั้นที่ความหามาจนเจอลุงเป่

เรื่องราวซาบซึ้งกินใจของพลเมืองดีคนหนึ่งที่ยับรุดชนลงโดยไม่ตั้งใจ แต่กลับรับผิดชอบความเสียหายและช่วยเหลือทุกอย่างโดยไม่เกี่ยงงอนถูกถ่ายทอดผ่านมุมมองคนเก็บขยะที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทของพลเมืองดีคนนั้น ส่งต่อมาเข้าปากของรายการเล่าข่าวที่กระหายหาเรื่องเล่าที่จะช่วยจุดดิ่งเรตติ้ง ผมได้รับเชิญให้ไปปรากฏตัวในรายการเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจของสังคมในยุคที่ขาดแคลนคนดี จากหนึ่งเป็นสอง-สามรายการ ผมพยายามบอกปิด แต่หารายการไหนคว่ำตัวลงเบ่ไปได้ เรื่องราวของผมก็จะถูกเล่าใหม่ซ้ำแล้วซ้ำเล่าอยู่ดี

เรื่องราวของ ‘พลเมืองดี’ อย่างผมโด่งดังในสังคมในระยะหนึ่ง และแน่นอนว่าข้อมูลทุกอย่างของผมก็ปิดบังไม่ได้อีกต่อไป เริ่มมีคนสงสัยเรื่องราวที่เกิดขึ้น ความไม่สมเหตุสมผลของเหตุการณ์ กล้องหนักรถที่อ้างว่าเสียหายแล้วแต่ไม่ยอมไปซ่อม การไม่ยอมแจ้งอุบัติเหตุให้บริษัทประกันภัยทราบทั้งที่ทำประกันภัยชั้นหนึ่งมาหลายปี การลงบันทึกประจำวันว่า ‘หลับใน’ และ ‘อุบัติเหตุเล็กน้อย’ แต่ที่จริงหนักหนาถึงขั้นเปลี่ยนขาเทียม จึงเริ่มมีคนสืบเสาะหาความจริงมากขึ้น

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง-บริษัทประกันภัยที่ดูแลรับผิดชอบของผม “ทำอย่างนี้บริษัทเสียหายนะพี่” รุ่นน้องมหาวิทยาลัยซึ่งปัจจุบันเป็นผู้จัดการของสาขาที่ผมไปจ่ายเบี้ยประกันเป็นประจำโทรมาต่อว่า “มันเหมือนบริษัทไม่ดูคำดูดี ปล่อยให้ลูกค้าขาดใช้ค่าเสียหายเอง”

“พี่ก็บอกในรายการแล้วไงว่าอยากจะแสดงความรับผิดชอบเอง” “ไม่ใช่เรื่องรับผิดชอบหรือไม่รับผิดชอบนะพี่ แต่เป็นเรื่องที่พี่ไม่ทำตามขั้นตอนที่คนปกติควรทำ พี่ก็รู้เนี่ย ชนบูบ ลงจากรถ ถ่ายรูป โทรเรียกประกันแล้วให้เค้าจัดการ ไม่งั้นจะทำประกันไว้ทำไมพี่”

“มัวแต่ทำอย่างนั้นลุงแกก็ตายก่อนพอดี”

“ต่อให้ลุงตายมันก็อยู่ในขั้นตอนนะพี่ พี่จะมายุ่งเป็นพลเมือง

ด้อยู่คนเดียวทำไม มันทำให้คนอื่นเขาเป็นผู้ร้ายไปหมดรู้ไหม”

“นี่มันไม่ใช่เรื่องพลเมืองดีหาเหวอะไรเลยนะ” ผมกัดฟันกรอดนึกถึงแมคคาเรนส์เขียวสาร์เลวนั้น “คนอย่างหนูไม่เข้าใจหรอกว่าพี่ทำไปเพราะอะไร”

“จ้ะพี่ก็อธิบายให้บริษัทเข้าใจก็แล้วกัน จากนั้นเค้าคงกัดพี่ไม่ปล่อยแน่ๆ”

ตามคาด หลังเรื่องแดงขึ้น บริษัทประกันภัยส่งคนมาประกบผมถึงสามคนด้วยเหตุผลสั้นๆ ว่า “ต้องการรักษาภาพลักษณ์ของบริษัท” ผมถูกสอบสวนอย่างละเอียดถึงเหตุการณ์ในวันนั้น ผมเล่าไปตามสคริปต์ที่เคยพูดแล้วพูดเล่าในทุกรายการ แต่ดูเหมือนพวกมันยังสงสัยว่าผมปกปิดอะไรบางอย่างอยู่ คนหนึ่งลงพื้นที่สอบถามเหตุการณ์กับชาวบ้านในละแวกที่เกิดเหตุ หลายคนเล่าภาพที่เกิดขึ้นจริงในวันนั้น ซึ่งขัดแย้งกับถ้อยคำในบันทึกประจำวันของตำรวจ อีกคนติดต่อตำรวจในพื้นที่เพื่อขอภาพในกล้องวงจรปิด ส่วนคนที่ดูเหมือนจะเป็นหัวหน้าคอยเกาะติดผมอย่างไม่ให้คลาดสายตา

บ้าเอ๊ย ทั้งที่ผมเป็นลูกค้าชั้นดี ส่งเบี้ยประกันชั้นหนึ่งมาหลายปี ไม่มีขาด และไม่ไต่ยุ่งกับเงินของพวกมันแม้แต่แดงเดียว แต่มันทำกับผมอย่างกับเป็นผู้ต้องหาคดีอาชญากรรม

เพียงวันเดียว หลักฐานเอาผิดผู้ต้องหาอย่างผมก็เริ่มมีน้ำมีเนื้อ เมื่อยังหลงเหลือภาพจากกล้องวงจรปิดในเช้าวันนั้นอยู่ โชคดีที่กล้องจับภาพจากมุมด้านหน้าเสีย ส่วนกล้องจากมุมด้านหลังน่าจะเป็นกล้องรุ่นเก่า ภาพจึงไม่ชัดเจนมากนัก แต่ภาพจากมุมด้านข้างเห็นชัดเจนว่าซูเปอร์คาร์สีเขียวนั้นแทรกจากเลนขวามาตัดหน้ารถของผวก่อนจะหายลับไปจากกล้อง เจ้าคนที่ป็นหัวหน้านัยมเหยียมเกรียมเหมือนได้รับชัยชนะ

“ไหนตอบผมหน่อยสิคุณพีรพล ตกลงวันนั้นคุณเผลอหลับ หรือตกใจที่มีรถมาตัดหน้า” ผมอ้าอึ้ง จำนนในหลักฐาน “หักรถมาแบบนี้เหมือนเจตนาฆ่าเลยนะ ซาเล้งฟังขนาดนั้น ทำไมคุณถึงกล้าลงบันทึกว่าอุบัติเหตุเล็กน้อยล่ะ” เห็นผมเงิบ มันหันไปกรอภาพย้อนหลังอีกครั้ง “ให้ตายเถอะ เจ้ารถเขี้ยวคันนั้นเป็นใคร ทำไมคุณต้องพยายามปกป้องมันด้วย เป็นแฟนคุณหรือญาติคุณกันล่ะ ไอ้คนบนรถนั้นสำคัญแค่นั้นถึงหักพวงมาลัยไปใส่คนแก่แบบนี้ แถมยังพยายามปิดเรื่องไม่ให้เรารู้”

ผมหน้าเสีย ทุกสิ่งที่ผมพยายามทำสูญเปล่าทั้งหมด ในเมื่อไม่มีอะไรแก้ตัวแล้ว สารภาพไปก็คงดีเหมือนกัน ถ้าพวกประกันอยากมายุ่งนักก็ให้พวกมันไปเอาเรื่องกับคู่กรณีพันล้านของผมเอง

ยังไม่ทันอ้าปาก ลูกน้องคนหนึ่งวิ่งหน้าตื่นเข้ามา กระซิบอะไรบางอย่างกับหัวหน้า ทำเอาเจ้าจอมกร่างนั้นหน้าซีดเผือด กระซิบอุบอปปกับลูกน้องอีกคนหนึ่ง ก่อนจะให้เจ้านั้นมาพาผมออกไปนอกห้องประชุม ผมเดินออกมาด้วยสีหน้างงวย มันยิ้มเบาๆ

“เราก็กลาบากด้วยกันหมดนี่ละพี่ แต่ไม่ต้องกังวลนะครับ คงเคลียร์แล้ว เตียวพຽ່ງนี้ผมจะติดต่อไปอีกทีนะครับ”

“สวัสดีค่ะ มาถึงช่วงสุดท้ายของรายการ ‘เล่าข่าวเบาสมอง’ แล้วนะคะ วันนี้พวกเราก็มีแขกรับเชิญพิเศษที่ทุกท่านน่าจะรู้จักกันเป็นอย่างดี... พลเมืองดีที่เป็นชาวดังในช่วงนี้ คุณพีรพล ขจรสวัสดิ์ หรือที่หลายท่านรู้จักกันในนามพีรพล พลเมืองดี ค่าา...”

ห้องส่งวันนั้นมีเสียงปรบมือเพียงแปะแปะ คนตัดต่อรายการคงจะอัดเสียงปรบมือดังสนั่นเข้าไปที่หลัง พิธีกรชายหญิงสองคน และหัวหน้าทีมสืบข้อเท็จจริงจากบริษัทประกันภัยนั่งอยู่หน้ากล้อง หลังจาก

วันนั้นผมได้รับการติดต่อมาว่าทีมสืบข้อเท็จจริงไม่ติดใจเอาเรื่องกับผมอีกต่อไป และขอเรียนเชิญให้มาออกรายการนี้เป็นครั้งสุดท้าย “เล่าเหมือนเดิมทุกอย่างได้เลยครับ ช่วยกันหน่อยนะพี่”

“อยากจะให้คุณพิรพลเล่าเหตุการณ์วันนั้นให้ฟังอีกสักครั้งละ”

“ครับ ผมว่าคนฟังอาจจะเบื่อแล้ว” เสียงหัวเราะของสองพิธีกรกับไอ้เจ้าหัวหน้าจอมกร่างนั้นดูเป็นธรรมชาติเหลือเกิน “ผมมีนัดคุยกับลูกค้าตอนเช้าก็เลยออกมาเช้ากว่าปกติ พอตีห้าคืนนั้นผมพักผ่อนน้อยอาจจะเครียดๆ นะครับ ต้องทำงานเอกสารเกือบทั้งคืนแล้วก็เตรียมตัวคุยธุระสำคัญ พอถึงไฟแดงที่เกิดเหตุ ซึ่งเลขไฟแดงขึ้นนานเกือบสองนาที ผมเอนตัวบิดขี้เกียจนิดหน่อย แต่ยังไม่รู้ ผมวูบๆ ไป รู้สึกตัวอีกทีก็ชนโครมเข้าแล้ว”

“หลบกลางไฟแดงเลยหรอคะ” พิธีกรสาวทำหน้าที่ต้นต้อน ทั้งที่คงรู้เรื่องของผมดีอยู่แล้ว

“นี่คือความเป็นพลเมืองไม่ดีไม่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่างนะครับ” ผมหัวเราะ “ผมรีบลงจากรถก็พบว่าคนที่ผมชนนั้นคือลุงเป่ คนเก็บขยะที่อยู่ในละแวกนั้น โชคดีที่ชนเข้าไม่แรงนัก แกมีแผลถลอกเล็กน้อย จากนั้นผมก็พาแกไปส่งที่โรงพยาบาลจนแกหายดีครับ”

“แล้วเรายังได้ยินว่าคุณช่วยเหลือลุงอีกหลายอย่าง ทั้งเปลี่ยนขาเทียมให้ ซื้อรถสามล้อให้ใหม่ และช่วยเหลือทุนการศึกษาให้หลานลุงด้วยใช่ไหมคะ” ผมพยักหน้า “ทำไมต้องทำขนาดนั้นคะ”

“ผมคิดว่ามันเป็นเรื่องของมนุษยธรรมนะครับ...เราอยู่ในสังคมเดียวกัน เห็นคนที่ขาด คนที่พร่อง ผมคิดว่าถ้ามีหัวใจหัวใจอยู่บ้างก็ต้องหวั่นไหว ส่วนเรามีมากกว่า มากพอจะแบ่งปันได้ เราก็อើอเพื่อแผ้วแผ้วให้คนอื่นเท่าที่เราทำได้”

“คุณพิรพลทำเพื่อสังคมแบบนี้ประจำเลยหรอคะ”

นิกภาพค่าใช้จ่ายที่พอกพูนจากเหตุการณ์นี้ คงต้องพยายามหาเงินมาโปะให้พ้นเดือน “ผมคิดว่าการทำบุญไม่ต้องไปที่วัดอย่างเดียว แต่เราทำดีกับเพื่อนร่วมสังคม ผลบุญที่เราทำก็จะตอบแทนเรามาทันที คือทำให้สังคมน่าอยู่ขึ้นครับ คุณลองนึกภาพดูสิ มันจะไม่น่าอยู่ได้อย่างไรหลังจากวันนั้น ลุงเป็กี่สีหน้าสดชื่นแจ่มใส ไปเก็บขยะก็มีรอยยิ้มทักทายคนอื่นเสมอ ทุกคนที่เห็นก็พลอยยิ้มตามกันไปด้วย ผมคิดว่าเรื่องพวกนี้แหละที่เราในฐานะพลเมืองของชาติควรทำ เพื่อให้ทุกคนอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขครับ”

“ได้ยีนว่าคุณลงยกย่องคุณมาก เป็นคนสำคัญของครอบครัวลุงเลยนะคะ”

“ครับ ผมคิดว่าเราทุกคนที่อยู่ในสังคมต่างก็เป็นครอบครัวครับ คำว่าครอบครัวมันคงไม่ได้จำกัดแค่พ่อแม่ลูกหลานปู่ย่าตายายของเรา แต่เพื่อนบ้าน ป้าร้านข้าวริมถนน พี่วินมอเตอร์ไซค์รับจ้าง กังร้านขายของชำหน้าปากซอย หรือแม้แต่ลุงคนเก็บขยะท้ายซอยอย่างลุงเป็กี่ทั้งหมดคือคนสำคัญครับ ทุกคนทำให้สังคมขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้ ผมไม่ได้เรียกลุงแค่เพราะเขาอายุมากกว่าพ่อแม่ แต่นับถือเขาที่เป็นคนทำงานสุจริตคนหนึ่ง หากไม่มีลุงคอยเก็บขยะ ชุมชนจะสะอาดได้อย่างไร ถ้าเรานับว่าเขาเป็นครอบครัว เป็นหน่วยหนึ่งในสังคมที่เราอาศัยอยู่ ความเมตตา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มันก็จะเกิดขึ้นในใจของเรา นำไปสู่การทำความดี ให้แก่กันครับ”

“อิม เป็นคำพูดที่น่าประทับใจมากๆ เลยครับ” ฝ่ายพิธีกรหนุ่มพูดขึ้นบ้าง “แต่คุณทำความดีขนาดนี้ ทำไมถึงไม่ยอมบอกให้คนอื่นรู้เลยครับ”

“ผมไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นความดีนะครับ ผมคิดว่าเป็นหน้าที่ เป็นความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองคนหนึ่ง อันที่จริงเป็นผมที่ทำความผิดด้วยซ้ำ”

คือทำให้ลุงเปบาดเจ็บ เสียโอกาสหลายอย่าง เมื่อทำผิด ผมก็ยอมรับผิดชอบ” แวบหนึ่งผมนึกถึงไอชูปอร์คาร์सारเลวนั้น “...สิ่งที่ผมทำได้คือทำหน้าที่ชดเชยให้ลุงมากเท่าที่จะมากได้ หวังว่าลุงจะให้ภัยในความผิดของผมและกลับไปใช้ชีวิตได้ตามปกติ ก็เลยไม่คิดว่าจะต้องไปป่าวประกาศให้ใครรู้”

“ไม่ແจ้งແມ่แต่บริษัทประกันภัยรถยนต์ ซึ่งอาจจะช่วยเหลือค่าใช้จ่ายตรงนี้ได้” พิธีกรหนุ่มเหลือบมองสคริปต์ คงเตรียมการกันมาแล้ว ผมก็เช่นกัน

“คงเหมือนลูกไม่อยากจะนอนนะครับ เรารู้ว่าขอแค่ออกปาก พ่อจะจัดการให้เราได้ทุกอย่าง แต่เราทำความผิดนี้เองก็อยากจะชดใช้ความผิด ไม่ต้องให้ใครมาเตือนด้วย” รอยยิ้มขึ้นชมฉายออกมาจากใบหน้าของเจ้าหัวหน้าที่มันั้น ผมอยากลุกขึ้นต่อยมันจริง ๆ

พิธีกรสาวรีบแทรก รวากับว่าจ้งหะมาถึงแล้ว “พอคุณพีรพลพูดเรื่องดูแลครอบครัวแล้ว ฟังดูคล้ายกับสโลแกนของบริษัทคุณเลยนะคะ ‘ดูแลทุกคนเหมือนครอบครัว’ ไม่ทราบว่าคุณอ้างศักดิ์ ผู้จัดการฝ่ายดูแลลูกค้ามีความเห็นเรื่องนี้อย่างไรคะ”

“พอได้ฟังเรื่องของคุณพีรพลแล้วผมซาบซึ้งน่ะครับ คนที่ทำดีต่อผู้อื่นในสังคมเหมือนคนในครอบครัว โดยไม่หวังผลตอบแทน” มันหันมายิ้มหวานให้ผม รอยยิ้มนั้นดูแสนจริงใจ “อันที่จริงถ้าเราได้ทราบเรื่องตอนเกิดอุบัติเหตุ เราก็มียมาตรการดูแลผู้ประสบอุบัติเหตุชั้นหนึ่งรองรับอยู่แล้ว เพราะคุณพีรพลเองก็เป็นลูกค้าชั้นหนึ่งของบริษัทเรามาอย่างยาวนาน สิ่งที่คุณพีรพลช่วยเหลือลูกค้า ก็ไม่ต่างจากวิธีการและปรัชญาที่เราดูแลลูกค้ามาโดยตลอด คือการดูแลทุกคนเหมือนครอบครัวของเราเอง” โดยการส่งคนมาสอบสวนผมราวกับฆาตกร ผมคิดในใจ

“อย่างที่คุณพีรพลพูด การทำดีย่อมทำให้สังคมน่าอยู่ขึ้น บริษัท

ของเราเชื่อมั่นในหลักการนี้มาตลอดการทำธุรกิจ เมื่อเราได้รับรู้แล้วว่า ลูกค้าของเราคือ ‘พลเมืองดี’ ที่น่ายกย่องในสังคม เราก็อยากจะร่วมทำความดีไปพร้อมกับคุณพีรพล ด้วยการมอบทุนสนับสนุนความดีเป็นค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ยากไร้ในทุกๆ เดือน และมอบทุนการศึกษาแก่หลานของคุณลงไปจนกว่าจะจบการศึกษา”

พิธีกรทั้งสองปรบมือด้วยท่าทางตื่นเต้น ทำเอาผมต้องแสวงงปรบมือตามพอเป็นพิธี การลงทุนครั้งนี้คงคุ้มค่า พูดตรงๆ ลงไปก็คงอยู่ได้อีกไม่นาน ส่วนเจ้าหลานนั้นก็ไม่ว่าแล้ว อย่างมากก็คงจะพอรอดแค่มัธยมปลาย ดูท่าอนาคตบริษัทจะประหยัดเงินส่วนนี้ได้พอสมควร จากนั้นก็เป็นคิวของพิธีกรทั้งสองที่ผลัดกันพูดยกย่องความใจกว้างของบริษัท ประกันภัยต่างๆ นานา ที่แท้จริงการนี้คงเป็นการพยายาม “รักษาภาพลักษณ์ของบริษัท” หรืออะไรทำนองนั้นอย่างที่เขาหัวหน้าจอมกร่างนั้นเคยพูด ผมทนฟังอยู่นาน เอียนจนอยากจะอ้วก

“คำถามสุดท้ายค่ะ คำว่า ‘พลเมืองดี’ ในทัศนคติของคุณเป็นอย่างไรคะ?” พิธีกรสาวหันหน้ามาทางผม ผมนั่งงั้นกับคำถามสักครู่ แต่ก็ไม่ใช่บ่หายจนอีกฝ่ายสังเกตได้ ผมคิดพลางหัวเราะให้เรื่องที่เกิดขึ้น ผมควรจะพูดอะไรดี...คนอย่างพีรพล พลเมืองดี ควรจะพูดอะไรในเวลานั้น

“พลเมืองดีก็คือคนที่มีความซื่อสัตย์-ซื่อสัตย์ต่อมโนธรรมในหัวใจตนเอง รู้จักหน้าที่ของตนเอง กล้ารับผิดชอบในสิ่งที่ทำลงไป มีความปรารถนาดีต่อสังคมเป็นที่ตั้ง ตระหนักว่าตนเองเป็นหนึ่งในฟันเฟืองสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนให้สังคมดีขึ้นและน่าอยู่มากขึ้นครับ”

“ขอบคุณคุณพีรพลมากที่กรุณามาร่วมพูดคุยในรายการของเรา” หลังจบรายการวันนั้น เจ้าหัวหน้าที่มีสับสนก็อดมาคุยกับผมเพียงลำพัง

“พวกคุณเลิกตาม ‘ก๊าด’ ผมแล้วเหอ”

“อ้อ เรื่องนั้นช่างมันเถอะ” มันหัวเราะ พลังยื่นซอง ‘ค่าเสียเวลา’ มาให้ผมจำนวนไม่น้อย “ผมเพิ่งรู้ว่าเลขทะเบียนรถคันนั้นเป็นของใครนะ คุณรู้ไหม คนที่เพิ่งเข้ามาเทคโอเวอร์บริษัทเราเมื่อต้นปีคือคุณวีรยา ลูกสาวคนเล็กของตระกูลอิสราธิพงศ์ ส่วนผมก็เพิ่งจะได้ขึ้นเป็นผู้จัดการเมื่อเดือนที่แล้วนี่เอง พุดแค่นี้คุณคงเข้าใจนะ”

มันหลบตามผมเล็กน้อย ไข่ พุดแค่นี้ผมก็พอเข้าใจ ผมเองก็อยากจะพุดอะไรบางอย่างกับมัน แต่ถึงผมไม่พุดมันก็คงเข้าใจ บนไซต์ก่อสร้างที่ทีมผมเข้าไปเป็นเอาร์ทเซอร์สดูแลกิจการ เขียนป้ายติดหราวาเป็นโครงการของชินธุพงศ์ บรรณาวิจิตร เศรษฐีหนุ่มใหญ่รายใหม่ของประเทศคนนั้นเอง ถ้าวันดีคืนดี หัวหน้าที่มีไซต์ก่อสร้างอย่างผมมีเรื่องฟ้องร้องกับลูกชายคนโตของเขา หรือหัวหน้าที่มีประกันภัยอย่างมันต้องตามเอาผิดลูกชายคนโปรดของผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัทเอง จะเกิดอะไรขึ้นบ้างกับพวกเราและลูกน้องในทีมที่ไม่รู้โอโหน้อไหน เราเป็นฟันเฟืองของสังคมก็จริง แต่ฟันเฟืองกระจ้อยร่อยอย่างเราๆ ควรสำนึกกว่าหากไปขัดแย้งขัดขาฟันเฟืองใหญ่ให้ติดขัด นอกจากตัวเราเองจะพังพินาศแล้วฟันเฟืองกระจิวหิวที่อยู่ข้างล่างเราก็คงละเทะไม่เป็นท่า

หรือบางทีมันอาจจะเป็นเรื่องสนุกก็ได้ ใครจะรู้ว่าซูเปอร์คาร์สีเขียวที่ต่อให้มีเงินล้านฟาก็ซื้อไม่ได้คันนั้น สืบลิกลงไปแล้วจะลากไส้ของเครือข่ายผู้มีอิทธิพลคนไหนออกมาได้บ้าง แต่ดูเหมือนผมกับมันเหมือนกันตรงที่ไม่ค่อยอยากหา ‘เรื่องสนุก’ ทำสักเท่าไรนัก

สังคมของเราก็คงแบบนี้ ‘พลเมืองดี’ อย่างพวกเราแม้จะเห็นบางสิ่งที่น่ารังเกียจ แต่ควรรู้ว่าอะไรที่ถอดรื้อทิ้งได้ อะไรที่ควรปล่อยไว้อย่างนั้น เพื่อให้ชีวิตของเรายังปกติสุข กลับเป็นผมที่ดบไหล่ของมันเบาๆ “เรากीलำบากด้วยกันหมดนี่ละนะ” มันเงยหน้าขึ้นยิ้มตอบ เป็นครั้งแรกที่ผมรู้สึกว่ารอยยิ้มนั้นออกมาจากใจ

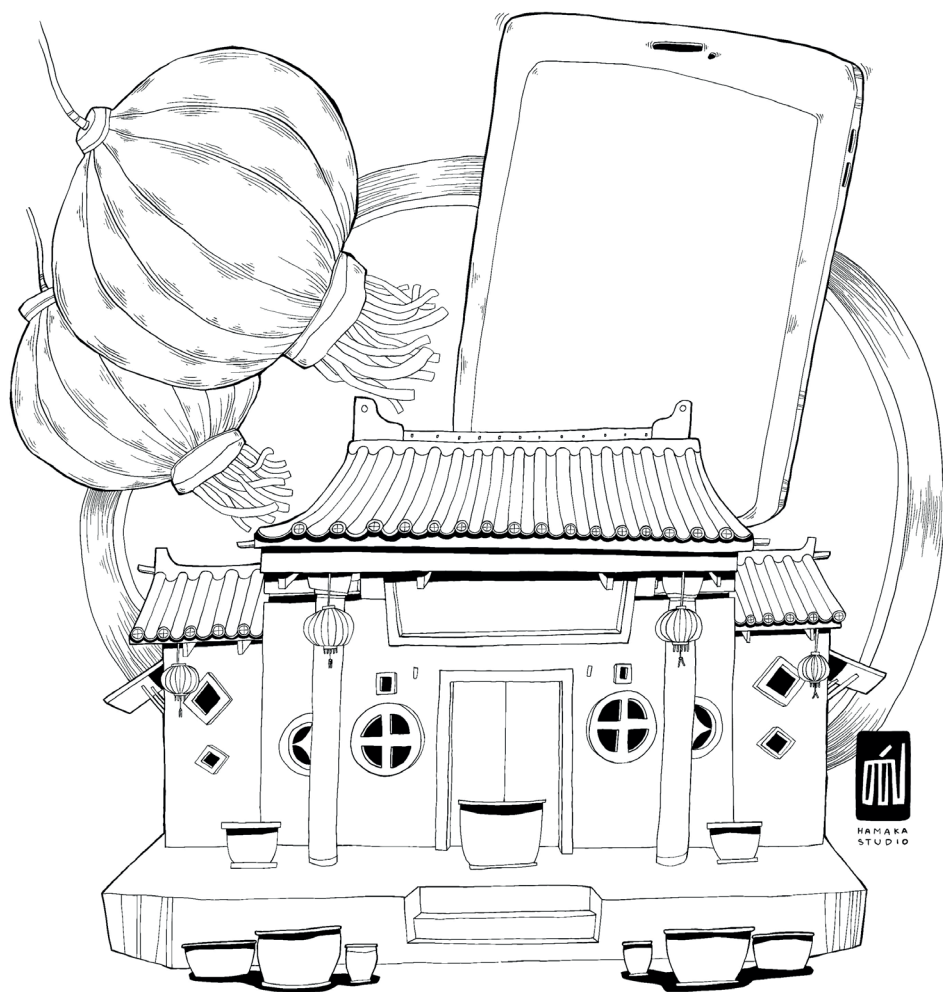
เสียงโทรศัพท์ดังขึ้น รุ่นน้องผู้จัดการสาขาคลองโทรมาถามไถ่ชีวิต
“ขอโทษนะคะที่วันนั้นหนูพูดไม่ดีใส่พี่” เสียงปลายสายดังขึ้น ผม
ตอบกลับไปว่าไม่เป็นไร “ได้ยินจากเพื่อนว่าเรื่องของพี่จบลงด้วยดีแล้ว
ใช่ไหมคะ...”

ใช่ ขอเพียงไม่หาเรื่องใส่ตัว เรื่องทั้งหมดก็จะจบลงด้วยดี ไม่มี
ใครสูญเสียอะไร มีแต่คนได้ประโยชน์ทั้งนั้น ลุงเป้ได้รับความช่วยเหลือ
มากมาย ผมได้ซื้อเสียงว่าเป็นพลเมืองดี บริษัทประกันภัยได้โปรโมต
ภาพลักษณ์ที่ดี นึกย้อนไปก็ไม่ได้แต่หัวเราะ เหมือนว่าสิ่งที่ผมทำลงไป
ในนาที่นั้นผ่านการคิดมาเป็นอย่างดี แต่ให้ตายเถอะ ทั้งหมดนั้นเกิดขึ้นจาก
สัญชาตญาณทั้งสิ้น

นึกย้อนกลับไป เมื่อนาทีชีวิตเดินทางมาตรงหน้า สัญชาตญาณ
โยนคำถามง่าย ๆ มาให้ผมว่าจะเลือกอะไรระหว่างขับตรงไปให้กันชนรถ
บรรทุกคาร้อยล้านสีถลอก มีเรื่องมีราวกับเจ้าของรถซึ่งน่าจะเป็นผู้ทรง
อิทธิพลคนใดคนหนึ่ง หรือหักหลบไปทางซ้ายที่มีชายชราคนเก็บขยะผู้
ไม่ได้มีคุณค่ากับใครขวางทางอยู่

สลัดความคิดฟุ้งซ่านออกจากหัว เดินตรงไปที่ลานจอดรถเพียง
ลำพัง เหลือบมองรถคู่ใจอีกครั้ง รถสวยเหมือนใหม่ รอยถลอกจาก
อุบัติเหตุครั้งนั้นไม่เหลือแล้ว ผมปิดประตูรถ ทั้งทุกอย่างไว้ข้างหลัง ขับ
รถออกไปช้าๆ เพื่อทำหน้าที่ ‘พลเมืองดี’ ในสังคมต่อไปตรานานเท่า
นาน

เส้นแบ่ง

วัฒน์ ยวนแก้ว

หลังจากคุยโทรศัพท์กับสายส่งหนังสือและขอตัวเลขจากพี่เจียบฝ่ายบัญชี ผมจึงชวนเธอเดินขึ้นบันไดไปชั้นสาม ซึ่งพนักงานส่วนใหญ่ทำงานอยู่ เรียกประชุมเฉพาะกิจที่ชุดโต๊ะรับแขกกลางห้อง ไม่ใช่เรื่องใหม่ วัฒนธรรมการอ่านในประเทศนี้น้อยอยู่แล้ว ยิ่งเป็นยุคที่สื่อกระดาษกำลังถูกแทนด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นิตยสารซึ่งอยู่ยงยืนยาวยังต้องทยอยปิดตัวกันไป สำนักพิมพ์ของเราที่เน้นพิมพ์งานวรรณกรรมเฉพาะกลุ่ม มีหรือจะไม่เจอกับปัญหา ที่ทีมงานทุกคนร่วมหัวจมท้ายกันมา มีอุดมการณ์คล้ายคลึงกันและอยู่กันแบบครอบครัว ต่างเข้าใจสถานการณ์ดี ผมเคยบอกไปก่อนหน้านี้แล้วว่า ในส่วนของโรงพิมพ์คงพอดำเนินต่อไปได้ แต่สำหรับสำนักพิมพ์ ต้องขอประเมินปีต่อปี แรกทีเดียวตั้งใจจะบอกทุกคนว่า ได้มาถึงจุดที่ไม่อาจไปต่อได้แล้ว ภายในหนึ่งปีนี้ หากใครไม่ยอมเป็นเพียงพนักงานโรงพิมพ์ ก็ขอให้ขยับขยายหาที่ทางอันเหมาะสมกับตัวเอง แต่เมื่อเห็นแววตาของทุกคนที่ไม่มีความที่จะยอมแพ้ ต่างคือขมวดเคร่งเครียด ระดมสมองหาวิธีการรับมือไม่ว่าจะเป็นการทำตลาดออนไลน์ อีบุ๊ก หรือลองทำหนังสือที่เจาะตลาดกลุ่มใหม่ แต่ไม่ให้เสียแนวทางเดิม พี่โชติ บก.หนังสือแปล ออกด้วยอมลตเงินเดือนหนึ่งในสามเพื่อให้สำนักพิมพ์ไปต่อได้ เหตุการณ์จึงกลายเป็นการ

ประชุมเพื่อวางแผนให้สำนักพิมพ์อยู่รอดในภาวะวิกฤตแทน

เดีนกลับลงมาชั้นสอง รู้สึกสับสนเต็มที่ ทางออกเหล่านั่นผมครุ่นคิดมาก่อน และได้ลงมือทำไปบ้างแล้ว แต่ไม่มีแว้วว่าจะไปถึงจุดหมาย อย่างมากคงแค่พุงตัวหลักๆเลย ตลอดช่วงเวลาที่ทำสำนักพิมพ์ ก็เชื่อว่าจะมีกำไรเป็นกอบเป็นกำ อาศัยตอบตัวเองว่าได้ทำในสิ่งที่รัก แม้จะไม่ได้ศรัทธาหนักแน่นนักหรือกว่าในยุคสมัยนี้หนังสือจะเปลี่ยนแปลงสังคมอะไรได้จริงจัง แต่ยังเชื่อว่าหนังสือจะช่วยจรรโลงสังคมได้บ้าง ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง กระทั่งถูกกระแทกด้วยกระแสความตกต่ำของสื่อสิ่งพิมพ์บวกกับพิษเศรษฐกิจ ผมจึงมีเหตุผลเพียงพอที่จะเลิกกิจการ พี่เจียบฝ่ายบัญชีซึ่งเห็นการเคลื่อนไหวของเม็ดเงินรู้ดีว่า สองปีที่ผ่านมา ผมชักหน้าไม่ถึงหลัง หากไม่มีรายได้จากโรงพิมพ์ซึ่งเป็นธุรกิจเดิมของครอบครัวคอยค้ำจุนก็ขาดทุนยับทุกปี

เมื่อผมเปิดประตูเข้าไป เจฟ พนักงานตรวจบัญชีไม่ได้ขึ้นไปประชุมด้วยยื่นซองให้ บอกว่าผู้จัดการศาลเจ้าเอามาฝากไว้ แค่เห็นตัวอักษรบนซองก็รู้ว่าเป็นบัตรไต่เงิน เป็นอย่างนี้ปีละสองครั้ง ผมยื่นซองให้พี่เจียบต่อ เธอมองหน้ากลับมาเหมือนขอความเห็น

“อีกแล้วหรือคะ นี่ไม่รู้จักเกรงใจกันบ้างเลยหรอ”

ผมโบกมือ สื่อความหมายว่าทำๆ ไปเถอะ แต่จะว่าไปแล้ว ผมก็คิดเห็นเช่นเดียวกัน แม้สำนักพิมพ์จะอยู่ฝั่งตรงข้าม แต่รู้ทั้งรู้ว่าในสำนักงานไม่มีใครเคารพนับถือศาลเจ้า ไต่เงินที่ซื้อในแต่ละครั้ง ก็ไม่ค่อยมีใครอยากลงไปนั่งกิน ผู้จัดการศาลเจ้าคงคิดว่าเราถูกผูกพันด้วยข้อตกลงบางอย่างโดยลืมนึกไปว่า นั่นเป็นข้อตกลงที่เราเป็นผู้เสียประโยชน์

เดิมทีศาลเจ้าก่อตั้งขึ้นบนที่ดินบริจาคผืนเล็ก กิจกรรมบางอย่างซึ่งต้องใช้พื้นที่ เช่น เทกระจาดบริจาคทาน จึงต้องกางเต็นท์บนถนนในซอย โชคดีที่แต่ละซอยมีทางเชื่อมให้ผู้สัญจรหลบเลี่ยงกันได้ แต่สำหรับ

การแสดงงิ้ว ต้องตั้งโรงในพื้นที่ว่างเปล่าฝั่งตรงข้าม กระทั่งเจ้าของที่ดินมีโครงการจัดสรรพื้นที่ให้เป็นแหล่งธุรกิจแห่งใหม่ พ่อเจรจาขอซื้อที่ดินเปล่าเพื่อทำโรงพิมพ์และสร้างตึกออฟฟิศให้เช่า จะด้วยเจตนาของเจ้าของที่ดินหรือไม่ ไม่อาจรู้ พ่อจึงได้ที่ดินบริเวณหน้าศาลเจ้า ตัวแทนศาลเจ้าซึ่งเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ในพื้นที่มาพูดคุยเจรจา จนที่สุดแล้วพ่อจึงได้ตึกสองชั้นสามคูหาเป็นโรงพิมพ์ และตึกออฟฟิศสามชั้นอีกหนึ่งหลังสำหรับให้เช่า โดยที่ชั้นล่างปล่อยว่างโล่งเป็นโรงจอดรถ และทุกครั้งที่งิ้วมาเล่น จะอนุญาตให้ตั้งเวทีที่ตรงนั้น เพราะการแสดงงิ้วจำเป็นต้องหันหน้าเข้าหาศาลเจ้า ข้อตกลงนี้ผูกพันผู้เช่าทุกราย ที่ต้องย้ายรถออกไปเมื่อมีงิ้วมาเล่น

แต่แล้วอาณาจักรธุรกิจดูเหมือนจะไม่เพียงพอ อาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่มีสภาพเป็นเพียงที่อยู่อาศัย ตึกออฟฟิศมีคนมาเช่าเฉพาะช่วงแรก แล้วก็ทิ้งร้าง มีเพียงโรงพิมพ์ที่ดำเนินการต่อไปได้ ทางศาลเจ้าได้ขนข้าวของ โต๊ะเก้าอี้ และชุดเครื่องเสียงเข้าไปเก็บในโรงจอดรถจนรกเรื้อ แต่รับปากว่าจะขนออกทันทีเมื่อมีคนมาเช่า พ่อก็ไม่ว่าอะไร ผู้จัดการศาลเจ้าเปลี่ยนมาแล้วสองสามสมัย จนวันที่พ่อตาย ผมต้องมารับช่วงต่อกิจการโรงพิมพ์ เนื่องจากเคยทำงานสำนักพิมพ์มาก่อน ทำให้สามารถขยายเครือข่ายรับงานได้มากขึ้น จึงตัดสินใจเปิดสำนักพิมพ์ของตนเอง พร้อมทั้งถ่ายโอนงานบางส่วนของโรงพิมพ์มาด้วย โดยใช้ออฟฟิศเก่าเป็นที่ทำการ

ผู้จัดการศาลเจ้าให้คนมาจัดสิ่งของที่ระเกะระกะเข้าชิดกำแพง เว้นที่ว่างพอให้จอดรถ ผมรู้สึกไม่พอใจ จึงเขียนป้ายไปติดไว้ แจ้งให้ชนของออกจากพื้นที่ทั้งหมด วันรุ่งขึ้นชายร่างอ้วนอายุราวห้าสิบปี ยืนรอผมอยู่ตั้งแต่เช้า เขาอธิบายเหตุผลว่า พื้นที่ศาลเจ้าคับแคบ ไม่มีที่เก็บของ แล้วจึงคำถามกลับมาว่าพนักงานในออฟฟิศมีรถยนต์ก็คันมอเตอร์ไซค์ก็คัน ก่อนเดินไปชี้พื้นที่ซึ่งเว้นว่างไว้ ยืนยันว่าเพียงพอสำหรับจอดแล้ว

“นี่ ตรงนี้ได้คันหนึ่ง หลังเสาดังนั้นได้อีกสองคัน ส่วนมอเตอร์ไซค์

จอดในมุมนี้ก็ได้อีก แต่ถ้ามีรถเพิ่มมาอีก ก็จอดริมถนนหน้าศาลเจ้าได้เลย” ผู้จัดการศาลเจ้าพูดขณะดุ่มเดินขึ้นมือชี้ไม้ ผมต้องจำนด้วยเหตุผล ไม่อยากพูดเรื่องสิทธิ อันจะดูไร้น้ำใจเกินไป

“ขอบคุณครับ คนเราอยู่ด้วยกันก็ต้องพึ่งพิงกัน” ผู้จัดการศาลเจ้าพูดทิ้งท้าย ไม่แน่ใจว่าอะไรคือเจตนาเบื้องหลังคำพูด ผมสะกดกลืนอารมณ์ไว้ ถือเสียวทำตามเจตนาของพ่อ นั่นแค่ส่วนหนึ่ง...

ทุกช่วงตรุษจีนและทำบุญศาลเจ้า จะมีการจัดแสดงจิว เลี้ยงโต๊ะจีนประมูลของมงคล เพื่อหาเงินเข้าศาลเจ้า ตลอดเวลาสามสี่วันที่ตั้งโรงจิว คนในสำนักพิมพ์ต้องนำรถไปจอดอีกซอย และอดทนกับเสียงโหม่งแฉ่งของพิธีกรรม โดยเฉพาะพื้นที่ชั้นหนึ่งด้านหลังโรงจิว เต็มที่ของคณะจิวเบียดเสียดกันอยู่อย่างแออัด พนักงานของเราต้องเดินเข้าทางประตูด้านข้าง ซึ่งเว้นช่องทางแคบพอเดิน ขนาบไปด้วยราวเสื่อผ้าและสิ่งของกองระเกะระกะระหว่างเต็นท์ รวมถึงกลิ่นคละคลุ้งจนต้องกลืนหายใจ เพื่อไปขึ้นบันไดยังไม่นับภาพอันไม่ประเทืองสายตาทั้งหลาย ถึงขนาดที่ช่วงเวลาระหว่างนั้น ไม่มีใครอยากเดินผ่านออกไปกินข้าวข้างนอกเหมือนทุกวัน จึงมักโทรสั่งอาหารให้มาส่งแทน เพื่อจะได้หลบหูหลบตากลิ่นหายใจเดินผ่านไปเพียงครั้งเดียวตอนกลับบ้าน

ราวสิบกว่าวันหลังจากได้รับบัตรเชิญ ขณะนั่งอยู่ในห้องทำงาน สังเกตเห็นคนทำความสะอาดศาลเจ้าผลึกประตูกระจกเข้ามา พูดคุยบางอย่างกับเจฟ แล้วเดินกลับลงไป ก่อนจะมีไลน์สำนักงานแจ้งเตือน เจฟแจ้งว่าทางศาลเจ้าให้เลื่อนรถออกจากโรงจอดทันที เพราะจะตั้งโรงจิวแล้ว ผมโกรธจนไบหน้าร้อนวูบวาบ ทางศาลเจ้าควรแจ้งล่วงหน้า เราจะได้เตรียมหาที่จอดในซอยอื่น หรือหากกะทันหัน ก็ควรมาสื่อสารชี้แจงด้วยตนเอง ไม่ใช่ออกคำสั่งเชิงบังคับเช่นนี้ นับวันยิ่งไม่มีความเกรงอกเกรงใจกัน ผมผลักประตูออกไป

“เจฟ เอ็งไปเลื่อนรถให้พี่หน่อย” ผมบอก ยืนกุกูญแจให้พนักงาน
ตรวจปฐพี ไม่อยากลงไปเจอหน้าผู้จัดการศาลเจ้า เพราะรู้ว่าตนเองอยู่ใน
อารมณ์ขุ่นมัว อาจพูดจาหรือแสดงพฤติกรรมอะไรที่ไม่เหมาะสมออกไป
ผมเดินไปหาเจ้าหน้าที่บัญชี

“พี่เจียบ โต๊ะจีนศาลเจ้านะ ไม่ต้องไป ไม่ต้องให้”

“เจ้ง หัวหนา” พี่เจียบยกนิ้วให้ ยิ้มกระหยิ่มสะใจ

เดินกลับเข้าห้องทำงาน อารมณ์ขุ่นมัวยังไม่จางหาย ผมมีสิทธิ์จะ
ไม่อนุญาตให้ใช้สถานที่ได้ คงไม่มีใครกล่าวหาอะไรมากนัก หลายคนอาจ
พึงพอใจด้วยซ้ำ จำได้ว่าในงานการกุศลงานหนึ่ง ประธานชุมชนเข้ามาคุย
ด้วย พูดเลียบเคียงว่าชาวบ้านบ่นกันเยอะ เรื่องพิธีกรรมต่างๆ ของศาลเจ้า
ทั้งเรื่องปิดถนน เรื่องการบริจาค แต่สำคัญคือเรื่องจั่ว ที่ส่งเสียงรบกวนเวลา
พักผ่อนคนในละแวกใกล้เคียง แม้ในชุมชนจะมีคนเชื้อสายจีนอยู่บ้าง แต่
ก็เป็นส่วนน้อย บางทีบางเรื่องก็จำต้องคำนึงถึงคนหมู่มาก ผมไม่แน่ใจใน
เจตนาของประธานชุมชน พอรับรู้มาบ้างว่า พวกเขาถือหางพรรคการเมือง
คนละขั้ว แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า มีคนในชุมชนไม่น้อยที่รู้สึกเช่นนั้นจริง

ผมเองก็ไม่แน่ใจในตัวเองเช่นกัน ว่าเหตุผลที่ไม่บอกยกเลิกไป
เพราะคำนึงถึงคนไทยเชื้อสายจีนในชุมชน หรือเป็นเพราะตนเองเป็นคน
ขี้เกรงใจกันแน่ แต่ผมมีปัญหามากมายให้จัดการเกินกว่าจะเอาเรื่องอะไรมา
หนักสมองเพิ่ม จะว่าไปแล้ว นอกจากเวลาที่ศาลเจ้ามีพิธีเทกระจาด แจก
ข้าวสารอาหารแห้งให้คนยากจน ผมก็ไม่ได้ชื่นชมศรัทธาอะไรในศาลเจ้า
เลย โดยเฉพาะจั่ว มองว่าเป็นศิลปะที่ขาดความลุ่มลึก นอกจากสีสันการ
แต่งหน้าแต่งตัวที่ฉูดฉาด การร่ายรำก็ไม่ได้ใช้ทักษะอะไรมาก เรื่องราวที่ใช้
เล่นก็เดิมๆ ไม่มีความซับซ้อนชวนติดตาม และที่ขอบกล่าวอ้างว่ามีประเพณี
คุณธรรมที่แทรกสอนนั้น ก็ไม่เชื่อว่า คุณธรรมของคนจะถูกปลูกได้โดยผ่าน
การสอนที่อ้อๆ เช่นนั้น เพราะแม้แต่หนังสือบางเล่มที่ล้าลึกลับหนักแน่น ยังไม่

อาจเปลี่ยนความคิดจิตใจคนได้สักก็มาน้อย ซึ่งหากจะไม่อนุญาตให้ใช้พื้นที่ ก็คงไม่กระทบอะไรกับใครมากนัก แต่จะมีเหตุผลอะไรเล่า เพื่อไม่ให้ น่าเกลียด ผมยังไม่ได้คิด...

เสียงโครมครามจากการตั้งโรงจิ้งจวด้านล่าง ทำลายสมาธิในการอ่าน ต้นฉบับที่ตั้งใจจะดูไถพิมพ์ทิ้งท้าย ตลอดช่วงบ่าย ความคิดจึงวนเวียนอยู่ แต่เรื่องศาลเจ้าและจิ้งจอนท้ายสุดต้องชนต้นฉบับใส่กระเป๋ามาถึงชั้นล่าง พบว่าเด็นท์ของคณะจิ้งจอได้รับการจัดวางแล้วบางส่วน จึงรีบ ก้มหน้ากลั้นหายใจ ผ่านประตูออกไปอย่างรวดเร็ว

แม้ขณะนั่งทำงานอยู่ที่บ้าน แต่ผมยังไม่อาจสลัดความคิดเรื่อง จิ้งจอกศาลเจ้าออกจากหัวได้ เปิดโปรแกรมดูกล้องวงจรปิดจากมือถือ ชุด กล้องสี่ตัวที่ติดตั้งไว้ ครอบคลุมทั้งในสำนักงานแต่ละชั้น โรงจอดรถชั้น หนึ่ง และด้านหน้าอาคาร จากกล้องโรงจอดรถ เเด็นท์แต่ละหลังเบียดแน่น กันอยู่ท่ามกลางกล่องล้งอุปกรณ์และราวเสื้อผ้ามาร์เก็ต แค่มองผ่านกล้อง ยังรู้สึกอึดอัด ผมเปลี่ยนมาดูกล้องด้านหน้าอาคาร โรงจิ้งจอใกล้เสร็จ คงมี การทำต่อในวันรุ่งขึ้น สไลด์หน้าจอเพื่อหมุนกล้องไปฝั่งศาลเจ้า ประตูใหญ่ ปิดแล้ว แต่ภายในเปิดไฟสว่าง คนในคณะจิ้งจอสองคนเดินผ่านประตูเล็กด้าน ข้างเข้าไป คงไปเข้าห้องน้ำ แต่ก่อนที่จะออกจากโปรแกรม พบว่ากล้องชั้น สองที่ส่องผ่านกระจกออฟฟิศออกไป ปรากฏร่างหนึ่งอยู่ตรงบันไดทางขึ้น ชั้นสาม แต่ขยายหน้าจอดู...

ออฟฟิศแต่ละชั้นกันด้วยกระจก แยกจากกัน มีพื้นที่ว่างด้านหน้า ริมหน้าต่าง จัดวางโต๊ะตู้เล็กๆน้อยๆ กับตกแต่งด้วยกระถางต้นไม้ประดิษฐ์ แม้บันไดวนที่เชื่อมต่อกจากชั้นล่างถึงชั้นดาดฟ้าจะไม่มีอะไรกันไว้ แต่ก็ควร รู้ว่านั่นคือส่วนของสำนักงาน ไม่ควรขึ้นไปยุ่งย่าม ผู้จัดการศาลเจ้าควร แจ้งให้พวกเขาทราบ หลังจากปรับความละเอียดของภาพ พบว่าเป็นเด็ก หนุ่มรูปร่างผอมไบ่หน้าตอ กกำลังพูดพิมพ์อะไรบางอย่างอยู่คนเดียว ใจ

หนึ่งอยากโทรไปต่อว่าผู้จัดการศาลเจ้า แต่แล้วก็ทำเพียงนั่งจ้องดูเด็กหนุ่มคนนั้นว่าจะทำอะไรต่อไป ซึ่งเขานั่งอยู่อย่างนั้นพักใหญ่ ก่อนจะลุกขึ้นเดินไปบริเวณที่ว่างระหว่างประตูกระจกกับหน้าต่าง ออกท่าร่ายรำชั่วคราว ก่อนกลับมาหนึ่งเหม่อลอยที่บ้านได้อีกครั้ง ชายอีกคนหนึ่งขึ้นมาพูดคุยอะไรกับเด็กหนุ่มสองสามคำ ก่อนไปยืนสูบบุหรี่ที่หน้าต่างแล้วกลับลงไป เด็กหนุ่มเอนตัวลงนอนบนชั้นบันได ก่อนลุกขึ้นนั่งท่องบทพิมพ์อีกครั้ง ครูหนึ่งจึงเดินกลับลงไป ผมเปลี่ยนไปดูกล้องวงจรปิดชั้นหนึ่ง เห็นเขามุดเข้าไปในเต็นท์สีเขียวชดดินบันได

ดูเวลาที่ทุ่มสิบห้า เสียเวลาไปเกือบสองชั่วโมง โดยแทบไม่มีสมาธิทำงาน พบว่าสิ่งที่ซับซ้อนอยู่เบื้องหลังคืออารมณ์อันขุ่นมัว พร้อมกับบทสรุปให้ตัวเองว่า จะไม่ยอมให้คนพวกนี้มาก้าวก่ายลิตรอนสิทธิของผมอีก ฟรุ้งนี้ต้องคุยกับผู้จัดการศาลเจ้าให้รู้เรื่องกันไป

รุ่งเช้า ขณะที่เดินเข้าประตูด้านข้าง ผมถอนสายตาดูออกจากทางเดิน มองเข้าไปในเต็นท์หลังนั้น บังเอิญสบตากับเด็กหนุ่มที่เหมือนจะยิ้มให้ ผมหลบสายตาดูออกมา ผมเปลี่ยนใจแล้ว หากอยู่ๆ ไปบอกเลิกไม่ให้ใช้สถานที่ เพียงเพราะมีคนขึ้นไปบนสำนักงาน ดูจะไม่มีน้ำหนัก อาจถูกมองว่าไร้เหตุผลหรือใจดำเกินไป ผมเชื่อว่าเด็กหนุ่มคนนั้นต้องขึ้นไปบนสำนักงานอีก และพบว่าตลอดช่วงเวลาของการเฝ้ามองผ่านกล้องวงจรปิดเมื่อคืนที่ผ่านมา นั้น ผมรอให้มีอะไรบางอย่างเกิดขึ้น จากการประเมิณเด็กหนุ่มคนนั้น จึงคิดว่าควรจะจัดการอย่างไร

เสียงกลองเสียงฆ้องดังขึ้นเป็นช่วง บางครั้งมีบทสวดภาษาจีนออกเครื่องขยายเสียง ที่ผ่านมาระู้สึกรำคาญในช่วงแรก หลังจากนั้นจะกลายเป็นความเคยชิน แต่บัดนี้ผมปล่อยให้เสียงรบกวนเหล่านั้นทวีความรำคาญจนปรีมะจะทนไม่ได้ รู้สึกสะใจกับความแค้นเคืองที่พลุ่งทวีขึ้น คล้ายตอนปวดฟัน ที่มักเอาลิ้นดันให้ยิ่งเจ็บปวดมากขึ้น ตกเย็น ผมรอจนทุกคนกลับ

จึงปิดประตู นำแท็บเล็ตซึ่งเอาข้อมูลออกจนหมดแล้ววางไว้บนชั้นใกล้หน้าต่าง ตอนเดินลงไป ข้าเล็งมองด้วยหางตา พบว่าคณะเริ่มมีการแต่งหน้าแต่งตัว ค็นนี่พวกเขาคงเริ่มแสดงกันแล้ว เชื่อว่าเด็กหนุ่มคนนั้นต้องขึ้นไปด้านบนอีก...หรืออาจเป็นใครคนอื่น ไม่ใช่ประเด็นสำคัญ

ต้นฉบับของนักเขียนหน้าใหม่ ที่ต้องเอาไว้อ่านหลายเดือน ควรเสร็จก่อนเทศกาลหนังสือ หลังจากรับประทานอาหารกับครอบครัวเสร็จ ผมยกคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กพร้อมกับต้นฉบับมาทำงานต่อในห้องรับแขก แอร์ภาพจากกล้องขึ้นจอทีวี จีวีเริ่มทำการแสดงแล้ว คงเป็นเรื่องเป่าบันจิ้น เพราะเห็นท่านตุลาการหน้าดำกำลังออกท่าทางซึ่งซังอยู่กลางเวที สไลด์หน้าจอเพื่อหมุนกล้อง ดูว่าจะมีใครซึ่มซับกับความยุติธรรมของศิลปะหลงยุคสักกี่คน ภาพที่เห็นทำให้รู้สึกหดหู่ ถนนหน้าโรงจีวีและบริเวณพื้นที่ว่างด้านหน้าศาลเจ้า ไม่มีคนดูแม้แต่คนเดียว หมุนกล้องกลับไปดูบนเวทีอีกครั้ง มองหาเด็กหนุ่มคนนั้น หน้าตาที่ถูกทาทัບด้วยลวดลายสีส้น ปกปิดเค้าโครงหน้าเดิม ผมซูมดูสีหน้าท่าทางของผู้แสดงแต่ละคนที่สวมบทบาทกันอย่างจริงจัง มีคนหนึ่งแต่งกายเป็นผู้อารักขาของเป่าบันจิ้น บันสีหน้าเดิมที่เพื่อบ่งบอกถึงการยึดมั่นในคุณธรรมและภาคภูมิใจในความเก่งกล้า คิดว่าน่าจะเป็นเด็กหนุ่มคนนั้น

ทำให้เกือบสองชั่วโมงนับจากนั้น แทนที่จะได้อ่านต้นฉบับ ผมกลับท่องไปในเว็บไซต์ต่างๆ หาอ่านข้อมูลหรือดูสารคดีเกี่ยวกับจีวี ได้รู้ว่าจีวีเคยรุ่งเรืองมากในอดีต แต่ผลจากการเปลี่ยนผ่านของยุคสมัย ที่สื่อและเทคโนโลยีเข้ามาแทนพื้นที่ความบันเทิงแบบเก่า ส่งผลให้จีวีเป็นการแสดงที่สุ่มเสี่ยงต่อการถูกหลงลืม แม้อาจไม่ถึงกับสูญหายไป ด้วยเพราะเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับศาลเจ้า แต่ในแง่ของศิลปะที่สื่อสารกับผู้ชม จีวีจะหลงเหลือคุณค่าอันใด

ผมมองไปที่ต้นฉบับ ความเศร้าแผ่ลามออกไปฉาบกระดาษปิกนั้น

ด้วย นักเขียนหนุ่มคงรอคำตอบจากสำนักพิมพ์ด้วยใจจดจ่อ ผมผืนใจเปิด
ไปที่หน้าซึ่งอ่านค้างไว้ แต่พลันเหลือบเห็นความเคลื่อนไหวในกล้องวงจรปิด
ชั้นสอง ผมหมุนปรับโฟกัสขยายภาพ

จิวหนุ่มเปลี่ยนเสื้อผ้าแล้ว แต่ลวดลายบนไบหนายังคงไม่ได้ล้าง
ออก เขาขึ้นมาหนึ่งที่ชั้นบันไดเดิม ในมือถือกระดาษสีฟ้าแผ่น คงกำลัง
ท่องบท เกือบยี่สิบนาที ผมชมดูสีหน้าและสายตาของเด็กหนุ่ม ที่พยายาม
เค้นแสดงอารมณ์ออกมาตามบทที่ต้องพูด ภาพหน้าโรงจิวที่ว่างเปล่าไร้
ผู้ชมเคลื่อนมาซ้อนทับในห้วงคิดของผม จากนั้นเด็กหนุ่มลุกขึ้นออก
ท่าทาง ระหว่างที่กำลังหมุนตัว เขาหยุดชะงัก เดินตรงไปที่ตู้ชั้นวางของ
จ้องมองแท็บเล็ตที่วางอยู่อย่างลึกลับใจ เหลียวมองรอบตัวอย่างระวัง หยิบ
มันสอดไว้ระหว่างแผ่นกระดาษ เหน็บใส่รักแร้ เดินลงชั้นล่างไปทันที ผม
รีบเปลี่ยนมาดูกล้องชั้นหนึ่ง เห็นเขามุดเข้าไปในเต็นท์อย่างรวดเร็ว ฝ่ามือ
อยู่ประมาณห้านาที เด็กหนุ่มก็ออกมา ฝ่าเช็ดตัวพาดบ่า เดินออกประตู
ด้านข้าง คงจะไปเข้าห้องน้ำที่ศาลเจ้า ผมปรับหมุนกล้องหน้าอาคาร ดูให้
แน่ชัดว่าเขาไม่ได้ถืออะไรออกไป

ปลาकिनเบ็ด ความชอบธรรมที่จะรองรับการกระทำมีพร้อมแล้ว แต่
แทนที่จะรู้สึกสะใจที่ได้โอกาสตอบโต้ผู้จัดการศาลเจ้า ผมกลับรู้สึกยุ่งยากใจ
เมื่อต้องเผชิญหน้ากับทางเลือกนี้จริงๆ เสมือนว่าก่อนหน้านี้ผมเพียงหลบ
อยู่หลังฉาก ความขัดแย้งดูห่างไกลจากตัวผม แต่บัดนี้เมื่อถูกผลักออก
มาอยู่แถวหน้า สิ่งที่น่ารำคาญคือยปรากฏชัด มันยิ่งใหญ่กว่าความขัดแย้ง
ระหว่างผมกับผู้จัดการศาลเจ้า และคนที่ผลักผมออกมาแนวหน้า ก็หาใช่
ใครอื่น แต่คือตัวเอง

หากผมยกเลิกการใช้สถานที่ ทางศาลเจ้าคงไม่สามารถปิดถนน
เพื่อตั้งโรงจิวได้ พื้นที่หน้าศาลเจ้าก็คับแคบเกินไป หากจะทำได้ ก็คงเพียง
มีการแสดงตามเงื่อนไขพิธีกรรมเล็กๆ ในสิ่งที่พวกเขานับถือ แต่แน่นอนว่า

คนไทยเชื้อสายจีนในชุมชน และกลุ่มคนที่เคารพนับถือศาลเจ้าแห่งนี้อย่อมได้รับผลกระทบ ในแง่ความศรัทธาและประเพณีอันคุ้นชินและภาคภูมิใจมาหลายสิบปี แม้จะไม่ใช่คนส่วนใหญ่ แต่ผมจะละเลยพวกเขาได้หรือ เช่นเดียวกับคณะจีว ที่แม้ผมจะไม่ได้หลงใหลปลาบปลีกับศิลปะประเพณีนั้น แต่ระหว่างการเดินทางสู่ความล่มสลาย ผมจะมีส่วนในการซ้ำเติมพวกเขาหรือ ผมรู้สึกถึงความทะยานยิ่งใหญ่ของเหตุผลเหล่านั้น จึงหลีกเลี่ยงการคิดใคร่ครวญให้ตลอดรอดฝั่ง สิ่งทีปฏิเสธไม่ได้คือ ผู้จัดการศาลเจ้าเอาเปีรียบ ไม่คำนึงถึงสิทธิของคนอื่น และเด็กหนุ่มจีวคนนั้นเป็นขโมย คุณธรรมอะไรที่แอบอ้าง ไม่เป็นความจริง

ผมถึงสำนักงานตั้งแต่เช้า เหลือบมองเด็นท์หลังนั้น ประตูเปิดอยู่ แต่ไม่มีใครอยู่ด้านใน หลังจากไขประตูเข้าออฟฟิศชั้นสอง นั่งลงถอนใจ ตัดสินใจเด็ดขาด โทรศัพท์หาสารวัตรซึ่งรู้จักกันเป็นการส่วนตัว เพราะไม่อยากแจ้งความให้เด็กหนุ่มคนนั้นต้องโดนดำเนินคดี แต่จำเป็นที่เรื่องนี้ต้องใหญ่พอให้ผมบอกเลิกข้อตกลงได้

ไม่เกินสิบนาที นายตำรวจหนุ่มซึ่งได้รับมอบหมายจากสารวัตรก็มาถึง ผมเล่าเรื่องราวให้ฟังว่า ลืมแท็บเล็ตไว้ที่ชั้นหน้าห้อง แต่เมื่อมาถึงตอนเช้า มันได้หายไป จึงเปิดกล้องย้อนหลังดู พบว่าเด็กหนุ่มในคณะจีวเป็นคนเอาไป ซึ่งผมเล่าเรื่องนี้อีกครั้งที่หน้าเด็นท์ของเด็กหนุ่มด้านล่างท่ามกลางคนของคณะจีวที่มามุงดู รวมถึงผู้จัดการศาลเจ้าร่างอ้วนที่สีหน้าบอกบุญไม่รับ ผมชี้เข้าไปในเด็นท์

“ผมเห็นเด็กคนนั้นเอาไปซ่อนไว้ในเด็นท์” ผมบอก มองหน้าผู้จัดการศาลเจ้า สื่อความหมายว่าเรื่องนี้ต้องมีคนรับผิดชอบ แต่ก่อนจะมีการค้น เด็กหนุ่มก็ถูกตามตัวมาถึง

“ลือนี่มันชั่ว อ้าวไม่นึกเลยนะว่าลือจะมีนิสัยขี้ขโมย ไปเอามาคืนเขาเดี๋ยวนี้” ผู้หญิงสูงวัยที่น่าจะเป็นผู้ดูแลคณะจีววาดดุด่าใส่เด็กหนุ่มทันที

“ผมเปล่าขโมยครับ ผมเก็บไว้ให้ กลัวว่าถ้ามันหายไป ผมจะถูก
สงสัย รุ่งเช้าขึ้นมาผมก็นั่งรอ พอพี่เขามา ก็คืนพี่เขาไปแล้ว” เด็กหนุ่มบอก

“คืนพี่ไหน” นายตำรวจตะคอกถามเสียงเข้ม

“พี่คนที่สวมแว่นมีหนวด ผมคืนให้พี่เขาไป แล้วออกไปซื้อของ”

วินาทีนั้น นึกโกรธตัวเองที่ไม่รอบคอบ กดโทรไลน์หาพี่โชติซึ่ง
ทำงานอยู่ชั้นสาม และมักมาทำงานเช้าเสมอ ได้รับคำยืนยันว่า เด็กหนุ่ม
นั่งรออยู่ที่นั่นไต่ และคืนไว้กับแกแล้วจริงตามที่อ้าง กะว่าเดี๋ยวจะเอาลง
มาคืนให้

“โอเคครับ ขอโทษทีน้อง พี่เข้าใจผิด” ผมบอกเด็กหนุ่ม ก่อนหัน
มาหานายตำรวจ “โทษที่ครับหมวด น้องเขาคืนกับอีกคนแล้ว ผมไม่ได้
ถามเอง” ผมพูดเร็วเร็ว เหมือนตัวเล็กลงทันใด รู้สึกได้ว่าสายตารายรอบ
จิกมาที่ผม

“มีอะไรก็บอกกันได้ ไม่น่าทำเป็นเรื่องใหญ่” ผู้จัดการศาลเจ้าพูด
ตำหนิน้ำเสียงราบเรียบ ผมรู้สึกทั้งโกรธและอาย อยากตอบโต้กลับไป เรื่อง
ที่ไม่ควรมีใครขึ้นไปยุ่งย่ามบนดึก ซึ่งผมมีสิทธิที่จะไม่ให้ใช้สถานที่อีกต่อ
ไปก็ได้ แต่ไม่อยากถูกตราหน้าว่าเป็นขี้อิจฉาคนดี ผมจะเอาคืนผู้จัดการ
ศาลเจ้าที่หลัง

“ผมผิดเองครับ อันที่จริงผมก็ไม่ควรขึ้นไป แต่ผมจำทนไม่ค่อยได้
เลยขึ้นไปหาที่สงบ ไม่อย่างนั้นคงไม่เกิดเรื่อง ผมขอโทษนะครับเฮีย” เด็ก
หนุ่มเจะจงพูดกับผม เหมือนยื่นมือมาให้ขณะที่ผมกำลังจะจมน้ำ

“ไม่เป็นไร ตามสบายเถอะ แต่เรื่องนี้พี่ขอโทษแล้วกัน” ผมตอบ
ว่าเด็กหนุ่ม ไม่แน่ใจตัวเองเหมือนกันว่าที่พูดไปเช่นนั้น ด้วยความจริงใจ
หรือแกล้ง

“เฮอะ เป็นเรื่องเข้าใจผิดกัน แยกย้ายกันได้แล้ว” นายตำรวจสรุป
จบเรื่อง

ผมเชิญนายตำรวจหนุ่มตี๋มาแฟ กล่าวขอโทษที่ทำให้เสียเวลา และได้คุยกันต่อเรื่องศาลเจ้า จึงได้ทราบว่า มีคนร้องเรียนไปที่ สน.หลายครั้งแล้ว เรื่องเสียงดังที่เกิดจากการแสดงงิ้วและพิธีกรรมต่างๆ แต่ตำรวจเองก็ไม่อยากเข้ามายุ่งเกี่ยวกับเรื่องแบบนี้เท่าใดนัก ผมจึงบอกไปว่า ปีหน้าผมอาจไม่ยอมให้ใช้สถานที่ตั้งโรงงิ้วแล้ว นายตำรวจออกอาการเห็นด้วย

คำคั้นนั้น ผมพยายามสงบความคิด เกิดความรู้สึกอยากเคลียร์ต้นฉบับของนักเขียนหน้าใหม่คนนั้นให้จบโดยเร็ว น้ำเสียงกระตือรือร้นของเขาตอนคุยกันเรื่องต้นฉบับกลับมาท้อกังวานในหู ในขณะเดียวกันความขุ่นเคืองที่มีต่อผู้จัดการศาลเจ้าและองคาพยพแห่งเรื่องราวก็เหมือนเย็นมองอย่างเยาะเย้ยอยู่เงียบๆ จนท้ายที่สุด ผมปิดหน้าต้นฉบับลง เปิดกล้องวงจรปิดดูอีกครั้ง

ดูเหมือนการแสดงจบลงไปแล้ว จากกล้องวงจรปิดชั้นหนึ่ง เด็กหนุ่มคนนั้นนั่งอยู่ที่ตึ้นบันไดหน้าเต็นท์ของตน มือถือแผ่นกระดาษพิมพ์ทำทอบบเหมือนวันก่อน ผมเอ่ยปากอนุญาตแล้ว แต่เขาคงไม่กล้าขึ้นไป หรืออาจเพราะถูกใครห้ามไว้ ผมกลับไปอ่านต้นฉบับอีกครั้ง แต่ยังเปิดโปรแกรมกล้องทิ้งไว้ พบว่านานมากทีเดียวที่เด็กหนุ่มคนนั้นจะมักเขม้นทอบบทอยู่ที่เดิม ภาพที่เห็นเหมือนจะกล่าวหาผมอยู่กลายๆ

เช้าวันรุ่งขึ้น เด็กหนุ่มนั่งอยู่ในเต็นท์ นุ่งเพียงกางเกงขาสั้น สวมยืมให้ผมอย่างขลาดๆ ผมหยุดลั้งเล ก่อนจะเอ่ยปากบอกเขา

“นายขึ้นไปได้นะ ชั้นบนนะ”

“ขอบคุณมากครับ แต่ไม่เป็นไรครับเสีย”

“มีใครสั่งห้ามหรือเปล่า”

“เปล่าครับ” เขาตอบ ผมหยุดอยู่ชั่วครู่ ลังเลในความรู้สึกของตนเอง

“นายตามพี่มาด้านบนหน่อย” ผมบอก เขารีบใส่เสื้อเดินตามมา

อย่างงุนงงสงสัย ผมเดินนำเขาขึ้นบันไดผ่านชั้นสองและชั้นสาม ไปจนถึง ประตูเหล็กชั้นสี่ เลื่อนกลอนเปิดออกไปสู่ชั้นดาดฟ้า มีชุดโต๊ะเก้าอี้พลาสติก ที่คนในสำนักงานใช้นั่งดื่มกินกันในโอกาสพิเศษ สีหน้าเด็กหนุ่มมีท่าทาง หวาดหวั่น

“เรื่องเมื่อวาน ผมขอโทษจริงๆ ครับเสีย ผมกลัวว่าใครขึ้นมาพบ แล้วมันจะหาย” เด็กหนุ่มร้อนตัว

“พี่ไม่ได้ตั้งใจเรื่องนั้น นังสิ” ผมชี้ให้เขานั่งลง ขณะที่ผมเองนั่ง ลงก่อน

“แล้วนายไม่อยากจะเจอ ตอบพี่มาตามจริง”

“ก็อยากได้ครับ แต่มันไม่ถูกต้อง ผมแสดงใจส่อนใจคนอื่น ถ้าทำ ผิดเสียเองก็ใช้ไม่ได้ ถึงใครไม่เห็นแต่เจ้าเห็น” เขาตอบหนักแน่น

“พี่เป็นคนแก่ง้างแสบเล็ดไฉนเอง” ผมไม่แน่ใจในเหตุผลของการ พุด รู้แค่ว่าควรบอกความจริงออกไป เขามีสีหน้าแปลกใจแต่ไม่กล้าถาม ผมจึงเล่าต่อ “พี่อยากให้นายขโมย แล้วใช้เป็นเหตุผลที่จะไม่อนุญาตให้ใช้ สถานที่ตั้งโรงจิวอีก พี่ต่างหากที่ต้องขอโทษนาย”

“แต่ถ้าผมไม่ขึ้นไปยุ่ง ก็คงไม่เกิดเรื่อง”

“นายไม่โกรธหรือ”

“ไม่หรอกครับ เจ้าแม่กวนอิมท่านสอนเรื่องความรักและการให้อภัย”

“พี่เห็นนายพูดเรื่องจิวหลายรอบแล้ว ไหนเล่าให้ฟังหน่อยซิ เป็น มาอย่างไรถึงได้มาอยู่ที่นี่”

จึงได้รู้เรื่องราวว่า เขาเกิดในสลัม ไม่ได้มีเชื้อสายจีน เพียงแต่แม่ ขายเป็นโสกรอกอยู่แถวโรงจิว จึงได้รู้จักกับเจ้าของคณะ เลยฝากฝังให้มาอยู่ โรงจิวพอได้กินได้อยู่ จิวจึงเป็นทุกอย่างในชีวิตเขาตั้งแต่นั้นมา เด็กหนุ่ม บอกว่า เขามุ่งมั่นจะเป็นตัวแสดงหลักของคณะ ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายเลยที่คน

ซึ่งไม่มีเชื้อสายหรือได้รับการฝึกฝนอย่างดีจะก้าวขึ้นไปได้ ทางเดียวคือเขาต้องแสดงฝีมือให้เป็นที่ประจักษ์ แต่ก็ไม่ง่ายอีกเช่นกัน เพราะจ้าวเต๋จิวคณะนี้ยังอนุรักษ์การแสดงแบบดั้งเดิมที่ต้องพูดภาษาจีน ก่อนหน้านี้เขาจึงต้องท่องจำแบบคาราโอเกะ ถึงแม้นั้นจะเรียนภาษาจีนจนพูดได้บ้างแล้ว แต่ก็ยังไม่คล่อง ส่งผลถึงการสื่ออารมณ์ในการแสดง หากจะเอาดีให้ได้ เขาจึงต้องทบทวนฝึกฝนให้มากกว่าคนอื่น

“แต่จ้าวก็แทบจะไม่มีคนดูแล้ว” ผมแย้ง

“ผมรู้ครับ แต่หากยังมีศาลเจ้า จั๋วก็ยังมียานแสดง และต่อไปถึงจะไม่มีคนดูแล้ว ก็ยังมีเจ้าดู”

ผมปล่อยให้เขาเล่า เพียงพยักหน้ารับฟัง สัมผัสได้ทั้งความสุขในน้ำเสียงเมื่อพูดเรื่องจ้าว เห็นถึงความศรัทธามุ่งมั่นแม้รู้ว่าเป้าหมายปลายทางมุ่งสู่ความถดถอย...เหมือนมีพลังบางอย่างที่แผ่ขยายออกมาสู่ตัวผมด้วย

“อาละ เท่าที่ได้ฟังนายเล่า น่าประทับใจมาก คราวนี้พี่จะบอกเหตุผลจริงๆ ที่พานายขึ้นมาที่นี่ คือจะบอกว่าบนนี้มีพื้นที่กว้างขวาง สวิตช์ไฟอยู่ใกล้กับประตู นายขึ้นมาฝึกซ้อมอะไรของนายที่นี่ได้เลย แต่ตอนลงไปก็ปิดไฟปิดประตูไปด้วย”

“ขอบคุนมากๆ ครับเฮีย ว่าแต่เฮียจะไม่ให้เราใช้พื้นที่ตั้งโรงจ้าวแล้วจริงๆ หรือครับ”

ผมมองเข้าไปในแววตาคู่นั้น มีประกายเศร้าแต่แฝงด้วยความหวัง

“พี่กำลังคิดอยู่”

เป็นความจริงที่ด้วยอารมณ์ชั่ววูบ ผมอยากตอบได้ผู้จัดการศาลเจ้าด้วยการปฏิเสธให้สั้นเรื่องสั้นราว ไม่ต้องปฏิเสธมันอะไรกันอีก แต่เมื่อต้องตัดสินใจเข้าจริง ข้อเท็จจริงเดิมๆ ก็กลับมาอีกครั้ง กลัว่าถ้าตัดสินใจไปแล้วจะมารู้สึกผิดภายหลัง

ผมพาครอบครัวออกไปทานข้าวเย็นนอกบ้าน กลับถึงบ้านเกือบสองทุ่ม เปิดกล่องวงจรปิด ปรับเพิ่มเสียง โต๊ะจีนราวสามสิบชุดเรียงรายเต็มถนน ผู้คนนั่งเต็มเกือบทุกโต๊ะ ผู้จัดการศาลเจ้ากำลังเปิดประมูลของมงคล คนไทยเชื้อสายจีนที่ส่วนใหญ่มีฐานะดี เป็นเจ้าของกิจการ ร่วมกันแข่งประมูล ในราคาสูงหลักหมื่น ผู้ร่วมโต๊ะก็คอยเชียร์ ส่วนกลุ่มที่อยู่รอบนอกซึ่งไม่ได้ร่วมประมูลก็จ้องอยู่กับอาหารบนโต๊ะและพูดคุยกัน ขณะที่ด้านตรงข้ามเวทีประมูล ห่างเพียงไม่ถึงยี่สิบเมตร จัวยังทำการแสดงไปตามหน้าที่ วันนี้เด็กหนุ่มสวมชุดสีแดงคล้ายขุนนาง กำลังบีบเสียงแหลม ออกท่าทางจริงจัง ผมไม่รู้จักรื่องราวที่ทำการแสดงอยู่ แต่คาดว่าเขาได้บทบาทสำคัญพอควร เท่าที่เห็น มีแต่คนสูงอายุและเด็กๆ ซึ่งมากับผู้ใหญ่เท่านั้น ที่จ้องอยู่กับเรื่องราวบนเวที กระนั้น ผมเชื่อว่าในปรกาศตาของเด็กหนุ่ม คงเต็มไปด้วยความสุข

ผมหยิบต้นฉบับของนักเขียนหนุ่มขึ้นวางบนโต๊ะด้วยแรงกระตุ้นบางอย่าง แต่แล้วก็กลับมาครุ่นคิดถึงการตัดสินใจของตนเองอีกครั้ง แม้ว่าศิลปะการแสดงจั่วจะถูกเพิกเฉยทอดทิ้งโดยคนส่วนใหญ่ แต่เพียงไม่กี่คนที่สนใจ มันก็มีความหมายสำหรับผู้แสดงแล้ว และเรื่องราวเหล่านั้น อาจสร้างความเปลี่ยนแปลงเล็กๆ ในตัวเด็กสักคน หรืออาจช่วยปลดปล่อยปรโลกความโหยหาของคนรุ่นเก่า ก็ถือว่าได้ทำหน้าที่โดยสมบูรณ์แล้ว

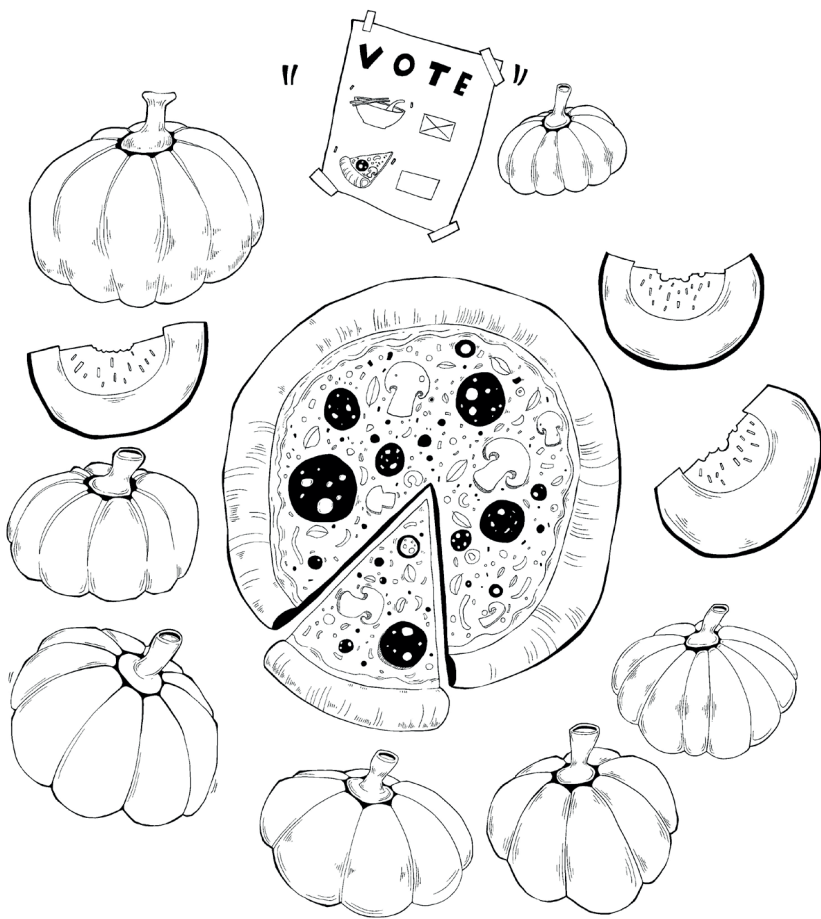
เช่นกัน แม้ชุมชนละแวกศาลเจ้า จะมีคนไทยเชื้อสายจีนเป็นส่วนใหญ่ แต่พวกเขาก็มีตัวตน มีรากเหง้า ที่ไม่ควรถูกเมินเฉย พวกเขามีสิทธิที่จะดำรงไว้ซึ่งความศรัทธาและวิถีวัฒนธรรมของตน จุดกึ่งกลางของการอยู่ร่วมกันจึงเป็นความเข้าใจ ...แต่ขณะเดียวกันสิทธิของปัจเจกก็ไม่ควรถูกละเมิด

ผมตัดสินใจแล้ว พรุ่งนี้จะยื่นคำขาดกับผู้จัดการศาลเจ้า ยินยอมให้ใช้สถานที่ตลอดไปตราบที่ต้องการ ภายใต้ข้อแม้ว่า เสร็จงานแล้วต้อง

จัดการเคลียร์สิ่งของออกจากโรงจอดรถให้หมด ไม่เช่นนั้นผมยกเลิกข้อตกลง โยนภาระการตัดสินใจให้เขาบ้าง ผมถอนหายใจโล่งอก หันกลับมาจดจ่อกับต้นฉบับของนักเขียนหนุ่ม...

ใช่ มันคือสิ่งที่ผมรัก คิดว่าการทำงานนี้คงต้องอยู่กับผมไปอีกนาน แม้ว่ามันจะเป็นหนทางเดินสู่ความถดถอยก็ตาม

ขบวนการฝึกทอง

โก๋หนู

วันนี้กินอะไรดี

“หนูเกลียดกฎของพ่อ เพราะหนูไม่เคยได้กินพิซซ่าแบบที่หนูอยากกินเลย”
ประโยคที่ฉันยังจำขึ้นใจได้ดี เด็กในวัยย่าง ๙ ขวบที่โกรธจนตัวสั่นเพราะ
ไม่ได้กินพิซซ่าจนต้องโผล่ประโยคดังกล่าวออกมาต่อหน้าพ่อ แต่จน
แล้วจนรอดก็ต้องยอมจำนนไปกินก๋วยเตี๋ยวไก่ที่โหวตชนะด้วย ๓ ต่อ
๑ เสียง นั่นคือเสียงของพ่อ แม่และพี่ชายของฉันที่โหวตเพื่อเลือกกิน
ก๋วยเตี๋ยวไก่ ต่อเสียงเดียวของฉันที่อยากจะกินพิซซ่าเสียใจแทบขาด
“ก๋วยเตี๋ยวไก่ก็อร่อย ลูกอย่าทำหน้าอแบบนั้น”
“ก็มีแต่พ่อแม่และพี่หนึ่งทีอร่อย หนูไม่เห็นอร่อยด้วยเลย” ฉัน
ป่นพึมพำ

หากพูดถึงครอบครัวฉันแล้ว สิ่งที่ฉันเล่าไปนั้น ก็คงไม่ได้ต่าง
จากครอบครัวปกติทั่วไป ครอบครัวของเราอาศัยอยู่ในจังหวัดทางภาค
เหนือ บ้านของฉันมีพ่อและแม่ที่เปิดร้านขายเครื่องมือการเกษตร ส่วน
พี่ชายและฉันมีอายุต่างกัน ๒ ปี ซึ่งตอนนี้เรากำลังเรียนอยู่ในโรงเรียน
ประถมเดียวกัน ฉันชื่อสองอยู่ชั้น ป. ๓ ส่วนพี่หนึ่งพี่ชายของฉันอยู่ชั้น
ป. ๕

ทว่าสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของครอบครัวเรามากที่สุดก็คงหนีไม่พ้น “กฎวันนี้กินอะไรดี” ที่พ่อเป็นคนตั้งขึ้น เพราะทั้งพ่อและแม่ต่างง่วนอยู่กับการดูแลร้านและไม่มีเวลาทำอาหารในแต่ละวัน จะอาศัยก็แต่การโหวต เพื่อเป็นมติของครอบครัวว่าแต่ละวันจะซื้ออะไรเข้ามากิน หรือจะออกไปกินอะไรดีที่ฟังดูแล้วก็เหมือนเป็นความคิดที่ไม่เลว

แต่สำหรับฉันนั้น ฉันบอกได้เลยว่า “กฎนี้คือหายนะของโลก!” เพราะตั้งแต่ฉันเกิดมาจนถึงวันที่ฉันอายุ ๙ ขวบ ฉันยังไม่เคยโหวตแล้ว ชนะเลยสักครั้ง แม้แต่สิ่งที่อยากกินในวันเกิดของตัวเอง จนในวันนั้นที่ฉันโพล่งตะโกนออกไป แต่ก็ดูเหมือนจะเป็นเรื่องขำขันในครอบครัวเสียมากกว่า ทำไมไม่เคยมีใครคิดว่าเรื่องกินเป็นเรื่องใหญ่เสียบ้างนะ!

ผู้กำหนดเมนูอาหาร

ถึงปัญหาการกินที่บ้านจะเป็นเรื่องใหญ่แล้ว ก็ยังเทียบไม่ติดกับการไปโรงเรียน เพราะมันยิ่งกว่าหายนะของจักรวาล นอกจากจะโหวตเลือกอาหารไม่ได้แล้ว ยังต้องมากินอาหารที่จำกัดอยู่ในเมนูที่ไม่มีใครรู้ล่วงหน้า อีกต่างหาก ทำไมโลกช่างโหดร้ายกับฉันนัก หากมีคนถามฉันว่า “อยู่เพื่อกินหรือกินเพื่ออยู่” ฉันคงตอบได้อย่างไม่ต้องคิดให้ปวดหัวเลยว่า “อยู่เพื่อกิน” เพราะโลกนี้จะน่าอยู่ได้อย่างไรกัน หากไม่มีของอร่อยเป็นกำลังใจในการใช้ชีวิตในแต่ละวัน

๑๒.๐๐ น.

“เด็กๆ วันนี้เรามีผัดผักทองกับแกงจืดหมู อย่านั่งล้ามมือก่อนทานอาหารด้วยนะจ๊ะ”

“อะไรนะ ผัก...ทอง อีก...แล้ว” ฉันโพล่งออกมาท่ามกลางกลุ่มเพื่อน

“นั่นสิ ผักทอง ไม่เห็นชอบกิน แต่มีทุกสัปดาห์เลย” เพื่อนของ

ฉันว่าอย่างนั้นและฉันเห็นด้วยเป็นอย่างที่สุด

“ไหนมีใครชอบกินผักทองบ้าง ยกมือขึ้น” ฉันยืนตะโกนปาวๆ หน้าห้อง ถามหาคนที่ชอบกินผักทองแต่ไม่ยกจะมีเพื่อนคนไหนยกมือ

“แล้วใครไม่ชอบกินผักทองบ้าง ยกมือขึ้น” คราวนี้เพื่อนเกือบทั้งห้องยกมือ บางคนถึงกับยกสองมือ แสดงถึงความไม่ชอบอย่างถึงที่สุด

“ถึงไม่ชอบก็ต้องทานนะเด็กๆ เพราะประธานนักเรียนที่พวกหนูเลือกกันเป็นคนกำหนดเมนูนี้ไว้ ครูก็เห็นว่าดีมีประโยชน์ ใครไม่ชอบก็ทานแกงจืดหมูไป”

และในอาหารมื้อนั้นก็เหมือนเช่นเคย ทุกคนต่างแย่งกันตักหมูในแกงจืด ส่วนผักทองถูกตั้งไว้อย่างไม่มีใครสนใจ แต่อย่างไรวะ... ประธานนักเรียนเป็นคนกำหนดเมนูผักทองนี้ขึ้นหรือ?

ผักทองปริศนา

“พี่หนึ่ง ประธานนักเรียนมีสิทธิ์กำหนดอาหารแต่ละวันของเราด้วยหรือ” ฉันถามพี่ชายระหว่างทางกลับบ้านถึงอำนาจอันหอมหวานหากได้เป็นประธานนักเรียน

“ใช่ เห็นว่าคนที่ได้เป็นจะมีสิทธิ์กำหนดอาหารได้สัปดาห์ละ ๒ วัน” ตาของฉันลุกวาวเมื่อรู้ว่าใครที่ได้เป็นประธานนักเรียนจะเป็นผู้กำหนดรายการอาหารได้

“แต่สองไม่ได้เลือกเขาเป็นประธานนักเรียนสักหน่อย ทำไมต้องกินอาหารที่เขากำหนดด้วย” ฉันบ่นถึงความอยุติธรรมของผลที่ฉันต้องแบกรับทั้งๆ ที่ฉันไม่ได้เป็นคนเลือก

“ก็เหมือนบ้านเราในลูกที่ทำตามหลักประชาธิปไตย ๑ เสียง ๑ โหวต พอผลโหวตออกมาแล้วเราก็ต้องเคารพเสียงคนส่วนใหญ่” พ่อที่กำลังขับรถพุดแทรกขึ้นมา

“แล้วเสียงคนส่วนน้อยจะต้องแพ้เสมอหรือคะ” ฉันถามพ่อด้วยความสงสัย “สองอยากกินพิซซ่า แต่ต้องกินก๋วยเตี๋ยวไก่ ไปโรงเรียนก็ต้องกินฟักทอง ทำไมไม่มีใครมาถามสองบ้างว่าสองอยากกินอะไร”

“ลูกจะเอาแต่ใจไม่ได้นะ” แม่พูดพลางทำเสียงดุๆ ใส่ฉัน

แน่นอนว่า ฉันจะไม่ยอมแพ้โดยง่าย ทำไมฉันจะต้องมากินอาหารที่ฉันไม่ได้เลือกด้วย วันรุ่งขึ้นฉันไม่รอช้าที่จะเอาไปสเตอร์ที่ฉันวาดทั้งคืนถึง ๑๐ แผ่น ไปแปะรอบๆ โรงเรียน เพื่อให้คนที่เห็นด้วยกับฉันมาลงชื่อสนับสนุนไม่เอาเมนูฟักทอง อย่างน้อยถ้ามีคนสักครึ่งโรงเรียนไม่เอาเมนูนี้ เขาก็น่าจะเลิกทำเมนูนี้ เพื่อให้คนยังเลือกเขาเป็นประธานนักเรียนอยู่ในครั้งต่อไป

เป้าหมายของฉันคือให้มีคนมาลงชื่อ ๒๕๑ คน จากทั้งโรงเรียนที่มี ๕๐๐ คน แต่ก็เป็นวันที่ฉันนั่งรอเก้อ เพราะนอกจากเพื่อนๆ ในห้องของฉันแล้วนั้นก็ไม่มีใครมาลงชื่อเพิ่มเลย ยิ่งพอฉันได้เดินรอบๆ โรงเรียนจึงได้เข้าใจ ไปสเตอร์ทั้งหมดของฉันถูกดึงออกไปไม่เหลือแม้แต่ใบเดียว นี่ความหวังของฉันจะไม่เหลือเลยงั้นหรือ...ฉันจะต้องทนกินสารพัดเมนูฟักทองต่อไปจริงๆ หรือ...

พระอาทิตย์เริ่มจะเหน้อยอ่อนแรงพานทำให้แสงแดดเริ่มอ่อนลงในช่วงเย็น เหมือนกับฉันที่เดินอย่างแสนผิดหวังกลับไปยังลานจอดรถเพื่อรอพ่อกับแม่มารับ แต่แล้วสายตาของฉันก็ต้องไปสะดุดกับที่ดินแปลงหนึ่งที่อยู่ติดกับโรงเรียนซึ่งมีฟักทองปลูกอยู่เต็มไปหมด ทำไมฉันไม่เคยเห็นที่ตรงนี้มาก่อนนะ หรือนี่จะเป็นฟักทองที่เรากินกันอยู่ทุกวัน ฉันได้แต่เอะใจ

“เรื่องนี้ต้องมีสิ่งไม่ชอบมาพากลแน่ๆ”

ปีแห่งฟักทอง

วันนี้เป็นวันเสาร์แต่ฉันกลับต้องมานั่งเหงกติดอยู่ที่งานที่ผู้ใหญ่เรียกกันว่า “งานประชุมประชาคมตำบล” งานที่มีแต่ผู้ใหญ่มานั่งประชุมกัน พ่อบอกว่างานนี้เป็นงานที่สำคัญที่จะกำหนดหน้าตาของท้องถิ่นที่เราอยากให้เป็น ซึ่งสำหรับฉันแล้วนั้น ฉันไม่ได้ต้องการอะไรมากมาย เพียงแต่ขอให้ร้านพืชชำเยอะๆ ก็เพียงพอแล้ว

ในการประชุมนั้น ฉันกับพี่ชายฟังที่เขาประชุมกันบ้าง บางคราวก็เล่นกันจนพ่อกับแม่ต้องหันมาดุ ถึงฉันจะไม่ค่อยเข้าใจเนื้อหาที่พวกเขาพูดๆ กัน แต่เท่าที่สังเกตดูแล้วพวกผู้ใหญ่หลายคนมีท่าทางจริงจังกับงานนี้จนคิ้วพ่นเข้าหากัน แต่บางคนก็คงรู้สึกเหมือนฉันที่ได้แต่นั่งรอให้เวลาผ่านไปเท่านั้น

“ผมไม่เห็นด้วยกับการที่จะเอาน้ำไปลงให้ไร่ฟักทองอย่างเดียว แล้วที่นาของผมล่ะ จะไปหาน้ำมาจากไหน” เอ๊ะ อะไรฟักทองๆ นะ ฉันฟังได้ไม่ถนัด

“เราไม่ได้บอกว่าจะเอาน้ำที่มีให้ไร่ฟักทองอย่างเดียว เพียงแต่จะขอแบ่งมาสักส่วนหนึ่งเท่านั้น ฟักทองก็ไม่ได้ใช้น้ำมากอะไร” ตัวแทนสภา อบต. เริ่มอธิบายและฉันเริ่มเงี่ยหูฟังให้ชัดเจนมากขึ้น

“จริงอยู่ว่าฟักทองไม่ใช่พืชที่ใช้น้ำมาก แต่ก็ต้องให้น้ำเข้าเย็น มันจะกระทบต่อการใช้น้ำทั้งตำบลนะสิ” คุณลุงคนเดิมสวนกลับตัวแทนสภา อบต. อะไรนะ...ฟัก...ทอง อีกละหรือ ทำไมช่วงนี้ก็มีแต่ฟักทองนี่มันอะไรกัน

“โครงการนี้เป็นโครงการนำร่องตามแผนพัฒนาของตัวแทนนายก อบต. ที่ทุกท่านได้เลือกมา ท่านนายกมีวิสัยทัศน์ก้าวไกลจะให้ตำบลของเราหันมาปลูกฟักทอง เพื่อรายได้ที่ดีกว่าการปลูกข้าว แล้วทาง อบต. ก็พร้อมสนับสนุนการอบรมให้ชาวบ้านทุกคนให้ได้ผลผลิตที่ดี” ตัวแทนสภา

อบต. ตอบอีกครั้ง

“เรามีความรู้เรื่องการปลูกข้าวและก็ได้ผลดีอยู่แล้ว พักทองเราก็ปลูกหลังจากทำนาเป็นช่วงๆ ทำไมเราต้องหันไปปลูกพักทองอย่างเดียว พันธุ์เดียวด้วย” คุณลุงพูดถึงการปลูกข้าวและพักทอง แต่ที่ประชุมส่วนใหญ่ก็ไม่ได้มีท่าทีขัดข้องอะไรกับแผนการปลูกพักทองดังกล่าว

“เอาเป็นว่า เราจะเก็บข้อโต้แย้งในการปลูกพักทองไว้ แล้วจะหาทางออก เพื่อมาคุยกับทุกคนอีกครั้งในการประชุมประชาคมตำบลครั้งถัดไป”

หลังจากจบงานแล้ว แต่ความรู้สึกฉันเหมือนยังถูกผูกติดกับพักทอง นี่มันอะไรกัน ตั้งแต่ที่โรงเรียนจนถึงระดับตำบลของฉันก็มีแต่พักทอง หันไปทางไหนก็มีแต่เรื่องพักทอง เหมือนชีวิตของฉันกำลังตกอยู่ในดงพักทองมากขึ้นทุกวัน

ฝันร้ายในชีวิตจริง

“ฉันเกลียดพักทอง!” ฉันตกใจจนเผลอตะโกนออกมาตอนใกล้เวลารุ่งสาง เมื่อลืมตาจึงพบว่านั่นเป็นเพียงแค่ฝันไป

ในฝันนั้นช่างน่ากลัวเสียนี่กระไร ฉันล้มลงไปในไร่พักทองเถาว์วัลย์ที่เป็นดังมือไม้ของมันเป็นเริ่มคืบคลานเข้ามาพันขา พันแขนและกำลังจะดูดตัวฉันลงไป แต่คงยังเป็นโชคดียิ่งของฉันที่นั่นเป็นเพียงแค่ฝันร้ายใกล้รุ่งสว่าง บอกว่าวันนี้เป็นวันจันทร์อีกครา ฉันไม่สามารถข่มตานอนหลับต่อไปได้ จึงได้อาบน้ำประแป้งแต่งตัวไปเรียนเร็วกว่าผู้ใดในบ้านเลยเชียว พร้อมกับทำใจไว้ระดับหนึ่งว่าในสัปดาห์นี้ต้องเจอกับเมนูพักทองไปอีก ๒ ครั้งตามระเบียบ

วันจันทร์มีพักทองหนึ่ง วันอังคารมีซूपพักทอง แต่ไฉนวันพุธก็ยังมิพักทองผัดไข่ วันพฤหัสบดีมีพักทองเชื่อม วันศุกร์ก็ยังตามมาด้วยแกง

ผักทอง ไม่ใช่แค่อาทิตย์นี้เท่านั้น แต่อาทิตย์ถัดมาทุกๆ เมนูในโรงเรียน
แทบจะกลายเป็นผักทองและเหมือนผักทองจะกลายเป็นเมนูปกติประจำ
วันในโรงเรียนไปเสียแล้ว

“ผึ่ง ฉันเบื่อผักทองมาก” ฉันบ่นกับเพื่อน

“สอง พังฉันนะ ถึงสองจะเบื่อก็เบื่อแค่ผักทองในโรงเรียน ส่วน
ฉันนะ กลับบ้านไปยังต้องมีเมนูผักทองที่บ้านอีก”

“ทำไมเป็นอย่างนั้นล่ะผึ่ง” ฉันถามด้วยความสงสัย พลังคิดว่า
หากตัวเองต้องกินผักทองทุกวันคงหิวเสียเป็นแน่

“พ่อของฉันหันมาปลูกผักทองแทนปลูกข้าวเหนียวสิ บอกว่ามี
บริษัทใหญ่เอาเมล็ดมาขาย พร้อมกับมีเครื่องมือเครื่องไม้ให้พร้อม แล้ว
ยังมีให้ไปอบรมกับส่วน อบต. ถ้าปลูกเสร็จก็จะมารับซื้อ แต่ตอนนี้ปลูก
ไปแล้วก็ยังไม่มีการมารับซื้อเลย ต้องเอามากินเอง ไม่เช่นนั้นก็เน่าเสีย
หมด” ฉันยังไม่เข้าใจที่ผึ่งพูดทั้งหมด เหมือนที่ผึ่งก็ยังมีที่ทำไมเข้าใจ
พ่อของเธอ แต่นั่นก็พอจะรู้ว่า ต่อไปคงมีผักทองล้นเอ่อไปทั้งตำบลของ
เราเป็นแน่

ผักทองเป็นพิษ

ผักหลังมานี้ฉันได้ยื่นพ่อและแม่บ่นเป็นประจำถึงยอดขายของที่ร้านที่
มีแต่ลดลงเรื่อยๆ เพราะชาวบ้านได้ซื้อทั้งเมล็ด เครื่องมือ รวมถึงปุ๋ยและ
สารเคมีต่างๆ จากบริษัทใหญ่ที่เข้ามาบอกว่ามารับซื้อผลผลิตทั้งหมดที่
ชาวบ้านปลูกด้วยราคาที่สูงกว่าท้องตลาดเป็นอย่างมาก มีหน้าซ้ำทาง
นายก อบต. ก็ไม่ได้จัดประชุมประชาคมตำบลอีกครั้งตามที่พูดไว้ว่าจะ
มีการทบทวน แต่กลับออกเป็นแผนพัฒนาสนับสนุนการปลูกผักทองอีก
ชาวบ้านเลยดีใจกันยกใหญ่และหันไปปลูกผักทองแทนการปลูกข้าว

แต่จนถึงวันนี้ ก็ยังไม่เห็นมีวิ้วแววที่จะมีบริษัทเข้ามารับซื้อตามที่

บอกกล่าวกันไว้ น้ำในตำบลส่วนใหญ่ก็ถูกใช้ไปกับการปลูกผักทอง ทำให้ชาวนาที่ยังต้องปลูกข้าวอยู่เริ่มมีปัญหาขาดแคลนน้ำในการทำนา จนชาวบ้านบางส่วนเริ่มไม่พอใจและได้ไปรวมตัวกันที่ทำการ อบต.

“ท่านบอกจะมีการจัดประชุมประชาคมตำบลอีกครั้ง แต่ก็หายเงียบไป จนสุดท้ายก็ออกมาเป็นแผนพัฒนา อบต. โดยที่พวกเราบางส่วนยังไม่เห็นด้วย” เสียงของคุณลุงคนที่คัดค้านในการประชุมครั้งแรก

“ท่านนายก พวกเรามีปัญหาจากแผนที่ท่านทำ ทำไมท่านนายกถึงนิ่งเฉยแบบนี้” เสียงคุณป้าซึ่งเป็นชาวนา แต่ตอนนี้ไม่มีน้ำเพื่อที่จะทำนาต่อเลย

“ถ้าท่านไม่แก้ปัญหาก็ออกจากตำแหน่งให้คนที่แก้ปัญหามาทำแทน” เสียงฟ่อของผิ้งที่ปลูกผักทองมาได้สักระยะ แต่ยังไม่มียี่ห้อมารับซื้อตามที่สัญญา

จนแล้วจนรอดท่านนายก อบต. ก็ออกมาพร้อมกับโทรโข่งประกาศดังกึกก้องอย่างชัดเจนว่า “มีชาวบ้าน ๓ ใน ๔ เลือกให้ผมมาเป็นนายก อบต. แต่พวกท่านที่มารวมตัวกันวันนี้ยังไม่ถึงครึ่งเลย จะให้ผมฟังเสียงพวกท่านก็คงไม่ได้ เพราะผมเคารพในเสียงส่วนใหญ่ที่เลือกผมมา ซึ่งผมเรียกว่า ประชาธิปไตย” พร้อมกับหายเข้าไปในที่ทำการ อบต. อีกครา

“นี่หรือประชาธิปไตยอย่างที่เขาวา ไม่เห็นจะดีเลย ข้าเลือกมาแล้วยังสร้างปัญหาอีก” ชาวบ้านบางคนเริ่มบ่นและแสดงอาการผิดหวัง

“นั่นสิ หหมดหวังจริงๆ คงต้องพึ่งตัวเองกันไป”

เบื้องหลังของผักทอง

หลังจากเหตุการณ์ที่ทำการ อบต. ชาวบ้านบางส่วนได้อัดคลิปวิดีโอในขณะที่นายก อบต. พุดไว้และได้อัปโหลดในสื่อโซเชียลมีเดียอย่างรวดเร็ว

ส่งผลให้มีคอมเมนต์ที่เข้ามาวิพากษ์วิจารณ์นายก อบต. อย่างมากมาย

“การเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่งของวิถีประชาธิปไตย เพราะเราฟังเสียงของคนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่การเลือกตั้งอย่างเดียวไม่ใช่ทั้งหมดของประชาธิปไตย การอ้างเสียงข้างมากแต่เมินเสียงข้างน้อยแล้วมาบังคับด้วยคำว่าประชาธิปไตย จะเรียกว่าประชาธิปไตยได้อย่างไร” หนึ่งในคอมเมนต์ในวิดีโอวิจารณ์ถึงคำพูดของนายก อบต.

ยิ่งไปกว่านั้น เรื่องนี้ยังถูกสื่อโทรทัศน์ช่องหลักนำเอาไปเสนอข่าวอีกต่างหาก นี่เป็นครั้งแรกเลยก็ได้ที่ฉันได้ยินชื่อตำบลของตัวเองออกทีวี แต่ฉันก็ไม่รู้ว่าเจดีใจหรือเสียใจดีกันแน่...หลังจากข่าวออกทีวีได้ไม่นาน นายอำเภอจึงเข้ามาสอบสวนและพบว่า นี่เป็นขบวนการฟักทองหลงโลก! จึงได้เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดให้สั่งนายก อบต. พ้นจากตำแหน่ง

ฉันเองก็เพิ่งรู้ว่า ขบวนการฟักทองนี้ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในตำบลที่ครอบครัวของฉันอาศัยอยู่เท่านั้น แต่ยังเกิดขึ้นในอีกหลายๆ ตำบลด้วยกัน มีการวางแผนตั้งแต่ระดับกลุ่มทุนขนาดใหญ่ที่อยากจะเข้ามาผูกขาดการซื้อขายเครื่องมือการเกษตรกับชาวบ้าน แล้วร่วมมือกับนายก อบต. ของหลายๆ ตำบล เพื่อผลักดันให้เป็นแผนพัฒนาของ อบต. โดยที่สภา อบต. ซึ่งควรจะเป็นตัวแทนถ่วงดุลแทนชาวบ้านก็กลับเห็นดีเห็นงามด้วย เพราะเห็นว่าเป็นนโยบายที่จะทำให้ชาวบ้านได้เงินที่มากขึ้น แต่ที่ซ้ำร้ายกว่านั้น ขบวนการนี้ยังลามไปถึงในระดับโรงเรียนที่ฉันกำลังเรียนอยู่

เมนูฟักทองทั้งหลายที่ผ่านมานั้น เกิดจากลูกของนายก อบต. ที่ตอนนี้เรียกว่าเป็น อดีตประธานนักเรียน เขาเป็นคนเสนอต่อคุณครูถึงเมนูฟักทองต่างๆ โดยอ้างว่า “ดีกับนักเรียน” เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่พ่อของตัวเองที่มีไร่ฟักทองติดกับโรงเรียน ซึ่งแท้จริงแล้วเหตุผลดั้งเดิมที่โรงเรียนให้สิทธิประธานนักเรียนในการเลือกอาหารได้สัปดาห์ละ ๒ วัน

นั้น ก็เพื่ออยากให้เด็กๆ ได้เสนอเมนูที่อยากทานต่อตัวแทนของนักเรียน แต่เมื่อคนที่เป็ตัวแทนไม่เคยรับฟังเสียงของนักเรียนและเลือกแต่ผลประโยชน์ของตัวเอง ผลก็ตกอยู่ที่ฉันและเพื่อนๆ ที่ต้องมีผักร้ายกับอาหารกลางวันของโรงเรียนไปอีกนาน

ตั้งแต่วันนั้น ฉันตัดสินใจว่า “ฉันจะเป็นประธานนักเรียนที่อายุน้อยที่สุด” ฉันกล่าวท่ามกลางกลุ่มเพื่อนด้วยหน้าตาจริงจังราวกับจะลงสมัครเป็นนายกรัฐมนตรี

“ฉันอยากเป็นตัวแทนให้ทุกคนได้เข้ามาบอกว่าอยากกินอะไร หรือไม่อยากกินอะไร แล้วฉันก็ไม่อยากกินเมนูผักทองอีกแล้ว แต่ถ้ามีคนยังอยากกิน ฉันก็จะฟังเสียงของเขา” เพื่อนบางคนถึงกับหัวเราะออกมา แต่ฉันพูดด้วยความจริงจังและมุ่งมั่นจะลงสมัครเลือกตั้งประธานนักเรียนที่กำลังจะเกิดขึ้นในไม่ช้า

ไม่มีแล้วผักทอง

หลังจากที่นายก อบต. คนเก่าต้องออกจากตำแหน่งไป ก็ถึงเวลาที่จะต้องมีการเลือกนายก อบต. คนใหม่ ชาวบ้านหลายๆ คนที่เคยบ่นถึงประชาธิปไตยก็ยังยังคงมาเลือกในครั้งนี ทำให้ฉันอดถามพ่อเสียไม่ได้

“พ่อคะ ทำไมประชาธิปไตยเป็นแบบนี้ คนถึงยังอยากมาเลือกตั้งกันล่ะคะ” ฉันถามพ่อด้วยเสียงเจื้อยแจ้วแสดงถึงความอยากรู้ตามประสาเด็ก

“ในระบบประชาธิปไตย ไม่ใช่ทุกครั้งที่เราจะมีผู้นำที่ดี แต่ภายใต้ระบบนี้ เรายังมีโอกาสในการตรวจสอบถ่วงดุลและเลือกผู้แทนหรือผู้นำใหม่ สิ่งสำคัญคือเราต้องเลือกคนที่ฟังเสียงประชาชน แม้เสียงนั้นจะเป็นเสียงที่แผ่วเบาก็ตาม” พ่อตอบด้วยภาษาชวนสับสน แต่ฉันก็พอจะจับใจความได้บ้าง

“แล้วทำไมทั้งพ่อ แม่ แล้วก็พี่หนึ่ง ถึงไม่เคยฟังว่าหนูอยากกินอะไรบ้าง” ฉันทบ้นต่อน้ำครอบครัว

“พ่อขอโทษนะที่พยายามจะสอนลูกถึงความเป็นประชาธิปไตย แต่กลับทำให้เป็นเหตุการณ์เสียงข้างมากในครอบครัวเสียเอง”

“ผ...เผด็จ...ก...การ อะไรนะคะ” ยິ่งพ่อพูด ฉันยังงุนงงกับคำศัพท์แปลกๆ ของพ่อ

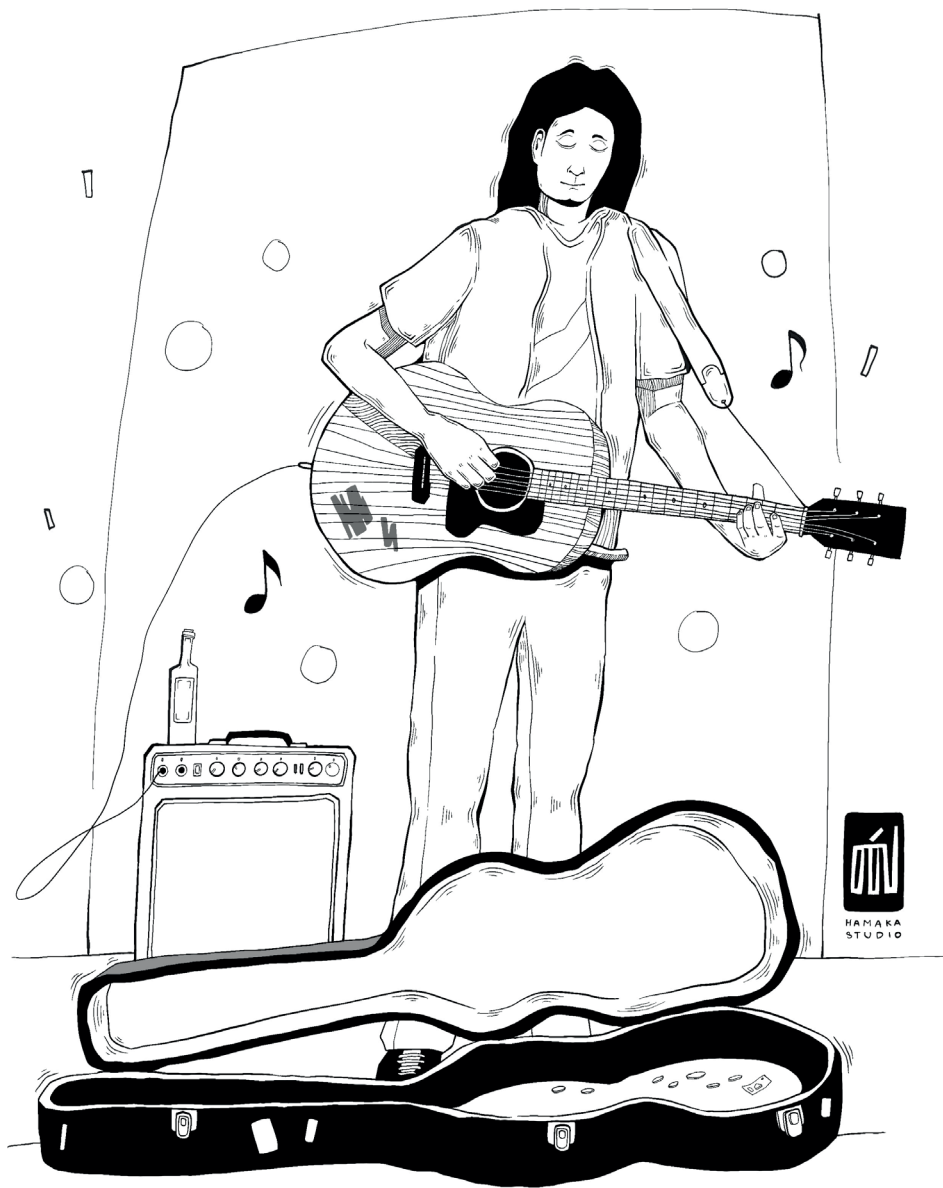
“เอาเป็นว่าพ่อเขาจะฟังเสียงของสองให้มากขึ้นนะลูก” แม่บอกกับฉัน

“ในวันนี้เรากินพิซซ่ากันได้หรือยังคะ”

“ใครโหวตให้สองบ้างยกมือขึ้น” เสียงของพี่หนึ่งถามทุกคนในบ้านและวันนี้เป็นวันแรกที่ทั้งบ้านยกมือโหวตให้เมนูที่ฉันอยากกิน

“ไปกินพิซซ่ากันเถอะ” พ่อกล่าว

คราบที่ยังลอกออกไม่หมด

พญศักดิ์ แบบอย่าง

การไปเล่นดนตรีงานแต่งที่พัทยาเมื่อวานนี้ นอกจากเงินค่าจ้าง ๒,๐๐๐ บาทแล้ว แรงบันดาลใจเป็นของชาร์วีย์ที่ได้รับกลับมาเพิ่มเติมด้วย ในวัย ๓๕ ปี หลายคนพยายามลงหลักปักฐานและจริงจังกับชีวิตเพิ่มมากขึ้น ความฝันถูกทิ้งไว้ตามรายทาง เพราะเชื่อมั่นว่าจะเป็นตัวถ่วงให้การดำเนินชีวิตไปสู่จุดหมายต้องล่าช้าออกไป เป็นจุดหมายที่สังคมพร้อมใจกันกำหนดรูปแบบของความสำเร็จโดยวัดจากทรัพย์สินเงินทอง หน้าที่การงาน ชื่อเสียงเกียรติยศ คนนับหน้าถือตา

“हरषा” ก็ถูกกำหนดรูปแบบของความสำเร็จเช่นเดียวกับคนทั่วไป เพียงแต่เขาไม่ยอมทิ้งความฝันไว้ตามรายทาง แม้จะทำให้การเดินทางช้าลง เขายังคงค้นหาแรงบันดาลใจใหม่ๆ เพื่อนำมาสานต่อความฝัน และยังคงหอบหิ้วมันติดตัวไปด้วยเสมอ เพลง “Free Me” ของวง “Uriah Heep” เป็นของชาร์วีย์ที่ได้รับกลับมาจากงานแต่งเมื่อวานนี้ हरषารู้จักเพลงนี้จากพ่อที่มักจะเปิดให้ฟังตั้งแต่สมัยที่ยังเป็นเด็ก ความตายของพ่อเมื่อ ๑๐ ปีก่อน ทำให้เพลงนี้รางเลือนไปจากความทรงจำพอสมควร ต่อเมื่อได้ยินนักดนตรีอีกรวงเล่นเพลงนี้ แรงบันดาลใจเก่าๆ ก็ถูกปลุกปั่นเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่อีกครั้ง เขาตั้งใจจะนำเพลงนี้มาเล่น ด้วย

อีเวนต์ตั้งแต่เมื่อ ๕ ปีที่แล้ว และดูเหมือนว่าจะเป็น การตัดสินใจที่ถูกที่ ถูกเวลา ครั้งหนึ่งในชีวิตของเขาเลยทีเดียว

นาฬิกาที่ผั่งบอกเวลาบ่าย ๔ โมงครึ่ง ธรรมชาติว่าตุลาลำโพง ขยายเสียงแบบเคลื่อนที่กับกีตาร์โปร่งไฟฟ้าคู่ใจ ไปไว้ที่ท้ายรถกระบะ ของเขา สายตาเลื้อยไปเห็นอะไรบางอย่างเคลื่อนไหวอยู่ที่ใต้พุ่มไม้ ไม่ไกลจากที่จอดรถนัก เมื่อเดินเข้าไปดูใกล้ๆ ก็พบว่ามันเป็นงูเขียวหาง ใหญ่ “คราบที่ยังลอกออกไม่หมด” ทำให้มันเชื่องช้ากว่าที่ควรจะเป็น ทุก ครั้งที่ลอกคราบจะทำให้ตัวมันโตขึ้น เหมือนกับคนเราที่ตัวโตขึ้นก็ต้อง เปลี่ยนเสื้อผ้าไปใส่ตัวที่ใหญ่ขึ้น ความทรงจำเก่าๆ ในช่วงมัธยมศึกษา สัมัยเป็นเด็กผุ่ขึ้นมา

การที่หลังบ้านติดกับสวน จึงไม่น่าแปลกอะไรที่จะพบเห็นงู จะ ฆ่าให้ตายก็ผิดวิสัยศิลปินอย่างธรรมชาติ จะปล่อยไว้ก็เป็นห่วงลูกชายวัย กำลังซน ธรรมชาติตัดสินใจใช้ด้ามไม้กวาดตัดหัวเหวี่ยงมันลอยละลื้อข้าม พุ่มไม้ไปตกกลางสวนที่มันควรจะอยู่

ความเป็นงูโดยชาติกำเนิดของมันก็น่าขะเขย่งขนลุกขนพอง สำหรับคนที่ไม่ชอบงูอยู่แล้ว ยิ่งมาอยู่ในสภาพกำลังลอกคราบ มีคราบ ที่ยังลอกออกไม่หมดติดอยู่ตามตัวแบบนี้ ยิ่งทวีคูณความขะเขย่งขนลุก ขนพองเข้าไปกันใหญ่ นี่ถ้าคนอย่างเราต้องลอกคราบทุกครั้งที่เราจะมี การเจริญเติบโต ไม่รู้จะอยู่ในสภาพเดียวกันแบบนี้หรือเปล่า ธรรมชาติไป เรื่อยเปื่อยขณะยืนรอจนแน่ใจว่า เจ้าตัวนี้มันจะไม่ย้อนกลับมาใกล้บ้าน ของเขาอีก ก่อนสตาร์ทรถมุ่งหน้ายังจุดหมายในเย็นย่ำค่ำนี้

ใช้เวลาไม่ถึงครึ่งชั่วโมงก็มาถึงจุดหมาย เป็นตลาดนัดเปิดท้าย ขายของ ติดกับป้ายรถเมล์ เยื้องออกไปไม่ไกลนักมีห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ แม้จะเป็นย่านชานเมือง แต่ก็คับคั่งไปด้วยผู้คนเกือบตลอดทั้ง วัน มันเป็นศูนย์รวมของรถเมล์สายต่างๆ ในแถบนี้ ใครมีธุระจะไปไหน

มาไหน โดยเฉพาะการเข้าไปในเมือง ก็อาศัยต่อรถเอาที่นี้ และคาดว่า
ผู้คนจะคับคั่งมากกว่านี้อีกในอนาคต เมื่อสถานีรถไฟฟ้าด้านบนที่เปิด
ให้บริการมา ๓ ปี เริ่มได้รับความนิยมจากผู้คนมากขึ้น หน้าที่หลักของ
รถไฟฟ้าก็คงไม่ต่างจากรถเมล์ นั่นคือการขนคนเข้าไปทำงานในเมือง
ตอนเช้า และขนคนออกจากเมืองกลับมาพักผ่อนยังที่พักอาศัยในตอน
เย็น ขึ้นอยู่กับรายได้และสถานะทางการเงินของแต่ละคน ผู้มีรายได้น้อย
อาศัยบริการรถเมล์อาจไม่ค่อยมีโอกาสได้ขึ้นไปบนสถานีรถไฟฟ้า ถ้าไม่
จำเป็นจริงๆ ตรงกันข้ามกับผู้ที่มีรายได้ปานกลางถึงมีอันจะกิน ที่จำเป็น
ต้องลงจากสถานีรถไฟฟ้ามายังป้ายรถเมล์ เพื่อต่อรถแท็กซี่ หรือไม่ก็
รอให้ญาติสนิทมิตรสหายขับรถมารับ ไม่ต้องให้นักวิจัยหรือนักสถิติมา
ประมวลผลข้อมูลก็สามารถวิเคราะห์ได้ว่า พื้นที่บริเวณนี้คือทำเลทอง
ของการทำมาหากินอย่างแท้จริง โดยเฉพาะในช่วงเย็นย่านแบบนี้

พ่อค้าแม่ขายรวมถึงผู้ที่มาอาศัยพื้นที่แห่งนี้หากินตั้งแต่วัยสโ
ยน์วัยชรา ต่างยินดีที่จะจ่ายค่าเช่าเพื่อจับจองพื้นที่ค้าขาย ไม่ว่าจะเป็น
ของกิน ของใช้ เสื้อผ้าอาหาร ทั้งจำเป็นและฟุ่มเฟือย เครื่องประทีน
ความงาม เครื่องมือสื่อสารและอุปกรณ์เสริมเพื่อเพิ่มระดับความมีรสนิยม
ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ มีให้เลือกจับ
จ่ายใช้สอยกันตามสถานะทางการเงินของแต่ละคน นั่นทำให้พื้นที่ขนาด
เกือบหนึ่งไร่ คับคั่งไปด้วยผู้ซื้อและผู้ขายในทุกเย็นย่านของเกือบทุกวัน

นอกจากพ่อค้าแม่ขายแล้ว สิ่งที่ควบคู่กันไปกับทำเลทองในเกือบ
ทุกแห่งก็คือ “นักดนตรีเปิดหมวก” อย่างहरรรษากับ “มานพ” เพื่อนร่วม
วงรุ่นน้องวัยเบญจเพสอีกคนหนึ่ง ซึ่งตอนนี้ทั้งคู่พร้อมที่จะสร้างควม
เฟลิดเฟลินให้กับผู้ที่มาจับจ่ายใช้สอยในตลาดนัดเปิดท้ายขายของแห่ง
นี้แล้ว

हरรรษาเลือกเพลง “Free Me” ของวง “Uriah Heep” ที่ฟังซัอม

ในตอนบ่ายมาเป็นเพลงเปิดวง ชายสูงวัยชาวต่างชาติที่สนใจในดูพวกเขา ตั้งแต่ติดตั้งเครื่องดนตรี เป็นส่วนหนึ่งของการเลือกเล่นเพลงนี้

ทั้งที่เป็นเพียงการบรรเลงดนตรี ไม่ได้มีการร้องเพลงร่วมด้วย แต่แค่เริ่มต้นบรรเลงไปได้ไม่นาน ชายสูงวัยชาวต่างชาติก็เข้าใจและรู้ว่า ทั้งคู่กำลังบรรเลงเพลงอะไรอยู่ เขาขยับปากร้องตามเกือบตลอดเวลา สีน้าท่าทางดูจะพอใจไม่น้อย

ความที่เพลงนี้เป็นเพลงสากลยอดนิยมเพลงหนึ่งในยุค ๗๐-๘๐ และจากการประเมินอายุแล้ว เพลงนี้น่าจะอยู่ในช่วงเวลาเดียวกันกับที่เขา กำลังเป็นวัยรุ่นพอดี ความทรงจำในช่วงชีวิตวัยรุ่นเป็นสิ่งที่หลายคนชอบ หวนรำลึกถึง เพลงๆ นี้คงจะสร้างความทรงจำอะไรบางอย่างให้ชายสูงวัย ชาวต่างชาติผู้นี้ และก็คาดว่าจะเป็นความทรงจำที่ดี เพราะที่เลือกจะ หยิบเพลงนี้ขึ้นมาเล่นเป็นเพลงแรก รู้สึกดีเช่นกันที่เขาพอใจ การตัดสินใจ ที่ถูกที่ถูกเวลา เป็นสิ่งที่พระเจ้าให้ความสำคัญทุกครั้งในการเลือกจะเล่น เพลงต่างๆ ดูเหมือนว่าเขาจะมีสัมผัสพิเศษประกอบการตัดสินใจนั้นด้วย

รับประกันการมีสัมผัสพิเศษด้วยแบงก์ร้อยที่ถูกหย่อนลงไป ใน กล่องใส่กีตาร์ หลังจากการบรรเลงเพลงสิ้นสุดลง พระเจ้ารีบส่งคำขอบคุณ เป็นภาษาอังกฤษคืนไปพร้อมรอยยิ้ม หญิงไทยที่ยืนฟังเพลงด้วยกันกับ ชายสูงวัยชาวต่างชาติบอกกับพระเจ้าว่า สามีของเธอชอบเพลงนี้มาก และเพื่อเป็นการยืนยันความชอบนี้ ชายสูงวัยชาวต่างชาติถึงกับยกนิ้วหัว แม่มือให้ก่อนจะเดินจากไป นับเป็นการเริ่มต้นที่ดีสำหรับวันนี้ โดยเฉพาะ การประเดิมด้วยแบงก์ร้อย

สิ่งที่เพิ่มความน่าสนใจให้กับการแสดงในฐานะนักดนตรีเปิดหมวก นอกจากสัมผัสพิเศษที่พระเจ้าใช้เลือกเพลงที่คาดว่าผู้ชมผู้ฟังจะชื่นชอบ แล้ว ความสามารถทางดนตรีของสมาชิกร่วมวงอย่างมานพ เป็นอีกส่วน หนึ่ง และเป็นส่วนสำคัญ

มานพมีทักษะการบรรเลง “ซิม” ได้ทุกแนวเพลง ทั้งสากล ไทยสากล หรือแม้กระทั่งลูกทุ่ง ไม่จำกัดเฉพาะแต่แนวไทยเดิม นั่นทำให้การแสดงมีความแตกต่างจากวงดนตรีเปิดหมวกทั่วไป ทั้งคู่รู้จักกันมาก่อนหน้านั้นนานแล้ว แต่เพิ่งตกลงเล่นดนตรีร่วมกันเมื่อ ๕ ปีที่ผ่านมา หลังจากมือกีตาร์คนเก่าของมานพตัดสินใจหันไปทำงานประจำเพื่อความมั่นคงในชีวิต ปีเดียวกันกับที่หรรษาเลิกเล่นดนตรีที่ร้านประจำ

แม้ว่ามานพจะมีทักษะดีซิมอันเป็นเลิศ แต่การนำซิมมาบรรเลงเพลงสากลหรือเพลงร่วมสมัย จำเป็นต้องมีคนเล่นดนตรีประกอบเป็นทำนองให้ หากเล่นเพียงคนเดียวก็จะดูโหรงเหรงเกินไป เว้นแต่จะเล่นเพลงไทยเดิม ข้อจำกัดอีกอย่างของซิมและเครื่องดนตรีไทยก็คือ ต้องเล่นอยู่ในคีย์ที่กำหนด ไม่สามารถเล่นคีย์อื่นได้ ต่างจากเครื่องดนตรีสากลที่สามารถเล่นได้ทุกคีย์ ซึ่งปัญหานี้ไม่เหลือปากว่าแรงของหรรษา เขาสามารถเปลี่ยนคีย์และโน้ตเพลงสากลให้เข้ากับการเล่นซิมได้ทุกเพลงทุกแนว ความลงตัวจึงบังเกิดขึ้น

หนึ่งชั่วโมงต่อมา หรรษารวบรวมเศษเงินทิ้งเหรียญและแบงก์จากกระเป๋าสีกีตาร์มาเก็บไว้ นับด้วยสายตาคิ้ววาวๆ น่าจะร่วมๆ ๔๐๐ บาท เป็นความจำเป็นอย่างหนึ่งที่ต้องหมั่นเก็บเงินออกมา ไม่ทิ้งค้างไว้ในกล่องสีกีตาร์ การเปิดเผยจำนวนเงินทั้งหมดที่ได้รับ อาจส่งผลในแง่จิตวิทยาของผู้คนจนทำให้ยอดการหยอดเงินลดลง อีกหนึ่งประสบการณ์ที่ได้รับจากการเป็นนักดนตรีเปิดหมวกของหรรษา

พักกินน้ำกินท่าเรียบบ่อย การบรรเลงจึงเริ่มขึ้นอีกครั้ง ทั้งคู่เลือกเล่นเพลง “เลิกคุยทั้งอำเภอเพื่อเธอคนเดียว” ของศิลปิน “ลิลลี่ ได้หมดถ้าสดชื่น” มี “แก้ว เกริกพล” มาเรียบให้ในช่วงกลางเพลง เพลงนี้กำลังทำยอดขายทางยูทูบอย่างถล่มทลายภายในระยะเวลาไม่กี่เดือน หรรษาสังเกตว่าผู้คนที่ยืนดูส่วนใหญ่ในตอนนี้เป็นเด็กและวัยรุ่น สัมผัสพิเศษบอกว่าน่า

จะชอบเพลงนี้ ซึ่งก็เป็นไปตามคาด เฉพาะการบรรเลงไม่ต้องมีคนร้อง สำหรับเพลงนี้ ทำเงินให้ทั้งคู่เกือบ ๑๐๐ บาท และดูเหมือนว่ากำลังจะได้เพิ่มขึ้น เมื่อชายวัยกลางคนซึ่งหรรษาสังเกตเห็นยืนดูพวกเขามาได้ ลักพักใหญ่ เดินตรงเข้ามาหา พร้อมกับควักกระเป๋าเงินออกมา ดูจากการแต่งตัวแล้วคงไม่ได้แค่เศษเหรียญเป็นแน่ แต่สิ่งที่คาดการณ์ไว้กลับ พลิกผันอย่างรวดเร็ว ชายคนนั้นชักมือที่กำลังจะหย่อนแบงก์ร้อยลงไปในกล่องใส่กีตาร์กลับคืน พร้อมทำหน้าที่เหมือนไม่สบอารมณ์

“อ้าว... เชียร์พรรคนี้หรือหะ” พูดยบเขาก็ก็นั่งจากไป พร้อมเก็บแบงก์ร้อยใส่กระเป๋าเงินตามเดิม นิ้วมือที่ชี้ไปยังสติ๊กเกอร์เก่าๆ แผ่นหนึ่งในบรรดาหลายแผ่นที่ติดอยู่บนกีตาร์ของหรรษา ชวนให้มานพค้นหาคำตอบ มานพหันไปสำรวจกีตาร์ของหรรษา หากดูเผินๆ ก็คล้ายกับท้ายรถกระบะบางคัน ที่นิยมติดสติ๊กเกอร์จนลายพร้อยไปหมด ซึ่งรถของหรรษาก็เป็นหนึ่งในนั้น ก่อนจะไปสะดุดตากับสติ๊กเกอร์เจ้าปัญหา

มันเป็นสติ๊กเกอร์ที่เป็นโลโก้ของพรรคการเมืองพรรคหนึ่ง มีคนนำมาติดบนกีตาร์ของหรรษาเมื่อ ๘ ปีที่แล้ว เป็นช่วงเวลาเดียวกันกับที่พรรคการเมืองต่างๆ กำลังหาเสียง ก่อนการเลือกตั้งปี ๒๕๕๔ เลขของอดีต ส.ส. คนหนึ่ง เป็นเพื่อนกับหรรษาดังแต่สมัยเรียนมัธยมฯ ได้จ้างหรรษาไปเล่นดนตรีในงานวันเกิดเจ้านาย นอกจากจะถูกใจการบรรเลงเพลงของหรรษาแล้ว อดีต ส.ส. ยังถูกใจอริยาไฉยของหรรษา นับแต่นั้นมา หรรษาจึงถูกว่าจ้างให้ไปบรรเลงดนตรีในงานวันเกิดของอดีต ส.ส. รวมถึงวันเกิดเมียของเขาเป็นประจำทุกปี นอกจากค่าจ้างในวันนั้น สติ๊กเกอร์โลโก้พรรคการเมืองที่อดีต ส.ส. สังกัดอยู่ เป็นอีกหนึ่งสิ่งที่ถูกแปะไว้บนกีตาร์แทนความผูกใจ โดยที่หรรษาก็ไม่ได้คิดอะไรมากกว่าการเป็นสติ๊กเกอร์แผ่นหนึ่ง

จากจำนวนสติ๊กเกอร์กว่า ๓๐ แผ่น เล็กบ้าง ใหญ่บ้าง ที่ติด

ทั่วก็ตาร์ หากจะมองเห็นโลโกของพรรคการเมืองนี้ ถ้าไม่ใช่ผู้ที่ติดตามการเมืองอย่างเข้มข้น คงไม่ทันสังเกตเห็นง่าย ๆ ที่ดูจะโดดเด่นเป็นสง่า และมีขนาดใหญ่ที่สุด เป็นสติ๊กเกอร์โลโกสโมสรลิเวอร์พูล ทีมฟุตบอลทีมโปรดของहरषาที่ใคร ๆ ก็ต้องพุ่งสายตาไปหาเมื่อแรกมองมาที่ก็ตาร์ของเขา हरषาชื่นชอบทีมลิเวอร์พูลมาตั้งแต่สมัยยังเป็นเด็ก เป็นแฟนตัวยงของหงส์แดงอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันไม่เคยเปลี่ยนแปลง น่าแปลกที่ไม่เคยมีสาวกปีศาจแดง แฟนคลับแมนเชสเตอร์ ยูไนเต็ด เข้ามาแสดงความไม่สบอารมณ์กับสติ๊กเกอร์โลโกสโมสรลิเวอร์พูลที่เขาติดไว้ ทั้ง ๆ ที่เป็นผู้รักคู่แค้นกันขนาดนั้น ช่างแตกต่างจากสติ๊กเกอร์โลโกพรรคการเมืองแผ่นนั้นจริงๆ

เมื่อแน่ใจกับที่มาของเหตุการณ์ก่อนหน้านี้ มานพถึงกับต้องออกปากให้हरषาลอกสติ๊กเกอร์แผ่นนี้ออก हरषาเข้าใจในความคิดเห็นนี้ของมานพ เพราะระยะหลังเกิดเหตุการณ์ทำนองนี้บ่อยครั้งขึ้น การที่ตอนนี้อยู่ในช่วงหาเสียง ก่อนการเลือกตั้ง ภายใต้รัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ ซึ่งกำลังจะมีขึ้นในเดือนหน้า เป็นสาเหตุสำคัญ และहरषาเองก็รับรู้ แต่ก็ไม่ให้เหตุผลเชิงขอความเห็นใจว่า มันเป็นสติ๊กเกอร์ที่ติดมานานแล้ว และที่ยอมให้เอามาติด ก็เพื่อเป็นการขอบคุณที่อดีตร.ส.ส. ช่วยเหลือหางานหารายได้ให้ ไม่ได้ฝักใฝ่ทางการเมืองมากมายขนาดนั้น

อันที่จริงแล้วก็ไม่ได้มีเฉพาะคนที่ไม่สบอารมณ์แต่ฝ่ายเดียว คนที่ชอบและหยอดเงินเพิ่มเพราะเจ้าสติ๊กเกอร์ใบนี้ก็มีอยู่ไม่น้อย ทว่าการจะมีคนชอบหรือไม่ชอบ หากจะขึ้นอยู่กับความสามารถที่เขาได้ถ่ายทอดออกมาผ่านการบรรเลงดนตรี มันน่าจะภูมิไกว่าการถูกตัดสินด้วยสติ๊กเกอร์ใบนี้เพียงใบเดียว

“ขอเวลาอีกสองวัน...” हरषายินดีจะลอกสติ๊กเกอร์เจ้าปัญหาวีออก แต่ขออีตเวลาออกไปอีกเล็กน้อย การตกลงรับปากกับคำลวงหน้าว่า

จะไปบรรเลงดนตรีในงานวันเกิดเมียของอดีต ส.ส. คนเดิม เป็นเหตุผลที่ต้องชะลอการลอกสติกเกอร์ออกไปก่อน ซึ่งมานพเองก็เห็นดีด้วยตามนั้น การมีโลโกพรรคการเมืองพรรคนี้ติดอยู่บนกีตาร์ของหรรษา น่าจะส่งผลดีมากกว่าผลเสียในกรณีนี้

ยังไม่ทันที่ทั้งคู่จะบรรเลงเพลงต่อ ชายฉกรรจ์ ๒ คน ก็หอบอุปกรณ์ดนตรีและเครื่องเสียงขนาดย่อมลงมาจากท้ายรถกระบะอย่างเร่งรีบ ก่อนจะชนมาติดตั้งใกล้กันกับที่ทั้งคู่กำลังเล่นดนตรีเปิดหมวกอยู่ ถ้าเป็นไปตามสัมผัสพิเศษของหรรษา การเล่นดนตรีเปิดหมวกคงต้องยุติลงเสียแล้ว สำหรับวันนี้

การติดตั้งเครื่องดนตรีใช้เวลาไม่นานนัก บ่งบอกว่าเป็นมืออาชีพทำบ่อย คຸ້นสถานที่ จากนั้นชายพิการตาบอด ๓ คน ก็เข้าประจำตำแหน่งกีตาร์ เบส กลอง เมื่อทดสอบระบบเสียงและเครื่องดนตรีของตัวเองจนเป็นที่พอใจแล้ว การบรรเลงก็เริ่มขึ้น เป็นอันสิ้นสุดการบรรเลงของหรรษาและมานพตามความคาดหมาย ด้วยคุณภาพของเครื่องเสียง ความหนักแน่นของกลอง ความทุ้มต่ำของเบส เสียงกีตาร์ที่บาดลึก และที่สำคัญคือความดังจนกลบเสียงดนตรีที่หรรษากับมานพเล่น นั่นทำให้ทั้งคู่ต้องหยุดเล่นไปโดยปริยาย ทั้งหมดไม่ใช่ความผิดของพี่น้องวงดนตรีตาบอด แต่เป็นความผิดของหรรษากับมานพ การเพิ่งมาเล่นที่นี้เพียงไม่กี่ครั้ง เลยไม่ได้ตรวจสอบตารางนักดนตรีเปิดหมวกที่จะสลับสับเปลี่ยนกันมาเล่น ทำให้คิวนกัน อันที่จริงทั้งหรรษาและมานพไม่ได้เล่นประจำในวันนี้ พอดีตลาดที่จะไปเล่นปิดปรับปรุงพื้นที่ ก็เลยเสี่ยงดวงมาลองเล่นที่นี้ ส่วนใหญ่แล้ว นักดนตรีเปิดหมวก มักไม่เล่นประจำในวันเวลาและสถานที่เดียวกันทุกวัน การหมุนเวียนไปเล่นในที่อื่นๆ บ้างน่าจะดีกว่า จะเล่นซ้ำที่เดิมอย่างมากมายก็ไม่เกิน ๒ ครั้งต่อสัปดาห์

นอกจากเสียงที่ดังกลบแล้ว ความน่าเห็นใจเป็นปัจจัยหนึ่งที่

เสริมการตัดสินใจที่จะ “ให้” ของผู้คน ต่อให้วันนี้เป็นคิวของวงहरषा กับมานพ ต่อให้เครื่องเสียงดีกว่า เสียงดังกว่า ก็คงไม่ฝืนเล่นต่อไป เสียใจได้ก็จำเป็นต้องเสียใจ “จะให้คนอื่นเห็นใจ ก็ควรรู้จักเห็นใจคนอื่นก่อน” हरषามักพูดคำนี้ให้มานพฟังเสมอ

อันที่จริงहरषาก็เคยใช้เทคนิคความน่าเห็นใจมาแล้วเหมือนกัน สมัยเปิดหมวกแรกๆ เขาเคยยืนเล่นกีตาร์ร้องเพลงตอนเที่ยงวัน กลางแจ้ง ท่ามกลางแดดร้อนเปรี้ยว ที่ตลาดนัดสวนจตุจักร มันเป็นวิธีที่ใช้ได้ ผลในแง่ของยอดเงิน แต่ในแง่ของสุขภาพแล้วถือว่าไม่ผ่าน เขาเป็นไข้ไปหลายวันจากการใช้เทคนิคนี้

ที่คิดว่าจะเป็นวันที่ดีวันหนึ่งในตอนแรก ทุกอย่างกลับเป็นตรงกันข้าม เหตุจากทั้งความไม่รอบคอบเรื่องตารางเวลา และสตักเกอร์เจ้าปัญหา นั้นทำให้ทั้งคู่ตัดสินใจแยกย้ายกลับบ้าน हरषาไม่ลืมที่จะกำชับนัดในวันพรุ่งนี้ ซึ่งนอกจากการไปเล่นดนตรีงานวันเกิดของเมียอดีต ส.ส. ในช่วงเย็นแล้ว ยังนัดกันที่จะทำคลิปวิดีโอการบรรเลงดนตรีร่วมกันระหว่างชมกับกีตาร์ ที่บ้านของहरषาด้วย เป็นคลิปที่เท่าไร ทั้งสองคนก็จำไม่ได้เหมือนกัน เพราะมันมากอยู่พอดี แถมยังมีหลากหลายแนวดนตรีอีกด้วย มันไม่ได้ยุ่งยากอะไรสำหรับहरषาและมานพ รวมถึงใครก็ได้ในโลกใบนี้ที่มีโทรศัพท์และสัญญาณอินเทอร์เน็ต

การถ่ายคลิปวิดีโอของตัวเองลงไปในโซเชียลมีเดีย เป็นเรื่องที่ใครก็ได้ ซึ่งทั้งคู่ก็หมั่นขยันทำอยู่เป็นประจำ ยอดวิวในยูทูบสำหรับคลิปการเล่นชมร่วมกับกีตาร์ในช่วงหลัง เริ่มแตะไปที่หลักพัน มันเป็นกำลังใจที่ดีที่ทำให้ทั้งคู่หมั่นขยันนัดกันมาซ้อม และถ่ายคลิปวิดีโอโพสต์ลงในโซเชียลมีเดีย

สายของวันต่อมา มานพมาถึงบ้านहरषาก่อนเวลานัดหมายที่จะถ่ายคลิปวิดีโอในช่วงบ่าย เขาเพิ่งสั่งซื้อชมเสียงดีมาตัวหนึ่ง จำเป็น

ต้องมีการเปลี่ยนและตั้งสายใหม่ มันไม่ง่ายเหมือนการเปลี่ยนสายกีตาร์ที่มี ๖ เส้น ซิมมาตรฐานทั่วไปมีสายทั้งหมด ๔๒ เส้น ต้องใช้เวลาพอสมควรกว่าจะเปลี่ยนและตั้งเสียงให้ตรงตามโน้ตจนครบทั้งหมด นั่นเป็นเหตุให้มานพต้องรีบมาก่อนกำหนดนัดหมาย

ระหว่างนั่งเป็นกำลังใจให้มานพที่่วนอยู่กับการเปลี่ยนและตั้งสายซิม โทศัพท์ของหรรษาก็ดังขึ้น ทันทีที่รับสาย รับรู้ที่มาที่ไปของคนที่คุยด้วย หรรษาก็แทบจะเก็บอาการดีใจไว้ไม่อยู่ เมื่อวานอาจจะไม่ใช่วันที่ดีนักกับชีวิตการเป็นนักดนตรีเปิดหมวก แต่สำหรับวันนี้ การเริ่มต้นด้วยคำยืนยันจากปลายสายให้หรรษากับมานพไปบรรเลงดนตรีตามแบบฉบับของตัวเอง เพื่ออัดรายการโทรทัศน์ที่สตูดิโอย่านลาดพร้าวในสัปดาห์หน้านับเป็นข่าวดีในชีวิตครั้งหนึ่งทีเดียว แถมรายการนี้เสียอดคนดูจากการจัดอันดับความนิยมสูงพอสมควรเสียด้วย

ราวเดือนที่แล้ว ขณะเล่นดนตรีในงานอีเวนต์แถวสาทร ชายหญิงคู่หนึ่งยืนดูพวกเขาอยู่นาน พร้อมกับใช้โทรศัพท์ถ่ายคลิปเอาไว้ ซึ่งก็ไม่ได้แปลกอะไร เพราะพวกเขาก็ถูกผู้คนที่ชื่นชอบถ่ายคลิปขณะทำการแสดงอยู่บ่อยๆ จนถึงช่วงพักการบรรเลง ชายหญิงคู่นั้นได้เข้ามาพูดคุยด้วย บอกว่าตัวเองทำงานที่บริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ สนใจการบรรเลงดนตรีของหรรษากับมานพ ขอถ่ายคลิปวิดีโอไปเสนอผู้ใหญ่ในบริษัท ถ้าผู้ใหญ่เห็นด้วย อาจมีโอกาสดำเนินการรายการโทรทัศน์ที่ทั้งคู่ทำงานอยู่แรกๆ ทั้งหรรษากับมานพต่างก็คาดหวังเป็นอันมาก แต่เมื่อเวลาผ่านไปหลายวันเข้า ความคาดหวังก็เริ่มลดลงจนเกือบลืมนไปแล้ว กระทั่งมาได้รับข่าวดีเอาในวันนี้

การอัดคลิปในช่วงบ่ายเปี่ยมไปด้วยบรรยากาศแห่งความสุข ซิมตัวใหม่ที่เพิ่งได้มาของมานพให้เสียงที่ดี ประสานกับเสียงกีตาร์ของหรรษาอย่างลงตัว มันไม่ใช่กีตาร์ตัวที่มีสติกเกอร์ติดจนเป็นลายพริ้ว

หรรษาใช้กีตาร์อีกตัวที่ไม่มีสติกเกอร์ใดๆ ติดอยู่ เพราะให้เสียงในการอัดคลิปรี่ที่ไพเราะ กีตาร์ตัวที่มีสติกเกอร์ติดเป็นลายพริ้ว เหมือนท้ายรถกระบะของเขา เหมาะกับการแสดงสดมากกว่า ทั้งคู่เลือกเพลง “เลิกคุยทั้งอำเภอเพื่อเธอคนเดียว” มาใช้อัดคลิปรี่ในวันนี้ และเป็นเพลงเดียวกันกับที่จะนำไปใช้อัดรายการโทรทัศน์ที่เพิ่งติดต่อมามีด้วย เพลงนี้น่าจะโดนใจผู้ชมผู้ฟังได้ง่ายกว่าตามสัมผัสพิเศษของหรรษา

“รอดูพวกเราในโทรทัศน์เร็วๆ นี้นะครับ” หรรษาบรรจงพิมพ์ข้อความพร้อมกับโพสต์คลิปวิดีโอที่เพิ่งถ่ายเสร็จลงไปในเฟซบุ๊กส่วนตัวของเขา ก่อนจะบอกให้มานพไปอาบน้ำอาบท่าเพื่อเตรียมเดินทางไปเล่นดนตรีในงานวันเกิดของเมียอดีต ส.ส. ตามที่ได้รับปากไว้

ระหว่างนั่งรอเวลา หรรษาเหลียวไปเห็นอะไรบางอย่างเคลื่อนไหวอยู่ใกล้ๆ พุ่มไม้ เกือบเป็นบริเวณเดียวกันกับที่เจอจูเซียวหางไหม้ล่อคราบเมื่อวานนี้ เมื่อเดินเข้าไปดูจึงพบว่ามันเป็นปู ห่าเซียวเซียวหางไหม้อย่างที่คิด แต่มีความคล้ายกันอยู่อย่างหนึ่ง คือปูตัวนี้กำลังล่อคราบเหมือนกัน

“คราบที่ยังลอกออกไม่หมด” ทำให้มันเคลื่อนที่ได้ช้ากว่าที่ควรจะเป็น แต่ด้วยความเป็นปู ทำให้ไม่เกิดความขยี้แฉะ ขนพองสยองเกล้า แม้จะเป็นการลอกคราบเหมือนกัน ความทรงจำเกี่ยวกับวิชาวิทยาศาสตร์ผุดขึ้นมาในความคิดอีกครั้ง หรรษาปล่อยให้ปูอยู่อย่างนั้น มันคงไม่เป็นอันตรายร้ายแรงใดๆ กับลูกชายวัยกำลังซนของเขา

ใช้เวลาเกือบสองชั่วโมง กว่าเจ้าผีพันสภากาการจราจรในเย็นวันศุกร์ที่หนาแน่น เมื่อมาถึงบ้านของอดีต ส.ส. ทั้งมานพกับหรรษารีบขึ้นไปติดตั้งเครื่องดนตรีบนเวที และทดสอบระบบเสียงแทบจะโน้ตทันทีที่มาถึง เหลือเวลาอีกแค่ ๒๐ นาที ตามกำหนดการที่ทั้งสองคนจะต้องเริ่มบรรเลง ถือว่าฉิวเฉียดทีเดียว เมื่อระบบเสียงเป็นที่น่าพอใจแล้ว ทั้ง

คู่ก็ลงจากเวทีมาหาเครื่องตีระดับกระหาย ปล่อยให้บนเวทีเป็นหน้าที่ของ พิธีกรในงาน ซึ่งเริ่มจากการเชิญเจ้าของวันเกิด และตัวแทนแขกเหรื่อขึ้น ไปมอบของขวัญเล็กๆ น้อยๆ พร้อมกับคำอวยพรวันเกิด แต่เนื่องจาก เจ้าของวันเกิดเป็นคนขี้อาย ไม่นัดในการพูดต่อหน้าผู้คน พิธีกรในช่วงนี้จึงสั่นกระซิบ งานวันเกิดเมื่อยอดีต ส.ส. ในปีนี้ ไม่เอิกเกริกเหมือนทุกๆ ปี แยกเหรื่อที่เชิญมาก็มีแต่ญาติสนิทมิตรสหายที่ผูกสมักรักใคร่กันจริงๆ เพียงเท่านั้น เนื่องจากเป็นช่วงหาเสียงก่อนการเลือกตั้ง การจัดงานเลี้ยง อาจสุมเสี่ยงและขัดต่อกฎหมายเลือกตั้งได้ ในงานจึงไม่มีสัญลักษณ์หรือสิ่งใดๆ ที่เกี่ยวกับการเมือง เกี่ยวับพรรคการเมืองหรือการเลือกตั้งเลย

ในระหว่างที่มีการอวยพรวันเกิดบนเวที พรรษาที่จับเครื่องตีม อยู่ด้านล่างรู้สึกแปลกใจไม่น้อย เมื่อเห็นเลขอดีต ส.ส. เพื่อนของเขา กำลังทำอะไรบางอย่างกับกีตาร์ที่ตั้งอยู่บนเวที ท่าทางเหมือนกำลัง พยายามลอกสติกเกอร์แผ่นใดแผ่นหนึ่งที่ติดอยู่บนกีตาร์ของเขาออก ไม่ทันที่จะตัดสินใจทำอะไรต่อ พิธีกรในงานก็เข้าสู่พิธีกรในช่วงต่อไป แม้พยายามเลี่ยงความสุมเสี่ยงที่จะขัดต่อกฎหมายเลือกตั้ง แต่ถ้าจะไม่ พูดถึงหรือวกเข้าการเมืองเลยก็คงผิดธรรมชาติไปสักหน่อย

“ท่านสุดท้ายที่จะขึ้นมากล่าวอวยพรวันเกิด ขอกราบเรียนเชิญ ว่าที่ ส.ส. พรรค” พิธีกรในงานทิ้งจังหวะ หยุดพูดไปชั่วขณะ เหมือนต้องการให้ใครสักคนพูดแทนเขาต่อจากคำว่าพรรค ลักษณะดังกล่าว เหมือนกับต้องซ้อมหรือเตรียมการกันมาก่อนหน้านี้เป็นอย่างดี ซึ่งคนที่คิดว่าไม่กล้ามาพูดต่อจากคำว่าพรรค..... ก็คืออดีต ส.ส. นั่นเอง สิ่งที่ เขาพูดต่อจากคำว่าพรรค ทำให้แขกเหรื่อในงานปรบมือแสดงความชื่นชมยินดี แต่กลับทำให้พรรษาเกือบสาลักเครื่องตีม ไม่ต่างจากมานพที่ยืน อยู่ข้างๆ เหตุผลก็คือมันไม่ใช่ชื่อพรรคการเมืองเดิมที่อดีต ส.ส. เคยเอา สติกเกอร์ไปแปะติดไว้บนกีตาร์ของพรรษาเมื่อ ๘ ปีที่แล้ว ดูเหมือนว่าทุก

คนที่อยู่ในงานจะรับรู้เรื่องนี้กันหมด มีแต่เพียงहरषากับมานพเท่านั้นที่เพิ่งรับรู้ ว่า อดีต ส.ส. ได้ย้ายสังกัดไปอยู่พรรคการเมืองใหม่แล้ว ความกระจำงบังเกิดขึ้นกับहरषา เขาเริ่มเข้าใจสิ่งที่เลขาอดีต ส.ส. เพื่อนของเขา กำลังทำอะไรบางอย่างกับกิตาร์ตัวนั้น

ไม่ย่ายเลยที่จะลอกสตักเกอร์ออก ระยะเวลา ๘ ปี ทำให้มันเกือบผสานเป็นเนื้อเดียวกันกับกิตาร์ของहरषาไปแล้ว ช่วงเวลาที่ดีต ส.ส. สาธยายเหตุผลของการย้ายไปสังกัดพรรคการเมืองใหม่ हरषา รีบขึ้นไปช่วยเพื่อนของเขา แต่ก็ลอกสตักเกอร์ออกได้เพียงแค่ครั้งเดียว หากใช้ความรุนแรงอาจทำให้กิตาร์ของเขาเสียหายได้ จึงไม่คุ้มกัน จำเป็นต้องใช้เวลาละเมียดละไมมากกว่านี้ เพื่อลอกสตักเกอร์ทั้งหมดออก

เมื่อเห็นว่าคงไม่ทันการณ์แล้ว ทั้งहरषาและเพื่อนจึงปล่อยเลยตามเลย ซึ่งถ้าไม่สังเกตดีๆ หรือเป็นคนติดตามการเมืองอย่างเข้มข้น ก็คงยากที่จะดูออก การบรรเลงดนตรีของहरषากับมานพล้ำค่ากว่ากำหนดการราว ๑๐ นาที เนื่องจากอดีต ส.ส. ใช้เวลาไปกับการอธิบายเหตุผลของการย้ายไปสังกัดพรรคการเมืองใหม่ โอกาสที่จะทำประโยชน์ให้กับพี่น้องประชาชนได้มากขึ้นคือเหตุผลหลัก

สำหรับहरषาแล้ว ไม่ว่าจะอยู่พรรคการเมืองเดิมหรือพรรคใหม่ トラบไตที่ยังมีงานเล่นดนตรี มีรายได้ ก็ไม่จำเป็นต้องไปคิดอะไรให้มากนัก ต่อให้คนของพรรคการเมืองอื่นมาจ้างไปเล่น ก็คงไม่มีเหตุผลใดที่จะต้องไปปฏิเสธ ส่วนการตัดสินใจจะลงคะแนนให้ใคร พรรคการเมืองใด มันอยู่ในใจของहरषา โชคดีไม่น้อยที่เลขาอดีต ส.ส. เพื่อนของเขา บอกว่าวันนี้สตักเกอร์โลโก้พรรคการเมืองที่เพ่งย้ายมา บังเอิญหมดพอดี ไม่อย่างนั้นคงได้อันใหม่ไปปะแทนที่

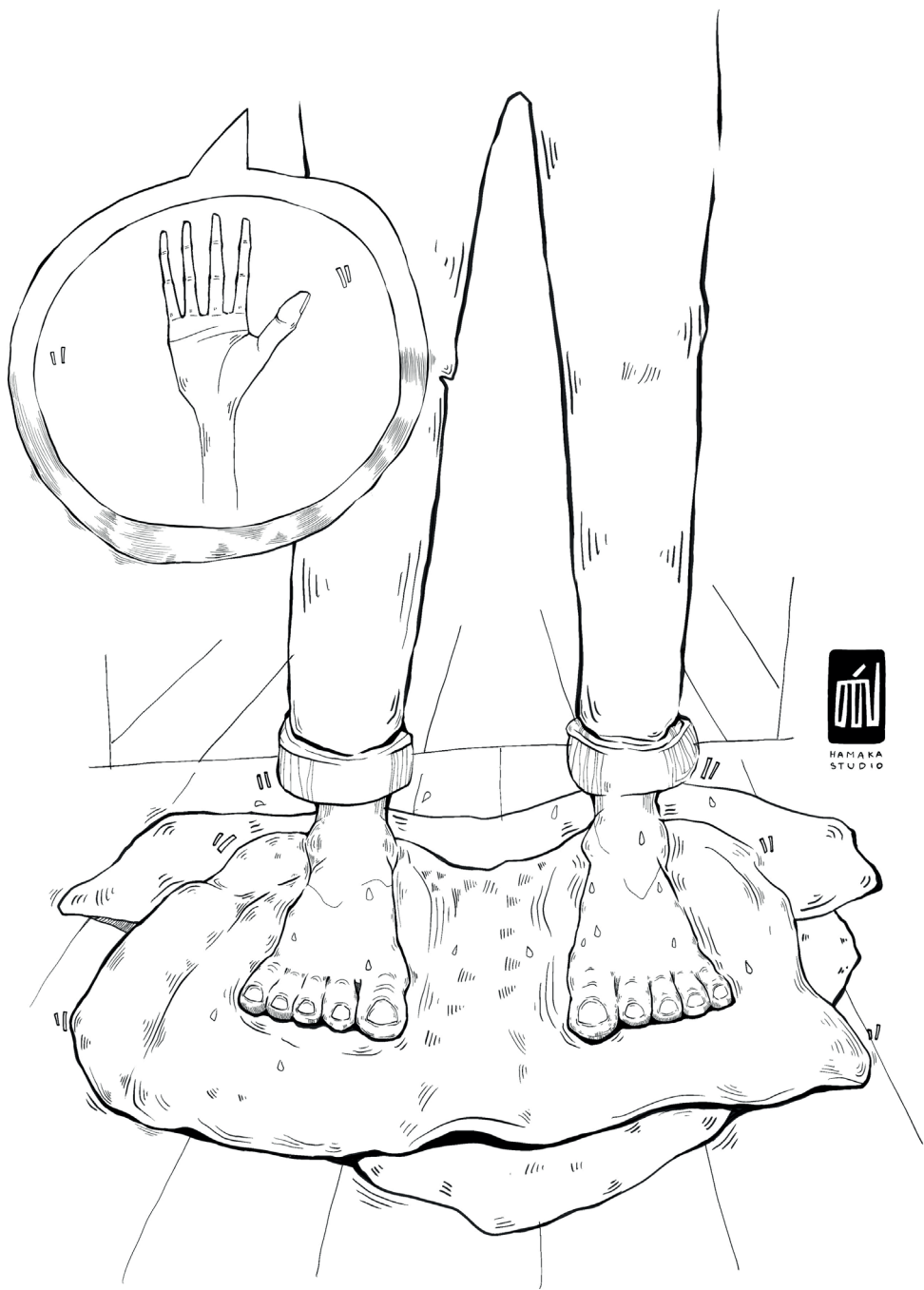
นอกจากบทเพลงต่างๆ ที่हरषาและมานพนำขึ้นไปบนเวทีแล้ว ข่าวดีที่จะได้ไปออกรายการโทรทัศน์ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่พวกเขาชอบหิวขึ้น

ไปด้วย ไม่นับรวมยอดโลก์จากเฟซบุ๊กที่हरषाโพสดีไปเมื่อตอนบ่าย มันทะลุถึงหลักห้าร้อย ซึ่งเขาไม่เคยได้เท่านี้มาก่อน ไม่ต่างจากยอดวิวในยูทูบที่ยังทะยานขึ้นเรื่อย ๆ เหตุขลุกลั่นกันเกิดจากสตีกเกอร์เจ้าปัญหา กลายเป็นเรื่องขำขัน हरषาคิดเรื่อยเปื่อยไปว่า หลังจากรายการโทรทัศน์ที่พวกเขา กำลังจะไปบันทึกเทปได้ออกอากาศ บางทีคลิป์วิดีโอที่พวกเขา ลงไว้ในยูทูบ ยอดวิวอาจพุ่งไปสู่หลักหมื่น หรือหลายหมื่นก็ได้ คิดแบบขำๆ ถ้านายอดวิวเปลี่ยนเป็นคะแนนเสียงเพื่อใช้ตัดสินผลการเลือกตั้งที่กำลังจะมาถึง हरषาน่าจะเป็น ส.ส. ได้อย่างสบายๆ

เมื่อทุกอย่างพร้อม การบรรเลงดนตรีก็เริ่มขึ้น เพลง “Free Me” ของวง “Uriah Heep” ถูกหยิบขึ้นมาเป็นเพลงเปิดตัว สัมผัสพิเศษของ हरषาบอกว่า จะต้องถูกใจอดีต ส.ส. ที่ชื่นชอบบทเพลงสากลในยุค ๗๐-๘๐ ซึ่งก็เป็นไปตามคาด ตราบใดที่ยังไม่ได้เป็นศิลปินมีผลงานเพลงเป็นของตัวเอง การเลือกเพลงที่คาดว่าจะโดนใจผู้ชมผู้ฟังมาบรรเลง ยังคงเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญ นอกจากจะชื่นชอบเพลงนี้แล้ว อดีต ส.ส. ยังคว้าไมค์มาร่วมร้องเพลงนี้ไปด้วยอย่างครื้นเครง

ขณะกำลังบรรเลงเพลง हरषาก็มองไปมอง “ตราบที่ยังลอกออกไม่หมด” ของสตีกเกอร์ที่อดีต ส.ส. แปะไว้บนกีตาร์ของเขาเมื่อ ๘ ปีที่แล้ว พຼຸ່ນนี้हरषาตั้งใจว่าจะค่อยๆ ลอกมันออกให้หมด ที่จะนำมาติดแทนตำแหน่งเดิมก็คือ สตีกเกอร์รูปถ้วยแชมป์พรีเมียร์ลีกกับยูฟ่า แชมป์เปียนลีก ที่ทีมลิเวอร์พูล ทีมฟุตบอลทีมโปรดของเขา กำลังมีสิทธิ์ลุ้นแชมป์อยู่ในขณะนี้

HAMAKA
STUDIO

แค่ผ้าเช็ดเท้า

จิต ญาณ

เรื่องของเรื่องทั้งหมดมาจากผ้าเช็ดเท้าผืนเดียว

มันเป็นผ้าเช็ดเท้าที่ทำจากผ้าเช็ดตัวผืนเก่าของลูกสาว เธอนำมาตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้างสามสิบยาวหกสิบเซ็นติเมตร แล้วนำมาวางไว้หน้าห้องน้ำในบ้าน

จะว่าไปแล้ว มันน่าจะเป็นเรื่องเล็กน้อยของใครต่อใครหลายคน แต่สำหรับคนบ้านนี้ มันเป็นเรื่องใหญ่อย่างไม่น่าเชื่อ

เดิมผมกับภรรยาอยู่บ้านอีกหลังหนึ่ง แต่เธอเสียชีวิตเมื่อไม่กี่เดือนที่ผ่านมา ลูกสาวกับลูกเขยเป็นห่วงที่ผมต้องอยู่คนเดียว จึงขอให้มาอยู่ที่บ้านหลังนี้ ผมมีขัดในความหวังดีของเขา อีกอย่างทั้งคู่เป็นคนดีและน่ารัก แม้แต่ลูกชายวัยสิบเจ็ดของเขายังเอาใจใส่ผมเป็นอย่างดี ผมอยู่ที่นี่ด้วยความสุขใจ

ผมได้เห็นเงื่อนราวของผ้าเช็ดเท้าหลังเข้ามาอยู่ได้สามวัน

เช้าวันนั้นหลังจากหลานชายออกไปมหาวิทยาลัย ลูกสาวผมเปลี่ยนผ้าเช็ดเท้าผืนใหม่แล้วออกไปทำงาน ลูกเขยผมเดินออกมาจากห้องนอน ขณะจะเดินเข้าห้องน้ำ ผมเห็นอาการชะงักงันในกิริยา เขามองไปที่ผ้าเช็ดเท้าแล้วขมวดคิ้ว ราวกับเห็นสิ่งที่ตัวเองมิสใจ

“มีอะไรหรือ” ผมเอ่ยปากถาม

“ผ้าเช็ดเท้าครับพ่อ” เขาเหลียวหน้ามามอบ “เมียผมชอบวาง
แผ่ทั้งผืน พอเดินเหยียบหรือเช็ดมันจะติดเท้าขึ้นมา เดี่ยวผมพับให้นะครับ
พอจะได้ใช้ได้ง่าย”

อืม เขามีเหตุผลของเขานะ ผมลองหวนนึกถึงภาพสามวันที่ผ่าน
มา เดิมทีผ้าเช็ดเท้าผืนนี้วางอยู่ในลักษณะใด เอ ผมมีแนวโน้มหรือว่าผม
หลงลืม แต่จำได้ว่ามันอยู่ในรูปแบบที่ไม่ค่อยเหมือนกัน

เขาพับผ้าผืนนั้นเหลือขนาดหนึ่งในสามของผืนเดิม ผมถามใจ
ตัวเองว่ามันเล็กไปไหม ไม่นะ ไม่น่าเล็ก ขนาดของมันน่าจะพอดีกับเท้า

พับเสร็จ เขาอาบน้ำอาบท่าแล้วออกไปทำงานตามปกติ ผมลอง
เช็ดเท้าตัวเองกับผ้าผืนนั้น ไซ้ มันจริงเหมือนเขาว่า มันเช็ดได้ง่ายขึ้น
ผ้าไม่ติดเท้าขึ้นมา แถมยังซึมซับน้ำได้ดีกว่าไม่พับ เพียงแต่ผมรู้สึกว่า
ขนาดมันเล็กไปบ้าง หรือเท้าผมอาจจะใหญ่กว่าทุกคน แต่เรื่องนี้ไม่ใช่
ปัญหาอะไรเลย ผมแก่มากแล้ว คงมีเวลาอยู่ดูโลกใบนี้อีกไม่นาน ไม
ใกล้ฝั่งมีทั้งกระแสนลมและกระแสน้ำกัดเซาะ แม้พอเกาะติดดินแต่นั้นวัน
กลับยิ่งหมิ่นเหม่

ช่วงกลางวัน แม้อยู่บ้านคนเดียวแต่มีเหงา ผมอ่านหนังสือ
บ้าง ดูโทรทัศน์บ้าง ทำโน่นทำนี่บ้าง ดูแลผักสวนครัวที่ปลูกไว้ข้างบ้าน
บ้าง ตอนเย็นต่างคนต่างกลับมา เราพร้อมหน้ากันที่โต๊ะอาหาร ผม
ชอบบรรยากาศของการอยู่ร่วมลักษณะนี้ ทุกคนปรองดองกันดี ทั้งสาม
คนดูแลผมอย่างมียอมให้ตกหล่น ตักกับข้าวให้รินน้ำให้ ถามทุกข์สุขใน
แต่ละวันมิได้ขาด

วันนี้รายการโทรทัศน์ระหว่างอาหารมื้อเย็น มีการอภิปรายไม่
ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีบางท่าน ผมฟังบ้างไม่ฟังบ้าง แต่
ดูเหมือนลูกเขยตั้งใจฟังมาก โดยเฉพาะช่วงดาวสภาฝ่ายค้านลุกขึ้นพูด

ทั้งสายตาและประสาทหูแทบจะไม่ได้ละจากจอทีวีเลย

ผู้อภิปรายชุดคุยจุดอ่อนของรัฐบาลอย่างถึงพริกถึงขิง จน ส.ส. ฝ่ายตรงข้ามหลายคนลุกขึ้นประท้วงไม่ขาดสาย

ลูกเขยผมบ่นขึ้นอย่างหัวเสียวว่า

“ประท้วงอะไรกันนักหนา แต่ละคนประท้วงด้วยเหตุผลปัญญาอ่อนทั้งนั้น”

ลูกสาวผมพูดสวนขึ้นมาทันทีว่า

“อ้าว พูดจาจบบ้างเกินเลยกันแบบนี้ มันต้องประท้วงสิ พูดใส่ร้ายกันนี่”

“ไม่เห็นใส่ร้ายตรงไหน ใครๆ ก็รู้กันว่าไอ้รัฐมนตรีคนนี้นั้นแยจริง มันไม่ได้แค่สี่เทานะ มันสืดำสนิทแบบติดทนนานเลย แล้วรัฐบาลจะเก็บไว้ทำไม”

“มีหลักฐานอะไรหรือเปล่า เขาเป็นคนดีคนเก่ง ไอ้คนอภิปรายมันป้ายสี” ลูกสาวผมเสียงแข็งใส่สามี

ผมรู้สึกเหมือนบรรยายาศไม่ติดนัก แต่มันอาจจะเป็นเรื่องปกติของคนบ้านนี้ ผมเพิ่งมาอยู่จึงทำหน้าที่ได้แค่เป็นพระประธาน ไม่ใช่พระประธานที่จะตัดสินว่าใครถูกใครผิด แต่เป็นพระปูนปั้นที่ควรปิดปากแบบสนิท

หลานชายของผมสนใจไก่ทอดยี่ห้อดังในจานมากกว่าสิ่งใด แต่ดูเหมือนสองหูกยังมึนงงทั้งจากสิ่งรอบข้าง

“เธอฝังใจแต่กับรัฐบาลนี้ เห็นดีเห็นชอบด้วยทุกอย่าง ลองมองให้ลึกสิ บ้านเมืองกำลังย่ำแย่ เศรษฐกิจตกต่ำ ผู้คนลำบากกันทั้งประเทศ ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนห่างกันมาก ยิ่งมีรัฐมนตรีแบบนี้ ควรปลดได้แล้ว”

“ประเทศกำลังปรับตัวต่างหาก” ลูกสาวผมแย้งขึ้นมา “เธอดู

ไม่ออกหรือว่านายกฯ ตั้งใจทำงานมาก รัฐมนตรีมาจากคนเก่งในหลายสาขา รัฐบาลเพิ่งบริหารประเทศมาได้ไม่ถึงปี เธอต้องให้โอกาสเขาบ้างสิ”
ผมนั่งฟังอย่างสงบ พยายามเก็บสาระและเหตุผลของทั้งคู่ไว้ในใจ

“ใครบอกเธอว่ารัฐมนตรีมาจากคนเก่ง มาจากคนใหญ่คนโตในพรรคร่วมรัฐบาลทั้งนั้น เธอดูไม่ออกหรือ กระทรวงไหนผลประโยชน์มากมายแย่งกันเป็นเจ้ากระทรวงเหมือนหมาแย่งเนื้อ แต่ละคนที่เป็นรัฐมนตรีเหมาะสมกับตำแหน่งหรือไม่ รัฐมนตรีมหาดไทยควรเป็นตำรวจหรือฝ่ายปกครอง กระทรวงพาณิชย์ควรเป็นพ่อค้า กระทรวงยุติธรรมควรเป็นผู้พิพากษา กระทรวงสาธารณสุขควรเป็นหมอ แต่นี่มั่วไปหมด แล้วเมื่อไรบ้านเมืองจะเจริญ”

“เธอไม่ชอบรัฐบาลนี้ เพราะเธอฝักใฝ่กับพรรคฝ่ายค้าน ไ้พรรคที่เธอชอบมันแพ้เลือกตั้ง เธออย่าลืมนะว่ารัฐบาลก่อนที่เธอชอบ คดีทุจริตหลายคดียังค้างคาอยู่ในศาล ยังจะไปชอบมันอีกหรือ”

บรรยากาศระหว่างมือเย็นเริ่มชวนเซ หลานชายผมขยับปากออกมาบ้าง

“กินข้าวเถอะ พ่อแม่อย่าเถียงกันเลย เกรงใจคุณตาบ้าง คุณตาเพิ่งมาได้ไม่กี่วัน ทะเลาะกันให้เห็นแล้ว”

คลื่นลมสงบไปในทันที

หลังทานข้าวเสร็จ ตอนที่ลูกสาวเดินผ่านหน้าห้องน้ำ ผมได้ยินเสียงตวาดแหวซึ้นมาว่า

“พี่พับผ้าเช็ดเท้าอีกหรือ”

“ใช่”

“พับทำไมบอกตั้งหลายครั้งแล้ว”

“อธิบายเธอหลายครั้งแล้วเหมือนกัน ถ้าไม่พับผ้าจะติดเท้าขึ้น

มา เธอไม่น่าจะมากมายเรื่อง เธอมีห้องน้ำส่วนตัวของเธอ เธอจะวางแผ่
ก็ตามใจเธอไม่มีใครว่า ห้องน้ำห้องนี้เราใช้กันสามคน อย่ามายุ่งได้ไหม”

สงครามความคิดระลอกสองเริ่มขึ้นอีกครั้ง ผมฟังและพอเดา
ออกว่าเรื่องนี้มันน่าจะเกิดมานานแล้ว เพียงแต่มีการปะทุในบางช่วงของ
เวลา ลูกสาวผมทำท่าไม่ยอมแพ้ เธอมั่นใจในเหตุผลของตัวเองอยู่เหมือน
กัน เธอตอบด้วยความคุ้นเคยว่า

“ฉันอธิบายเธอหลายครั้งแล้วนะ ฉันไม่ได้เช็ดผ้าเท้าอย่างเดียว
ผ้ามันต้องแผ่เพื่อดึงขึ้นมาเช็ดหลังเท้าได้ด้วย หลังเท้าคนเราต้องแห้ง
ถ้าเธอพบหาแบบนั้นมันเช็ดไม่ได้ ไซ้ ฉันรู้ว่านี่ไม่ใช่ห้องน้ำส่วนตัวของ
ฉัน แต่ฉันอยากให้ทุกคนได้เช็ดเท้าด้วยวิธีที่ถูกต้อง”

“มีแต่เธอนี่แหละที่เช็ดหลังเท้า”

“ไซ้ ฉันนี่แหละ บ้านฉันสอนมาแบบนี้”

ผมเพิ่งนึกขึ้นมาได้ ภรรยาผมนี่แหละที่สอนลูกสาวให้เช็ดหลัง
เท้าด้วย แต่ส่วนตัวผมแล้วมิได้สนใจในเรื่องนี้มาก ผ้าวางอยู่แบบไหน
ผมเช็ดแบบนั้น ส่วนมากผู้ชายไม่ค่อยมากเรื่องนัก

“ทีหลังไม่ต้องพับอีกนะ” ลูกสาวผมเสียงแข็ง

ผมเข้าใจชีวิต แต่ละคนมาจากเตาหลอมที่ต่างกัน สิ่งเหล่านี้
ทำให้ความรู้สึกนึกคิดแตกต่าง เมื่อมารวมตัวกันเป็นครอบครัว แม้ต่าง
คนต่างพยายามปรับตัวเข้าหากัน ตอนแรกมักไม่มีปัญหา แต่พอวันเวลา
เปลี่ยนไปต่างคนเริ่มกลับมาเป็นตัวของตัวเองอีกครั้ง ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อ
มีการอยู่ร่วมกันนานวัน

อยากแนะนำพวกเขาถึงความคิดของผมบ้าง แต่ตัวเองเพิ่งมา
อยู่ใหม่ อย่าเพิ่งแสดงความเห็นอะไรดีกว่า รอคูที่ท่าของแต่ละคนอีกสัก
พัก ผมอยากให้เรื่องผ้าเช็ดเท้าเป็นเรื่องเล็กๆ ภายในครอบครัว อย่าได้
ลูกหลานจนกลายเป็นเรื่องใหญ่เลย

เช้าวันรุ่งขึ้น หลังจากผมใส่บาตรพระที่ผ่านมาทางหน้าบ้านแล้ว ขณะเดินเข้าบ้าน ได้ยินเสียงไม้สับอารมณ์ของลูกสาวดังขึ้นอีกครั้ง พอเดินเข้ามาในบ้านจึงเห็นเธอกำลังต่อว่าลูกชาย

“บอกตังกี่ครั้งแล้วทำไมไม่จำ ดูลี ผ้าเช็ดเท้าวางไว้ดีๆ พอลูกเช็ดเสร็จ ผ้าวางไว้ไม่เป็นระเบียบเลย ยิ่งดูยิ่งเหมือนผ้าขี้ริ้ว”

ผมเห็นผ้าเช็ดเท้าผืนนั้นแล้ว สภาพมันคล้ายถูกขยี้ขย้าจนเลอะเทอะ ดูออกในทันทีว่าหลังจากเช็ดเสร็จ คนเช็ดมิได้ใส่ใจจัดวางให้เหมือนเดิม มันกองอยู่เรียราดอย่างที่ไม่ควรจะเป็น

“สอนมาตั้งแต่เด็กแต่ไม่เคยเชื่อแม่ จะให้เหนียวกันทั้งชีวิตหรือไร”

พอถูกแม่ต่อว่า เขาแก้ตัวด้วยเหตุผลที่ผมฟังแล้วไม่ขึ้น

“รีบไปเรียนหนังสือ กลัวสาย”

“ไม่รีบก็เป็นแบบนี้แหละ คนเราถ้าอยากมีชีวิตที่ดี ต้องเริ่มต้นด้วยความเป็นระเบียบ แค່เรื่องผ้าเช็ดเท้ายังทำให้ดีไม่ได้ แล้ววันข้างหน้าลูกจะทำอะไรได้ล่ะ”

หลานชายของผมไม่ต่อปากต่อคำ คว่ำหนังสือเรียนรีบเดินออกไปนอกบ้าน

ผมลองถามตัวเองว่าจะแก้ปัญหาเหล่านี้อย่างไรดี เพราะดูแล้วน่าจะเป็นเรื่องยืดเยื้อและเรื้อรัง ถ้าแต่ละคนไม่ยอมถอยกันคนละก้าว มันจะเป็นเรื่องราวที่ไม่มีความจบสิ้น ดีที่ลูกสาวผมมีห้องน้ำส่วนตัวของเธอ แต่เธออดไม่ได้ที่จะมาดูแลความเป็นระเบียบของห้องน้ำนี้ด้วย ความจริงน่าจะวางผ้าเช็ดเท้าไว้สองผืน ของพ่อผืนลูกผืน ส่วนผมยังงักก็ได้

การอภิปรายไม่ไว้วางใจวันที่สอง เกิดขึ้นในช่วงเวลาอาหารเย็นเหมือนเดิม

วันนี้หลานชายของผมจับจ้องอยู่บนหน้าจอแทนจานข้าว เพราะผู้อภิปรายเป็น ส.ส. หนุ่มนักเรียนนอก ผู้มาจากครอบครัวมั่งคั่งจะกิน มา

จากพรรคใหม่ที่มีนโยบายแปลกหลายเรื่อง ดูคล้ายเป้าหมายของพรรค
อยู่ที่คนรุ่นใหม่ เขาอภิปรายในฐานะ ส.ส. ฝ่ายค้าน ในขณะที่ลูกสาวของ
ผมนั่งหน้าเบ้าทำท่าเหมือนไม่อยากฟัง

เขาอภิปรายดุเดือด ฟังดูคล้ายยิ่งสร้างสงครามน้ำลายหนักข้อขึ้น
เขาตำหนิรัฐบาลชนิดไม่มีชั้นดี

“ชอบหรือลูก” ลูกสาวผมเอ่ยปากถาม

“ครับ เขาพูดเรื่องจริงนะแม่ รัฐบาลยังใช้นโยบายแบบเก่าบริหาร
ประเทศ ปัญหาเดิมๆ จึงยังสะสมอยู่ สมควรเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปสู่ยุค
ใหม่ได้แล้ว ประเทศไทยต้องการคนแบบนี่ เพื่อนำพาเราก้าวให้ทันโลก
ปัจจุบัน”

“แม้ว่าพรรคนี้ไม่ดีนะ ก้าวร้าวจนน่ารังเกียจ”

“แม่ถ้าหลังและตกยุคมาก” หลานชายพูด “แม่คอยดูนะ อีกสัก
พักพรรคนี้จะได้เป็นรัฐบาล ผมว่าการเลือกตั้งคราวหน้านี่แหละ เขา
ต้องได้เป็นแน่นอน แม่อย่าลืมนะว่าคนรุ่นใหม่มีจำนวนมาก พวกเขา
เบื่อการเมืองแบบเก่ามานานแล้ว รัฐบาลชุดนี้บริหารงานไม่เป็น สร้าง
ปัญหาให้ประเทศไม่รู้จักจบ”

“คนเราคิดไม่เหมือนกันหรอกลูก” ลูกเขยผมเอ่ยปากขึ้นมาบ้าง

“ก็ไม่เหมือนกันนั่นแหละครับ พ่อชอบพรรคที่พ่อรัก พรรคสุด
รักของพ่อมีเรื่องฉาวโฉ่มากมาย คอร์รัปชันไปไม่รู้เท่าไรต่อเท่าไร พ่อ
ต้องเงยหน้าจากพรรคเก่ามาดูพรรคใหม่ๆ บ้าง”

หลานชายผมหยุดพูดนิดหนึ่ง แล้วหันมาถามผมว่า

“คุณตาละครับ ชอบรัฐบาลหรือฝ่ายค้าน หรือชอบพรรคการเมือง
ไหนเป็นพิเศษ คุณตานั่งนิ่งมาตลอด”

ผมได้แต่ยิ้มบางๆ แล้วตอบในฐานะพระประธานว่า

“ตายังตอบไม่ถูก แต่ละพรรคต่างมีข้อดีข้อด้อย”

“ผมรู้แล้วว่าคุณตาชอบใคร”

“รู้ได้ไง” ผมแปลกใจในคำพูดของเขา

“รู้สึกครับ พฤติกรรมนั่งเงิบๆ ของคุณตา เหมือนกับพรรคๆ หนึ่งที่ถามอะไรแล้วมักจะตอบแบบกลางๆ ไม่ยอมให้ตัวเองเสียหาย ไม่ค่อยมีความเห็น บางครั้งถ้ามีความเห็นออกมา มักจะตอบแบบบัวไม่ช้ำ น้ำไม่ขุ่น เรียกได้ว่านุ่มนวลจนน่ารำคาญ เกือบทั้งพรรคคล้ายเกิดมาจากพ่อแม่เดียวกัน นี่ผมเดานะ แต่น่าจะถูก”

ผมไม่ทันจะได้ตอบหลาน ลูกสาวผมเอ่ยปากขึ้นมาว่า

“ลูกอย่าไปบ้าพรรคใหม่เลย มาช่วยสนับสนุนรัฐบาลดีกว่า”

“ไม่เอาหรอกแม่ ดูแล้วไม่เวิร์ก ไปไม่รอดหรอกครับถ้ายังตัวมเดียวมอยู่แบบนี้ ยุคนี้มันยุคใหม่แล้ว เต่านาไหนเลยจะเดินทางเร็วเท่าเครื่องบิน”

ลูกเขยผมที่นั่งฟังมานานพูดแทรกว่า

“พ่อไม่เห็นด้วยนะลูก คนรุ่นใหม่มีแต่ความคิดไม่มีประสบการณ์ ยิ่งไงก็สู้พรรคที่เคยเป็นรัฐบาลมาก่อนไม่ได้”

การเมืองบนโต๊ะอาหารคล้ายแบ่งเป็นสามเล่า เริ่มหนักข้อขึ้น คนแก่อีกอย่างผมจึงต้องลองเปลี่ยนเกมบ้าง

“เออๆ อย่ายเถียงกัน ฟังพ่อบ้างนะลูก ฟังตาบ้างนะหลาน”

ทั้งสามเสียงที่ไม่มีใครยอมใครชะงักลงพร้อมกัน

ผมพูดว่า

“เถียงกันไปทำไม ใครคิดอย่างไร ใครชอบอย่างไรก็เลือกไปอย่างนั้น ทุกคนมีสิทธิ์เป็นของตัวเอง ไม่มีใครถูกใครผิดหรอก เราจะรู้ว่าพรรคใดดีหรือไม่ดีต้องดูตอนเขาทำงาน วันนี้พรรคที่แม่ชอบเป็นแกนนำรัฐบาล วันข้างหน้ารัฐบาลอาจจะพรรคที่พ่อชอบหรืออาจจะพรรคที่ลูกชอบ พูดก็พูดเถอะ แม่พูดถูกเหมือนกันนะ ที่ว่ารัฐบาลเพ็ง

บริหารงานมาไม่ถึงปี เรารอดูไปอีกสักพักไม่ดีกว่าหรือ ส่วนตา...แม่เพิ่งย้ายมาอยู่ที่นี่ เพิ่งมาอยู่ร่วมกับลูกๆ และหลาน แต่พอดูออกว่าทุกคนมีความแตกต่างกันในด้านความคิด ดูจากการเลือกข้างของพรรคการเมืองที่ชอบก็พอรู้ แต่ลูกรู้ไหมว่าลูกมีบางอย่างที่เหมือนกัน”

ทุกสายตajib้องมาที่ผม

“อะไรหรือพ่อ” ลูกสาวผมถาม

“ต่างคนต่างมีความหวังเดียวกัน หวังที่จะให้ประเทศชาติได้ดี แม้ต่างคนต่างคิดเข้าข้างตัวเอง แต่ไม่มีอะไรเรื่องผิด เราต้องฟังความเห็นคนอื่นด้วย อย่าตั้งตนแบบหัวชนฝา”

“แล้วพ่อว่าพวกเราทั้งสามคนจะหลอมรวมกันได้ไหม” ลูกเขยผมถาม

“ได้หรือไม่ได้เป็นเรื่องของอนาคต ปัญหาก็คือถ้าทุกคนยังฝังใจอยู่กับความคิดเดิม ย่อมไม่เกิดการปรองดองขึ้นแน่ ดูเรื่องเล็กๆ สี แค่ว่าเรื่องผ้าเช็ดเท้าผืนเดียว ต่างคนต่างคิดไปคนละแบบ ถ้ามีความคิดต่างในเรื่องที่ไม่ควรต่าง รอยร้าวย่อมเกิดขึ้นในทันที”

หลานชายผมถามว่า

“แล้วเรื่องผ้าเช็ดเท้า คุณตาว่าจะแก้ปัญหาอย่างไร”

“ง่ายนิดเดียว” ผมหัวเราะเบาๆ แล้วพูดต่อว่า “ใช้คนละผืนกันเลย ของใครของมันไม่ต้องชิงแะกัน ข้อสำคัญทุกคนต่างต้องยอมรับของกันและกัน แม่วางแผนแบบของแม่ แม่มีห้องน้ำของตัวเองแล้วนี่ ส่วนของลูกกับของพ่อคนละผืน แต่มีข้อแม้ว่าแม่ต้องไม่มาวุ่นวายกับพ่อและลูก”

“มันดูไม่ดีนะพ่อ โดยเฉพาะผ้าที่ลูกเช็ดมันถูกขยี้จนเละ”

“ลูกต้องถอยมาสักก้าวสิ” ผมบอกลูกสาว “ลตทฐิขของตัวเองลงบ้าง ทุกเรื่องก็คงดีขึ้น”

เธอพยักหน้าคล้ายมีเต็มใจ แล้วพูดว่า

“แล้วเรื่องความคิดทางการเมืองล่ะพ่อ”

“การเมืองก็เหมือนผ้าเช็ดเท้า อ้อ ไม่ใช่สิ พูดใหม่ดีกว่า การเมืองก็แค่ผ้าเช็ดเท้า”

“ลูกไม่เข้าใจ”

“รัฐบาลในวันนี้อาจถูกใจลูก ไม่ถูกใจสามีลูก ไม่ถูกใจลูกของลูก ใช่ไหม”

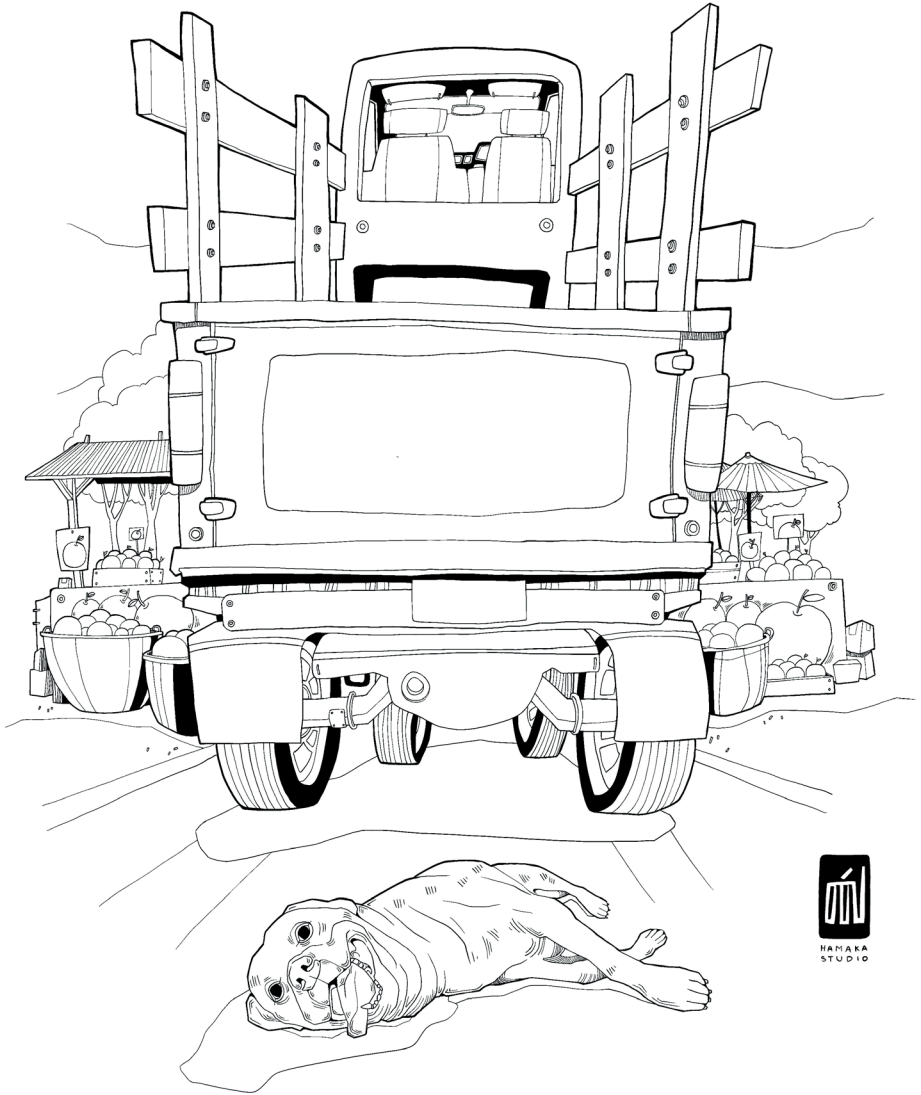
“ใช่ แล้วเกี่ยวอะไรกับผ้าเช็ดเท้า”

“เกี่ยวสิ การเลือกตั้งครั้งนี้หน้าเหมือนกับการนำผ้าเช็ดเท้าไปซัก ผ้าที่ถูกซักมาใหม่ย่อมเป็นผ้าสะอาด ทุกคนอาจจะเปลี่ยนใจมาชอบในสิ่งที่ตัวเองเห็นว่าสะอาดก็ได้”

“พ่อหมายความว่าการเมืองเป็นแค่เรื่องผ้าเช็ดเท้าหรือ”

“ใช่ ใช่แค่ผ้าเช็ดเท้าผืนหนึ่ง หมดวาระใช้ต้องนำไปซัก แล้วนำมาใช้เช็ดกันใหม่ สกปรกอีกก็ซักใหม่ เหมือนที่เราเลือกตั้งใหม่นั้นแหละ ต่างกับผ้าเช็ดเท้าตรงไหนเล่า”

ใครจะเก็บซากหมาตัวนั้น

สุวิณนา

“ทำไมวันนี้ยังไม่มีใครมาเก็บซากหมาตัวนั้นอีก แล้วแบบนี้ใครจะแะซื้อของ” เสียงบ่นอย่างหงุดหงิดปนมากับเสียงโยนลังใส่ของอย่างแรงจนเกิดเสียงโครมครามเกินพอดี

เวลาดีสีกว่าๆ หลายคนอาจกำลังหลับไหล หลายคนกำลังตื่น แต่พ่อค้าแม่ค้าแผงผลไม้ของฝากริมถนนเริ่มตั้งร้านแล้ว ยิ่งเปิดร้านเข้าปิดร้านดีก็ยังมีเวลาขายของมากขึ้น พ่อค้าแม่ค้าแผงริมทางรู้ดี ช่วงก่อนที่เศรษฐกิจยังดีชีวิตยังราบรื่นพ่อค้าแม่ค้าแทบจะไม่ปิดแผงเพราะผู้คนสัญจรไปมาตลอด แผงขายผลไม้ใช้วิธีเปลี่ยนกันมานอนเฝ้าแผงในช่วงกลางคืน

แต่ในวิกฤตโรคระบาดมีการประกาศ พ.ร.ก.สถานการณ์ฉุกเฉินที่กำหนดเวลาออกจากบ้านยามค่ำคืนทำให้พ่อค้าแม่ค้าต้องเก็บแผงในตอนกลางคืนและรีบมาเปิดใหม่ในเวลาเช้ามีด แม้การค้าขายจะซบเซาลงมากแต่ทุกคนก็ยอมรับเพราะไม่อยากเสี่ยงกับโรคติดต่อร้ายแรงที่กำลังระบาดไปทั่วโลก

“สรุปแล้วมีใครไปแจ้งเจ้าหน้าที่มาเก็บซากหมาหรือยัง” แม่ค้าคนเดิมตั้งคำถาม

“ไปแจ้งที่ไหนล่ะ” ชายร่างท้วมวัยห้าสิบกว่าๆ ถาม

“ไปแจ้ง อบต. หรือเปล่า” คนที่ตั้งคำถามน้ำเสียงหงุดหงิดคนเดิมเปลี่ยนเป็นลั้งเลแทน

“แจ้งได้หอรอ แล้วใครจะมาเก็บ รถขยะหอรอ” ชายคนเดิมถามทำหน้าสงสัย “ฉันว่าน่าจะแจ้งกรมทางมากกว่านะ”

“แล้วจะแจ้งกรมทางทำไม เรามีหน้าที่ซ่อมสร้างถนนไม่ใช่เก็บกวาด” คู่สนทนาเถียง ยังมีสีหน้าหงุดหงิด แต่ก็มั่นใจเต็มที่ว่าต้องไม่ใช่หน้าที่ของกรมทางหลวงแน่นอน

“แต่กรมทางเขายังออกมาตัดหญ้าข้างทางตอนที่มันโตจนรกกีดขวางการจราจรเลยนะ” อีกฝ่ายตั้งข้อสังเกต

“ก็จริง” คนพูดทำท่าคิด “แต่ อบต. บ้านเรามีรถขนขยะนะ เขาก็น่าจะขนซากหมาไปทิ้งได้เหมือนกัน” หญิงวัยเดียวกันให้เหตุผลบ้าง

“ทั้งยังงั้นละ ขยะบ้านเราที่เขาเก็บไปนี่เขาเอาไปฝังหรือเผา ถ้าฝังเขาจะเอาไปกองไว้กี่วันถึงฝัง ซากหมามันจะเน่าเหม็นก่อนไหม” อีกฝ่ายตั้งคำถาม

สองสามีภรรยายังถกเถียงและตั้งคำถามกันถึงความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ หลายเรื่อง ถึงแม้จะอยู่ในชุมชนมาตั้งแต่เกิดแต่ทั้งสองก็ไม่ได้รู้จริงในเรื่องการปกครอง หรือการจัดการเรื่องต่างๆ รู้เพียงแต่เมื่อครบรอบวาระสี่ปีจะมีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นวาระที่ผู้คนจับกลุ่มคุยกันถึงผลประโยชน์ของชุมชนถ้าคนนั้นหรือคนนี้ได้รับเลือกตั้ง และแน่นอน...ถ้าคนหมู่บ้านไหนได้รับเลือกเม็ดเงินในการบริหารชุมชนก็จะเทไปที่หมู่บ้านนั้นมากกว่า

“ยังไม่มีใครมาเก็บซากหมาอีกหอรอ” เสียงหงุดหงิดดังมาจากร้านฝั่งตรงข้ามถนน

“นั่นสิ ตั้งแต่เมื่อวานแล้ว ไม่มีหน่วยงานไหนสนใจมาเก็บเลย

หรือไง” อีกเสียงที่มาช่วยเปิดร้านหงุดหงิดไม่แพ้กัน

“แล้วแบบนี้ใครจะแวะซื้อของ มีซากหมาตายอยู่หน้าร้านเนี่ย”
คนพูดกระแทกหลังผลไม้ลงกับแผงขายอย่างแรง

เมื่อวานเวลาประมาณห้าโมงเย็นกว่าๆ เจ้าสุนัขจรจัดผอมโซชะตาขาดตัว
หนึ่ง ไม่รู้พลัดหลงมาจากไหนซึ่งนั่นไม่ใช่ประเด็น เพราะประเทศเรามี
สุนัขจรจัดมากมายอยู่แล้ว ต้นเหตุก็จากโดนเอามาทิ้งและแพร่ลูกเกิด
หลาน เจ้าสุนัขเคราะห์ร้ายอาจเป็นสุนัขจรจัดตั้งแต่เกิด อาจถูกเอามา
ทิ้งหรืออะไรก็ตาม แต่...

“โครม...”

ก่อนหน้าเสียงชนโครมใหญ่ เสียงเบรกดังสนั่นนำมาก่อน แม่ค้า
แผงขายผลไม้ของฝากริมถนนต่างกรี๊ดร้องอย่างตกใจ รถสิบล้อคันนั้น
ลากเบรคไปสักพักกรดถึงจะหยุดก่อนคนขับจะกระโดดลงจากรถท่าทาง
หัวเสีย

“หมาใครเนี่ย ทำไม่ปล่อยมาวิ่งตัดหน้ารถ ดูลิ รถพังหมด” เสียง
ถามกระซางอย่างโมโหหันซ้ายหันขวาไปยังแผงขายผลไม้ริมทาง “หมา
ใครไม่ดูแลปล่อยมาวิ่งกลางถนน รถพังใครจะชดใช้” คนพูดกระพืด
กระพืดใส่อารมณ์เต็มที่ หลังโวยวายมองร้านข้างทางที่ไม่มีใครออกมา
รับว่าเป็นเจ้าของสุนัข คนขับรถสิบล้อก็อ้อมไปดูร่องรอยความเสียหาย
หน้ารถของตัวเอง ก่อนจะกลับมาข้างรถพร้อมกับเริ่มตะโกนใหม่

“หมาใครไม่ยอมรีบอย่าให้กูรู้นะ พวกเปรต” คนขับสิบล้อชี้นิ้ว
กราดใส่แผงผลไม้ข้างทางอย่างโมโห

“อ้าว เอ๊ย ไอ้หานี้ หมาใครจะไปรู้หรอ ไม่เคยเห็น มายืนชี้หน้า
ด่าปาวๆ เป็นบ้าหรือไงมึง” พ่อค้าแผงใกล้ออกมายืนชี้นิ้วใส่อีกฝ่ายบ้าง
อย่างคาดโทษ

“ใช่ๆ หมาใครจะรู้มัยทุกทีไม่เคยเห็น ใครเอามาปล่อยหรือเปล่านั้นก็ไม่รู้ ไ้อ่หานี้มายืนด่าพวกเราปาวๆ” แม่ค้าอีกแผงออกมาเสริม

“มันต้องหมาพวกมึงนั่นแหละ ถ้าไม่มีใครยอมรับเป็นเจ้าของกูจะแจ้งความ” คนขับรถสปีดชี้น้ำกราดพ้อค้าแม่ค้าทุกร้าน

“เอาเลย แจ้งเลย กูจะแจ้งกลับมึงบ้าง” เสียงแม่ค้าอีกคนตะโกนกลับมา พร้อมกับเสียงอืออึงของลูกคู่เจ้าของแผงผลไม้ข้างทางอีกหลายแผง

หลังจากนั้นไม่นาน รถยนต์ตำรวจสองคันก็เข้าจอดเทียบพร้อมกับตั้งกรวยจราจรปิดกั้นเส้นทางที่มีเรื่อง เกิดปากเสียงระหว่างพ้อค้าแม่ค้าและคนขับรถสปีดชี้นั้น ฝ่ายคนขับรถสปีดชี้นั้นต้องการหาเจ้าของสุนัขที่วิ่งตัดหน้ารถ จนรถสปีดชี้นั้นได้รับความเสียหายซึ่งจริงๆ ไม่มีรอยบุบสกนิต ส่วนฝ่ายพ้อค้าแม่ค้าไม่พอใจที่คนขับรถสปีดชี้นั้นมายืนชี้หน้าด่ากราดต้องการแจ้งความขอหาหมิ่นประมาท

นับเป็นช่วงเย็นที่วันวายบนถนน แผงผลไม้สองข้างทางหลายร้านตอนเย็นนั้นปิดร้านไปโดยปริยาย เพราะคนขายมัวแต่เถียงกับคนขับสปีดชี้นั้นเจ้าอารมณ์ ที่ด้านหลัง สุนัขจรจัดโซคร้ายนอนสิ้นใจอยู่กับที่ แรงปะทะจากรถสปีดชี้นั้นทำให้รถขนาดใหญ่บุบสลาย ต่างจากร่างผมมัจจุรจัดที่ตายสนิทคาที่ ซึ่งนั่นอาจเป็นโชคดีที่สุดในชีวิตของมันก็ได้ที่ไม่ต้องนอนบาดเจ็บอย่างโดดเดี่ยวจนขาดใจตายไป

“นี่ฉันก็นึกว่าตำรวจทำเรื่องเสร็จจะเก็บซากหมาไป” แม่ค้าคนเดิมที่มาเปิดแผงหลังสุดคุยกับคนที่มาด้วย

“นั่นสิ แต่วามันหน้าที่ตำรวจหรือจะมาเก็บซากหมาตายเนี่ย” อีกคนตั้งคำถามเพราะไม่เคยเห็นตำรวจจะทำหน้าที่นี้

“ไม่รู้สิ แต่ตำรวจทำงานเพื่อประชาชนนี่ เก็บซากหมาตายก็ไม่แปลก” คนพูดพูดไม่เต็มเสียงเพราะชักไม่แน่ใจนัก

“เราต้องแจ้งหน่วยงานไหนมาเก็บละที่นี้ ปล่อยไว้แบบนี้ใครจะมาซื้อของ”

เมื่อวานหลังจากตำรวจมาถึงคูร์ณีคือคนขับรถสิบล้อและพ่อค้าแม่ค้าทะเลาะกันยกใหญ่ ใช้เวลาร่วมสองชั่วโมงกว่าตำรวจจะจัดการให้ทั้งสองฝ่ายสงบลง จากเวลาที่เกิดเหตุห้าโมงเย็นกว่าๆ จนทุกคนแยกย้ายก็สองทุ่ม ตอนนั้นไม่มีใครสนใจซากหมาตายตัวต้นเรื่องแล้ว

“นี่ถ้าคุณนอกได้เป็นนายก อบต. คงแจ้งให้เขาบอกลูกน้องมาเก็บซากหมานี้ได้ แต่นี่ไอ้มานพเป็นมันคงไม่ช่วยอะไรหรอก” แม่ค้าคนเดิมยังพูดต่อ

“นั่นสิไอ้มานพนั่นตั้งแต่ได้เป็นนายก อบต. ฉันไม่เห็นมันสร้างความเจริญอะไรให้ท้องถิ่นเลย” ลูกคูร์รีรับช่วง “ได้ข่าวว่าคนแถวนี้เลือกไอ้มานพมาด้วยนี่ ตานี้เป็นใจละแค่เรื่องเก็บซากหมา” คนพูดหันไปทางแผงขายผลไม้ตรงกันข้ามเสียอย่างนั้น ทั้งๆ ที่คุยกับคนในร้านเดียวกัน

“แหมนะ แค่เรื่องซากหมาก็กต้องเอามาเป็นประเด็นการเมืองกันเชียว” แม่ค้าแผงผักตรงข้ามถนนหันไปตะโกนใส่ผู้ชายวัยห้าสิบกว่าร้านเดียวกัน

“แหม ก็คนมันไม่มีปัญญาจัดการมันก็ต้องไปโยนใส่คนอื่นให้มาจัดการสิ” อีกฝ่ายตอบกลับมาพร้อมกับทำหน้าเอือมระอา

“นั่นสิ เรื่องแค่นี้ หน่วยงานไหนเป็นคนจัดการยังแจ้งไม่ถูกเลยจะไปโจมตีการเมืองโน่น” อีกฝ่ายเสียงดังหันไปทางแผงผักตรงข้ามถนนอย่างจริงจัง

“เฮ้ย แพร มีคนเขาจะจัดการซากหมาเอง แกไม่ต้องไปเทียวแจ้งหน่วยงานไหนมาเก็บแล้วนะ ดีเหมือนกัน เราไม่รู้เรื่องงานแบบนี้หรอก” แม่ค้าแผงผลไม้ที่มาเปิดแผงที่หลังตะโกนบอกน้องสาวเสียงดังเกินจำเป็น เพราะทั้งคู่ยืนอยู่ข้างๆ กัน

“จ๊ะ พี่แพง เรามันจัดการเรื่องแค่นี้ไม่ได้ให้คนเก่งเขาจัดการไปเองละกัน” น้องสาวรับลูกคู่อย่างรู้กัน

“นี่พี่ไพศาล ซากหมานั่นมันอยู่ฝั่งโน้นมากกว่าฝั่งเรา เราไม่ต้องไปสนใจหรอก อยู่ใกล้ร้านใครมากกว่าก็แก้ไขเองละกัน” คู่ชกทางการเมืองฝั่งตรงข้ามยิ้มอ่อนใส่อีกฝ่าย

“ได้แม่มณี มันก็น่าจะเป็นแบบนี้แหละ เราจะเดือดร้อนทำไม” ผู้ชายวัยห้าสิบกว่าตอบรับหญิงวัยเดียวกันอย่างรู้ใจ

“นี่ป้ามณี จะเอายังไง นี่ตั้งใจผลักรถนี่” เสียงอีกฝ่ายตะโกนข้ามมาจากอีกฝั่งถนน ยามเช้ารถยนต์แล่นไปมาไม่มากนัก

“เอายังไง อะไรของแก พะแพง ฉันก็ไม่เอายังไงไม่ใช่เรื่องของฉัน” อีกฝ่ายตะโกนกลับพร้อมกับยกไหล่ท่าทางไม่สนใจ

“แต่ซากหมานี้มันอยู่ตรงกลางร้านเราสองคน ต้องช่วยกันจัดการสิ” แพรวคนน้องสาวยื่นเท้าเอวท่าทางเอาเรื่องข้างๆ พี่สาว

“ใครว่ากึ่งกลาง มันอยู่ก่อนไปทางร้านโน้นมากกว่า” ไพศาลตะโกนกลับ

“เฮ้ แบบนี้ก็ไม่รับผิดชอบนี่หว่า” พะแพงเท้าเอวตะโกนใส่พร้อมลงสังเวียนเตรียมทะเลาะเต็มที่

“รับผิดชอบเรื่องอะไร หม่าซาก็ไม่ใช่” คนพูดเบะปากตาม “ไหนใครบอกเก่งนักเก่งหนาก็จัดการเองสิ” แม้คำผู้สูงวัยกว่าไม่ยอมแพ้

แฝงผลไม้ของมณีและพะแพงเป็นคู่กรณีกันมานาน ถึงแม้ร้านจะอยู่ตรงข้ามกันคนละฟากถนน ไม่ได้แย่งลูกค้ากัน แต่ทั้งสองร้านก็เกิดเรื่องทะเลาะวิวาทกันบ่อย เมื่อก่อนทั้งสองร้านเป็นเพื่อนคู่ค้าจุนเจือกันมาอย่างดี ร้านไหนของหมดถ้าลูกค้าอยากได้ อีกร้านจะข้ามไปซื้อผลไม้จากอีกฝั่งมาช่วยขายให้ แต่ความสัมพันธ์อันดีแตกหักหลังจากทั้งคู่เชียร์การเมืองท้องถิ่นคนละฝ่าย

ฝ่ายมณีกับไพศาลคู่สามีภรรยาที่สูงวัยกว่าเชียร์มานพที่ตอนนี้ได้ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมัยที่สอง ส่วนพะแพงกับแพรววัยสามสิบกว่าเชียร์อเนกที่เป็นคนวัยเดียวกัน สมัยแรกที่มานพได้ตำแหน่งเพียงสร้างความหวังใจไม่ชัดเจน แต่ทั้งสองร้านมาแตกหักตอนที่มานพได้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมัยที่สอง

“โกง ไฉ่มานพโกงแน่นอน” พะแพงกระแทกเสียงหลังการประกาศผลการเลือกตั้ง

“ใช่ พี่อเนกโดนโกงกะแนนแน่ๆ” แพรวาร่วมวงส่งเสริมพี่สาวด้วย “เนี่ย มัวแต่เลือกคนแก่เข้ามา แบบนี้บ้านเมืองก็ไม่พัฒนาไปไหนหรอก แก่แล้วก็พักผ่อนเลี้ยงหลานอยู่บ้านไปจะเข้ามาทำอะไรกัน” คนพูดยังวิจารณ์ไม่ไว้หน้าใคร

“เฮ้! แพรวาพูดแบบนี้ไม่ถูกนะ ที่นั่งๆ อยู่นี้ก็หัวหงอกเยอะ” มณีพูดอย่างเคื่องๆ

“แหมมันไม่ได้ว่าป้าสักหน่อย จะเดือดร้อนทำไม” พะแพงปกป้องน้องสาว

“ว่าไม่ว่า ฉันก็แก่หัวหงอกพอๆ กับมานพนั่น พูดอะไรก็รักษาหน้าใจกันบ้าง” น้ำเสียงมณียังเคื่องจัดอยู่

“ฉันไม่ได้ว่าให้ป้า อย่าโยงสิ” แพรวาเถียง

“โยงอะไร ใครๆ ก็ได้ยินว่าเธอว่าไอ้พวกคนแก่ไม่พัฒนา” ไพศาลเติมเชื้อไฟ

“เอ๊ะ ลุง หาเรื่องกันไปใหญ่แล้วนะ” พะแพงขึ้นเสียง

เคยมีคำเตือนว่าเรื่องที่ไม่ควรตั้งประเด็นเมื่ออยู่กับคนอื่นคือ เชื้อชาติ ศาสนา การเมือง หลังจากการวิจารณ์ผู้ชนะการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในวันนั้นทำให้ทั้งมณีและพะแพงทะเลาะกันรุนแรงขนาดเกลียดหน้ากันทั้งๆ ที่ทั้งสองไม่มีความขัดแย้งอื่นนอกจาก

เรื่องการเมือง ทำให้ไพศาลและแพรวาต้องเข้าร่วมความขัดแย้งและต้องเลือกฝ่าย หลังจากนั้นทั้งสองร้านก็หาเรื่องขัดแย้งกันเรื่อยมา

“ไม่ต้องเก็บ ปล่อยไว้แบบนี้แหละ ถ้าไม่มีใครมาเก็บก็ปล่อยให้เน่าเหม็นมันทั้งหมด” พระแพงบอกน้องสาวเสียงดังหลังจากทะเลาะกับร้านคู่ปรับและหาทางออกไม่ได้

“ไม่ต้องไปแจ้งใครมาเก็บนะ ปล่อยไว้แบบนี้แหละ คนสมัยนี้ไม่มีความรับผิดชอบไม่พอ ไม่มีจิตสาธารณะ” มณีบอกสามีเสียงดังไม่แพ้กัน

ความขุ่นมัวของอารมณ์ทำให้หลายคนหงุดหงิดง่าย เป็นอีกวันที่แพงขายผลไม้ข้างถนนหลายร้านขายผลไม้ไม่ได้ สาเหตุหลักไม่ได้เกิดจากพิษเศรษฐกิจ โรคระบาด หรือดวงตกใดๆ ทั้งสิ้น สาเหตุหลักเป็นเรื่องที่แก้ไขได้แต่ไม่มีใครทำ

“ฉันเหม็นจะไม่ไหวแล้วนะ” แพรวาพูดหลังจากโก่งคออาเจียนหลังมือเที่ยงไปแล้ว

“แล้วจะให้ทำยังไงล่ะ ฉันก็เหม็นเหมือนกัน อดทนหน่อยสิ” พระแพงบอกน้องสาว

“แล้วจะอดทนถึงเมื่อไหร่ล่ะพี่ ของก็ขายไม่ได้มาหลายวัน แถมต้องทนเหม็นกลิ่นเน่านี้อีก” แพรวาพูดคล้ายจะร้องไห้

“มณี ฉันว่าเราไปแจ้งเจ้าหน้าที่มาเก็บซากหมาเถอะ” ไพศาลบอกภรรยา อากาศอบอ้าวยิ่งเร่งให้ซากหมากลางถนนตัวนั้นเน่าเปื่อยและส่งกลิ่นเหม็นคลุ้ง

“แจ้งใคร จนป่านนี้ไม่เห็นมีเจ้าหน้าที่หน่วยงานไหนมาดูคำคูตีแล้วเราจะแจ้งใคร” มณีถาม ความรู้สึกขยะแขยงไม่ต่างกัน

“อย่างน้อยเราก็แจ้ง อบต. เถอะ” ไพศาลยอมแพ้กลิ่นเหม็นคลุ้งยอมถามหาผู้รับผิดชอบมาเก็บซากสุนัขก่อนคู่ปรับแผงผลไม้ร้านตรงข้าม

“ก็ไหนตอนนั้นบอกไม่ใช่หน้าที่ อบต. ให้แจ้งกรมทาง ไม่ลองแจ้งกรมทางก่อนละ” มณีถามอย่างไม่แน่ใจ

“แจ้งใครก็แจ้งเถอะ ที่เขาออกมาเก็บซากหมานั้นนะ” ไพศาลชักหงุดหงิด อากาศอบอ้าวชวนหงุดหงิดอยู่แล้วดันมีกลิ่นชวนอาเจียนมาเสริมอีก

“พี่แพง ฉันไม่ไหวแล้วนะ เวียนหัวมาก เราแจ้งกรมทางมาเก็บเถอะ” แพรวานั่งดมยาดมสมุนไพรมาตั้งแต่เที่ยง อาการเวียนไม่ดีขึ้นเลย ทุกครั้งที่ลมพัดกลิ่นเหม็นเน่าก็ลอยมาสมทบ

“เดี๋ยวฉันลองโทรหารกรมทาง อาทิตย์ก่อนเขายังออกมาตัดหญ้าข้างถนนเลย” พี่แพงบอก ถึงแม้ในความคิดแรกว่าควรแจ้ง อบต. แต่ตราบดีที่คนที่ตัวเองไม่ชอบเป็นนายกฯ อยู่พี่แพงไม่มีทางโทรศัพท์ขอความช่วยเหลือเด็ดขาด

“เป็นไงบ้างพี่ไพศาล” มณีถามสามีหลังวางสายจากโทรศัพท์

“เขาบอกว่ารถขนขยะจะออกมาพรุ่งนี้เย็นๆ” ไพศาลบอก

“โอ้โฮ พรุ่งนี้เย็น เราต้องตายเพราะกลิ่นนี้แน่ๆ” มณีนั่งดมยาพร้อมกับใช้พัดๆ เสริมพัดลมเพื่อไล่กลิ่น “เราบอกคุณมานพโดยตรงให้เอารถขยะมาเก็บวันนี้เลยได้มั้ย” มณีถามอย่างมีความหวัง

“เมื่อถามแล้วเขาว่าไม่ได้ เพราะรถขยะจะไปตามตารางประจำหมู่บ้าน” ไพศาลบอก

“โอ๊ย แย่แน่ๆ ต้องแย่แน่ ความดันฉันขึ้นแน่เลย” มณีได้แต่พิมพ์อย่างเป็นทุกข์พร้อมกับความคิดที่ว่ารู้แบบนี้แจ้งเสียตั้งแต่เย็นวันแรกที่เกิดเรื่องก็คงไม่ต้องมาทนนั่งดมกลิ่นเหม็นเน่าร้ายกาจนี้

“ว่าไงพี่แพง” แพรวายับเข้าใกล้พี่สาว สายตาเปี่ยมด้วยความหวัง

“เขาบอกจะได้เข้าวันมะรืน ตอนนี้คนของกรมทางออกตัดหญ้า

ตามเส้นทางหลักก่อน” พระแพ่งทรุดนั่งอย่างหมดแรง

“ไอ้โห มะรีน ป่านนั้นหนอนมันไม่ขึ้นซากหมานั้นแล้วหรอ”
แพรวาพูดเสียงเบาอย่างทุกข์ท้อ “พี่แพ่ง เราลองแจ้ง อบต. คู่มัย เพื่อ
เค้าจะมาไวกว่า”

“จะแจ้งทำไม แจ้งก็ไม่มาหรอก เราไม่ใช่ฐานเสียงเขา” พระแพ่ง
ยังอดแหวะคนที่ไม่ชอบไม่ได้

“อืมๆ งั้นเรากั้รอรกรรมทางไปละกัน” แพรวาชี้เกียจเกียงเลยรับคำ
เออออไป

“พรุ่งนี้กับมะรีนเราปิดแผงกันเถอะ พี่ก็ไม่ไหวแล้ว” พระแพ่ง
ยอมรับความพ่ายแพ้ ยอมให้ลุงป้าแผงตรงข้ามถนนปรามาส ยอมปิด
ร้านดีกว่ามานั่งดมกลิ่นเหม็นเน่านี้

วันนั้นแผงผลไม้ริมทางสองฝั่งถนนที่อยู่ตรงข้ามกันเก็บแผงเร็ว
กว่าปกติ อากาศร้อนอบอ้าวเกินไป ผสมกับกลิ่นเหม็นตลอดเวลา และ
ภาพไม่สบายตาที่กลางถนนทำให้ถนนเส้นนั้นไม่มีนักเดินทางคนไหน
อยากจอดตรถแวะซื้อผลไม้

“วันนี้แผงพระแพ่งกับป้ามณีปิดหอรอเนี่ย” พ่อค้าแผงใกล้ๆ พุด
อย่างแปลกใจ

“คงทนไม่ไหวกับกลิ่นเหม็นนั้น” แม่ค้าอีกคนที่แผงอยู่ไกลออกไป
ไปตอบกลับมา

“เถียงกันบ้าบอเนาะ” ผู้ชายคนเดิมไปหยิบจอบท้ายรถกระบะ
เดินตรงไปที่แผงที่ปิดพร้อมแม่ค้าอีกสามคน

“มัวแต่ทะเลาะกัน ให้หน่วยงานนั้นมาเก็บมันก็เป็นแบบนี้
แหละ”

“นั่นสิ ถ้ามหาคนรับผิดชอบกันอยู่นั้น แล้วต่างฝ่ายต่างก็ไม่ลง
รอยกัน เรื่องแค่นี้เลยไม่จบสักที” คนที่ถือจอบพุด ก่อนกระชับผ้าปิดปาก

ปิดจมูกให้แน่น โชคดีที่สมัยนี้ทุกคนต้องสวมผ้าปิดปากปิดจมูกเพราะเป็นมาตรการป้องกันโรคระบาด เขาเลยได้ผลพลอยได้ช่วยลดกลิ่นเน่า

“ว่าจะเก็บไปฝังตั้งแต่เช้าวันโน้นแล้ว แต่รำคาญป้ามณีกับพะแพงเลยไม่ทำ” คนพูดน้ำเสียงรำคาญ “ไปๆ มาๆ สองคนนั้นก็ปล่อยหมาเน่าคาที่แล้วปิดร้านหนีเฉยเลย” ตอนท้ายคนพูดสายตาระอย่างเอือมระอา

หลังจากผ่านไปสี่สิบนาทีหลุมลึกเกือบถึงเอวก็ขุดเสร็จด้วยความร่วมมือของพ่อค้าแม่ค้าสี่คน ซากสุนัขตัวแข็งทื่อและมีกลิ่นเหม็นร้ายกาจถูกลากมาที่หลุมและถูกฝังกลบอย่างเรียบร้อย

“ไปเกิดที่ดีๆ นะ พวกเราฝังแกล้ว ซาติน้ำอย่าเกิดมาเป็นสัตว์จรจัดให้ได้รับทุกขเวทนาอีกเลย” คนพูดใช้จอบกระแทกอัดหน้าดินให้แน่นเพื่อป้องกันสุนัขจรจัดตัวอื่นมาขุดซาก

“อย่างน้อยอาณิสสส์วันนี้ก็ช่วยให้เราไม่ต้องทนฟังป้ามณีกับพะแพงทะเลาะกันเนาะ” หนึ่งในพ่อค้าแผงขายผลไม้หัวเราะสนุก ทุกคนมองแผงผลไม้สองแผงที่เผชิญหน้ากันที่วันนี้ปิดเงียบ

“อืม แต่ไม่รู้พรุ่งนี้จะทะเลาะกันเรื่องซากหมาหายอีกหรือเปล่า” อีกคนหัวเราะ

“ช่างเถอะ อย่างน้อยวันนี้พวกเราก็น่าจะมีลูกค้ากันแล้วเพราะไม่มีซากหมาตายให้คนที่เดินทางไปมารังเกียจ” แม่ค้าบอก “ไปเถอะ วันนี้พวกเราต้องขายของได้เยอะแน่ๆ”

ที่กลางถนนร่องรอยของซากหมาเน่ายังมีอยู่และคงจะเป็นร่องรอยอยู่อีกสองสามวัน แต่กลิ่นเหม็นเน่านั้นน่าจะค่อยๆ จางไป บ่ายวันนี้กลิ่นอาจจะหายไป พรุ่งนี้พ่อค้าแม่ค้าแผงขายผลไม้ริมทางคงจะค่อยๆ ลืมเรื่องนี้ไปราวกับไม่เคยเกิดเรื่องขึ้น

ซากดึกดำบรรพ์ในพิพิธภัณฑไม่มีชื่อ

จิภณ จินทร

-๑-

จวนจะสี่ทุ่ม พี่เสวยยังไม่กลับเข้าบ้าน แม่เดินกระวนกระวายเพราะเป็นห่วงลูกชายคนโต

“ไอ้สิทธิ์มันออกไปดูพี่มิ่งทีซี มัวไปจมอยู่ที่ไหน เตี่ยสี่ทุ่มถึงเวลาที่รัฐเขาประกาศ พ.ร.ก. ฉุกเฉิน เจ้าหน้าที่มาเห็นเข้า จะเป็นปัญหา...”

ผมขับรถกระบะออกจากบ้านแล้ววนไปในที่ต่างๆ ที่คิดว่าน่าจะเจอพี่เส แต่ก็ไม่เจอ บางแวบของความรู้สึกก็นึกกลัวว่าพี่เสจะหายไปเหมือนตอนเด็กๆ อีก ผมคิดไปต่างๆ นานา ขับรถวนไปทั่ว จนถึงถนนที่เชื่อมต่อกับชายทุ่งซึ่งสามารถเดินดัดลัดเข้าไปยังบ้านได้ เห็นพี่เสกำลังดึงซากรถมอเตอร์ไซด์ออกมาจากพงหญ้า ผมหยุดรถพร้อมกับร้องห้ามอธิบายว่าซากโครงรถนี้อาจเป็นของพวกขโมยรถนำมาฆ่าแหละอะไรхай แล้วนำโครงมาทิ้งไว้ช่วงฤดูน้ำหลากที่ผ่านมา พอน้ำแห้งจึงเต็มไปด้วยสนิมเกรอะกรังไม่ใช่ของเก๋อย่างพี่เสเข้าใจ ถ้าตำรวจมาเจอและพบว่ามันอยู่ในครอบครองอาจมีความผิดได้ แต่ไม่ว่าผมจะพยายามบอกหรืออธิบายอย่างไรพี่เสก็ไม่ฟังและไม่เชื่อ

“มิ่งมาก็ดีแล้ว กูจะได้ไม่ต้องลากมันกลับบ้าน” พี่เสพูดพร้อม

กับยกซากโครงรถเขลอะสนิมขึ้นทำยรถกระบะ จากนั้นก็ยกจักรยานที่
ขี่มาขึ้นตามไป ผมยืนงงงและเหนื่อยใจ

“ไอ้สิทธิ์ไปกันได้แล้ว” พี่เสตะโกนบอก พลันเปิดประตูเข้าไปนั่ง
หน้ารถ

ผมจำได้ไม่ลืมว่าพี่เส พี่ชายคนเดียวของผมได้หายออกจากบ้านไปตอน
ผมเรียนอยู่ชั้น ป.๖

เย็นวันนั้นเราเล่นซ่อนแอบกันกับเพื่อนๆ ในละแวกหมู่บ้าน เป็น
ช่วงเดือนมกราคม ข้าวในแปลงนาเก็บเกี่ยวเสร็จแล้ว ฟางข้าวทั้งหมด
ถูกกองไว้ใกล้ๆ กับลานที่ใช้ตากข้าวเปลือก เกือบทุกปีหลังฤดูเก็บเกี่ยว
เด็กๆ ในละแวกบ้านก็มักจะชวนกันเล่นสร้างบ้าน เล่นตีจับ เล่นซ่อนแอบ
ตามประสาเด็กบ้านทุ่ง

ก่อนพลบค่ำปีนั้น ผมกับพี่เสกำลังจะเลิกเล่นและกลับเข้าบ้านกัน
อยู่แล้ว ถ้าเพื่อนคนหนึ่งไม่ตะโกนออกมาว่า “เล่นกันอีกตา...ตาสุดท้าย
ไอ้สิทธิ์เป็นคนหา” ลั่นเสียงทุกคนต่างแยกย้ายกันไปซ่อน

ผมหาทุกคนเจอในเวลาไม่นานนัก เหลือเพียงแค่พี่เสคนเดียว
ที่ผมหาไม่เจอ ในขณะที่เด็กคนอื่นๆ ต่างแยกย้ายกันกลับบ้านหมดแล้ว
เพราะคิดว่าพี่เสคงจะแก้งผมอีกตามเคย

“พี่เสออกมาเถอะ ไม่เล่นแล้ว” ผมเดินร้องให้พลางร้องเรียกหา
พี่เสจนคำมืดตืดตื่น แต่พี่เสก็ไม่ปรากฏตัวออกมา แล้วหลังจากคืนวัน
นั้น...ก็ไม่มีใครพบเจอพี่เสอีกเลย

จนกระทั่งเดือนมกราคมที่ผ่านมา ผมเดินออกไปดูที่นาเป็นกิจ
ปฏิบัติเช่นทุกครั้ง ที่นารกร้างเพราะไม่มีใครสานต่อ ตั้งแต่พ่อตายจาก
ไปแม้ยังคงเป็นเกษตรกรเหมือนเดิมแต่ปลูกเพียงผักสวนครัวไม่กี่อย่าง

หลังจากผมเรียนจบชั้นมัธยมปลายแล้วเข้าเรียนต่อด้านกฎหมายในมหาวิทยาลัยเปิดจนสำเร็จ

หลายปีต่อมาผมกลับมาเปิดสำนักงานทนายความเล็กๆ ที่บ้านเกิด รับว่าความและดูแลแม่ ไม่ได้แต่งงาน ไม่มีครอบครัว วันไหนมีตลาดนัดก็ขับรถพาแม่เอาพืชผักที่ปลูกไว้ในสวนไปขาย ชีวิตวนเวียนอยู่แบบนี้ทุกเมื่อเชิ้อวัน เพราะตั้งแต่พี่เสียชีวิตไป ชีวิตผมก็เหมือนมีบาปติดตัวมาตลอด ทุกครั้งที่พูดถึงพี่เสแม่ก็จะน้ำตาไหล หดหู่ใจลงในทันที กินไม่ได้นอนไม่หลับ

ก่อนจะกลับเข้าบ้านวันนั้น ผมเงยหน้ามองไปทางทิศตะวันตก ดวงอาทิตย์กำลังตัวลงต่ำจนจะลับหาย ที่ทางเดินเล็กๆ ปลายนาซึ่งเชื่อมต่อกับถนนในหมู่บ้าน ผมสังเกตเห็นเงาตะคุ่มๆ เดินตุ่มๆ ตรงมาทางผม เดินใกล้เข้ามาเรื่อยๆ จนมาหยุดที่ตรงหน้า

“จะมีตแล้ว มึงยังเล่นซ่อนแอบอยู่อีกหรื” เจ้าของร่างนั้นส่งเสียงทักทาย

ผมยืนนิ่งราวถูกมนตร์สะกด หัวใจเต้นแรง ไหล่ส่ายตาพินิจมอง เขาเป็นชายร่างเล็กผอมแกร็นผมหยิกยาว รองเท้าไม้ใส่ เสื้อผ้าขาดวินหอบหิวล้งไม้มาด้วยหนึ่งใบ

“พี่เส” ผมพูดกลั้วในลำคอเมื่อพินิจมองจนแน่ใจในคำกลาง ก่อนจะยื่นมือไปจับไหล่ “กลับบ้านกันเถอะ” แล้วน้ำใสๆ ก็รินหยันตาออกมาไม่หยุด

คำวันนั้นแม่เป็นลมล้มพับลงทันทีที่เห็นลูกชายที่หายไปกลับมา ยืนอยู่ตรงหน้าอีกครั้ง

พี่เสหายออกจากบ้านไปตอนผมอายุสิบสองและกลับมาตอนผมอายุสี่สิบ นับรวมแล้วยี่สิบแปดปี ขวาวการกลับมาของพี่เสถูกแพร่ออกไป

อย่างรวดเร็ว ตลอดทั้งคืนคืนนั้นบ้านผมครึกครื้นราวกับมืงานมหรสพ
ทั้งคนแก่คนเฒ่าลูกเล็กเด็กแดงต่างมาออกันที่ลานหน้าบ้านเต็มไปหมด
พวกเขามาดูคนที่เคยหายไปจากการเล่นซ่อนแอบครั้งกระโน้น

-๒-

ทันทีที่ถึงบ้าน พี่เสเปิดประตูแล้วลงไปยกซากโครงรถมอเตอร์ไซด์ไปกอง
รวมกับเศษซากวัตถุอื่นๆ ที่เก็บมากองรวมไว้ก่อนหน้านี้ เพียงไม่กี่เดือน
ที่พี่เสกลับมาอยู่บ้าน บริเวณลานโล่งข้างบ้านก็แปรสภาพเป็นเพิงสังกะสี
และลานเก็บของเก่า มองผิวเผินคล้ายกองขยะมหา มา ผมกับแม่บอกว่า
ควรขายให้แก่อรับซื้อของเก่าไปบ้าง แต่ก็ไม่เป็นผล

พี่เสดูเปลี่ยนแปลงไปกลายเป็นคนละคน เด็กชายที่เคยซุกซน
คนนั้นหายไปแล้วอย่างไม่หวนคืน ใครถามอย่างไรก็ไม่ยอมเล่าอะไรให้
ฟัง เรื่องราวทั้งหมดจึงดูเหมือนจะดับสูญไปกับกาลเวลาที่เขาหายไป
จากบ้านไป เขากลายเป็นคนพุดน้อย มีพฤติกรรมหลายอย่างแปลกไป
จนชาวบ้านมองว่าพี่เสกลายเป็นคนสติไม่ดี บ้างก็ว่าเขาเป็นคนบ้าคน
วิกลจริต เหตุการณ์ที่ร้านอาหารตามสั่งในหมู่บ้านวันก่อนก็สร้างความ
ฮือฮาให้คนในร้านไม่น้อย

เด็กๆ ในหมู่บ้านเล่าว่าพี่เสเก็บบอระเพ็ดมาจากข้างทางแล้ว
บอกให้แม่ค้าช่วยทำผัดกะเพราราดข้าวให้หน่อย ทุกคนที่อยู่ในร้านงัน
นั่งเงิบ แต่พอพี่เสร้องสั่งไข่ดาวราดข้าวเพิ่มอีกสิบเจ็ดฟอง เด็กๆ และ
คนในร้านต่างพากันหัวเราะร่วน แล้วเรื่องบอระเพ็ดผัดกะเพรากับไข่ดาว
สิบเจ็ดฟองก็กลายเป็นทอล์กออฟเดอะทาวน์ของหมู่บ้านชั่วข้ามคืน

ก่อนนอน พี่เสออกไปนั่งสูบยาอยู่บริเวณระเบียง ผมเดินไปนั่งเก้าอี้โยก
ใกล้ๆ กับพี่เส ไม่มีบทสนทนาใดๆ มีเพียงเสียงแมลงและเสียงนกกลางคืน

แว่วดัง ลมโชยพัดเอื่อยๆ ท้องฟ้ามืดสนิทมองไม่เห็นดาว

“มึงรู้มั๊ย ปีที่น้ำท่วมหนักๆเกือบตาย ปีนั้นฝนลิ่งถูกน้ำท่วมตาย เป็นเบือ” จู่ๆ พี่เสกก็พูดออกมา ผมงงงงในคำพูด หยัดตัวลุกขึ้นจากเก้าอี้ โยก หันมองไปทางพี่เสก ควันจากมวนยาสูบลอยอวลอยู่ในความมืดครุ่นหนึ่ง แล้วเลือนหายไป

“ตอนเด็กพี่หายไปไหนมา” ผมถาม พี่เสกนิ่งเงียบ สูบยาจนหมด มวนแล้วเดินเข้าบ้านไปนอน

-๓-

แดดเปรี้ยง ตะวันจวนจะตรงหัว เสียงหมาเห่าดังมาจากประตูรั้วหน้าบ้าน ผมเดินออกไปดู เห็นชายหนุ่มวัยไล่เลี่ยกันกับผมยืนอยู่คนหนึ่ง

“มาหาใครครับ” ผมถามออกไป

“มีคนบอกว่าผู้ชายผมยาวๆ ที่สติไม่ค่อยดีแกล้งอยู่บ้านหลังนี้” แล้ว ชายหนุ่มก็เล่าให้ฟังว่า มีชาวบ้านเห็นพี่เสกไปทูปเสาปูนเอาเหล็กและป้าย ของแขวงทางหลวงชนบทไปใส่รถเข็นลากมาเมื่อวันก่อน ชายหนุ่มต้องการ นำป้ายกลับไปติดตามเดิม เพื่อจะได้ถ่ายรูปส่งงานบำรุงซ่อมแซมให้ หัวหน้า ผมไม่แน่ใจ แต่ก็รับปากว่าจะเป็นธุระให้ ชายหนุ่มกล่าวขอบคุณ แล้วจากไป

ช่วงบ่ายพี่เสกกลับเข้ามาบ้านพร้อมกับข้าวของที่เก็บมาอย่างเคย ผมเฝ้าถามหลังจากกินข้าวเสร็จแล้ว ความว่าพี่เสกไปทูปเอาป้ายของแขวง ทางมาจริงๆ ป้ายนั้นเป็นป้าย ‘หยุด’ พี่เสกอธิบายว่าเห็นมันถูกรถชน หักกองอยู่ข้างทางนานเกือบสองเดือนได้แล้ว ไม่เห็นมีใครสนใจ ก็เลย เข้าใจว่าทางการเขาทิ้งแล้วจึงเอาค้อนไปทูปเสาเอาเหล็กกับป้ายมา

ตกเย็นसारวัตรกำหนดซึ่งเป็นเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกับพี่เสก เป็น ธุระแวะมาทวงถามขอป้ายคืนให้แขวงทางหลวงชนบทอีกครั้ง แต่พี่เสก

ไม่ให้ สารวัตรกำหนดว่าพีเส็บ้าแบบนี้จะจับส่งโรงพยาบาลบ้าเสียให้เช็ด
พุดพร้อมกับเดินปรีเข้าไปจะเอาป้ายคืน พีเสถือมีดตายหญ้าออกมายื่น
ขวางไว้

“ไอ้สิทธิ์ ดูพีมึงมันบ้าใหญ่แล้ว” สารวัตรกำหนดเห็นท่าไม่ดีเลย
ตะโกนลั่นแล้วถอยกลับออกไป

“กูไม่ได้บ้า มึงนั่นแหละที่บ้า” พีเสตะโกนสวนคำออกไป และ
ยืนยันไม่ให้ป้ายคืน

-๔-

จนจะสาย ชายหนุ่มจากแขวงทางหลวงชนบทแวะมาทวงถามหาป้าย
อีกครั้ง พีเสซึ่งรถจักรยานออกไปจากบ้านไปหาเก็บของเก่าตั้งแต่เช้า คง
อีกนานกว่าจะกลับ แม่ตะโกนมาจากในบ้านว่าป้ายนั้นหมกอยู่ในกองวัสดุ
หลังบ้านพร้อมกำชับให้คืนป้ายเขาไป ผมเปิดประตูให้ชายหนุ่มเดินตาม
เข้ามา เมื่อถึงบริเวณที่เก็บของกองทับถมไว้ชายหนุ่มแสดงอาการตกใจ
เพราะไม่คิดว่าพีเสหรือคนบ้าในสายตาคนอื่นจะเก็บข้าวของต่างๆ มา
กองรวมไว้เป็นภูเขาขยะได้มากถึงเพียงนี้ ผมกับชายหนุ่มช่วยกันรื้อค้น
อยู่พักหนึ่งก็เจอแผ่นป้ายที่ต้องการ ก่อนชายหนุ่มจะจากไปเขาบอกว่าตอน
ขับรถเข้ามาเห็นรถเร่รับซื้อของเก่าจอดอยู่ปากทางเข้าหมู่บ้าน คาดว่า
อีกสักพักคงเข้ามาถึง

ผมเห็นดีกับเจตนาที่ชายหนุ่มบอก อย่างน้อยก็ช่วยแปรกองขยะ
เป็นเงินให้พีเสไว้ได้ใช้ เมื่อเสียงประกาศจากรถเร่รับซื้อของเก่าดังเข้ามา
ใกล้ ผมจึงเดินออกไปตรอกที่ประตูรั้วหน้าบ้าน คนรับซื้อของเก่ากุ๊กก๊อ
เดินตามผมเข้ามาดูของที่ต้องการขาย ก่อนจะออกไปถอยรถเข้ามาใน
บ้าน เขากับภรรยานำกระสอบปุ๋ยเก่าๆ ลงมาช่วยกันคัดแยกสิ่งของ ขวด
แก้ว ขวดพลาสติก เศษเหล็ก มัดใส่กระสอบปุ๋ยแล้วชั่งกิโล ใช้เวลานาน

กว่าจะแล้วเสร็จ จากนั้นจึงคิดคำนวณเงินให้ตามราคารับซื้อ

“ของในเฟิงสังกะสีนั้นขายด้วยรีเปล่าครับ” คนรับซื้อของเก่าถามพลางเดินไปดู ผมมองตามไปในเฟิงสังกะสีซึ่งมีถังไม้ที่พี่เสชอบหิ้วกลับมา กับสิ่งของต่างๆ ที่พี่เสเก็บสะสมไว้ ส่วนใหญ่เป็นข้าวของที่คนไม่ใช้แล้ว ที่วีเกาๆ โทรศัพท์ หม้อหุงข้าว กระติกน้ำร้อน อะไหล่ชิ้นส่วนรถ กล้องสินค้า โคมไฟ ป้ายสังกะสี หนังสือฟ็อกเก็ตบู๊ก หนังสือพิมพ์ ฯลฯ ทุกอย่างถูกวางเรียงไว้อย่างเป็นระเบียบภายในเฟิง

“ขายแค่นี้พอแล้วครับ” ผมบอกกับคนรับซื้อของเก่าออกไปแบบนั้น เขาชักสีหน้าแสดงถึงความเสียตายนอกจากไปพร้อมกับข้าวของที่รับซื้อจนล้นพุงคอกเหล็กบริเวณกระบะหลัง

พี่เสกลับเข้ามาถึงบ้านหลังจากคนรับซื้อของเก่าจากไปไม่นานนัก กลับมาพร้อมกับขวดพลาสติกและเศษเหล็กที่เก็บมาจำนวนหนึ่ง ผมยื่นเงินที่ขายของทั้งหมดให้

“เงินอะไร” พี่เสถามอย่างสงสัย

“เงินขายของที่พี่เก็บมา...” ผมพูดยังไม่ทันจบพี่เสก็เดินรี่ไปยังบริเวณลานเก็บของ พลันทิ้งของในมือลงแล้วยืนนิ่ง

“กูบอกไม่ขาย แล้วมึงขายของที่ถูกเก็บมาทำไม” พี่เสเดินกลับไป ที่จักรยานแล้วชื้อออกจากบ้าน

ผมมองดูธนบัตรในมือ มองไปยังลานเก็บของซึ่งตอนนี้ว่างเปล่า ผมรู้สึกสำนึกผิดขึ้นในพลัน ผิดอย่างไม่น่าให้อภัย ผมน่าจะเคารพสิทธิ์และความเป็นส่วนตัวของกันและกันให้มากกว่านี้

พลบค่ำ พี่เสยังไม่กลับเข้าบ้าน ผมขับรถออกตามหาจนสิ้นสุดเวลา พ.ร.ก. ฉุกเฉินแต่ก็ไม่พบ

แน่ละ แม่ย่อมเป็นทุกข์ที่เห็นผมขับรถกลับเข้าบ้านเพียงลำพัง

เช้าวันรุ่งขึ้นผมขับรถออกตามหาพี่เสแต่เช้า จากนั้นจึงเลยเข้าตัวเมืองไปเปิดสำนักงานเพื่อปิดกวาดเช็ดถูแล้วปิดไว้ตามเดิม ก่อนกลับเข้าบ้านผมแวะตลาดสดเพื่อซื้อหมู ไก่ และข้าวของเอาไปเก็บไว้เพื่อให้แม่ทำกับข้าวตลาดดูเจียบเหงา ผู้คนส่วนใหญ่ระมัดระวังตนเองจากไวรัสโควิด-19 แพร่ระบาดด้วยการใส่หน้ากาก ทางเข้าตลาดมีเจลแอลกอฮอล์ให้ล้างมือ ผมเดินเอาข้าวของที่ซื้อไปใส่รถแล้วแวะร้านชาที่คุ้นเคยกันเพื่อซื้อน้ำแข็งและน้ำอัดลม เจ้าของร้านบอกกับผมว่า แกกับเมียได้เงินเยียวยากันทั้งสองคนคนละห้าพัน แกว่าขนาดไอ้คนขายพระเครื่องออนไลน์ที่เข้าพระกับมัน ยังได้เลย...

ผมถอนหายใจลึกลงปอด ยิ้มมุมปากเล็กน้อยแล้วเดินกลับขึ้นรถระหว่างขับรถกลับบ้านผมครุ่นคิดต่างๆ นานา คิดว่าจะไปหาพี่เสที่ไหน เป็นกังวลว่าถ้าเจ้าหน้าที่รัฐมาพบเจอหลังสี่ทุ่มจะเป็นเรื่องเอาได้ แต่แวนหนึ่งก็อดคิดไม่ได้ว่าทำไมเจ้าของร้านชาสองผัวเมียจึงไปลงทะเบียนเพื่อรับเงิน ทั้งๆ ที่ยังเปิดร้านขายของอยู่ทุกเมื่อเช้าว้นเป็นปกติ ยังไม่นับรวมไอ้คนที่ขายพระเครื่องออนไลน์ที่กล่าวถึงนั้นอีก พลังคิดไปถึงผู้คนมากมายในภาพข่าวที่เดือดร้อนจริงๆ แต่เข้าไม่ถึงเทคโนโลยีและถูกตัดสิทธิ เพราะระบบเอไอมีปัญหาในการคัดกรอง

ผมเอาข้าวของที่ซื้อมาจากตลาดไปเก็บที่บ้านแล้วเปลี่ยนจากรถกระบะเป็นรถมอเตอร์ไซค์ ขับวนเพื่อหาพี่เสไปทั่ว ขับไปตามตรอกซอยทุกซอย ขับไปตามทิวไม้ปลายนาจนสุดท้องทุ่งคั่งน้ำ ขับเลาะไปตามถนนริมคลองซึ่งอยู่ห่างจากหมู่บ้านออกไปไกล ขับรถจนล้า จนตะวันเริ่มทิ้งตัวลับทิวไม้ปากตะวันตก

พลบค่ำ ผมขับรถกลับเข้าบ้าน ผมท้อใจแต่ไม่ถอดใจ ความหวังดีของผมในครั้งนี้ได้กลายเป็นคมมีดกรีดใจทำร้ายความรู้สึกของพี่ชาย

ตัวเอง ผมหยิบไฟฉายเดินตรงไปยังบริเวณลานที่พี่เสเคยนำเศษวัสดุ
ตลอดจนขยะรีไซเคิลต่างๆ มากองไว้ ซึ่งบัดนี้เตียนโล่งเพราะฝีมือผม
และคนรับซื้อของเก่า ผมเดินเข้าไปในเพิงสังกะสี มองไปรายรอบ ในใจ
นึกอยากงัดถังไม้ที่พี่เสหอบหิ้วกลับมาด้วยใครรู้ว่ามီးอะไรอยู่ในลัง แต่ก็
ละอายใจเกินกว่าจะทำ ในพลันนั้นเท้าผมสะดุดเข้ากับไม้กระดานแผ่น
หนึ่งที่กองขวางอยู่กับพื้น เป็นแผ่นไม้สีน้ำตาลเจาะรูสองมุมมีโซ่ขนาด
ย่อมร้อยไว้สำหรับแขวน ผมหยิบแผ่นไม้กระดานขึ้นพลิกดู ข้อความสี
ขาวที่เขียนด้วยสีน้ำมันเลือนรางด้วยกาลเวลา ข้อความว่า -- พิพิธภัณฑ

-๖-

สองวันสองคืนที่พี่เสไม่กลับบ้าน ผมนอนหลับๆ ตื่นๆ ตลอดคืน แม่
เป็นทุกข์จนไม่เป็นอันทำอะไร ถ้าใครต่อใครในหมู่บ้านก็ไม่มีใครพบเห็น
บางคนว่าทำไมไม่ไปแจ้งความเรื่องคนหายเอาไว้อีกก่อน ผมเป็นทนายความ
ผมย่อมรู้ แต่ผมรู้ว่ามันเปล่าประโยชน์

ช่วงบ่ายของวัน แม่คะยั้นคะยอให้ผมพาไปวัด ผมกับแม่สวม
หน้ากากเช่นคนอื่นๆ ก่อนออกจากบ้าน

ที่วัด...ผู้คนยังมาให้สมภารดูดวงกันเช่นปกติ จะแปลกตาก็ตรง
ที่ทุกคนในวันนี้ล้วนใส่หน้ากากคุยกัน ไม่เว้นแม้แต่พระลูกวัดและสมภาร
ทุกคนนั่งอยู่ห่างกันตามจุดกำหนด ผมกับแม่รอนานหลายคิวกว่าจะได้
ดูดวง เมื่อนำเงินหย่อนใส่ตู้บริจาคและใส่พานอีกจำนวนหนึ่งถวายให้ท่าน
สมภารก่อนดูดวง ท่านสมภารบอกให้แม่เขียนวันเดือนปีเกิดของพี่เสใส่
กระดาษ มองดูสักพักแล้วหลับตาทำปากขมุขมิบ ยกมือขึ้นมานับนิ้ว
ไปมา จิ้งลืมตา

“เดี๋ยวมันก็กลับมาเอง ไม่ต้องเป็นห่วง” ท่านสมภารพูดจบ แม่
ก็ลงกราบด้วยความศรัทธาและสบายใจ ผมขบขันกระเบาะพาแม่กลับไป

ส่งที่บ้านแล้วเปลี่ยนเป็นมอเตอร์ไซด์เพื่อความคล่องตัว ออกตระเวนหา
พี่เสเช่นที่เคย

บ้ายสี่โมงเย็น ผมวนรถมาจอดบริเวณหน้าวัด หัวใจผมเต้นตุ้ม
ด้วยความดีใจ คิดไปพลไปว่าหรือความเชื่อของแม่ที่มีต่อท่านสมภารจะ
เป็นจริง ผมเห็นรถจักรยานของพี่เสจอดพิงอยู่ได้ร่มไม้ ผมจอดรถแล้ว
รีบจำเดิน แต่เมื่อไปถึงผมเห็นเพียงรถจักรยานไม่เห็นเจ้าของรถ ใจผม
รู้สึกห่อเหี่ยวลงในทันที

ผมเดินดูรอบๆ บริเวณก็ไม่พบจึงตะโกนเรียกหาพี่เส ตะโกนอยู่
นานจนเจ็บคอ แวบหนึ่งได้ยินเสียงครีตคราดคล้ายเสียงสัตว์คำรามดัง
แว่วมาจากพงหญ้า ผมรวบรวมสติและความกล้าแหวกเข้าไปดู เห็นพี่เส
นอนหลับกรนครอกๆ ทั้งที่ตัวหึ่งตัวแช่อยู่ในแอ่งน้ำ ผมเรียกอย่างไรก็ไม่
ยอมลุกขึ้น จึงลงไปเขย่าตัว พี่เสงัวเงียลืมตา ใบหน้าอิดโรย ขอบตาล้ำ
ดำ ตามตัวมีรอยยุงกัดเต็มไปหมด พี่เสหยดตัวลุกขึ้นแล้วเดินลงไปอาบ
น้ำล้างตัวในคูน้ำที่ลึกลงไป ก่อนจะกลับขึ้นมานั่งมวนยาสูบพ่นควันๆ

“กลับเข้าบ้านเถอะพี่เส” ผมพูดอย่างวิงวอน พี่เสนิ่งเงิบครู่
หนึ่งแล้วบอกให้ผมนั้นกลับไปก่อน ผมไม่ยอมเข้าชี้เพราะเดี๋ยวจะพาล
หงุดหงิดโกรธผมขึ้นมาแล้วหายไปอีก ผมขี่รถมอเตอร์ไซด์ไปซื้อข้าว
กล่องน้ำดื่มและยาเส้นมาทิ้งไว้ให้

แม่ดีใจพลงยกมือไหว้ขึ้นท่วมหัวเมื่อผมเล่าว่าเจอพี่เสแล้ว

“มันยังไม่กลับเข้ามามีบ้านก็ช่างมัน มึงอย่าเพิ่งไปกวนใจมัน” ผม
รับคำแล้วทิ้งตัวลงนอนในเปลญวนหน้าบ้านด้วยความอ่อนล้าและง่วง

ผมตื่นนอนขึ้นมาอีกทีเมื่อเวลาจวนจะโพล้เพล้ เห็นพี่เสวมใส่เสื้อผ้าชุดใหม่กำลังนั่งคุยกับแม่อยู่ที่ระเบียงบ้าน ผมถอนหายใจลึกลงปอดอย่างโล่งอก ครูหนึ่งพี่เสจึลลกแยกจากแม่แล้วเดินไปทางเพิงสังกะสี ผมลุกจากเปลแล้วเดินตามไป พี่เสก้มหน้าก้มตาเก็บกวาดบริเวณรายรอบ แล้วหยิบป้ายไม้ที่มีข้อความเขียนว่า ‘พิพิธภัณฑ’ ขึ้นแขวนไว้ตรงด้านหน้าเพิงสังกะสี ผมหยุดยืนมอง

“พี่เส...” ผมโผล่ออกไปแต่พี่เสนิ่งเงียบ

“พี่เส...ผมขอโทษ” พี่เสหันมาพยักหน้าแล้วแขวนป้ายพิพิธภัณฑต่อจนเสร็จ

“มึงว่า...พิพิธภัณฑกูดูดีมั๊ย” พี่เสถาม ผมยิ้มแล้วเดินไปนั่งลงที่ม้านั่งทำจากปึกไม้ มองดูพี่เสจัดเรียงข้าวของในเพิงสังกะสี

“มึงอยากรู้มั๊ยว่าในกล่องไม้มีอะไร” จู่ๆ พี่เสก็ร้องถามในสิ่งที่ผมอยากรู้ขึ้นมา

“พี่หายไปไหนมา ทำไมผมหาพี่ไม่เจอ” ผมพูดเสียงราบเรียบสวนกลับไป พี่เสเดินมาทุดตัวนั่งลงข้างผมแล้วมวนยาขึ้นจูดสูบ

“กูไปนอนใต้สะพานทางที่มึงขับรถไปคั่งน้ำนั่นละ คีนแรกตอนดึกๆ หนาวฉิบหาย กูคำนวณฟันผิต นึกว่าจะใช้เพียงพอตลอดคืน กลัวก็กลัว มึงรู้รีเปล่าว่าในทุ่งกว้างแถวบ้านเรามีหมาป่าซ่อนอยู่ มันอยู่รวมกันเป็นฝูง พวกมันคอยกัดกินเนื้อคนยากไร้ที่อ่อนล้า บางตัวกัดกินความหวัง กัดกินอนาคต” ผมนิ่งเงียบเพราะรับรู้ว่พี่เสไม่ปกติ และคงเพราะพี่เสเป็นแบบนี้ใครต่อใครในหมู่บ้านจึงพากันว่าพี่เสนั้นวิกลจริต

“ที่กูหายไปตอนเด็กๆ วันที่เล่นซ่อนแอบกัน ก็เพราะกูซ่อนมึงแล้วดันไปเจอไอ้หมาป่าพวกนี้ล่ะ มันจะกินความฝันกู กูเลยต้องหนี”

“พี่เสว่าไงนะ” ผมร้องถามด้วยความตกใจ พี่เสนิ่งไปครู่หนึ่งแล้ว

พูดต่อ

“เมื่อคืนกูจับมันได้ตัวหนึ่ง มันจะกินความฝันกู แต่กูไม่ใช่เด็กๆ แล้ว กูพาตมันตายด้วยท่อนฟัน จากนั้นฆ่าแหละแล้วย่างเนื้อมันกินจนอิ่ม ในท้องมันมีแต่ความฝันของเด็กๆ กับความหวังของคนจนยากเต็มท้อง ไปหมด กูเก็บเอาหัวหมาป่า ความฝันและความหวัง ใส่กระสอบปึกกลับมาด้วย พรุ่งนี้กูจะเอาความฝันความหวังไปคืนให้เด็กๆ และชาวบ้าน ส่วนหัวมันกูจะสตัฟฟ์แขวนไว้ให้มึงดูในพิพิธภัณฑ์” ผมหัวเราะเล็กน้อยกับจินตนาการและเรื่องเล่าของพีเส ไพล่คิดไปถึงบางเรื่องราวตอนเด็กๆ

หลังจากพีเสหายตัวไปไม่นานเดือนก็มีข่าวรัฐประหารเกิดขึ้น จากนั้นอีกไม่กี่ปีต่อมาาก็เกิดวิกฤตต้มยำกุ้ง ค่าเงินบาทลอยตัวคนทำธุรกิจล้มละลายกันไม่น้อย ปีนี้พีเสกลับมาพร้อมกับวิกฤตไวรัสโควิด-19 ประชาชนทั่วโลกเสียชีวิตมากมาย เศรษฐกิจชะงักงัน เพราะไม่สามารถทำมาหากินได้เป็นปกติ ผมคิดปะติดปะต่อเรื่องไปเรื่อย

พีเสหยิบซองแดงส่ง给我 แล้วบอกให้ผมค่อยๆ จดตะปูที่ตอกลงไว้เรื่อยๆ ผมใคร่รู้และปฏิบัติตาม เมื่อถอนตะปูออกจนหมด ปลายก็หลุด พีเสทำราวกับว่าทุกอย่างในลังที่ขนหอบหิ้วกลับมาฉันมีค่าคณานับ ข้าวของประดามีในลังไม้ที่ผมเห็นมีอยู่สองสามอย่าง ม้วนวิดีโอสภาพโกโรโกโส หนังสือพจนานุกรมเก่าคร่ำ และซากวัสดุติดำบรรพ์คล้ายรูปหล่อจำลองแบบลอยตัวอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย มองเผินๆ คล้ายชิ้นส่วนฟอสซิลแตกหักแหวกวินจากบรรพกาล

พีเสนั่งลงหยิบสิ่งต่างๆ ออกจากลังชั้นวางเรียงบนชั้นที่ต่อไว้หยาบๆ ในเพิงสังกะสี

“พีเสเก็บพจนานุกรมนี้ไว้ทำไม” ผมถามอย่างสงสัย

“มึงรู้รีเปลาว่าความยุติธรรมมันมีอยู่จริงก็แค่ในพจนานุกรมที่มีมึงเห็นอยู่ตรงหน้านี้เท่านั้นละ” พีเสเปิดพจนานุกรมหน้าที่มีเชือกคั่นไว้

แล้วยืนให้ผมดู

‘ยุติธรรม’ ผมอ่านถ้อยคำและความหมายของมันในวงกลมที่วิ่งรอบไว้ด้วยหมึกดำ แล้วมองไปที่กระสอบปุ๋ยใบเชื่อง รอยคราบเลือดซึมไหลเป็นทางออกมานอกกระสอบแห่งกรัง ผมเอื้อมมือกระตุกเชือกที่มัดปากกระสอบปุ๋ยหลุดออก กลิ่นคาวเลือดฉุนเหม็นคั่งขึ้นถึบจมูก สายตาจ้องมองสิ่งที่อยู่ภายใน

พลันนั้นความรู้สึกของผมเหมือนดิ่งจมไปในวังค์เรื่องเล่าของคนใดใครๆ ในหมู่บ้านต่างก็ว่าเขาเป็นคนวิกลจริต

นครลิง

วิน สีพา

ผมสะดุ้งตื่นเพราะรับรู้ถึงรถไฟที่ค่อยๆ ชะลอความเร็วลง ผมปรับตาให้เข้ากับแสงแดดยามเช้าที่กำลังแยงตา มองไปที่ม้านั่งฝั่งตรงข้าม ไม่เห็นป้าแล้ว แกกงลงสถานีไหนสักสถานีก่อนหน้านี้ ป้าเพื่อนร่วมทางจากหัวลำโพง ผู้มาพร้อมกับถุงกระสอบสายรุ้งพะรุ้งพะรังเสื้อคอไว้ลายเสือดาวกับเลกกิ้งลายม้าลาย ตัดด้วยสร้อยลูกปัดสีแดงฉูดฉาด รวมๆ แล้วก็ดูโดดเด่นอย่างไม่ลงตัว แกเดินพลางก้มมองตัวและเลขที่นั่น ก่อนจะหยุดที่ม้านั่งฝั่งตรงข้ามผม ยกแว่นหรือตามองเลขที่ติดกับผนังรถไฟอยู่สักพัก พยายามจะยกถุงสัมภาระขึ้นวางบนชั้นวางเหนือม้านั่ง “ผมช่วยครับ” ผมเอ่ย พลางช่วยยกสัมภาระขึ้นไว้บนชั้นวาง ป้าหันมายิ้มบอกขอบคุณ ก่อนจะนั่งลงและเริ่มต้นบทสนทนา ด้วยคำถามว่าผมมาจากไหน เลือกลงสถานีไหน ที่อยู่การงาน ไม่นานก็พาผมไปร่วมอุดมการณ์กับแกด้วยการเล่าเรื่องการชุมนุมไปจนถึงอุดมการณ์ประชาธิปไตยที่แท้จริงอย่างออกนอกชาติ ราวกับการชุมนุมเพิ่งเกิดขึ้นเมื่อไม่นานนี้เอง จบด้วยคำถามยอดฮิต “แล้วพ่อหนุ่ม สีไหนรีเรา?” ผมไม่แน่ใจว่าจะได้เจอคำถามเรื่องสีเสื้อ เรื่องการชุมนุมแบ่งพวกแบ่งฝ่ายแบบนี้ เพราะก็นานหลายปีแล้วหากนับจากการชุมนุมครั้งสุดท้าย ผมยิ้มเพื่อนๆ ให้ป้า

โดยที่ไม่มีคำตอบยืนยันหรือปฏิเสธอะไรให้แก แกคงรับรู้ได้ถึงพลังงานอะไรบางอย่างจากความเจ็บ หรือไม่ก็เริ่มระแวงว่าผมคือฝ่ายตรงข้ามหรือเปล่า เลยทำให้แกเจ็บไปโดยไม่ได้พูดอะไรต่ออีกเลย เป็นอันจบบทสนทนาอันยาวเหยียดของผมกับป้าง บทสนทนาที่มีความยาวจากสถานีหัวลำโพงถึงสถานีดอนเมือง

ผมหลับตาลงตั้งแต่รถไฟเริ่มเคลื่อนออกจากดอนเมือง รู้สึกตัวเป็นพักๆ แต่ก็ไม่ได้ลืมตาขึ้นมามองอะไรจนถึงตอนนี้ เลยไม่มีโอกาสได้ล่ำล้าปาก่อนแกจะลง ผมมองนาฬิกาที่ข้อมือเจ็ดโมงห้าสิบนาที ลูกขึ้นบิตตัวไปมา ก่อนเอื้อมมือไปยกกระเป๋าดูเส้นทางที่อยู่ชั้นวางลงมา เพื่อนร่วมโบกี้คนอื่นๆ ต่างสละเวลานอยู่กับการเก็บสัมภาระของตัวเอง

“ที่นี่สถานีลพบุรี ที่นี่สถานีลพบุรี เป็นสถานีปลายทางครับ” เสียงประกาศจากสถานี รถไฟที่เคลื่อนจอดเทียบชานชาลา ผมมองดูนาฬิกาอีกครั้ง “แปดโมงพอดีเป๊ะ” ผมพึมพำ นับเป็นสถิติที่ไม่เลวสำหรับรถท้องถิ่นสามศูนย์สามที่ผมชอบเรียกเจ้าหวานเย็น เลตจากกำหนดเวลานิดหน่อยไม่กี่สิบนาที ความถึงก็ช่างไม่ถึงก็ช่างนี่แหละที่ผมมองว่าเป็นเสน่ห์ของการนั่งรถไฟกลับบ้าน “ถึงสักที นครลิงบ้านฉัน” ผมพูดก่อนก้าวลงจากรถ

แม้จะอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ไม่กี่กิโล ผมก็ไม่ค่อยได้กลับบ้านสักเท่าไร ครั้งล่าสุดก็เมื่อสองสามปีที่แล้วมั้ง ผมวางแผนว่าจะไม่กลับบ้านสักสิบปี ไม่มีเหตุผลอะไรเป็นพิเศษที่ทำให้คิดแบบนั้น จนเมื่อวานที่อยู่ดีๆ ผมก็รู้สึกเบื่อกรุงเทพฯ เบื่อวิถีชีวิตอันเร่งรีบ แสงสี รถลา เบื่อตึกใหญ่โตที่รายล้อมห้องเช่าเล็กๆ ของผม เบื่อในความเจริญ เบื่อการเมือง เบื่อรัฐบาล เบื่อการชุมนุมของนักศึกษาที่เริ่มทยอยกันออกมาประท้วงและประท้วงรัฐบาล เหตุผลที่ทำให้ผมตัดสินใจเก็บกระเป๋ากลับบ้านก็เพราะผมรู้สึกว่ายู่ใกล้กับสิ่งเหล่านี้มากเกินไป ผมนั่งรถแท็กซี่ออกจากห้องเช่า

แถวลาดพร้าวตอนที่สอง ไปหัวลำโพงโดยที่ไม่ได้นึกวางแผนว่าจะกลับบ้านไปแล้วจะทำอะไร แต่ที่แน่นอนโดยไม่ต้องมีแผนคือ แม่คงตำไฟแลบโมโหเป็นพื้นเป็นไฟแน่ ถ้ารู้ว่าอยู่ดีๆ ผมก็จะกลับมาอยู่บ้าน ผมเดินไปตามรางรถไฟที่ทอดยาวไปข้างหน้า เห็นพระปรางค์อยู่ไม่ไกลนัก พลังนึกหาข้ออ้างดีๆ เพื่อบอกกับแม่ เหตุผลที่พอจะเลื่อนการพิพากษา หรือรอลงอาญา ไม่ให้โดนกักขังหรือต้องฟังคำตำไปทั้งวัน ผมเดินนึกจนลืมมองว่ากำลังเดินเข้าไปใกล้ฝูงลิงเจ้าถิ่นที่หัวกำลังเล่นอยู่บนรางรถไฟ สายตาราวสิบคู่จ้องมาที่ถุงขนมในมือผม ตั้งท่าพร้อมจะวิ่งเข้าปะทะได้ทุกเมื่อ ผมรีบยัดถุงขนมลงในกระเป๋าเป้ ล้วงหนังสืออักขรคำก่ายชาวลงบุรี เห็นยาวแล้วเล็งไปที่เจ้าถิ่นที่กำลังวิ่งกรูเข้ามา “มาไอ้จ้อเข้ามา” มันแตกกระเจิงไปคนละทิศละทาง

ผมตัดสินใจเดินเลยปากซอยทางเข้าบ้าน ผ่านวัดนครโกษา เพื่อไปหาลุงศักดิ์ที่ขายกาแฟโบราณแถวลานข้างศาลพระกาฬเจ้าประจำของผม แก้มักมีไอเดียอะไรใหม่ให้ผมตลอด

“ลุง เอาชาดำเย็นแก้วหนึ่ง” ผมตะโกนสั่งก่อนที่ตัวจะเดินไปถึงร้าน แก่เงยหน้าขึ้นมามองผมเหมือนคนไม่รู้จักกัน จนผมเดินเข้าไปใกล้ถึงร้านแก

“เฮ้ย!” น้ำเสียงแก่ดูประหลาดใจนิดหน่อย “ไอ้หนุ่ม เอ็งไปไหนมาไงเนี่ย” แกถามผม

“มารถไฟ ไปลงนะลุง สวัสดีครับ” ผมเล่นมุกพร้อมยกมือไหว้ ทำท่ากำลังจะเดินไป

“เดี๋ยวจ้” แกปราม

ผมกับลุงหัวเราะประสานเสียงกัน ให้มุกห่าบาทสิบบาทที่ผมมักจะวนสั่นแกเป็นประจำตั้งแต่เด็กจนโต แม่มักจะพาผมมาขายดอกไม้รูปเทียนที่ลานข้างศาลพระกาฬอยู่เป็นประจำ จะบอกว่าผมเป็นเจ้าถิ่น

ของลานนี้ก็ไม่มีผิดนัก หากไม่นับไอ้จ้อพวกนั้น กับลุงศักดิ์กาแฟโบราณ
รถพ่วงเจ้าเก่า ที่มักจะมาจอดเวลาเดิมได้ร่มน่าใหญ่ ลุงแกมักจะเอา
ชาดำเย็นให้ผมกินเป็นประจำ แกขายอยู่ที่นี้มานาน ขายตั้งแต่ลุงละ
สามบาท จากรถมอเตอร์ไซด์พ่วงข้างคันเก่าๆ มาเป็นรถมอเตอร์ไซด์ที่
เก่ากว่าเดิม ที่เพิ่มมาตอนนี้ก็คงเป็นป้ายนั้นโน่นนี่ติดเต็มไปหมด ผมเลย
สนิทกับแก ทำให้ได้ชาดำเย็นฟรีจากแกเกือบทุกวันตอนอยู่ที่นี้ ที่ผมชอบ
มาคุยมาเล่นกับแก เพราะแกเป็นคนตลกและมักมองโลกในแง่ดีเสมอ แก
เลยมีมุขมอมอะไรหลายๆ อย่างที่คนมองโลกในแง่ลบอย่างผมไม่มี หลาย
ปีที่ไม่ได้เจอกันทำให้มีเรื่องคุยมากมาย ทั้งสาระทุกซอกทุกดิบ สัพเพเหระ
ทั่วไป เสียงหัวเราะอย่างมีความสุขดังสนั่นกันเป็นระยะ

“ลุงๆ ผมถามหน่อย ไอ้แก๊งที่มันอยู่ตรงแถวรางรถไฟนั่นนะ แก๊ง
ใหม่หรือ แก๊งเก่าหายไปไหน” ผมถามถึงเจ้าจ้อที่ประจันหน้ากันระหว่าง
ทางจากสถานีมาที่นี้ พร้อมเล่าวีรกรรมอันห้าวหาญให้แกฟัง ลุงก็หัวเราะ
ชอบใจใหญ่

“เปล่าหรือก มันทึกลูกหลานไอ้เผือกนั่นแหละ ไอ้แก๊งที่มันเคยไล่
กัดตูดเอ็งกับพวกตอนเด็กนั่นไง” แกว่า ทำให้ผมนึกขึ้นได้ วีรกรรมที่เล่น
กับลิงในตอนเด็กๆ ตอนดึกก็ตีปานจะกลิ้งกิน เล่นกันมีความสุขสนุกสนาน
พอทะเลาะกัน คนกับลิงก็ได้ไล่กัดกันทุกที คนกับลิงที่นี้ใช้ชีวิตร่วมกัน
เป็นปกติจนบางทีก็ลืมไปเลยว่าพวกมันคือลิง แดวศาลพระกาฬ พระ
ปรารค์สามยอดนี้ศูนย์บัญชาการของพวกมันเลยก็ว่าได้ นักท่องเที่ยว
มาเที่ยวแถวลพบุรีก็ต้องโดนฤทธิ์พวกมันกันทุกคน ผมคิดเล่นๆ ว่าสักวัน
มันคงจะครองที่นี้ไล่คนออกไปหมด ขึ้นปกครองกันเองจนกลายเป็น
นครลิงในที่สุด

“ลูกหลานไอ้เผือกหรือลุง” ผมถามแกเพราะไม่รู้ว่ามันส่งต่อ
อาณาเขตกันจากรุ่นสู่รุ่นมาก็เจเนอเรชันแล้ว ผมเลยไม่รู้ถึงวงศ์สาคนาญาติ

พวกมัน ไอ้เผือกลิงเจ้าถิ่นประจำรางรถไฟ อาณาเขตมันก็ตั้งแต่สถานีรถไฟไปจนถึงวัดนครโกษาตันปากซอยเข้าบ้านผม ต้นตระกูลมันคือลิงที่นั่งรถไฟจากลพบุรีไปเที่ยวงานมังกร ที่นครสวรรค์ เทียวกันสำราญ แต่ข้ากลับตันไปเจอลิงนครสวรรค์เจ้าถิ่น ยกพวกตีกันอุตลุด จนเป็นที่เล่าขานมาจนถึงทุกวันนี้ แกเล่าซ้ำความเดิมที่แกชอบเล่าให้ผมฟังเป็นประจำ พวกมันยังคงความซ่าและความเก๋ แม้จะผ่านมาหลายเจเนอเรชั่นใหม่แล้วก็ตาม

“เองกลับมาทำไมวะ ซ้ำก็ลืมหืม” แกถามก่อนจะก้มไปซงชาดำเนินของผมต่อ

“ไม่รู้สิลุง เปื่อเมือง เปื่อคน เปื่อการเมือง เปื่อมือเปื่อลู...”
ผมลากเสียงยาว ลุงแกชะงัก เงยหน้าขึ้นมามองผม

“ผมหมายถึงลุงข้างห้องนะ ไม่ใช่ลุงคนนั้น” เสียงหัวเราะลั่นขึ้นพร้อมกันอีกครั้ง

“แล้วลุงล่ะ” ผมถาม

“ดีวะ ดีที่ข้าไม่ตายเนี่ย” แกส่ายหัว “แต่ก็นะ อย่างน้อยมันก็ทำให้เราได้ว่า เราควรเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่เลวร้ายและไม่คาดฝันอยู่เสมอ” แกยังคงมีมุมมองดีๆ กับสถานการณ์อันย่ำแย่

“ลุงไม่เปื่อหรือ ทั้งรัฐบาล เศรษฐกิจ และการเมืองแบบนี้” ผมหยิบชาดำเนินที่แหย่ในให้มาดูดสองสามอึก เพราะรู้สึกคอแห้งและหัวเริ่มร้อนเมื่อพูดถึงเรื่องพวกนี้ ถ้าจะนับผมเป็นพวกไม่สนใจไยดีและไม่แยแสกับการเมืองก็ไม่ได้ผิดนัก ใครจะเลือกใคร ใครจะไล่ใคร จะก่อกบฏชุมนุม ผมก็ไม่สน แม้บางสถานการณ์จะเคยเกิดใกล้ตัวผมตอนอยู่ในกรุงเทพฯ ก็ตาม ผมก็ยังรู้สึกว่ามันห่างไกลมากจากแนวคิดและวิถีชีวิตผมอยู่ดี “ผมละเปื่ออยากหนีไปให้พ้น” ผมคุยต่อหลังดูดชาดำเนินไปค่อนแก้ว

“เอ็งเลยยกกลับบ้านนี้หรือ” แกถามผมพยักหน้ารับเป็นนัยๆ

เพราะผมเองก็ยังไม่แน่ใจ ไม่รู้สาเหตุที่แน่นอนจนตอนนี้ นั่นอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผมอยากหนีจากที่นั่น เพราะชาวทีวีช่วงนี้ มีแต่ข่าวม็อบไล่รัฐบาล ข่าวการเมืองอันน่าเบื่อซ้ำไปซ้ำมา ฉายซ้ำแล้วซ้ำอีก เข้าเย็นราวกะว่านักข่าวพวกนั้นอยากจะลากผมเข้าไปเกี่ยวกับเรื่องพวกนี้ใจจะขาด

“เอ็ง หนีไม่พ้นหรอกไอ้หนุ่ม” แกว่า “มันอยู่ในชีวิต มันคือจิตวิญญาณ” พร้อมทำท่าเหมือนศิลปินวาดภาพชื่อดัง ผมตลกกับท่าทางของแก แต่ก็ยังสงสัยกับคำที่แกพูด

“เอ็ง หนีไม่พ้น เอ็งออกจาก นครคน เอ็งก็ต้องมาเจอนครลิงอยู่ดี” ผมยังนั่งงั่งที่แกพูด ลุงมองหน้าผมเหมือนรู้ว่าผมกำลังสงสัยเข้าไปใหญ่

“นี่ไง การเมืองลิงในนครลิงนี่ไง”

“ลิงมีการเมืองด้วยหรอลุง” ผมยังไม่เข้าใจในสิ่งที่แกอยากจะทำบอก

“โน่นๆ เอ็งเห็นนั่นไหม” แกชี้ไปที่ทางตัดรางรถไฟ รถวิ่งสวนกันไปมาไม่ขาดสาย แบ่งศาลพระกาฬและพระปรางค์ให้อยู่คนละฟากของราง ลิงตัวหนึ่งกำลังแย่งถุงจากมือนักท่องเที่ยวสามคนที่กำลังเดินข้ามจากฝั่งพระปรางค์มาศาลพระกาฬ “นั่นไง ไอ้ที่กำลังแย่งของจากมือคนอยู่นั่น” แกพยายามชี้ย้ำๆ ให้ผมเห็น “ไอ้ไข่แดง ศาลพระกาฬ ลิงศาลพระกาฬเป็นลิงที่ขยายตัวออกมาจากฝูงลิงพระปรางค์สามยอด ผู้ครองพื้นที่ทำกินภายในศาลพระกาฬทั้งหมด ของเช่นไหว่ที่ผู้คนนำมาถวายพระกาฬจะตกเป็นของพวกมันโดยปริยาย ลิงฝูงอื่นไม่มีสิทธิ์เข้ามาหากินในอาณาเขตนี้ หากมีฝูงไหนใครกล้าทำทลายอำนาจขึ้นมาทีหนึ่งก็มีตะลุมบอนกันยกใหญ่ ลิงศาลพระกาฬแม้จะมีจำนวนน้อยแต่ก็ครอบครองทรัพยากรอาหารอันมีค่าไว้เยอะที่สุด”

“แล้วฝั่งพระปรางค์สามยอดล่ะลุง” ผมเริ่มสนุกกับสิ่งที่แกเล่าให้ ฟังจนอยากจรรู้ต่อ “ตอนนี่ใครคุม”

“ไอ้ดำ พระปรางค์ ผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ที่ใหญ่ที่สุด แต่ เป็นลูกน้องไอ้ไข่แดงมันอีกทีนะ” ผมทำหน้างง ทำไมผู้ครองอาณาเขตอีก ฝั่งถึงได้กลายเป็นลูกน้องของอีกฝั่ง “ไอ้ดำมันครองพระปรางค์ก็จริง แต่ มันก็ต้องกินข้าวปลาอาหาร นอนนะ นอนที่ไหนก็ได้ แต่อาหารนะสำคัญ กว่า ไอ้ไข่แดงเลยมีอำนาจต่อรองมากกว่า” ก็จริงของแก ผู้ที่มีอำนาจ ต่อรองที่สุดมักได้ครอบครองทุกอย่างเสมอไม่ว่าคนหรือลิง ลิงฝั่งศาล พระกาฬจะไปอาศัยหลับนอนที่พระปรางค์ เพราะที่ศาลมีผู้คนพลุกพล่าน อยู่ตลอดเวลา แต่นั่นก็ไม่ทำให้ลิงพระปรางค์มีอำนาจต่อรองไปมากกว่า ลิงศาลพระกาฬ

“แสดงว่ามันก็เป็นพันธมิตรกันสิ ไข่ไหมลุง” ผมสงสัย

“ก็ไม่เชิงหรอกวะ มันดีกันเองออกบ่อย” แกหัวเราะ “เข้าทำนอง เพื่อนรักพร้อมหักเหลี่ยมโหดกระมัง”

“โน่นๆ” แกชี้ข้ามรางรถไฟ ไปที่ตึกฝั่งตรงข้ามกับลานข้างศาล “ไอ้ไข่ยักษ์” ผมมองตามนิ้วที่แกชี้ไป แต่ก็ไม่ได้เห็นลิงตัวไหนไข่ยักษ์ อย่างที่คิด ผมไม่รู้ว่ใครเป็นคนออกไอ้เตี้ยตั้งชื่อให้แกพวกมันเป็นคน แรกๆ ตอนนี่ผมรู้สึกมันกับบรรดาไอ้ไข่ทั้งหลาย สายตาก็ยังพยายามมอง หาลิงสักตัวที่เข้าข่ายตามชื่อ

“พวกนั้นลิงตึก ฝูงนี้ประชากรเยอะสุด” ลิงตึกต้นตระกูลมันเป็น เจ้าถิ่นที่ศาลพระกาฬ จนวันหนึ่งไปยกฝั่งพระปรางค์ขึ้นเป็นหัวหน้า สุดท้ายโดนหักหลังไล่เตะเปิดมาอยู่ฝั่งตึกรามบ้านช่อง แม้จะมีคนแถว นั้นให้อาหารหรือมีเศษจากพ่อค้าแม่ค้าจากตลาดเทศบาลบ้าง แต่ก็ไม่ใช่ ของกินที่ดีและอุดมสมบูรณ์เหมือนกับฝั่งศาลพระกาฬ มันเลยเปิดศึกทวง คืนอาณาเขตและแย่งชิงอาหารกับฝั่งศาลอยู่เรื่อยๆ ผมฟังเรื่องเล่าจาก

ลุง จนเห็นภาพจินตนาการเป็นหนังฟอร์มยักษ์มีแอคชั่นบู๊ระห่ำ หักเหลี่ยมเฉือนคม ก่อนจะถูกขัดจังหวะด้วยลูกค้าสองสามคนเข้ามาสั่งกาแฟ

ผมนั่งนึกเพลินหากเปรียบเทียบเป็นคนก็คงวุ่นวายน่าดู ทรัพยากรอันสำคัญมักตกอยู่ในมือของกลุ่มคนส่วนน้อยเสมอ ในขณะที่ประชากรส่วนใหญ่ไม่สามารถครอบครองทรัพยากรเหล่านั้นได้เลย อำนาจต่อรองจึงเป็นของกลุ่มคนส่วนน้อยนี้ ส่วนกลุ่มประชากรส่วนใหญ่เอง ก็ดูเหมือนเต็มใจยอมรับต่ออำนาจเหล่านั้นโดยดุษณี ผมเริ่มรู้สึกที่ผมเป็นคนส่วนใหญ่ที่เมินเฉยและยอมรับกับสิ่งเหล่านั้น ทุกคนควรมีสิทธิเข้าถึงทรัพยากรเหล่านั้นอย่างเท่าเทียมกัน ให้แบ่งกันเองคงแย่งชิงกันไม่ต่างจากลิงพวกนี้ ใครสักคนจึงถูกเลือกให้มาเป็นตัวแทนทำหน้าที่จัดสรรทรัพยากรให้ทุกๆ คน แต่หากตัวแทนหักหลังเกิดคิดจะรวบทุกอย่างไว้เสียเอง ก็คงไม่ต่างจากนครลิงแห่งนี้ นึกไปนึกมา ฤาผมจะหนีไม่พ้นการเมืองอย่างที่ลู่กว่าจริง ๆ

ผมเล่าให้ลุงฟังในสิ่งที่ผมคิดได้ระหว่างรอแกชงกาแฟให้ลูกค้า ทฤษฎีการเมืองที่ผมกลั่นกรองออกมาจากความรู้ที่ได้ร่ำเรียนมา เพื่อให้สมกับที่แกพยายามเล่าเรื่องนครลิง อันเต็มไปด้วยการเปรียบเทียบทางการเมือง การเสียตีส่างสังคม หักเหลี่ยม เฉือนคมให้ผมฟัง

“ใช่ ใช่ไหมลุง” ผมถามแกเพื่อยืนยันว่าแนวคิดที่ฟังบอกไปตรงกับสิ่งที่แกอยากบอกผ่านเรื่องเล่า

“เปล่า” แกว่า ก่อนผมจะร้องสวน “อ้าว” ทำหน้างงๆ ทฤษฎีอันดูชาญฉลาดของผมเหมือนถูกลิงตัวไหนสักตัวขโมยออกไปจากหัวผม

“ลิงไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง แค่นั้นแหละที่ข้าอยากบอก” แกหัวเราะแบบสะใจ ปลอ่ยให้ผมงุนงงอยู่กับแง่คิดบทสรุป ดูคล้ายปรัชญาการเมืองที่แกฟังบอก

ผมก้มมองนาฬิกา เทียงยี่สิบนาที เป็นบทสนทนาที่ยาวนาน

หลายชั่วโมงโดยที่ไม่รู้สึกเบื่อเลย แม้จะยังงงกับบทสรุปท้ายเรื่องของลุง แต่ก็รู้สึกว่าคุณค่ากับการกลับบ้านมาครั้งนี้ และพอจะคิดเหตุผลดีๆ เพื่อตอบคำถามของแม่ ถึงการหนีออกจากงานที่กรุงเทพฯ แล้วกลับพบบุรี ของผม ผมบอกลุง ยกกระเป๋าสัมภาระบนพื้มฟ้าเรื่องที่อาจจะโดน ไม้เรียวจากแม่

“เห็นไหมไอ้หนุ่ม เอ็งกำลังเข้าใกล้การเมือง” ลุงตะโกนไล่หลัง ผมมา

“ยังไงลุง” ผมตะโกนกลับไป โดยไม่เหลียวหลังไปมองแก

“เผด็จการแบบเบ็ดเสร็จของแม่เอ็งไงเล่า”

สุดท้ายผมรู้สึกว่าคุณอยู่เบื้องหลังการเมืองเสียแล้ว แต่ช่างเถอะ “แม่เราไม่ได้มาจากการเลือกตั้งเสียหน่อย” ผมยิ้มคนเดียวไปตามรางรถไฟ

เมล็ดพันธุ์

พัฒนพิพัฒน์ ศรีทวี

หลวงอินทร์เพ็งกลับไป ยายรวบวิดเอากรือบ ฉวยมีดกัมหน้าผ่าเมล็ดหนา
ในมือ เนื้อในยาโฮยขาวสะอาดค่อยเพิ่มจำนวนลงในจานสังกะสีลายดอก
ชบา ยายรวบมองมือเหี่ยวของตน หลายปีมานี้เนื้อหนังแก่ถูกยางยาโฮย
ชุตจนบาง อีกไม่นานคงถึงกระดูก ยางเหนียวลั่งสมอยู่ตามฝ่ามือและนิ้ว
ลิบแห้งทั้งเก้า ยายรวบเป็นคนพันธุ์พื้นเมือง ช่างบ้านแก็กเคยมักรั้ไป
ด้วยไม้พันธุ์พื้นเมืองอย่างมะม่วงหิมพานต์ ปู่ย่าแก่เรียกยาโฮย พ่อแม่
แก็กก็เรียกยาโฮย แกเลยเรียกมะม่วงหิมพานต์ว่ายาโฮยมาตั้งแต่เกิด
ยาโฮยต้นสุดท้ายยืนตายไปเมื่อสามปีก่อน เปลือกมันพอกพูนตรงโคนต้น
ความทุกข์ท้อของแกลั่งสมเป็นรอยคราบดำบนฝ่ามือ ยายรวบรู้ดีว่าคราบ
ดำของยางยาโฮยไม่มีวันหายไปจนกว่าแกตาย

“กูตาย ใครจะดูอีตืนมัน” หญิงชราคิด

ควั่นสีเทาหนาแทรกดงยาโฮยขึ้นมาก่อน จากนั้นควั่นบางๆ สี
ขาวลอยขึ้นเบียดสีเทา ยายรวบมองหาประกายยับยับเหนือดง ต้อกระจก
ทำให้ภาพที่แกเห็นมีแต่บดเบลอ ยายรวบนึกถึงหลายสิบปีก่อน แกเห็น
ประกายยับยับนั้นชัดเจนราวน้ำในขัน ไม่มีอะไรเที่ยงแท้เอาซะเลย ชีวิต
กูนี้ผ่านร้อนหนาวมาเท่าไร สิ่งเดียวที่จะเกิดขึ้นแน่ไม่ช้าก็เร็วคือความ

ตาย ดีเหมือนกัน จะได้หมดทุกข์หมดเศร้าเสียที่ แต่ก็นั่นแหละ ใครจะดูแลี่ต้น

รดแห่หาเสียงผ่านหน้าบ้านหอมซ่อ ขณะที่ความคิดของยายรววยววนไปมาระหว่างอยากตายกับไม่อยากตาย หญิงชรานั่งหลังคู้เอนถึงร้อนฝนที่ผ่าน ในดงยาไทยแก็กเกือบเอาลมหายใจไปทิ้งหลายที เปลวระยิบเหนือดงนั้นแกล้มได้หลงไหลอะไร นอกจากอดีตของตัวเอง อดีตที่สั่งสมด้วยความเป็นและความตาย

“ยายเพื่ออะไรอีก” ลู่ๆ คนบ้าก็สติดีขึ้นมา อีตืนหลานสาวแกล้นเอง

“กูดูควัน...”

“ฉันทิวข้าว”

ที่ดินปาริมทะเลนับร้อยไร่ เป็นที่ของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทั้งนั้น บ้านที่ยายรววยซุกหัวนอนก็ด้วย เขาจะมาไล่เมื่อไหร่ก็ไม่รู้ แต่ที่รู้ยายรววยโดนความยากจนไล่ต้อนมาทั้งชีวิต

ยายรววยย่อแอ้งไปเก็บยาไทย เจอผลงามๆ ก็เฟล็นใส่ถุงพร้อมฝั้นถึงรสชาติหวานอมฝาดจืดน้ำพริกกะปิ จนกระทั่งเสียงใครคนหนึ่งตวาด

“อีแก่บ้า ยาไทยตรงนี้ของพวกกู”

“ตรงไหน”

“ตรงที่มีงเหี้ยบอยู่นั่น”

ลุงยาไทยของยายรววยไปอยู่ในมือคนมาทีหลัง เมล็ดหนึ่งร่วงตอนถูกระชาก ยายรววยน้ำตาคลอ ก้มเก็บเมล็ดยาไทยร่วงมากำแน่นวันนี้อีตืนจะกินข้าวกับอะไร หญิงชรามืดมนไปหมด เหมือนทุกที่ที่แก่งแย่งเหี้ยบจะมีเจ้าของไปหมดแล้ว ทุกคนเป็นเจ้าของพืชพันธุ์ธัญญาหารยกเว้นแกคนเดียว

วันต่อมา ยายรววยเดินหาขวดพลาสติกริมทะเล หึ่งขราเงยหน้าจากขวดเก่า เห็นวันสี่เทาคลุ้งอยู่เหนือดงยาโหย สักพักก็เห็นประกายระยิบระยับเด่นเหนือกลุ่มควัน แล้วเสียงปะทุเปรี้ยะเปรี้ยะก็ดังขึ้น ยายรววยวางกระสอบใส่ขวด เดินเข้าหาทิศทางที่ความร้อนรออยู่ ไฟกำลังวิ่งลื้อกับลมไปเรื่อย หย้าไหม้เกรียมดำเป็นวง ใครคนหนึ่งกำลังจ่อไฟแช็กเข้าที่ขวดพลาสติก ไฟลุก สอดขวดไฟเข้าในกอหญ้า หึ่งขรานึกถึงความยับยั้งชั่งใจของผลไม้พันธุ์พื้นเมืองลูกสุดท้ายของฤดูกาล แก่ดุด่าห์หมายมองไว้ ยายรววยตะโกนสุดเสียงแต่ช่างแผ่วเบาเหลือเกินในดงไฟระอุ

“อย่าเผา...”

มือไฟชะงัก หันหาหึ่งขรา สีหน้าเรียบเฉยแต่นัยน์ตาสั่นระริกปากขยับตอบ

“อีแก่บ้า ยุ่งไม่เข้าเรื่อง”

มือเผาเดินหนี ยายรววยฉวยกิ่งไม้แห้ง ทูลงกองไฟสุดแรงขรามืดไฟกระจายตกลูกหญ้าแห้ง ไฟยิ่งลุกลาม หึ่งขราหันมองรอบตัว แกกกับต้นยาโหยติดในกองไฟเสียแล้ว

ระเบียบใหม่ออกมาแล้ว สมาชิกสภาฯ ลดจากสองเหลือหนึ่งคนต่อหมู่บ้าน อบต.ประกาศรับสมัคร กกต.ประจำตำบล ไว้ควบคุมดูแลการเลือกตั้ง หลวงอินทร์ประกาศชัดเจนว่าจะลงสมัครสมาชิกสภาฯ เป็นตัวแทนหมู่บ้าน วันเลือกตั้งจะมาถึงอีกไม่นาน ไบไม่ไบหญ้าขยับตัวคึกคักนกกาในดงยาโหยร่าเริงกว่าปกติ ขณะที่ชีวิตของยายรววยยังคงเชื่องช้าและหม่นมัว เข้ามืดหึ่งขราตื่นมาบ้านหมุน คลื่นไส้ ใจสั่นร่ว เดินสะเปะสะปะออกมาเห็นหลานสาววัยสิบแปดนอนคุตคุตใต้ผ้าห่มขาดๆ ยายรววยนึกอยากตายให้พ้นๆ อยู่ทุกวัน เมื่อวานหลวงอินทร์หิ้วปลากระป๋องมาให้แกถึงบ้าน ถามสารทุกข์สุกดิบด้วยน้ำเสียงราวญาติสนิท ยายรววย

น้ำตาซึม ความคิดอยากตายหายไป โลกนี้ยังมีคนไม่ทอดทิ้งแก่ เบี้ยผู้สูงอายุเจ็ดร้อยของแกหมดไปแต่ต้นเดือน กับค่าน้ำค่าไฟ ค่าหนี้สินที่ร้านของชำตาแหวง ข้าวสาร น้ำมัน น้ำปลา อีตั้นจะได้กินข้าวกับยาปลากระป๋อง หลังจากกินเต้ายาไทยจิ้มน้ำพริกมาหลายวัน สาธุ หลวงอินทร์พ่อมหาจำเริญ ถ้ากูตาย อีตั้นก็ไม่มีใครดูมันหรือกพอเอ๊ย หญิงชราคิด

เปลวไฟวิ่งเข้าหาหญิงชรา ควันคลั่งไปทั่ว แสบคอแสบจมูก กลิ่นไหม้ทะลักเข้าสู่โพรงจมูก ยายรววยทรุดตัวอย่างจ้านนชะตากรรม น้ำตาทะลัก ไบหน้าอีตั้นผุดวูบวาบ โธ่เอ๊ย กูตายแล้วใครจะดูแลมัน ยายรววยคิด แล้วน้ำตาก็ทะลักออกมาอีก หญิงชราไม่รู้ตัวแล้วว่าทำไมต้องน้ำตาไหล เพราะเจ็บปวดหรือดีใจกันแน่ เพราะหลายวูบที่แกรู้สึกดีใจที่ได้ตายสักที แต่แล้วก็สะท้านเยือก แก่ตายแล้วใครจะดูแลอีตั้นคนปัญญาอ่อน

“ยายรววย ยายรววย...”

หญิงชราสะดุ้ง หลุดจากกองไฟมานั่งอยู่หน้าบ้าน หญิงชราสุดง่วงววย ภาพความจำของแกกลับไปกลับมาหน้าเวียนหัว นี่แกนั่งอยู่หน้าบ้านทั้งที่รู้สึกว่ามีอย่างกำยาไทยร่วงเมล็ดนั้นแน่นอยู่เลย เปลวแดดระยิบอยู่เหนือหัวชายวัยกลางคน ผมหยิก ผิวดำแดง ที่เดินตรงเข้ามา หญิงชราหลงๆ ลืมๆ ความจำลบลุบโผล่ไม่มีแบบแผนใดๆ แกคล้ายจะรู้จักชายคนนั้น แต่แล้วก็นึกไม่ออกกว่าเป็นใคร

“ฉันเอง” ชายกลางคนร้องบอก

“ใคร” หญิงชราตะโกน ทั้งที่ห่างกันไม่ถึงสามเมตร

“ฉันเอง...” เขาย้ำคำเดิม เหงื่อซึมเป็นเม็ดเต็มหน้าผากกว้าง เว้นไว้แต่ตรงรอยแผลเป็นนูน

“อ้อ รongเริญ” อยู่ๆ หญิงชรากลับจำได้ขึ้นมาย่างๆ “ผ่าแดดมารongมีอะไรหรือเปล่า”

“ฉันเอาปลากะป๋องมาฝาก”

ตอนมีตลาดสับปลายน้ำชี้ข้างซ้ายขาด ยายรวยคิดว่านั้นเป็นความเจ็บปวดที่สุดในชีวิต ต่อมา ตอนที่แก็ต้องการขอขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อรับเบี้ยพิการเดือนละแปดร้อย แต่หมอไม่รับรองให้ ด้วยเหตุผลว่า แก็ยังทำการทํางานได้ ถือว่าไม่เข้าเกณฑ์ หญิงชราทําคิดว่านั้นคือความเจ็บปวดที่สุดในชีวิตจริง ๆ เจ็บเสียยิ่งกว่านี้ขาดเป็นคนพิการที่ไม่มีสิทธิรับเบี้ยความพิการเสียอีก

แต่พอวันหนึ่งที่แก็กลับจากหายาโหย แล้วพบอีตื้นนอนสะอื้น เลือดเต็มผ้าถุง แล้วบอกแก็ว่าใครก็ไม่รู้เอาตุ๊กตาใจร้ายเข้ามาในผ้าถุง มัน ยายรวยก็พบว่า สิ่งนี้ต่างหากที่เป็นความเจ็บปวดที่สุดในชีวิตเน่ ๆ ของแก็

“ฉันเอาปลากะป๋องมาฝาก” รองเรณูว่าแล้วถือvisaสะลงนั้ง ยายรวยงเงินปัดกวาด พื้นดำต่างด้วยยางยาโหย กวาดเท่าไรก็ไม่ออก

“ขอโทษจ้ะ พี่มันสกปรก”

“ไม่เป็นไร ฉันนั่งเดียวเดียวก็ไป ต้องไปเยี่ยมบ้านอื่นอีก อีตื้นมันเป็นยังงี้มั้ง”

หญิงชราตอบยาวเหยียด “ก๊นอนซีม ๆ ประสามันนั้นแหละ เวรกรรมของมันแท้ ๆ พ่อแม่ก็ทิ้ง ป๊า ๆ เป๊ ๆ ยังมีคนทํามันได้ลงคอ รองเรณูดีต่อฉันกับหลานจริง ๆ อยากกินยาโหยก็บอกนะ ฉันจะไปหาผ่าไว้ให้ อีตื้นมันชอบกินปลากะป๋อง นี่หลวงอินทรีก็เพิ่งเอามาให้เมื่อวาน”

รองเรณูตาแวววาว ลุกจากไป ไม่ทันเห็นยายรวยก้มกราบ ปลากะป๋อง

เฟชบุ๊กทําให้ทุกคนรู้ เมล็ดยาโหยหรือมะม่วงหิมพานต์ราคาไม่ธรรมดา

คักรอบ หอมควันไฟ ขยายออนไลน์หนึ่งหลายร้อยบาท มีแต่ยายรวยเท่านั้นที่ไม่รู้เรื่องนี้ หญิงวัยเกินเจ็ดสิบอย่างแกร่งแกว่า ทุกเมล็ดยาโหยที่แกหาได้ คืออาหารต่อล้าไส้สองชีวิต วันที่หลานชายหลวงอินทร์กับลูกรองเรี่ยต้อยแย่งเซตยาโหยกันที่ร้านตาแหวง จนต่อมาลูกกลามไปถึงคนเฒ่าคนโตของสองฝ่าย เป็นสัญญาณว่าการเลือกตั้งที่กำลังจะมาถึงต้องดุเดือดเป็นแน่ วันนั้นยายรวยเดินหาขวดน้ำที่ชายฝั่ง ฝนตั้งเค้าอยู่ในทะเลฟ้าแลบวับวาว ลมพาเมฆดำระบายนท้องฟ้าจนมืดครึ้ม คลื่นซัดตูมๆ เข้าสู่ฝั่ง คลื่นแรงแบบนี้ขวดพลาสติกขึ้นดินนัก ยายรวยก้มงยเก็บจนเพลิน ไม่สนฟ้าฝน ขณะเดียวกันที่ร้านของชำตาแหวง หมัดแรกของหลานชายหลวงอินทร์ถูกปล่อยออก ที่ชายทะเล ฟ้าสายแรกก็ฟาดเปรี้ยงไล่ยายรวยเช่นกัน หญิงชราลากกระสอบหนีเข้าดงยาโหย ฝนเทตูมลงทุกทาง ฟ้าเปรี้ยงลงไล่หลังอีกที พร้อมกับหมัดลู่ลูกชายรองเรี่ยก็กระแทกเข้าตั้งจุกฝ่ายตรงข้าม ทั้งสองกระเด็นออกสู่สายฝน ต่อจากนั้น ภาพที่ปรากฏในม่านฝน โดยมีเสียงฟ้าผ่าเปรี้ยงปร้างเป็นพื้นหลัง คือน้ำฝนกลายเป็นสีชมพู ทั้งเด็กและผู้ใหญ่นับสิบเปียกปอน หลายคนได้แผลเลือดไหลปนกับสายฝนจนหาสีแดงไม่เจอ ภาพตัดมาที่ดงยาโหย หญิงชราคนหนึ่งนั่งคุ้ยตัวสั่นงันงกข้างกระสอบขยะ ได้ต้นไม้พันธุ์พื้นเมืองที่กำลังเต็นรำ

“ยาย ยาย”

หญิงชราสะดุ้ง หลุดจากสายฝนออกไปโผล่กลางวงล้อมแห่งไฟ หญิงชราตะลึง กูตายแล้วหรือ นี่คงเป็นนรก ดีแล้ว ดีแล้ว ได้พ้นทุกข์ ทรมานเสียที แต่ถ้ากูตาย ใครจะดูเฒ่ามัน ไม่ได้ กูตายไม่ได้ ไซ้ กูต้องไม่ตายแล้วยายรวยก็กลับมาโผล่กลางสายฝนตามเดิม ฝนกระแทกใบหน้าเหี่ยวจนจนเจ็บ ยายรวยหนาวสั่น แม้แต่กลางสายฝน เหตุการณ์ถูกไฟล้อมเกือบตายก็ยังคอยหลอกหลอน หญิงชราขาดกลั้วปีศาจชะตากรรม

ที่แสนโหดเหี้ยมไม่จบสิ้น

“ยาย ปลากระป๋องอร่อย...” ยายรวยสะดุ้งโหยง อีตืนวางข้อ
สีหน้าวงงงเมื่อเห็นท่าทางผู้เป็นยาย

“อ้อ โหมว อบต.ให้มา” ยายรวยบอก ใจยังสั่นรัว ภาพหลอน
เมื่อสักครู๋ยังติดตา

“ตืนอยากเป็นปลาป๋อง” เด็กสาวชอบแทนตัวเองด้วยชื่อ

“บ้า เป็นคนดีๆ ไม่เอา”

“ตืนเป็นคนดี ตืนอยากเป็นปลาป๋อง” อีตืนพูดอีก

“เออ เป็นอะไรก็ช่างมึง อย่ามาเป็นเหมือนกู”

“ตืนตาย จะเกิดเป็นปลาป๋อง อบต.”

“อะไรของมึง”

“ยายจะได้กินตืนแทนยาโหย”

เด็กสาวไม่สมประกอบยิ้มแฉ่ง หญิงชราลุกย่องแย่งไปหลังครัว
วิกน้ำล้างน้ำตา

การเลือกตั้งสมาชิกสภาฯ ถูกพูดถึงหนาหูขึ้นทุกวัน ขณะยายรวยยังคง
เข้าป่าริมทะเลหายาโหย หูตาฝ้าฟางของคนชราทำให้แกล้งไม่รู้เลยว่าตัง
ถูกแบ่งเป็นสองซีกแล้ว เมล็ดพันธุ์พื้นเมืองหอมมันถูกลูกหลานฝ่ายหลวง
อินทรีกับรองเรียมส่งขายทางออนไลน์เป็นว่าเล่น ในขณะที่ยายรวยได้แต่
สงสัย ทำไมไม่ผลชนิดเดียวที่แกพอหากินได้เมื่อก่อน กลับหายากหาเย็น
ราวทองคำกลับชาติมาเกิด ยังดีที่หลวงอินทรีกับรองเรียมหิ้วปลากระป๋อง
มาให้หลายแพ็ก ราวกับฝันชั่วคืน พอปลากระป๋องหมด ยายรวยก็กลับสู่
โลกแห่งความจริงคือเมล็ดไม่ผลที่ต่อลำไส้มาตั้งแต่เกิด แต่ท้ายที่สุดอย่างนี้
คงยาก เปลี่ยนเป็นหาเห็ดดีกว่า ทั้งให้อีตืนนั่งบ่นว่าอยากเป็นปลากระป๋อง
ของมันไปก่อน หลานสาวสติสติงไม่ดีของแกกำลังท้องแก่ คงไม่มีใคร

แอบเข้าไปทำอะไรมันอีก

ฝนสองฝนสามลง ยาโหยลูกสุดท้ายหายไป ยายรวยย่องแย่ง
ตั้งแต่เช้าเข้าดองยาโหยเขี่ยดินหาเห็ดเสม็ดที่มาเป็นอาหารต่อลำไส้แทนที่
ไม่ทันได้สักทีแกงก็มีเสียงลั่น

“หยุดนะ คนแก่บ้า เห็ดแฉะนี่ของกูเพ”

หญิงชราสะดุ้ง หันหาที่มาของเสียงยักษ์

“นั่นเอาไปต้มกินกับน้ำซุบสักมื้อ”

“ไม่ได้ กูหลานหลวงอินทร์ เห็ดทุกดอกที่นี่เป็นของหลวงอินทร์
เอามา”

ยายรวยทรุดนั่ง นึกถึงอดีต ตอนนี่คงนั่งบนนอยากเป็นปลากระป๋อง
ตื่นอยากเป็นปลาป๋อง ตื่นอยากเป็นปลาป๋อง ไร้อะไร อดีต ชีวีตมึงทำไม
เสดสาเวทนาวาอย่างนี้ กูเองก็จะเข้าโลงอยู่แล้ว ต่อไปใครจะดูแลมึง เหนื่อย
เหลือเกินแล้วกู ตายให้พ้นๆ ก็ดี แต่กูตายใครจะดูแลอดีตมัน มึงอย่าเป็น
เลยปลาป๋อง ให้กูเป็นเหอะ กูจะเป็นปลาป๋องให้ล้นหลังคาบ้านเลย อดีต
เอ๋ย มึงไม่อดแล้ว

“จื๋มจ๋มบ้าไหร คนแก่นี่”

“มึงไม่อดแล้ว มึงรอดแล้วอดีต”

“บ้า เอาเห็ดกูมา”

ยายรวยหยุดเพื่อจื้อ เขี่ยถุงเห็ดพ้อพันตัว เร็วแรงแกหมดสิ้น
แล้ว หญิงชรานั่งมองถุงเห็ดที่กำลังจะเปลี่ยนมือ

“เห็ดนั้นของอดีต...”

“เห็ดนั้นของกู” มีเสียงผู้มาใหม่ ยายรวยชะงัก เห็นไอ้จัญลูกชายรองเรณู
ยืนก่ดกราม ยายรวยคิดถึงอดีต มันคงหิว ลำไส้ของมันรอการกลับไป
ของแก

“อีแก่บ้าหลีกไป กูจะถีบหน้าไอ้คนทำหรอยสักที” ผู้มาใหม่ตะคอก
ปากเบ้ หางตาหันหาไอ้สมพรอย่างจงใจ

“อุย ไอ้กระจอก กระจอกเหมือนรองเรียวพ้อมึง”

ไอ้จรัญลูกชายหัวแก้วหัวแหวนของรองเรียว กระตืบเท้า ก่อน
ตรงเข้ากระชากถุงหิ้วจากมือยายรวย แล้วอย่างสามซุ่มเข้าหาไอ้สมพร “นี่
เห็ดเซตฟอกกู จะเอายัดปากมึง ดูซิจะปากดีอีกมั้ย”

ยายรวยน้ำตาไหล นึกถึงหน้าชื่อของอีตืน ป่านนี้มันคงหิว
อาหารของแกกำลังจะถูกใช้เป็นอาวุธของคนสองฝ่าย ที่แกกับหลานสาว
ไม่สมประกอบไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใดๆ เลย

‘...ไม่ใช่แค่อีตืนกับกูสองคนหรอก ลูกในท้องของมันเป็นด้วย’ ยาย
รวยสะท้านใจ ได้แต่คิด เวรกรรมอะไรของกูหนักหนา อีตืนถูกข่มขืน
วันนั้นยังไม่พออีกหรือ ชะตากรรมถึงส่งเด็กมาในท้องมันอีก โธ่เอ๊ย ถ้ากู
ตายใครจะดูแลมึงกับลูก ในหมู่บ้านที่มีแต่คนแย่งชิงอาหารกัน

ยายรวยพุงกาย รวบรวมกำลังเดินเซกลับบ้าน โดยมีภาพ
พื้นหลังเป็นไอ้จรัญกับไอ้สมพรกำลังเป็นไก่ชนตาแตก คราบเลือดแดง
ฉานเปรอะเปื้อนใบหน้าและดวงตาดำมืดมิดทั้งสองฝ่าย

ยายรวยกระสือกระสนจนถึงถนน หึงขราเหนื่อยแทบขาดใจ ความคิด
อยากตายเข้าครอบ แกลยอกเหนื่อยตายอยู่ตรงนี้ ไม่อยากข้ามถนนกลับ
บ้านอีกแล้ว แตดจักกลายเป็นมิด ยายรวยทรุดนั่ง วิงเวียน น้ำขมทะเล็ก
คอหอยเข้าในปาก แต่แล้วเสียงอีตืนแว่วจากไหนไม่รู้ หิวข้าวแล้ว ขอ
ปลาป๋อง ขอปลาป๋อง หึงขราใจหายวาบ ป่านนี้มันคงหิวแะ กูจะตาย
ไม่ได้ ต้องอยู่ ต้องอยู่ ยายรวยคิดขณะเสียงอีตืนใกล้เข้ามา รกกระบะติด
แผ่นป้ายแนบสองข้างตรงมา เสียงอีตืนใกล้เข้าพร้อมรถหาเสียง พอรถ
ถึงจุดที่ยายรวยกำลังจะเป็นลมแดด หึงขราก็รู้ว่าเสียงที่แกได้ยินไม่ใช่

อีตั้นขอปลาระปोंง แต่เป็นเสียงผู้สมัครขอคะแนน แก่ไม่แน่ใจว่าเป็น
ของรองเริญหรือหลวงอินทร์ บางทีอาจเป็นผู้สมัครคนอื่น

ตอนที่ยายรวยดันประตูะโหยโรยแรงเข้าบ้าน อีตั้นนั่งพับเพียบ
แขวนตัวเองและลูกในท้องไว้กับลูกกรงหน้าต่าง หญิงชรามือไม้อ่อน หน้า
มืด เย็นเยียบ รวบรวมกำลังสุดท้ายวิ่งเข้าครัวคว้ามีดผ่ายาโหยคู่กรรม
โชคดตีที่อีตั้นยังดินอยู่ และโชคดตีที่ทั้งบ้านไม่มีเก้ออัสักตัวให้คนท้องรอง
ตัวขึ้นผูกคอกับข้อ แก้งัดตัดเชือกทัน ยายรวยน้ำตานองหน้า ตนผิตเอง
ที่เกิดมาจน ผิตที่ทั้งคนสติไม่สมประกอบและเด็กในท้องเอาไว้กับความ
หิวโหย รอยเขียวซ้ำที่ลำคอของอีตั้นคงตราตรึงไปอีกนาน แวบหนึ่งหญิง
ชราอยากชวนตายพร้อมกันให้รู้แล้วรู้รอด แต่เด็กในท้องของอีตั้นนั้นเล่า
จะนั้นแกต้องอยู่ คิดได้ดังนั้นยายรวยจึงวิ่งออกไปตะโกนหน้าบ้านว่าช่วย
ด้วย ช่วยอีตั้นมันที ไม่ถึงห้านาทีบ้านหอมช่อของแกก็เต็มไปด้วยผู้คน
ใครต่อใครรุมถามแกลงเวียนหัว พอทรุดนั่งพึ่งฝาบ่านแกก็เริ่มคิดอยาก
ตายขึ้นมาอีก ครั้นพอใครบางคนจ่อหลอดยาตมให้ตรงรูจมูก ยายรวยก็
สุดเข้าปอด แล้วคิด เออหนอ กูจะตายไปทำไม ใครต่อใครมากันเต็มบ้าน
สับปะรังเค แสดงว่าอีตั้นกับกูมันก็คนเหมือนอย่างเขา กูจะต้องไม่ตาย

อีตั้นถูกส่งไปโรงพยาบาลด้วยรถกู้ชีพ ยายรวยไม่ทันรู้หรือกว่า
เพื่อนบ้านคนไหนโทร ๑๖๖๙ ให้แก หญิงชราได้แต่ถามคนโน้นคนนี้ว่า
ใครหนอช่างดีกับแกเพียงนี้ ไม่มีคำตอบ แต่บางคนบอกยายรวยว่าได้ยิน
ใครบางคนโทรหาเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมฯ ด้วย

คนแทบทั้งหมู่บ้านมากองกันอยู่ที่บ้านของหญิงชรา ยกเว้นลูก
หลานของหลวงอินทร์กับรองเริญ หลายคนบ่นเสียดายที่พวกนั้นไม่มา
ไม่งั้นอาจได้ดูมวยฟรี ยายรวยหันหารองเริญกับหลวงอินทร์ ไรเงาคนทั้ง
คู่เช่นกัน รดแห่หาเสียงยังวิ่งไปมาบนถนนกลางหมู่บ้าน ยายรวยได้ยิน
หลายคนเปลี่ยนความจ้อแจเรื่องอีตั้นมาเป็นเรื่องการเลือกตั้งสมาชิกสภา

อบต. ใครบางคนพูดถึงปลากะป๋อง เรื่องการแย่งชิงเขตตงยาโฮย จากนั้นค่อยเรียบลงและห่างออกไป

บ้านซอมซอกกลับมาเจียบงัน เสียงรหาเสียงดังแว่วฝ่าตงยาโฮย ยายรวยนั่งมองฝ่ามือดำต่าง โธ่เอ๋ย อีตั้นเอ๋ย กูสงสารมึงเหลือเกิน มึงไม่น่าทำอย่างนี้เลย ถ้ามึงตายขึ้นมาก็อดกินปลากะป๋อง รหาเสียง ใกล้เข้ามา ยายรวยน้ำตาริน เป็นน้ำตาที่มีทั้งเศร้าใจและแถมความหวัง อย่างน้อยการเลือกตั้งที่จะมาถึงคงช่วยให้ได้สมาชิกสภา อบต.ดีๆ เข้ามาช่วยผ่อนปรนความทุกข์ยากของอีตั้นกับแกได้บ้าง ส่วนแกจะเลือกใครระหว่างหลวงอินทร์กับรองเรณู หรือถ้ามีช่องไม่เลือกใคร แกอาจหาช่องนั้นเหมือนอย่างคราวเลือกตั้ง ส.ส. เมื่อสองปีก่อน ยายรวยบอกตัวเองว่าชีวิตวัยเจ็ดสิบสองเป็นของกู กูมีสิทธิ์คิดดูก่อน

ฟ้าครึ้ม ฝนตั้งเค้า นกหว่อนหาแมลงเหนือตงยาโฮย รหาเสียงแล่นผ่านหน้าบ้าน ยายรวยฟังไม่ชัดว่าเป็นของรองเรณูหรือของหลวงอินทร์ หรือผู้สมัครรายอื่น อีตั้นหลับไปแล้วหลังจากให้นมลูก หญิงชรามองทารกเพศหญิง ตัวแดงเหมือนลูกหนู จมูกปากจิ้มลิ้มที่กำลังพริ้มตาในอ้อมอกของแม่ผู้ปัญญาอ่อน หญิงชราคิดว่าถึงแม้แกอาจจะมีลมหายใจอีกไม่กี่ตัวเสื้อ และอีตั้นหลานสาวจะไม่มีสิทธิ์กากบาทเลือกใครเพราะสติมันไม่สมประกอบ แต่ทารกหญิงในอ้อมอกของมันเป็นจะเติบโตขึ้นทดแทน ก่อนตายแกจะดูแลชีวิตน้อยๆ ให้ดีที่สุด เท่าที่มีมือเปื้อนยางยาโฮยของแกจะทำให้

หญิงวัยเจ็ดสิบสองกระຍ່องกระแย่งถือเสียมสนิมเขรอะไปหน้าบ้าน ยาโฮยเม็ดสุดท้ายที่เก็บไว้ แกจะปลูกมันให้งอกงามด้วยมือของแกเอง

แ่ววข่าวคราวว่าข่าวแข็ง

พิณสวส ฤกษา

-๑-

“ตนหญิงข่าวเป็นม้าย อยู่หรือแก่ปานนี้แล้ว ยังหญิงข่าวไม่เป็น”

ถูกใจ ๓๐ คน

“จะอดตายอยู่แล้ว ยังจะเลือกมาก น่าปล่อยให้อดจริง”

ถูกใจ ๑๒ คน

“ใส่น้ำเยอะๆ สีวะ ช่วยตัวเองบ้างเป็นไหม”

ถูกใจ ๒ คน

“ไม่กินก็เอาคืนมาเลย เอาไปให้คนลำบากจริงๆ เกอะ”

ถูกใจ ๓ คน

“เรื่องมากก็ไม่ต้องแด...” ชิงชัยสรุปออกมาแบบนั้น ตอนที่อ่าน
ความคิดเห็นของคนอื่นบนโซเชียลมีเดีย คลิปวิดีโอเล่นภาพของชาย
สูงวัยผู้หนึ่ง รุนราวคราวเดียวกับพ่อของชิงชัยเห็นจะได้ รูปร่างแกผอม
กะห่อง เสื้อกล้ามสีขาวหม่นที่แกสวมทับอยู่เปิดเผยซึ่งไหปลาร้าที่แห้ง
ขอดเหมือนแม่น้ำเลือดยามเข้าฤดูแล้ง สองมือเหี่ยวยุ่นปูดโปนด้วย
เส้นเลือดเส้นเอ็นเป็นปมป่ำ ประคองถ้วยพลาสติกหนึ่งใบที่พูนเต็มไปด้วย

ข้าวสวย เติมน้ำส่ำหาขายหญิงผู้มั่งคั่ง ชัยที่ ขวาก็ เสียงโวยวายแหบๆ
แห้งๆ ออกจากปากแก้วข้าวนั้นช่างแข็งเหลือเกิน

“ข้าวไม่ดี แข็ง กินไม่ได้เลย” แว่วเสียงของแกพูดพร่ำเป็นระยะๆ
จนในหน้าที่ที่สองของคลิปปิวดิโอ จึงปรากฏเจ้าหน้าที่สองคนในชุดยูนิฟอร์ม
ของหน่วยงานท้องถิ่นเข้ามาพูดคุยกับแก หนึ่งในสองของเจ้าหน้าที่ยกมือ
แกกอบกำไว้ ชิงชัยอ่านปากเจ้าหน้าที่ได้ว่า “ใจเย็นๆ” ผู้ถ่ายคลิปลเองก็
อยากมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นบ้าง เธอแผดเสียงแปร่งๆ ดิด
สำเนียงได้ แทรกขึ้นมาว่า “ดูเอาดิะ ได้ข้าวฟรีไป มาโวยวายว่าแข็งกิน
ไม่ได้ แกก็เปลี่ยนท่าเดียว” เขาถอนหายใจเฮือกใหญ่แล้วเลื่อนสายตาไป
อ่านความคิดเห็นของผู้เข้าชมที่หลังไหลเข้ามาอย่างต่อเนื่อง แต่ละความ
เห็นล้วนพูดแทนสิ่งที่อยู่ในใจเขาไปหมดแล้ว รวากับว่าผู้คนทั้งประเทศ
เขามานั่งอยู่ในหัวใจเขาอย่างไรอย่างนั้น

“ไปแลเอริโอเปียเขาอยู่บ้านะลุงเหอ” ความคิดเห็นล่าสุดของ
ผู้ใช้สาวรายหนึ่ง ทำเอาชิงชัยอยากจะดปุ่ม “ถูกใจ” ให้เธอสักพันครั้ง
เขานึกภาพตามที่เธอบอก ที่เอริโอเปียคงไม่มีใครโอดครวญเรื่องข้าว
แข็งหรือนิ่ม เขาอ่านความคิดเห็นของเธอซ้ำแล้วกดถูกใจในหัวใจของ
ตนเองอีกพันรอบ

-๒-

ชิงชัยบรรจงดักกึ่งตัวใหญ่จากแกงส้มถ้วยนั้นวางลงบนข้าว แล้วดอก
กะหล่ำขึ้นเล็กๆ สองชิ้นกับผักบุ้งก็ตามมาสมทบ เขาพอใจในฝีมือทำ
กับข้าวของภรรยาเหลือเกิน ช่างๆ แกงส้มมีไข่เจียวสีเหลืองทองร้อนๆ
วางอยู่บนจาน ลูกสาวของเขาพยายามเขี่ยหัวหอมที่ซ่อนอยู่ใต้เนื้อนุ่ม
ของไข่ออกจนบางส่วนของไข่หล่นมาขอบจาน

“กินเข้าไปเถอะหัวหอม มีประโยชน์ อย่าเลือกกิน” ผู้เป็นแม่ดุลูก

เบาๆ เด็กน้อยเก้าขวบส่งตาละห้อยให้พ่อ แต่ก็ยอมดักส่วนที่มีหัวหอมติดไปด้วย ซึ่งชัยมองลูกสาวด้วยความเอ็นดู “อย่าเลือกกิน” คำนี้ของภรรยาเล่นมาในหัว คำคื่นี้เขารู้แล้วว่าละเล้าเรื่องอะไรให้เธอฟัง

คลิปวีดีโอของลุงข้าวแข็ง ซึ่งชัยเรียกแบบนั้น ถูกเล่นซ้ำอีกรอบบนโต๊ะอาหารในคำคื่นี้เอง ความคิดเห็นจากผู้คนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยเป็นพันเท่าทวีคูณจากเมื่อเช้า เขาคาดหวังเหลือเกินว่าภรรยาเขาจะให้ความคิดเห็นไม่น้อยหน้าใครอื่นในโซเชียล

“จนแล้วมากเรื่อง จนไม่เจียม” เธอไม่ทำให้เขาผิดหวังจริงๆ จริตการจีบปากจีบคอของเธอ นั้น ทำให้เขาถูกใจเสียอย่างจัง เขาวาดภาพปุมกตโล่กกลางอากาศแล้วคมอบให้เธอทันที

“ดูไว้น้าหนึ่ง คนเราเกิดมาจนแล้วอย่าเรื่องมาก เขาให้ะไรมาก็ต้องขอบคุณเขา ไม่ใช่ไวยวาย ตาลุงนี้สงสัยติดหู กินแต่ของดี” เธอสอนลูกข้า ซึ่งชัยเออออยกยัมภูมิใจในสายตาที่อ่านขาดของภรรยา เรื่องของลุงข้าวแข็งเป็นหัวข้อสนทนาบนโต๊ะอาหารไปอีกนาน เสียแวบหนึ่งเขาเองก็รู้สึกสะทกสะท้านในอกยามนึกถึงคำก่นด่าที่ผู้คนทั่วทุกสารทิศจะมีมาให้แก คนที่ผ่านโลกมานั้นแบบนั้น แกจะรู้ตัวบ้างไหมว่าชื่อเสียงและการกระทำของแกจะโลดเล่นซ้ำไปซ้ำมาบนหน้าจอสี่เหลี่ยมของใครอื่นไม่รู้กี่จบ และคงไม่เจียมลงง่าย ๆ ในวันสองวัน แล้วแวบเดียวกับที่ภรรยาของเขาเล่าว่าเพื่อน ๆ สมัยเรียนของเธอถูกเชิญออกจากการกินเกือบหมดแล้ว นั้นแหละ เขาจึงได้ไล่ความสะทกสะท้านวูบไหว่นั้นไปเสียจะไปนึกสงสารมันทำไมคนพรรค์นี้ เขาคิด

-๓-

โรคระบาดกระจายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งชัยติดตามข่าวการติดเชื้อของผู้คนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละวันอย่างใกล้ชิด โรคระบาดนั้นน่ากลัว แต่ผลกระทบของ

มันน่ากลัวยิ่งกว่า ผู้คนกักตัวเองไว้ในบ้าน ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดที่สุดเกิดขึ้นได้แค่ ๒ เมตร เขาเพิ่งเคยประชุมงานผ่านอินเทอร์เน็ตเป็นครั้งแรกในชีวิต ตอนที่เขาตะโกนถามภรรยาว่าทำยังไงให้หน้าจอบเปลี่ยนเป็นแนวนอน เขาแทบไม่รู้ตัวด้วยซ้ำว่าภาพของตัวเองได้โผล่สู่สายตาของเพื่อนร่วมงานนับร้อยชีวิตแล้ว แม้จะเก๋ๆ กังๆ จนเป็นที่ตลกขบขันของเพื่อนร่วมงานที่อายุน้อยกว่า เขาก็ยังโชคดีกว่าคนหลายพันคนนัก เทียบกับผู้คนข้างนอกที่ถูกพักงาน บ้างก็ถูกเลิกจ้าง เพราะกิจการเป็นอันชะงักกันหมดแล้ว การเป็นตลกขบขันนั้นเจ็บปวดน้อยกว่ามาก

ไม่มีใครรู้ว่าเมื่อไหร่สถานการณ์โรคระบาดจะคลี่คลาย

แต่ทุกคนรู้ว่าจะรับดูยังชีพได้ที่ไหนบ้าง

เพื่อนร่วมงานหลายคนพูดถึงสิ่งนี้หลังการประชุม หลายคนเริ่มวิตกกังวลถึงอนาคตข้างหน้า ครอบครัวข้าราชการครูอย่างชิงชัยไม่รู้สึกกังวลมากนัก ด้วยเงินเดือนของภรรยากับของตนนั้นสามารถประคองกันและกันจนผ่านวิกฤตินี้ไปได้ หากแต่เพื่อนครูบางคนที่มีครอบครัวใหญ่ต้องรับการดูแลเดี่ยวเพราะสมาชิกอื่นๆ ในบ้านต่างถูกบังคับให้หยุดงานจนหมดนั้น ชิงชัยเองก็เห็นใจเขาอยู่บ้าง ไหนจะน้องๆ ที่เพิ่งเข้ามาเป็นครูใหม่ๆ รุ่นน้องคนหนึ่งถึงกับบ่นปอดแตกออกมาว่า เดือนนี้คงต้องกินปลากระป๋องไปก่อน ไม่งั้นন্নรณยต์ที่มีอยู่ไม่วายต้องขายคืนให้โรงงานทำกระป๋องเป็นแน่ ดูยังชีพที่รัฐนำมาจัดสรรไว้ช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่คงจะช่วยรุ่นน้องคนนั้นประหยัดค่าปลากระป๋องไปได้สักเดือน

“ได้ข่าวแข็งมากก็อย่าเอาไปโมโหเขาลาวนั้น ชี้แจงตามไป แชร่บนเฟซบุ๊ก” เพื่อนครูคนหนึ่งทิ้งท้ายไว้ก่อนที่แต่ละคนจะปิดหน้าจอ ทำเอาคนที่เหลือฮาครีนกับการประชดประชันนั้น ชิงชัยเองก็เช่นกัน นึกไม่ถึงว่าเพื่อนเขาจะคิดขึ้นมาได้ ลุงข้าวแข็งเขาคงเป็นที่รู้จักของผู้คนไปทั่วประเทศแล้ว เขานึกคิดในใจว่าถ้าแก่รู้เข้าคงโทษตัวเองที่ออกมา

โววายแบบนั้น แล้วบ่ายวันเดียวกัน สมมติฐานของเขาก็ถูกทำลายลง

-๔-

ชิงชัยแทบไม่อยากเชื่อสายตาของตัวเองว่าลุงข้าวแข็งจะกลับมาอีก ศิลปวิดิโอ นั้นเป็นของใหม่ คราวนี้แกกลับมาพร้อมลุงข้าวสารห้ากิโลสองถุง หน้าตาของแกในศิลปวิดิโอ บ่งบอกความเหน็ดเหนื่อยเหลือประมาณ ชั่วโมงเดียวตัวเลขจำนวนการกดถูกใจก็เพิ่มจากร้อยสู่พัน สัญลักษณ์อื่นๆ อย่างรูปหน้ากลมๆ โกรธๆ สีแดงๆ ก็เริ่มตามมา “ไม่รู้จะทำยังไงกับตนดี เดี๋ยวหอบข้าวสิบกิโลจากบ้าน จะขอข้าวนุ่มข้าวหอมมะลิต่างเดียว” คือคำบรรยายของศิลปนั้น ชิงชัยเองก็พานโกรธไปด้วย คิดถูกแล้วว่าไม่สงสาร แกตั้งแต่นั้น เขาปิดมันทันทีด้วยไม่อยากจะเสียอารมณ์มากนัก

ภรรยา กับ ลูก ของ เขา นั่ง อยู่ ไม่ ไกล ทั้งคู่ ช่วย กัน เลือ ก เสื้อผ้า เก่า เก็บ ไป บริ จาค ข้าว ว่า ครอบ ครว หนึ่ง ห่าง จาก บ้าน เธอ ไป สู่ เสื่อ ไฟ ฟ้า ถูก ไฟ ใหม่ จ น ย อย ยับ ผู้ ประ สบ ชะ ตา กรร ม เป็น ครอบ ครว พ่อ ลูก สอง และ ยัง มี ตา ยาย อยู่ ใน บ้าน อีก ด้วย ชาว บ้าน ละแวก นั้น ต่าง ขอ รับ บริ จาค เพื่อ ช่วย เหลือ ครอบ ครว นี้ ใน วัน ที่ ภรรยา ของ เขา เอง ก็ รับ รู้ มา ผ่าน เพื่อน บ้าน เขา นั้น ดู สอง แม่ ลูก กุ ลี กุ จ รื้อ ผ้าม า พับ เตรี ยม ส่ง มอบ ด้วย ความ ตั้ง ใจ พลัง คะ เน ไป ด้วย ว่า พ่อ ของ เด็ก ทั้ง สอง คน นั้น จะ สามารถ ใส่ เสื้อผ้า ของ เขา ได้ หรือ เปล่า

“ตัว นั้น มัน เก่า มาก เลย ลูก ขาด เป็น รุ บ ือ เริ่ม ทั้ง เอะ ย่า เอา ไป ให้ เขา เลย” ผู้ เป็น แม่ เตือน ลูก สาว เมื่อ เห็น เธอ หยิบ เสื้อ ยืด ตัว หนึ่ง ขึ้น มา แม่ เคย ชื้อ ให้ เธอ เมื่อ สอง ปี ที่ แล้ว ทว่า ตอน นั้น มัน กลับ ไม่ น่ารัก เหมือน ตอน นั้น ลวดลาย เจ้า หู ง บน เสื้อ ก็ เลือน ร้าง หลุด ลอก เป็น แผ่น ๆ ตาม วั ส ด ที่ สกรีน มัน ขึ้น มา ด้าน หลัง มี รู ขนาด ใหญ่ จาก การ ใส่ ไป วิ่ง เล่น ข้าง นอก อยู่ บ่อย ครั้ง

“ให้ เขา ไป เอะ แม่ แค่ ขาด เอง” เธอ ตอบ แว่ตา เปล่ง ประกาย

ใสแห่งวัยเยาว์

“มันเก่ามากดูสิ สกปรกด้วย” ผู้เป็นแม่ยังไม่ยอมแพ้ มือชี้ไปยัง
จุดน้ำตาจาง สองสามจุดที่เประอยู่บนเสื้อ

“ให้เขาไป เขาจะกล้าใส่ได้ยังไง” หญิงสาวบ่นพึมพำ ก่อนจะ
หยิบเสื้อตัวนั้นโยนไว้อีกฝั่ง

“แต่เขากำลังลำบาก” เด็กหญิงแย้งทันควัน สร้างความสงสัยให้ผู้
เป็นแม่ ตอนนี้องที่ซึ่งช่วยสนใจสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างสองแม่ลูกอย่างใกล้ชิด

“คนจนอย่าเลือกมาก เขาให้อะไรก็ต้องขอบคุณเขา” เด็กหญิง
ยืนยันแบบนั้น ชิงชัยใจหายวาบ เขาเหลือบมองหน้าภรรยา เห็นสีหน้า
เธอเฉือนลงจางๆ

“มันไม่เหมือนกัน” แม่เธอตอบเช่นนั้น แล้วก็ไม่รับฟังสิ่งใด เขา
โล่งใจที่ลูกสาวไม่ตั้งคำถามใดๆ อีก แต่ความรู้สึกประหลาดบางอย่าง
ยังคงมวนตัวอยู่ในท้องของเขา “มันไม่เหมือนกัน” เขานึกถึงถ้อยคำ
ภรรยา อะไรนะที่ไม่เหมือนกัน ถ้าลูกเขาสงสัยอย่างที่เขาคิดแล้ว เธอจะ
หาคำตอบเช่นไร

คืนนั้นเขาคิดถึงคำพูดของลูกสาวทั้งคืนสลับกับคำพูดของภรรยา
แล้วภาพลูกสาวแข็งก็โผล่มาทักทายเป็นระยะๆ เขาพลิกซ้ายขวาตลอด
คืน มันจะเป็นไปได้ไหม หากลูกคนนั้นมีสิทธิ์ได้เลือกกับเขาบ้าง “บ้านา!”
เขาพึมพำ โมโหตัวเองที่เก็บเอาเรื่องไม่เป็นเรื่องมาขบคิด ก็เห็นๆ กันอยู่
ว่าคนแบบนี้ไม่สมควรเลือกมาก จะข้าวแข็ง ข้าวเหนียว ผ้าเก่า ผ้าใหม่ ก็
เหมือนๆ กันล่ะว่า เขาสะกดจิตตัวเองแบบนั้นแล้วหลับไป

-๕-

ชิงชัยมาถึงจุดรับถุงยังชีพตั้งแต่เช้า หากแต่เช้าแค่นั้นก็ไม่ทันความ
หิวโหยของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน วันนี้เป็นคิวของหมู่บ้านเขา เพียงก้าว

แรกที่เขามาถึง แถวนั้นก็ยาวไปไกลกว่าสิบห้าเมตรเสียแล้ว เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานท้องถิ่นที่รับหน้าที่มาแจกถุงยังชีพในวันนี้กำลังทยอยวัดใช้ผู้มาต่อแถว เป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ทุกคนต้องปฏิบัติเหมือนกันหมดในสภาวะเช่นนี้

“๓๖.๕” หญิงสาวพูดกับชิงชัยโดยไม่สบตามอง เขาแอบดีใจอยู่ลึกๆ ด้วยตัวเลขสองตัวที่เธอบอกนั้นทำให้เขาสบายใจอยู่หน่อยว่าเขายังสบายดี “ขึ้นตอนถัดไปยื่นบัตรประชาชน” เธอแจ้งแก่เขา

เขาไม่ชักช้ารีรอ เดินไปยังโต๊ะข้างหลังหญิงสาวที่มีกระตาดเอสี่พิมพ์อักษรติดไว้ว่า “จุลรับถุงยังชีพ” ยื่นบัตรประจำตัวประชาชนของตนเองส่งให้เจ้าหน้าที่ การต่อแถวนานทำให้เขารู้ล่วงหน้าว่าจะต้องทำสิ่งใด เขามองหาเลขที่บ้านของตนเองบนเอกสารที่เจ้าหน้าที่เตรียมไว้ พอเจอก็เซ็นชื่อตัวเองลงไปกำกับอย่างคล่องแคล่ว เจ้าหน้าที่คนนั้นคงยิ้มพอใจภายใต้หน้ากากอนามัยอยู่บ้าง ที่เขาช่วยให้งานง่ายขึ้น ไม่เหมือนบางคนที่ยืนเงอะงะอยู่นานสองนานก่อนหน้านี้ เขารับถุงยังชีพมาพินิจดูอยู่ข้างแถว ข้าวสารที่เขาเช็กดูแล้วว่าเป็นข้าวหอมมะลิดีทีเดียวห้ากิโลกรัม บะหมี่กึ่งสำเร็จรูปและปลากระป๋องอย่างละ ๑ แพ็ก น้ำมันพืชและน้ำปลาอย่างละ ๑ ขวด ในถุงยังชี้น้ำยาทำความสะอาดเสื้อผ้าขวดเล็กๆ แกะเขาก ๑ ขวดอย่างน้อยภรรยาเขาจะประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวไปได้สักกระยะ ชิงชัยวางแผนไว้แล้ว กลับบ้านไปเขาจะให้ภรรยายำปลากระป๋องให้กินสักมื้อ เขาเดินอุ้มถุงยังชีพไปยังกระบะคู่มือที่จอดอยู่ โยนข้าวของทั้งหมดไว้ที่กระบะหลัง มือเปิดประตูรถเตรียมเข้าไปนั่ง แต่ถูกขัดโดยเสียงของใครบางคนเสียก่อน

“อ้าว ครูชัย มาเจอกับเขาด้วยเหร่อ” หญิงสาวคนหนึ่งเธอร้องทักขึ้นมา พร้อมกับหัวเราะมๆ ให้เขาเสียหนึ่งที่ เขารับไหวแบบงงๆ ปิดประตูรถ แล้วค่อยสังเกตผู้มาเยือน หน้ากากอนามัยเผยใบหน้าที่แค่ครึ่ง

เดียว แต่พอเหลือบเห็นรูปร่างอ้วนท้วมกับผมหยิกๆ บนหัวของหล่อน
เข้า เขาก็ร้องอ้อในใจ ไม่ใช่ใครที่ไหน ผู้ปกครองของเด็กแสบประจำ
ห้องเรียนเขานั่นเอง

“นี่ใคร แม่ตังนี่เอง ไม่พาเจ้ามาสมด้วยละ” เขากถามไถ่ถึง
ศิษย์ตัวแสบของเขา ที่ขยันทหาเรื่องให้เขาได้พบปะพูดคุยกับผู้ปกครอง
จนสนิทกันถึงทุกวันนี้

“อ้อย ไม่มาหอรอกรายนั่น ป่านนี้ยังนอนไม่ตื่นเลยคุณครู” เธอ
ตอบแต่สายตามองผ่านเขาไปยังท้ายรถกระบะ ซึ่งชัยสังเกตเห็นอาการ
ยุกยิกๆ ของเธอคล้ายอยากจะทำอะไร

“นิครู พูดตรงๆ นะ” แม่ตังเริ่มลดเสียงลง แล้วขยับมาใกล้
เขา “ครูก็เป็นคนมีตังค์นะ แล้วจะมาเอาทำไมกับลุงยังชีพลุงสามสี่ร้อย
ฉันว่าครูเอาไปบริจาคให้คนจนๆ ไม่ดีกว่าหรือ”

ซึ่งชัยอยากบอกเหลือเกินว่าลุงยังชีพนั้นสำคัญกับเขาแค่ไหน แต่
เมื่อเทียบสถานะทางการเงินระหว่างเขากับแม่ตังแล้ว เขาก็กลัวเหลือเกิน
ว่าจะพูดคำว่าลำบากออกมาไม่ได้

“อะ ไม่ต้องตอบฉันก็ได้ครู ฉันก็ฝากไว้ให้คิดแค่นั้นแหละ
คนรวยนะ ก็ไม่น่ามาเอาของแจก” แม่ตังฝากไว้แค่นั้นจริงๆ เพราะหลัง
จากนั้นเธอก็ยกมือสวัสดิแล้วเดินไปต่อคิวรับลุงยังชีพ ทั้งแต่ความมุ่งง
สงสัยให้เขา ทำไม่กัน เขาที่เพิ่งใช้สิทธิ์ของตัวเองตอนนี้ถึงกลับกลายเป็น
ผู้ร้ายของคนจนไปเสียนี่

-๖-

ซึ่งชัยไม่มีความสุขเลยตั้งแต่รับลุงยังชีพมา เขารู้สึกเหมือนตัวเอง
เบียดบังสิ่งใดไปจากคนอื่นที่ยากลำบากกว่า ทั้งๆ ที่โรคระบาดไม่เคย
เลือกฐานะชนชั้น เขาหยิบโทรศัพท์ขึ้นมาดูไปไปตามอารมณ์ขุ่นมัวของ

ตัวเอง หวังสิ่งบันเทิงในโลกออนไลน์จะช่วยสลaysก๊อนทุกซันั้นได้ ลุงข้าว
แข็งของเขายังคงติดกระแสนับหนึ่งในโซเซียล แปรากฎตัวแทบทุก
หน้าเฟซบุ๊กของบุคคลที่เขารู้จัก แต่ละคนสาคความคิดเห็นต่างๆ นานา
เขาเลื้อนอ่านอย่างไมไล่ใจ ด้วยรู้ยู่แล้วว่ามันจะออกมาในทิศทางไหน
แต่ปรากฎหนึ่งความเห็นที่ตึงสายตาเขาเอาไว้อยู่หมัด

“จนไม่จริงนี้หว่า คนจนจริงเขาไม่เลือกอยู่หรอก” ถูกใจ ๑ คน
ไม่เกินหนึ่งนาที่ เขาเห็นผู้ไ้รายหนึ่งตอบกลับความคิดเห็นนั้นทันที่ว่า

“ทำตัวเป็นคนรวย สงสัยเศรษฐีเก๋า” ถูกใจ ๑ คน

เป็นครั้งแรกที่เขาซักจะอีต้อรำคาญกับคำ รวยๆ จนๆ พวกนั้น

“คำก็คนจน สองคำก็คนรวย ช้ารวย ช้าจนแล้วช้าไม่ใช่คนหรือไ้
ว้ย” เขาโผล่ออกมากับตัวเอง แล้วก๊อนทุกซัน้อยๆ ก็คลายตัวออกจาก
หัวใจเขา ความรู้สึกผิดที่แม่ตึงทิ้งไว้ให้ก็มลายหายไปด้วย เขาตัดสินใจ
เลื้อนขึ้นไปดูคลิปีวดีโอนั้นอีกรั้ง แล้วภาพของลุงข้าวแข็งที่เขาคุ้นเคย
ก็เลื้อนเข้าอีกรอบ ชายวัยเกษียณ รูปร่างผอมโปร้ง มือไม้ยาวแก้งก้าง แก
โอบอุ้มลุงข้าวสารหนักห่ากิโลกรัมสองถุงที่หนักหนาเหมือนหัวใจแก เกิด
เป็นท่าที่ยักแย้ยักย่น จนหลังแอ่นเอียงเซซ้ายขวา เสียงผู้ถ่ายแทรกมา
เป็นระยะว่า “มาแล้วหลาว มาแล้วหลาว” ลุงข้าวแข็งยังคงหัวแข็งเหมือน
เดิม แกวางข้าวสองถุงของแกลงที่เก้าอี้ของสำนักงานตึงตูป แล้วแกก็ทิ้ง
ตัวเองลงข้างเสาแห่งอาคาร เห่งแกไหลย้อยถึงปลายคาง ไบหู ไบหน้า
แดงเร้าด้วยเหนื่อร้อน สายตาเจือปนความน้อยอกน้อยใจ และความ
คับแค้นไปทั่วอาณาบริเวณ

“ข้าวในถุงยังชีพมันแข็ง มันกินไม่ไ้” แกพูดประโยคเดิมๆ แล้ว
เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานท้องถิ่นสามสี่คนก็เริ่มเข้ามา

“ลุงขอเปลี่ยน เป็นข้าวนุ่มไ้ไหม มันกินไม่ไ้” แกพูดพลาง ขึ้น
ไปย้งลุงข้าวของแก สีหน้าของผู้ฟังตึงไม่พอใจไปตามๆ กัน เจ้าหน้าที่บาง

คนส่งยิ้มแห้งๆ กลบเกลื่อนความไม่พอใจ ซึ่งซัยยังคงดูต่อไป แม้เขาชักจะหงุดหงิดขึ้นมาบ้างก็ตาม

“ถ้าเปลี่ยนให้ลุง ก็ต้องเปลี่ยนให้ชาวบ้านคนอื่นกันหมด ทำไมไม่ได้หรอก” เจ้าหน้าที่คนหนึ่งพยายามอธิบาย แต่ก็ไม่ได้ทำให้แกละความพยายามแม้แต่หน่อย

“ก็เปลี่ยนมันให้หมดเลย แล้วมันไม่ดีเหอ ช่าวนี้มๆ นั้น” ลุงตอบเสียงจี้จะเกิดขึ้นเบาๆ จากผู้ร่วมเหตุการณ์ คลิปวิดีโอ นั้นยังคงดำเนินไป ภาพของลุงข้าวแข็ง เจ้าหน้าที่และลุงข้าวสิบกิโลกรัมของแก ถูกตัดสลับไปมาอย่างไม่รู้ว่าจะไปจบที่มุมไหน ใครบางคนในหมู่เจ้าหน้าที่เริ่มส่งเสียงขึ้นมาบ้างว่า

“ลุงเอาไปเหอะ แข็งหน่อยก็ใส่น้ำเพิ่มเอา ใครๆ ก็กินได้แบบนี้”

“กินได้ แล้วเอ็งกินไหม ข้าวแข็งขนาดนี้” ลุงข้าวแข็งสวนทันควัน ชายหนุ่มเจ้าของเสียงเงิบไป ชาวบ้านที่มามุงดูต่างเริ่มส่งเสียง “อายลูกอายหลานมั่งลุงเอ้อ” เสียงสะท้อนจากชาวบ้านคนหนึ่งตะโกนมา

“อายโหระ” แกชดกลับไปหัวนๆ “ให้ข้าวชาวบ้านกินแข็งๆ แบบนี้ ไม่น่าอายกว่าหรือ” ลุงลงเสียงหนัก แกกำสองมือแกไว้แน่นหลังพูดเสร็จ รวากับแกกักเก็บความขุ่นหมองทั้งหลายใต้ฝ่ามือแก

“หนูว่าตอนนี้ลุงกำลังลำบาก ลุงรับข้าวไว้ก่อนดีกว่านะ ดีกว่าต้องไปเสียเงินซื้อกิน” เจ้าหน้าที่หญิงคนหนึ่ง เธอโผล่เข้ามาใกล้เกลี้ย แม้เธอจะพยายามใช้เสียงและท่าทีนุ่มนวลเพียงไร แต่ก็ไม่สามารถต้านทานความรู้สึกของลุงไว้ได้

“แล้วข้าวนี้ไม่ใช่เสียภาษีได้มาเอ้อ จนแล้วไม่เสียภาษีเอ้อ ถึงได้ให้กินแต่เศษข้าวเศษน้ำกัน” ในตอนนั้นเอง ที่ซัยได้เห็นน้ำตาของลุงข้าวแข็งเป็นครั้งแรก

“ให้กลับไปหุงกิน ทั้งลุงให้มาแต่น้ำปลากับปลาป๋องนั้นแล แล้ว

ใสถึงให้ได้ไม่เหมือนเขา ลำบากที่หนึ่งแล้ว ต้องซ้ำเติมกันด้วยข้าวแบบนี้อีกเอ้อ”

แล้วคำถามและภาพลุงข้าวแข็งตาแดงกล่ำก็กลายเป็นภาพสุดท้ายของคลิปปิดิโอ ซิงชัยฟังลุงข้าวแข็งพูดถึงสิ่งที่มีในถุงยังชีพก็นึกใจหาย เหลือบมองไปยังสิ่งที่ตนมี ในความยากลำบากเดียวกัน บนประเทศเดียวกัน ทำไมหนอเราถึงได้รับความช่วยเหลือไม่เท่ากัน ความคิดเห็นจากผู้เข้าชมรายใหม่ๆ ยังคงผุดขึ้นนาที่ต่อเนื่อง

“อยากให้ฟองให้หลานนะ เสียชื่อตำบลหมด” ถูกใจ ๓ คน

“บ้านฉันได้ปลาป๋องใสแจ๋ว ฉันยังไม่แหลงเลยค่า กินเพื่ออยู่ ไม่ใช่อยู่เพื่อกิน” ถูกใจ ๔ คน

“หนักแล้วลุง โยงไปเรื่องภาษีหลาว” ถูกใจ ๖ คน

“สงสัยอะไรนักหนา จะอดตายกันหมดแล้วยังจะมาสงสัยอีก อยากกินของดีก็ไปซื้อกินเอง” ถูกใจ ๑๑ คน

แล้วข้าวของลุงที่ซิงชัยเคยรู้สึกราวมั่นเป็นข้าวธรรมดาๆ ก็ดูแข็งขึ้นมาทันที

-๗-

เด็กหญิงแก้วขอบเธอชอบนิทานเรื่องใหม่ เธอกระโดดโลดเต้นดีใจหยิบฉวยเอานิทานเล่มเล็กวิ่งไปหาพ่อ ซิงชัยชอบฟังนิทานของลูกสาว มันทำให้โลกของเขาอ่อนโยนน่าอยู่มากขึ้น วันนี้เธอเล่าเรื่องแม่วัวกับสุนัขจิ้งจอก

“...สุนัขจิ้งจอกสัญญาว่าจะไม่จับแม่วัวกินและจะคอยดูแลฝูงวัวแลกกับน้ำนมเต็มถังของแม่วัวทุกตัวในทุ่ง วัวทุกตัวทำตามสัญญาอย่างเคร่งครัด มันรีดคั้นน้ำนมของตัวเองทุกวันเพื่อให้ดูแลสุนัขจิ้งจอก สุนัขจิ้งจอกมีนมวัวให้ดื่มกินอย่างสุขสบาย วันหนึ่งความแค้นแค้นเกาะกินไป

ทุกหย่อมหญ้า ผุ่งว้าวกำลังจะอดตาย แต่ยังคงมอบน้ำนมอันอุดมให้แก่
สุนัขจิ้งจอกต่อไป ลูกว้าวเกิดใหม่ตัวหนึ่งนึกสงสัยขึ้นมาว่า ทำไมสุนัข
จิ้งจอกถึงไม่ช่วยหาทุ่งหญ้าที่อุดมสมบูรณ์กว่า ปลอ่ยให้ผุ่งว้าวต้องกิน
หญ้าเหี่ยวแห้งเช่นนี้ มันรวบรวมความกล้าเข้าไปถามสุนัขจิ้งจอก สุนัข
จิ้งจอกโกรธมากจึงกล่าวว่า “เจ้าว้าวเอ๋ย หน้าแล้งเช่นนี้ เราไม่จับเจ้ากิน
เป็นอาหารก็ดีเท่าไรแล้ว” ว่าแล้วมันก็จับลูกว้าวไปกินเสีย...”

นิทานจบแล้ว แต่ชิงชัยรู้สึกเหมือนบางสิ่งบางอย่างผิดพลาด
“นิทานเรื่องนี้สอนอะไร” เขาถามลูกสาว

“นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า” เธอตั้งใจอ่านบรรทัดสุดท้ายของหน้า
อย่างตั้งใจ

“เราควรพอใจในสิ่งที่ตนเองมี” เด็กหญิงตอบเสียงดังฟังชัด

“ไม่สิ ไม่ใช่” หัวของเขาแย้งแบบนั้น แต่ไม่กล้าพูดไป

คืนนั้นเขาฝันถึงนิทานของลูกสาว ทว่าบิดเบี้ยวประหลาดนัก
ลูกว้าว จิ้งจอก วิ่งโลดไล่กันไปในทุ่งหญ้า “ลูกว้าวไม่ผิด/ลูกว้าวไม่ผิด/ความ
สงสัยนั้นก็ไม่ผิด/หญ้าที่แห้งแล้งก็ไม่ผิด” เขาเห็นตัวเองตีกกกลมใน
ความฝันแล้วภาพของลุงข้าวแข็งก็ซ้อนทับขึ้นมา แก่หอบข้าวสารลืบ
กิโกรัมเดินตามหาน้ำนมของตัวเองที่หล่นหายไปในห้องสุนัขจิ้งจอก
แกจะต้องโดนมันจับกิน แกจะต้องตายโดดเดี่ยวท่ามกลางทุ่งหญ้าแห้ง
แล้งนั้น

เขาสะดุ้งเฮือกตอนนาฬิกาปลุกทำงาน

๐๙.๐๐ น.

แล้วข่าวว่า ข้าวของลุงไม่แข็งอีกต่อไปแล้ว หน่วยงานท้องถิ่น
ใจดียอมเปลี่ยนเป็นข้าวคุณภาพดีมีราคา ให้คนทั้งพื้นที่ ชาวบ้านต่าง
เกรงอกเกรงใจในความเมตตานี้ ลุงข้าวแข็ง ไม่สิ ชิงชัยเรียกเช่นนั้นไม่

ได้อีกแล้ว แกยีนถือข้าวหอมมะลิสิบกิโลกรัมอยู่หน้าบ้าน เป็นภาพเด่น
หราบบนหน้าเฟซบุ๊กของใครหลายคน ปิดตำนานลุงข้าวแข็ง ใครบางคน
ตั้งชื่อภาพให้แบบนี้ หลากหลายความคิดเห็นผุดพวยขึ้นได้ภาพนั้น
อย่างรวดเร็ว

“วุ่นวายทั้งอำเภอ เพื่อเธอคนเดียววันรู้ม้าย” ถูกใจ ๒๒ คน

“พอใจแล้วนะ ได้ข้าวใหม่แล้ว ไม่นำเอาไปให้กินนิ” ถูกใจ ๑๖

คน

“อยากรู้งบประมาณจัดซื้อถุงยังชีพค่า”

“วันหลังอย่าไปแจกให้มันกินอีก ทำคุณบูชาโทษ” ถูกใจ ๓ คน

“ฮาย อย่ามัวแต่มานั่งจับผิดเรื่องบดี้ะ เวลาแบบนี้ ให้รอดจาก

โรคระบาดก่อนเฮอะ” ถูกใจ ๑๐ คน

ซึ่งช่วยตามอ่านความคิดเห็นเก่าใหม่อย่างไม่รู้สึغبื่อหน่าย คลื่น
อารมณ์หลากหลายแห่แหนเข้ามาโอบรื้อส่วนสมอง ท่ามกลางเสียงก่นด่า
ประชดประชัน เขายังคงนั่งเงิบอยู่อย่างนั้น ยากจะเดาว่าเขาคิดหรือไม่
คิดสิ่งใด หากแต่ภาพของลุงยังถูกเปิดค้างไว้ รอคอยความคิดเห็นถัดไป
จากใครสักคน

กำลังพิมพ์.....

HAMAKA
STUDIO

สุนัขนำทาง

แพรวสวอย ฉบับ

ช่วงเวลาที่รถติดไฟแดงบนสี่แยกทางเลี้ยวเมือง ภาพในอดีตหวนกลับมาในห้วงคำนึงของเขาอีกครั้ง สิ่งหักมือซ้ายจากพวงมาลัย เหลือบมองลูกสาวแวบหนึ่งก่อนเอี้ยวตัวไปสำรวจความเรียบร้อยของเพื่อนลูกบนเบาะหลัง เก้าปีที่ผ่านมามีอย่างน้อยเวลาที่ทำให้ความทุกข์ในใจทุเลาลงบ้าง แต่วันนี้รถบรรทุกคันข้างหน้ากลับพาเขาเดินทางกลับไปในวันที่ย่ำแย่อีกครั้งอย่างไม่ตั้งตัวและเลี้ยวไม่พ้น ห้วงขณะที่เหตุการณ์เก่าๆ กำลังคืบคลานเข้ามาเสียงโทรศัพท์มือถือก็ดังขึ้น น้ำเสียงที่ร่ำมาตามสายฟังดูร้อนใจ

“คุณต้องคุยกับลูก” ปลายสายรวบรัดสรุปเมื่อผ่านไปครู่หนึ่ง ได้ยินเขาตัดบทว่าต้องวางสายเพราะสัญญาณเปลี่ยนเป็นไฟเขียวแล้ว

ออกฤทธิ์ไปได้สักพักลูกสาวจึงถามว่าเกิดอะไรขึ้น เธอว่าแม่มามีเรื่องร้อนใจ สิ่งหักมือเพราะตอนรับสายเขาแทบไม่ได้พูดอะไรนอกจากส่งเสียงจื๋มจ๋า รวบรวมรู้ว่าพ่อคิดอะไรอยู่ กวางว่าถ้าพ่อไม่ได้พูดอะไรนอกจากฟัง ปลายสายเป็นใครไปไม่ได้นอกจากแม่ และรู้ด้วยว่าแม่โทรมาปรึกษาเรื่องน้องชาย

“ได้ยินพ่อถอนหายใจถึงสามครั้ง แสดงว่าต้องเป็นเรื่องซีเรียส”

“แม่โทรมาก็จริง แต่พ่อจำได้ว่าเมื่อก็ไม่ได้เอ่ยชื่อเบิร์ตสักคำ กวางรู้ได้ยังไงลูก”

“พวกเรา มีประสาทสัมผัสพิเศษค่ะ ไช้โหมลีโอ” หญิงสาวเอี้ยวตัว หันไปยิ้มให้เพื่อน “ว่าแต่เบิร์ตไปทำอะไรให้แม่หนักใจคะ”

“ไม่มีอะไรหรอก เรื่องสัพเพเหระประสาเด็กผู้ชายนะ”

“ถ้าเป็นเรื่องสัพเพเหระ ทำไมแม่ต้องโทรบอกพ่อให้คุยกับน้อง ทำไมพ่อต้องปิดบัง แม่ก็เหมือนกัน ก่อนที่พ่อจะมารับ กวางถามว่ามีเรื่องอะไรก็ไม่ยอมบอก”

“แม่เขาคงไม่อยากเอาเรื่องหุ้มหมิ่มไปเล่าให้ลูกฟัง พ่อกับแม่เป็นห่วงกวางนะ”

“กวางไปใช้ชีวิตอยู่อเมริกาคนเดียวตั้งสี่ปีนะคะพ่อ และตอนนี้ก็เรียนจบแล้วด้วย ที่พ่อไม่เล่าเพราะคิดว่ายังไปกวางก็ช่วยอะไรไม่ได้มากกว่า พ่อเห็นว่ากวางไม่เหมือนคนอื่น และไม่มีวันจะเหมือนด้วย”

คนฟังถึงกับอึ้งเมื่อสัมผัสได้ว่าถ้อยคำเหล่านั้นแฝงแวดตัดพ้อ สิ่งเองก็ไม่ทันนึกว่าลูกจะขุ่นเคือง กิริยาที่เธอนั่งนิ่งบอกให้รู้ว่าไม่ต้องเสียเวลาอธิบายอะไรอีก ส่วนหนุ่มน้อยหน้ามนแม่ฟังไม่รู้เรื่องราวพ่อลูก ขุ่นข้องหมองใจกันเรื่องอะไรแต่ตลาดพอที่จะนั่งเงิบๆ ทั้งสามเดินทางมาถึงที่หมายขณะแสงสีทองอาบไล้บ้านสวนร่มรื่นแมกไม้รายล้อม กลิ่นหญ้าและไอน้ำมันสนแดดยามเย็นสดชื่นเหมือนเคย ทว่าระหว่างสิ่งๆ กับลูกยามนี้ดูว่างเปล่าโหวงเหวง

“พ่อให้น้อยเตรียมกับข้าวไว้แล้ว เห็นว่าได้ปลาช่อนมาจากตลาด หลายตัวก็เลยทำห่อหมกใบยอ มีพะแนงกุ้งด้วยนะ ทับทิมกรอบก็เตรียมไว้แล้ว ของโปรดลูกทั้งนั้นเลย” เขาพูดอย่างเอาใจ ลูกฟังแล้วพึมพำขอบคุณก่อนหันไปบอกลีโอว่าจะไปเดินเล่น แล้วทั้งคู่ก็ผละออกไป

ปกติกวางคุ้นเคยกับที่นี่ แม้ว่าสี่ปีให้หลังย้ายไปเรียนต่างประเทศ

แต่กลับบ้านช่วงปิดเทอมที่ไรก็แวะมาค้างด้วยเสมอ ลูกสาวกลับมาคราวนี้เพื่อพักผ่อนและรอบินกลับไปเรียนต่อปริญญาโท สิงห์แวะไปหาลูกที่บ้านอดีตภรรยาหลายครั้งแล้ว แต่เพิ่งมีโอกาสไปรับมาค้างที่อัมพวา บ้านที่เขาลงทุนสร้างไว้เพื่อพักผ่อนกับลูกในวันหยุด เพราะปกติกว้างกับเบิร์ตอยู่บ้านแม่เป็นหลัก หลังจบชั้นมัธยมปลายจากโรงเรียนนานาชาติในเมืองไทย กว้างไปเรียนต่อด้านจิตวิทยาที่มหาวิทยาลัยในแคนซัส เธอและลิโอพบกันครั้งแรกที่นิวยอร์กเมื่อสองปีก่อน หลังจากนั้นทั้งคู่ก็ไม่ห่างกันอีกเลย การกลับแผ่นดินเกิดครั้งนี้สร้างความปิติให้คนเป็นพ่อแม่ แม้จะใจหายเพราะอีกไม่กี่เดือนข้างหน้าลูกก็ต้องจากไปอีก

‘เขาจะเอาหนูพวกนี้ไปไหนคะพ่อ’ เสียงนุ่มของลูกยังก้องอยู่ในโสต จะให้ลืมได้อย่างไร ในเมื่อคำถามประโยคนี้เกิดขึ้นก่อนหน้าที่ฝันร้ายจะจู่โจมครอบครัวยาวไม่กี่ชั่วโมงเท่านั้น

“แกนนำนักศึกษาถูกหมายหัว เบิร์ตเป็นหนึ่งในนั้น” เสียงปลายสายจากอดีตภรรยายังบอกความวิตกหลังพยายามติดต่อลูกชายแต่ฝ่ายนั้นไม่รับสาย ถึงขั้นปิดโทรศัพท์มือถือ มัซยาได้ข่าวจากเพื่อนที่กระทรวงฯ ว่าเจ้าหน้าที่กำลังเตรียมสลายการชุมนุม เพราะเหตุการณ์เริ่มบานปลายมากแล้ว เมื่อนักศึกษาหลายสถาบันแห่กันออกมาเรียกร้องให้ยุบสภาเพราะไม่พอใจการทำงานของรัฐบาล สิงห์ปลอบเธอไปว่าโทรคุยกับเบิร์ตแล้วลูกสบายดี ชาวที่แพร่ภาพออกไปเกินจริงอยู่บ้างเพราะยังไม่มีเหตุรุนแรง

“รัฐส่งเจ้าหน้าที่มาคุมเชิงจริง แต่ยังให้อิสระนักศึกษาแสดงความคิดเห็น ยังไงพวกเขาก็ต้องรักษาสถานะแน่นอนเลือกตั้งครั้งต่อไป”

“ถึงอย่างนั้นก็เถอะ กว้างก็เป็นอย่างนั้นคนหนึ่งแล้ว ฉันคงรับไม่ได้ถ้ามีอะไรเกิดขึ้นกับเบิร์ตอีก”

“นี่ๆ คุณ อย่าพูดถึงกว้างแบบนี้อีกนะ ลูกได้ยินเข้าจะเสียใจ เอา

เป็นว่าเรื่องเบิร์ตผมจัดการเอง”

หลังวางสายจึงเปิดทีวีดูข่าวสาร เห็นกลุ่มขบวนการนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยทั่วประเทศกำลังเคลื่อนตัวไปรวมกันที่หน้ารัฐสภาเพื่อเรียกร้องให้รัฐธรรมนูญล่ออกภายในสิบห้าวัน ด้วยข้อกล่าวหาทุจริตในหน้าที่ กักตุนผลผลิตทางการเกษตรเพื่อส่งออกและหาผลประโยชน์ให้พวกพ้อง ทั้งที่ประชาชนในประเทศตกอยู่ในภาวะขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภคอย่างหนักในช่วงภัยพิบัติน้ำท่วม เห็นชัดว่านี่คือฟางเส้นสุดท้ายของประชาชนและนักศึกษา ขนาดสิงห์เองเคยสนับสนุนนักการเมืองกลุ่มนี้ ปัจจุบันก็ยังโบกมือลาเพราะทนการบริหารงานที่ไร้ประสิทธิภาพไม่ไหว ปกติเบิร์ตเป็นคนมีเหตุผลและมีความเป็นผู้นำสูง เชื่อว่าลูกเอาตัวรอดจากการชุมนุมได้ แต่อีกทางหนึ่ง เด็กที่มีความคิดเป็นตัวของตัวเองสูงมักถูกมองว่าเป็นตัวสร้างปัญหาในสังคมที่อ้างเพียงลมปากว่าเปิดรับความเห็นต่าง

เห็นกวางและลีโอกลับเข้าบ้านสิงห์จึงปิดทีวี อาหารค่ำมือนั้นเจี๊ยบเหงาปรา่ปร่างเพราะลูกสาวกินไปเจี๊ยบๆ หลังมือค่ำเสร็จลีโนกวางและลีโอจูงกันไปเดินย่อยที่สวนหลังบ้าน ท่ามกลางแสงไฟรายรอบบนทางเดินที่สิงห์ออกแบบให้อำนวยความสะดวกแก่ลูกสาวมากที่สุด ผู้เป็นพ่อมองตามไปด้วยความรู้สึกทั้งเอ็นดูและหดหู่ในคราวเดียวกัน ภาพในอดีตไหลบ่าเข้ามาเยือนอีกครั้ง...

เก้าปีที่แล้วกวางยังเป็นเด็กปกติ ข้างคิดข้างฝันและแจ่มใส เช่นเดียวกับสภาพของครอบครัวที่ยังราบรื่น หลังปิดเทอมใหญ่และประกาศผลสอบเข้า ม. ๑ กวางรีบวิ่งให้พ่อกับแม่พาไปฉลองความสำเร็จที่ทะเลทางภาคใต้ ระหว่างทางรถติดไฟแดงเธอสนอกสนใจรถบรรทุกคันหนึ่งเป็นพิเศษ ขณะที่น้องชายกำลังนั่งต่อหุ่นยนต์ที่เบาะหลังกับแม่ กวางลดกระจกลง พยักพยิต

“คูสิคะ ร้องแข่งกันใหญ่เลย เขาจะเอาหนูพวกนี้ไปไหนคะพ่อ”

เสียงขัดจังหวะจากโทรศัพท์มือถือทำให้เขารู้สึกโล่งอก นึกขอบคุณเลขาช ที่ช่วยให้เสียงตอบคำถาม สิ่งที่ยอมรับว่าเลี้ยงลูกด้วยความทะนุถนอม เด็กๆ โตมาอย่างชาวกรุงเต็มขั้นไม่ต่างจากตัวเขาเองและภรรยาที่เกิดในตระกูลชนชั้นกลางค่อนข้างมีอันจะกิน โลกของกว้างและเบิร์ดส่วนใหญ่จึงพบเห็นแต่ห้างสรรพสินค้าและความก้าวล้ำนำสมัย พูดภาษาอังกฤษปร๋อและใช้คอมพิวเตอร์คล่องแคล่วตั้งแต่อายุไม่กี่ขวบ แต่โลกของเด็กเมืองกรุงอาจดูคับแคบอยู่บ้างในสายตาคนทั่วไปที่รู้ว่าหนูในรถบรรทุกเหล่านั้นกำลังจะถูกพาไปไหน หลังรถเคลื่อนตัวเดินทางต่อเขาลืมคำถามของลูกเสียสนิท กว้างเองก็ด้วย หันไปคุยจ้อกับแม่และน้องสลับกับฟังเพลงจากไอพอดเป็นระยะ ตลอดเวลาในการเดินทางสีหน้าท่าทีของลูกยังแจ่มใส ทว่าความผิดปกติเริ่มปรากฏไม่กี่ชั่วโมงหลังจากนั้น

“ทำไมหน้าขุ่นจัง” ลูกชะโงกหน้าลงไปจ้องผืนทะเลระหว่างที่อยู่บนเรือก่อนลงดำน้ำ

“ก็ปกตินี่ลูก”

“ไม่นะคะ ขุ่นมาก”

หากสังเกตจริงๆ จะพบว่าลูกขมวดคิ้วมุ่น และไม่ได้พูดแค่ครั้งเดียวแต่บ่นถึงสามสี่ครั้ง วันต่อมากว้างเริ่มเดินเซและชนโน่นตะนี้ มีสยารู้สึกว่ามีบางอย่างไม่ชอบมาพากลก็ตอนที่ลูกเกาะแขนขอให้พาไปเข้าห้องน้ำ โปรแกรมที่เหลื้ถูกยกเลิก หมอตรวจตาอย่างละเอียด วินิจฉัยว่ามีความเป็นไปได้ที่กว้างจะมีเนื้องอกในสมอง หลังจากทำ MRI สแกนสมอง ข้อมูลเชิงเตือนจากแพทย์ที่คนเป็นพ่อแม่ถึงกับตัวสั่นคือการผ่าตัดมีความเสี่ยงสูง อาจถึงขั้นเสียชีวิต แต่พวกเขามีทางเลือกอื่นละหรือ

หลังผ่าตัดกว้างนอนพักฟื้นในโรงพยาบาลนานถึงห้าวัน สายตา

เริ่มดีขึ้น แต่วันสุดท้ายก่อนกลับบ้านลูกกลับมองไม่เห็นอะไรอีกเลย จะ
ว่าไปกว้างเองยอมรับความจริงได้ดีกว่าพ่อแม่ หมอบอกว่าส่วนหนึ่ง
เพราะยังเด็กจึงไม่โศกเศร้ามากนัก ขณะที่มัสยาประกอบสติได้ดีกว่าเขา
แต่ยามค่าคืนได้ยินแต่เสียงสะอื้นให้ ไม่ว่าพยายามอย่างไรสิ่งนี้ก็ยังไม่
รับไม่ได้ สิบสามปีก่อนที่โลกของเธอจะมีดับ กว้างรับรู้มาตลอดว่า
ตัวเองเกิดมาพร้อมดวงตาที่งดงามราวสวรรค์ประทานให้ นัยน์ตากลม
โตสดใส ปรกายวาววับสุกสว่างเต็มไปด้วยชีวิตชีวา คิดอย่างเห็นแก่ตัว
ในความเป็นมนุษย์แต่หากคิดในฐานะพ่อ ทำไมฝันร้ายเช่นนี้ไม่เกิดกับ
คนอื่น ทำไมต้องมาเกิดกับลูกสาวของเขาด้วย

เหตุการณ์เลวร้ายขึ้นเมื่อฝ่ายวิชาการเชิญผู้ปกครองไปพบ
แจ้งว่าทางโรงเรียนไม่มีบุคลากรเฉพาะทางที่จะทุ่มเวลาเอาใจใส่เกรงว่า
จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนของกว้างเอง มัสยาจึงติดต่อไปยังโรงเรียน
อื่นอีกหลายแห่งแต่ได้รับการปฏิเสธทุกที่ ด้วยเหตุผลเหมือนกันหมดว่า
ทางโรงเรียนไม่มีความพร้อม สิ่งหัดตัดสินใจพาลูกเข้าไปคุยกับโรงเรียน
นานาชาติแห่งหนึ่งด้วยตัวเอง โชคดีที่ทางนั้นอ้าแขนรับ แม้จะออกตัว
ว่ายังไม่เคยรับเด็กพิการทางสายตามาก่อน กว้างจึงเป็นนักเรียนตาบอด
คนแรกและคนเดียวของที่นี่

ลูกเริ่มเรียนอักษรเบรลล์ และแม้จะใช้คอมพิวเตอร์คล่องอยู่
แล้วแต่นั้นคือตอนที่สายตายังปกติ มัสยาจึงหาครูมาสอนคอมพิวเตอร์
สำหรับคนตาบอดให้ที่บ้าน สิ่งสั่งให้ภรรยาลาออกจากงานผู้จัดการ
ฝ่ายประชาสัมพันธ์โรงแรมเพื่อมาดูแลลูกสาว ส่วนลูกชายเรียนโรงเรียน
ประจำอยู่แล้วจึงมีเวลาทุ่มเทให้กว้างเต็มที่ ซึ่งมัสยาก็ทำหน้าที่ได้ดี
ไม่ขาดตกบกพร่อง ทั้งขับรถรับส่งและเป็นพี่เลี้ยงลูกเต็มตัว จูงมือเข้า
ชั้นเรียน รोजनจบแต่ละคลาส พาลูกเข้าห้องน้ำห้องทำ ซึ่งทางโรงเรียน
อนุญาตให้เข้าไปดูแลเป็นกรณีพิเศษ และรोजนกระทั่งเลิกเรียนทุกวัน

ตลอดสองปีนับแต่ตามองไม่เห็นกว้างจึงไม่เคยใช้เครื่องช่วยนำทาง จริงอยู่ว่าหน้าที่การงานระดับผู้บริหารสิงห์มีกำลังพอที่จะจ้างพี่เลี้ยงมาดูแลลูกแต่มีस्याไมไวใจคนอื่น โดยที่เขาไม่รู้เลยว่าอีกด้านหนึ่งภรรยา กำลังสร้างความกดดันและเคร่งเครียดให้ตัวเองมากขึ้นเรื่อยๆ

ปีแรกสิงห์ยังช่วยดูแลลูกอยู่ แต่เข้าปีที่สองเขาเริ่มโหมงาน และเริ่มพบปะสังสรรค์เพื่อนฝูงคอกการเมืองเดียวกัน ปีนั้นทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายสนับสนุนรัฐบาลก็มือปะทะกันและแบ่งแยกเป็นฝักฝ่ายอย่างเปิดเผย สิงห์และเพื่อนไม่พลาดที่จะเข้าร่วมชุมนุม ยิ่งเมื่อบริษัทเป็นผู้สนับสนุนหลักรับผิดชอบข้าวปลาอาหารให้กลุ่มผู้ชุมนุม เขาจึงกลายเป็นผู้บริหารที่ประกาศจุดยืนในการเลือกฝ่ายอย่างชัดเจน เมื่อทู่เม่ให้การเมืองแล้ว ช่วยให้ลิ้มความเข้มข้นเกี่ยวกับลูกจึงเดินหน้าเต็มขั้น เพราะโดยส่วนตัวเขาสนใจการเมืองเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว คุยกับคนอื่นมากขึ้น แต่กับภรรยากลับลือสารกันน้อยลงจนกลายเป็นความเฉยชาเห็นห่าง ยิ่งเมื่อเธอค้านหัวชนฝาที่เขาเอาตัวไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองเพราะยังฝังใจเรื่องพ่อ --- อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ที่ถูกยิงพร้อมนักศึกษาจากเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

“ยุคนี้ไม่เลวร้ายขนาดนั้นหรอกน่า ขาวสารเทคโนโลยีไปไวยังกับอะไร”

“คุณไม่เข้าใจหรอก”

“อ้อ จริงสิ” เขาชะงัก หมุนตัวกลับมามองหน้าเธอหนึ่ง “แฟนเก่าคุณก็จากไปเพราะเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ผ่านมาตั้งกี่ปีแล้วคุณก็ยังไม่ลืม”

คนตายไปแล้วเขาคงไม่หึงหวง แต่การที่เธอยังฝังใจกับคนรักเก่าทำให้เขารู้สึกเหมือนตัวสำรองไร้ค่า ความรู้สึกที่เกิดขึ้นก้ำกึ่งกันอยู่ระหว่างผิดหวังและถือดี ไม่นานหลังจากนั้นสิงห์ก็พบผู้หญิงคนหนึ่ง นอกจากโสดและสวยแล้วยังหลงใหลเรื่องการเมืองการปกครองด้วย

เมื่ออุดมการณ์ไม่ต่างกันจึงคุยกันถูกคอเป็นพิเศษ นับวันยิ่งเห็นห่างกับภรรยา ตั้งแต่ลูกตาบอดยิ่งเหมือนคุยกันไม่รู้เรื่องเพราะต่างคนต่างเครียด ต่างฝ่ายต่างปรับตัวและทำใจยอมรับไม่ได้ กลางวันขลุกกับงานในบริษัท กลางคืนและวันหยุดเข้าร่วมกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วง หลายครั้งเลยเถิดถึงขั้นอ้างว่าอยู่ในกลุ่มชุมนุมทั้งที่ไปค้างกับผู้หญิงคนนั้น คิดว่ามีสยาคงไม่ระแคะระคายเพราะง่วนอยู่กับการดูแลลูก จนกระทั่งวันหนึ่งเธอบอกอย่างอ่อนล้าว่าช่วงซัมเมอร์จะส่งลูกไปเข้าค่ายที่ศูนย์ฝึกทักษะการใช้ชีวิตสำหรับคนตาบอดในอเมริกา

“กวางมองไม่เห็นมาสองปีแล้ว แต่ลูกยังใช้ไม้เท้าไม่เป็นเพราะมีคนคอยนำทางตลอด”

“จะปล่อยลูกไปอยู่คนเดียวยังงี้ตั้งสองเดือน แล้วที่ศูนย์ฯ ทั้งครูฝึกทั้งพนักงานก็มีแต่คนตาบอด” สิงห์โคลงหัวเมื่อได้ยินเธอบอกว่าจำเป็นต้องแข็งใจ

“ลูกต้องหัดเดินด้วยตัวเอง อีกอย่าง ฉันต้องไปพบแพทย์”

“ว่าไงนะ!” สิงห์หันมาโบกมือขอตัวหลังกตริบส่าย คุยโทรศัพท์ครู่หนึ่งก็หันมาบอกอย่างเร่งรีบว่าจะออกไปโรงพยาบาล “ลูกน้องที่ทำงานถูกยิง โดนลูกหลงในกลุ่มผู้ชุมนุม”

เขาผละออกไปไม่สนใจภรรยาอีก ช่วงนั้นกลุ่มผู้ชุมนุมทั้งสองฝ่ายเริ่มรุนแรงขึ้นเมื่อฝ่ายค้านกดดันให้ยุบสภา ชาวต่างประเทศเผยแพร่ออกไปว่ารัฐบาลเลือกที่รักมักที่ชัง ใช้กำลังปราบปรามเฉพาะกับฝ่ายตรงข้าม ทั้งที่มีมูลเหตุน่าสงสัยว่าแผนก่อจลาจลมาจากฝ่ายผู้สนับสนุนรัฐทั้งสิ้น

หลังกลับจากเข้าค่ายที่อเมริกา กวางเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นมาก กระตือรือร้นเรียนรู้อย่างทั่วถึงอักษรเบรลล์ ศิลปะการป้องกันตัว และหัด

ทำกับข้าว ขอเรียนเปียโนทั้งที่ตอนสายตาปกติแม่รบเร้าอย่างไรก็ไม่สนใจ มัสนายจึงหาครูมาสอนที่บ้าน ส่วนครูโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลกว้างเป็นชาวอเมริกัน มีความเสียสละและทุ่มเทจนผลการเรียนของกว้างเป็นที่น่าพอใจ ทำคะแนนได้ดีทุกวิชา โดยเฉพาะวิทยาศาสตร์ ทำได้ดีกว่าคนตาปกติเสียอีก การเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดหลังกลับจากเข้าค่ายที่ศูนย์ฝึกฯ ครั้งนี้คือกว้างยอมรับและเรียกตัวเองว่าคนตาบอดได้แล้ว มัสนายเองก็เริ่มผ่อนคลาย กล้าใช้คำนี้ต่อหน้าลูก ที่ผ่านมามีทั้งคุ้มก่เลื่องด้วยการใช้คำว่า ‘ตามองไม่เห็น’

ขณะที่กว้างเริ่มดีขึ้นชีวิตพลิกกลับเตลิด ทุ่มเททั้งการเมืองและผู้หญิง ระยะเวลาจึงเปิดเผยออกนอกหน้าทั้งในที่ทำงานและกลุ่มผู้ชุมนุม เมื่อรู้มัสนายยื่นคำขาดว่าหากไม่เลิกเธอจะเป็นฝ่ายไป สิ่งคิดที่ว่าเธอแค่ขู่อ้างรับปากส่งๆ แต่ก็ทำไม่ได้ ซ้ำยังออกไปค้างข้างนอก กลับเข้าบ้านอาทิตย์ละครั้ง ยิ่งการชุมนุมยืดเยื้อยิ่งห่างเหินครอบครัว จนกระทั่งกลางดึกคืนหนึ่งกลับบ้านแล้วไม่พบใคร มีเพียงโน้ตจากมัสนาย ทั้งข้อความไว้ว่าพากว้างกับเบิร์ดไปเที่ยวต่างประเทศ

สิงห์ชะงักเมื่อพบจดหมายจากโรงเรียนของลูกชาย กวาดตาอ่านจบเขาถึงกับอึ้ง ผลการเรียนตกยังพอทำเนา แต่ความประหลาดที่ทางโรงเรียนใช้คำว่า ‘น่าเป็นห่วง’ ทำเขาใจหายวาบ คว่าโทรศัพท์มือถืออย่างรวดเร็ว พบว่ามัสนายโทรมาถึงเจ็ดครั้ง เขาพยายามติดต่อกลับแต่ปลายสายไม่มีสัญญาณ ย้อนกลับไปดูโน้ตบนโต๊ะอีกครั้ง ภรรยาบอกไว้ว่าจะกลับวันศุกร์ที่ ๑๓ ซึ่งเป็นวันนั้น สิงห์เริ่มสำเหนียกว่าสองสามอาทิตย์ที่ผ่านมาแทบไม่ได้กลับบ้าน ครู่ต่อมาเลขาฯ โทรมาบอกว่าตอนนี้มัสนายและลูกยังออกจากสนามบินไม่ได้ เพราะกลุ่มผู้ชุมนุมที่ก่อนหน้านี้บุกยึดอาคารรัฐสภาเข้ายึดสนามบินแล้ว การชุมนุมกดดันรัฐบาลยืดเยื้อออกไปจนต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน กว่าจะเคลียร์ผู้โดยสารออกจาก

สนามบินได้กินเวลามาก ขณะที่มัสยาและลูกติดอยู่ที่นั่นเกือบสองวัน ช่วงที่บ้านว่างเปล่านั้นเองที่สิ่งหนึ่งได้เป็นที่ผ่านมาละเลยครอบครัวมากแค่ไหน เขาเป็นผู้นำครอบครัวที่ไร้ประสิทธิภาพไม่ต่างจากคณะรัฐบาลที่ตัวเองพยายามต่อต้าน สิ่งหัดตัดสินใจบอกเลิกผู้หญิงคนนั้น ไม่ว่าเธอจะร้องอย่างไรเขาก็ตระหนักแล้วว่าไม่มีวันหวนกลับไปอีก แต่เมื่อกลับถึงบ้านมัสยาก็ขอแยกทาง

“ผมบอกว่าเลิกก็คือเลิก” เขายืนยันเสียงหนัก ได้ยินเธอพูดเรียบๆ ว่าไม่ใช่แค่เรื่องผู้หญิงจึงรับปากว่าจะเพลาเรื่องการเมือง เพราะอีกไม่นานก็จะมีการสลายกลุ่มผู้ชุมนุมทั้งสองฝ่ายแล้ว

“เรื่องปิดสนามบิน ผมเองก็ไม่เห็นด้วยหรอกแต่มันจำเป็น”

“ฉันถามอะไรอย่างได้ไหมสิ่งที่คุณทุ่มเทให้การเมือง แล้วนักการเมืองให้อะไรคุณบ้าง เราได้อะไร”

“แล้วถ้าทุกคนปล่อยผ่านบ้านเมืองจะเป็นยังไง คุณอยากให้โลกนี้มีแต่คนไม่รู้ร้อนรู้หนาวหรือ”

มัสยามองหน้าเขาหนึ่ง นานเนิ่น “ไม่ว่าเมื่อวาน วันนี้ หรือพรุ่งนี้ เราต่างก็เป็นเหยื่อ เป็นหมูในฟาร์ม รอวันให้นักการเมืองจับขึ้นรถบรรทุกส่งเข้าโรงเชือด”

สองเดือนต่อมาการสลายกลุ่มผู้ชุมนุมทั้งสองฝ่ายสำเร็จด้วยดี ขณะที่สิ่งหนึ่งประวิงเวลาหย่าร้างออกไปแต่ผู้หญิงคนนั้นกลับไม่ยอมเลิก ขู่ว่าหากไม่ยอมหย่าจะส่งเรื่องอื้อฉาวระหว่างเธอและเขาไปยังผู้บริหารระดับสูงที่สำนักงานใหญ่ในอังกฤษ สิ่งหนึ่งรู้ว่าเธอไม่ได้เล่นเกมเพราะต้องการเขา แต่ต้องการเงินในกระเป๋าของเขามากกว่าจึงส่งหนายไปเจรจา กว่า จะตกลงตัวเลขและเลิกแล้วต่อกันได้ก็กินเวลายืดเยื้อเป็นปี ขณะที่ตัวเลขในบัญชีพร่องไปหลายโข ยิ่งรู้ภายหลังว่าเธอใช้วิธีนี้กับนักธุรกิจมาแล้วหลายรายยิ่งเสียความรู้สึก ประสาผู้ชาย เขาคิดจะพลิกวิกฤติเป็นโอกาส

ใช้เหตุการณ์ครั้งนี้เป็นข้ออ้างขอความเห็นใจจากภรรยาแต่มีस्याเต็ดขาดกว่าที่คิด ความสัมพันธ์ของทั้งคู่จึงสิ้นสุดลงคงเหลือแต่สถานะพ่อกับแม่

วันที่กวางอายุครบสิบหก เขาพาลูกทั้งสองมาค้างบ้านสวนที่อัมพวา สิ่งถึงกับพูดไม่ออกเมื่อรู้จากกวางว่าช่วงสองสามปีที่ผ่านมาแม่ของเธอเคยจต้องไปพบจิตแพทย์ น้องชายเองก็ไม่ต่างกัน เบิร์ตรับมือไม่ได้กับชีวิตเด็กประจำที่ต้องคอยก้มหัวให้รุ่นพี่ที่ทำตัวไม่ต่างจากมาเฟียคุมซอย เขาอยากอยู่กินข้าวกับพ่อแม่และพี่สาวทุกเย็นมากกว่าปล่อยให้ใครก็ไม่รู้มาทำตัวเป็น ‘ผู้ปกครอง’ โชคดีที่สามแม่ลูกได้เปิดใจคุยกันช่วงที่ไปเที่ยวต่างประเทศ เหตุนี้เองมีस्याจึงพาเบิร์ตกลับมาอยู่บ้าน นับเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง เพราะเบิร์ตปรับตัวได้ดีกับแนวทางการสอนของโรงเรียนทางเลือกแห่งใหม่

“พ่อจำวันแรกที่กวางฟันหลังผัดได้ไหมคะ พอลืมตาขึ้นกวางถามอะไรพ่ออย่างหนึ่ง”

“จำได้สิ”

“พ่อจำได้ว่ากวางถามอะไรแต่พ่อยังไม่ได้ตอบ หลังจากนั้นพ่อก็กายไปจากชีวิตพวกเรา” เงยหน้าขึ้นมองพ่อทั้งที่ตามองไม่เห็น “กวางกับเบิร์ต... เราคุยกันบ่อยๆ เรารู้สึกเหมือนคนหลงทาง”

สิ่งรู้สึกเหมือนหिनจุกอยู่ในลำคอ วันแรกที่รู้ว่าตัวเองตาบอดลูกยังไม่เศร้าอย่างนี้ คำพูดของอดีตภรยายังติดอยู่ในโสต “ประเทศชาติผู้นำฉันกับลูกก็ไม่ต่างกัน”

แม้ไม่มีภพียันยัน แต่การวิเคราะห์ข่าวจากช่องทีวีดิจิทัลและสายจากมีस्याทำให้สิ่งหือดร้อนใจไม่ได้ เมื่อผู้ประกาศข่าวคาดการณ์ว่าแกนนำนักศึกษาจากเกาสถาบันกำลังจะถูกเจ้าหน้าที่ควบคุมตัว มีความเป็นไปได้สูงว่ารัฐบาลจะประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน และโยนข้อกล่าวหาให้

นักศึกษาว่าช่องสุ่มจนก่อให้เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรง ซึ่งเป็นผลมาจากการถูกปลุกปั่นจากพรรคการเมืองฝ่ายค้าน สิงห์รีบโทรบอกเลขาฯ ให้เข้าไปดูสถานการณ์ หลังวางสายกวางบอกว่ารู้เรื่องทุกอย่างแล้ว เมื่อเข้าก็เพิ่งคุยกับน้อง

“เบิร์ดบอกว่าทางรัฐบาลจะเชิญแกนนำนักศึกษาไปพูดคุย และจะไม่มีการใช้ความรุนแรงใดทั้งสิ้น พ่อไม่ต้องห่วงนะคะ”

“จะไม่ให้ห่วงได้ยังไง การเมืองสกปรกกว่าที่ลูกคิด ขาวว่าตอนนี้แกนนำทั้งเก้าถูกควบคุมตัวแล้ว”

“พ่อลองดูข่าวช่องอื่นด้วยสิคะ กวางฟังตั้งแต่เมื่อคืน ช่องที่พ่อเพิ่งดูน่าจะอยู่ฝ่ายตรงข้ามรัฐ”

สิงห์ฮึดไปเป็นครูเมื่อรู้สึกตัวเองแตกตื่นเกินเหตุ รีบกดรีโมทเปลี่ยนช่อง ภาพที่เห็นคือเบิร์ดและแกนนำนักศึกษากำลังให้สัมภาษณ์สดกับนักข่าว โดยไม่มีเจ้าหน้าที่ควบคุมตัวอย่างที่ได้ยินมาก่อนหน้า เบิร์ดและเพื่อนพูดจาฉะฉานมีเหตุผล อีกทั้งข้อมูลแม่นยำครบถ้วน เมื่อฟังรายละเอียดจนครบสิงห์จึงรู้สึกใจชื้นขึ้น ความกังวลที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้หายไปเกือบครึ่ง จนกระทั่งเลขาฯ โทรมาบอกว่าสถานการณ์ปกติ ขณะนี้เบิร์ดและแกนนำนักศึกษาอีกแปดคนเข้าพบนายกรัฐมนตรีแล้ว โดยทางคณะรัฐบาลอนุญาตให้สื่อมวลชนเข้าไปฟังและบันทึกภาพด้วย คาดว่าคงใช้เวลาในการพูดคุยไม่ต่ำกว่าหนึ่งชั่วโมง แต่ไม่ต้องกังวลเพราะทุกอย่างเป็นไปอย่างราบรื่น

“สบายใจขึ้นหรือยังคะพ่อ” กวางถามยิ้มๆ เมื่อได้ยินพ่อถอนใจหลังวางสาย

“ฟังอย่างนี้แล้วค่อยโล่งอก เห็นท่าที่เบิร์ดกับเพื่อนๆ แกนนำนักศึกษาแล้ว ที่ผ่านมามีพ่ออาจจะวิตกเกินเหตุ แต่คนเป็นพ่อแม่ก็อดห่วงไม่ได้ ลักวันลูกจะเข้าใจ”

กวางพนมมือไหว้ผู้เป็นพ่อ เอ่ยขอโทษที่เมื่อวานหงุดหงิด “กวาง เข้าใจว่าพ่อกับแม่ห่วง แต่ความห่วงควรจะมาจากเหตุผลอื่น ไม่ใช่เพราะ ความพิการ”

“มันไม่ใช่อย่างนั้นนะลูก”

“พ่อคะ ที่กวางตื่นนอนไปเรียนไกลถึงต่างประเทศ เพราะกวาง ไม่ต้องการอะไรนอกจากอยากใช้ชีวิตเหมือนคนปกติ สองปีแรกที่ดาบอด ก็อย่างที่พ่อรู้ว่ากวางไม่เคยใช้ไม้เท้า แต่ตอนไปเข้าค่ายที่ศูนย์ฝึกฯ เขา โยนไม้เท้าให้กวางเป็นอย่างแรกเลย ทุกคนที่นั่นใช้ชีวิตปกติ กวางคง เปลี่ยนทัศนคติของคนอื่นที่มีต่อคนพิการไม่ได้ แต่กับพ่อแม่ ขอแค่มอง กวางไม่ต่างจากคนอื่น สามารถทำงาน คิดและแก้ปัญหาได้ไม่ต่างจากคน ปกติทั่วไป ถึงแก่ไม่ได้ อย่างน้อยก็รับฟัง ส่วนเบิร์ต น้องบรรลุนิติภาวะ แล้วทั้งอายุและความคิด ถึงเวลาที่ผู้หลักผู้ใหญ่จะหันมาฟังเสียงคนรุ่น หลัง พวกเขามีความคิด ไม่ใช่จะยุ่งงกปลุกปั่นกันได้ง่ายๆ”

สิ่งหนึ่งเมื่อเข้าใจความรู้สึกที่แท้จริงของลูก เห็นกวางชวนลีโอ ไปเดินเล่นจึงเดินตามไป ท่ามกลางแมกไม้หน้อยใหญ่บนทางเดินทอดยาว สุนัขพันธุ์ลาบราดอร์รีทริฟเวอร์สีครีมवलเพศผู้กำลังเดินนำผู้หญิงตัว เล็กๆ ขณะที่เธอกระตุกสายจูงเป็นระยะ ที่แคนซัสกวางเป็นนักศึกษา ดาบอดเพียงคนเดียวของมหาวิทยาลัย แต่ทางมหาวิทยาลัยมีเจ้าหน้าที่ คอยช่วยเหลืออย่างดีและปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสม เช่นตำรา เรียนหรือเอกสารที่แจกในชั้นเรียน กวางจะได้รับล่วงหน้าเพื่อนำมาแปลง เป็นไฟล์ดิจิทัลที่โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับคนตาบอดสามารถอ่าน ให้ฟังได้ ขณะที่ลีโอผ่านการฝึกจากโรงเรียนฝึกสุนัขนำทางในนิวยอร์ก

อาจเพราะคนไทยไม่คุ้นเคยกับสุนัขนำทาง หลายคนจึงคิดว่า สุนัขนำทางต้องรู้ทาง ทั้งที่จริงแล้วคนพิการต้องมีความสามารถในการ ใช้ชีวิตได้ด้วยตัวเองอยู่แล้ว สามารถเดินทางได้ด้วยตัวเองและต้องรู้

เส้นทางก่อนว่าจะไปอย่างไรจึงจะส่งสุนัขนำทางให้ไปตามทิศทางนั้น บังเหียนเป็นสิ่งที่ลีโอใช้สื่อสารกับกวาง เช่นให้หลบทางซ้ายหรือขวา ขณะที่สายจูงเป็นสิ่งที่กวางใช้สื่อสารกับลีโอด้วยการกระตุกสายเมื่อเขาทำผิดหรือเสียสมาธิ ทั้งคู่เดินทางข้ามน้ำข้ามทะเลขึ้นเครื่องบิน รถใต้ดิน รถเมล์ รถแท็กซี่ ไปไหนมาไหนด้วยกันมาแล้วหลายเมือง ทั้งนิวยอร์ก บอสตัน ลอนดอน พอร์ตแลนด์ และซีแอตเทิล แต่ไม่มีการเดินทางไหนที่กวางจะลั่นและตื่นเต้นเท่าการใช้ระบบขนส่งมวลชนในกรุงเทพฯ เพราะระบบโครงสร้างไม่ได้ทำไว้เพื่อรองรับกลุ่มคนพิเศษอย่างเธอเช่นในต่างประเทศ

“ที่ผ่านมาลีโอกะระยะผิตบ่อยไหมลูก”

“มีบ้างค่ะ บางทีเขาพันสิ่งกีดขวางแต่กวางไม่พัน อย่างเมื่อวานก็ชนกิ่งลีลาวดี กวางก็ต้องค่อยๆ สอน ค่อยๆ ฝึกเขา” เธอเว้นช่วงครู่หนึ่งมองไปข้างหน้า “พ่อคะ ที่ผ่านมากวางรู้ว่าเหตุที่พ่อไม่ตอบว่าเขาเอาหมูปวงนั้นไปไหนเพราะต้องการปกป้อง ไม่อยากให้รับรู้ว่ามีโลกนี้โหดร้าย และกวางก็รู้มาตลอดว่าถ้าไม่มีพ่อกับแม่กวางคงมาไม่ถึงจุดนี้”

“กวาง... ลูก”

“กวางเคยเล่าให้พ่อฟังใช่ไหมคะว่าหลังจากส่งคนมาสัมภาษณ์ดูที่พัก ไปดูมหาวิทยาลัย สังเกตการใช้ชีวิตและพฤติกรรมการเดินทางของกวางว่าเร็วช้ามากน้อยแค่ไหน ทางโรงเรียนจึงเลือกให้กวางคู่กับลีโอ”

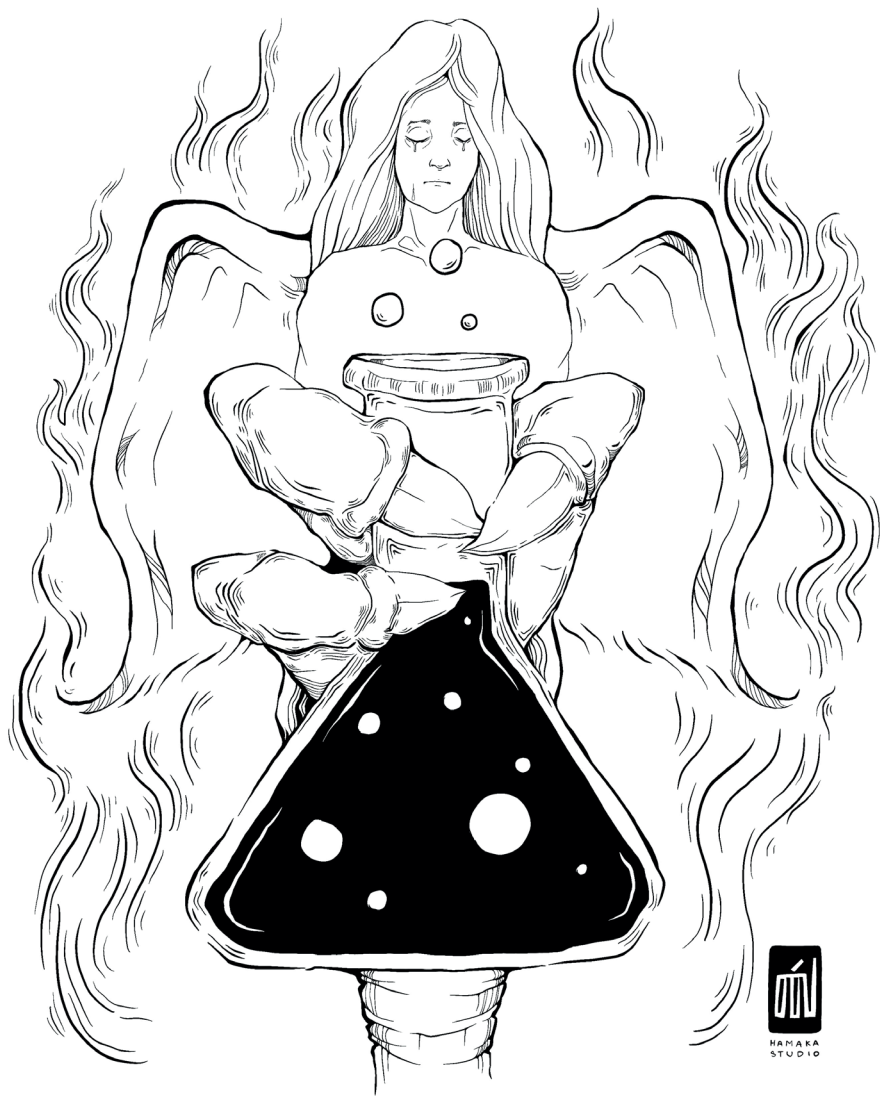
“มีอะไรจะบอกพ่อหรือ”

“กวางแค่อยากบอกพ่อกับแม่ว่าห่วงเบิร์ตได้แต่ต้องปล่อยให้เขาโบยบิน ปล่อยให้ห้องได้เลือกผู้นำและผู้แทนด้วยตัวเขาเอง ถ้าผู้นำทำผิดพลาด พวกเขาก็มีสิทธิโต้แย้ง หากผู้นำพันสิ่งกีดขวางคนเดียว โอเบอรัมผู้แทนที่ไร้ประสิทธิภาพ แต่ปล่อยให้ประชาชนที่เหลือเผชิญหน้าสิ่งกีดขวางตามลำพัง พวกเขาก็ต้องลุกขึ้นมาเปล่งเสียงเพื่อกระตุกจิตสำนึก

กว้างเองไม่มีสิทธิเลือกสุนัขนำทาง โชคดีที่โรงเรียนจับคู่ได้เหมาะสม แต่เบิร์ตกับเพื่อน ๆ ไม่ได้ตาบอด หูไม่หนวก ออกเสียงได้ชัดเจน จึงไม่แปลกที่พวกเขาจะเปล่งเสียงด้วยความภาคภูมิใจ”

แต่ไหนแต่ไรกว้างพร้อมไปด้วยความสามารถ เกียรตินิยม อันดับหนึ่งเป็นเครื่องยืนยันว่าลูกทำให้เขาและอดีตภรรยาภูมิใจมากแค่ไหน ทว่าวันนี้สิ่งห้ตระหนักแล้วว่าสิ่งที่ลูก ๆ มี ไม่ใช่แค่เรื่องผลการเรียน พวกเขาสิ่งหนึ่งที่ทำให้คนเป็นพ่อแม่ภาคภูมิใจอย่างแท้จริง สิ่งนี้เองคือเครื่องยืนยันว่าจากนี้ไปลูกจะยืนหยัดบนโลกได้อย่างเต็มภาคภูมิใจ หวังขณะแดดยามเช้าทอประกาย สิ่งห้มองภาพที่กำลังเคลื่อนไหวตรงหน้า ด้วยความรู้สึกเต็มตื่น ภาพที่สีโอกำลังเดินนำ ขณะที่กว้างเดินตามแต่เป็นผู้กระตุกสายจูงเพื่อออกคำสั่ง ภาพที่เห็นสะท้อนให้สิ่งห้มองเห็นตัวเองชัดเจนขึ้น ช่วงขณะนั้นเองที่สิ่งห้ตระหนักว่าที่ผ่านมาเขาต่างหากที่เป็นฝ่ายมองไม่เห็น ไม่เคยเห็นเลยตลอดหลายปีที่ผ่านมา

เสียงร่ำไห้จากหิมพานต์

รตี สติธรรณ

ระยะทางจากโลกถึงความสุขไกลแค่ไหน? วิทยาการอันล้ำหน้าชะลอ
ดวงจันทร์ให้ใกล้เข้ามา แต่ความสุขกลับไกลออกไป ใครจะอยากดูกระต่าย
บนดวงจันทร์หากรู้ว่ามันเป็นแค่หุบเหวสูงต่ำธรรมดา พญานาคสูญพันธุ์
ไปแล้วตั้งแต่บั้งไฟเป็นเพียงลูกก๊ากซ์มีเทน เหล่าเซเปียนส์ผู้หลักแหลม
เข้าใจทุกอย่าง แต่ไม่เคยรู้ว่าความสุขสร้างขึ้นจากธาตุชนิดใด

-๑-

ห้องผนังสีขาวดูขาวเกินไป รวกับสกัดมาจากหัวใจของทารก หน้าต่าง
กระจกบานยาวเปิดเผยให้เห็นความลับของท้องฟ้าอย่างใกล้ชิด ชั้น
เจ็ดสิบหก... สูงสุดเหมือนยอดเขาไกรลาส อากาศภายในหนาวเหน็บกว่า
ความจริง และคำพูดแทบจะกลายเป็นน้ำแข็ง ความลับในห้องแห่งนั้นจึง
ไม่มีวันถูกแผ่พรายจนกว่าจะถึงเวลา

ตอนที่บทสนทนาของบ่ายวันนั้นกำลังจะเริ่มขึ้น น้ำตาก็ไหล
รินไปมากมายแล้ว กระดาษทิชชูหลายม้วนกลายเป็นก้อนขยำที่เปียก
ชื้น และดวงตาที่แวววามเหมือนดวงตาราคูนนั้นก็หม่นมัวด้วยริ้วรอยของ
กำสรด หญิงสาวเช็ดน้ำตาหยดสุดท้ายจนแห้ง ก่อนจะเริ่มต้นเกมกับชาย

หนุ่มตรงหน้าอีกครั้ง เกมถามตอบที่ดูไร้กติกา

“รู้สึกอย่างไรกับการนั่งรถยนต์เป็นครั้งแรก”

เสียงนุ่มนวลของอินทัชทำให้ความหัวน้วิตกค่อยบรรเทาลงเล็กน้อย ต่างจากคนอื่นที่เอาแต่หัวน้กร้าว บีบเค้นจะเอาแต่คำตอบที่รู้ดีว่าเธอไม่มีให้

“เวียนหัว” ดากลมโตสีเขียวจัดหลับลงซ้ๆ ราวกับความรู้สึกดังกล่าวยังเหลืออยู่ในหัว

รอยยิ้มเล็กน้อยระบายบนใบหน้าทีปกติจะเฉยชา การแสดงออกอย่างซ้ๆ ของเธอทำให้หัวใจที่แข็งกระด้างของชายหนุ่มอ่อนยวบลงทุกครั้ง

เธอออกฤทธิ์ออกเดชกับทุกคน จนไม่มีเจ้าหน้าที่คนไหนกล้าเข้าใกล้เกินระยะป้องกันตัว นักโภชนาการคนล่าสุดถูกห้ามส่งโรงพยาบาล มีบางสิ่งผิดพลาดตอนเข้ามาส่งอาหาร หมอกำลังวิตกว่าอาจต้องเสียน้มือทั้งห้านี้... คงมีอินทัชเพียงผู้เดียวที่หญิงสาวมักยอมให้เข้าใกล้และตอบคำถามแต่โดยดี นั่นอาจเป็นเพราะแววตาที่ดูซ้ๆเคยคุ้น ราวกับเคยสบพบพานมาหลายครั้ง... อาจหลายร้อยครั้ง

หญิงสาวยังคงเป็นความลับสุดยอดจนกว่าจะถึงเวลา... การเก็บข้อมูลล่าช้ากว่ากำหนดการไปมากแล้ว ท่านรัฐมนตรีคนสำคัญก็โทรมาเร่งเร็ววันละหลายรอบ แต่เมื่ออินทัชบุตรชายเพียงคนเดียวตอบกลับด้วยน้ำเสียงไม่พึงพอใจ โทรศัพท์จากเบื้องบนก็เริ่มซา

ชายหนุ่มย่อมรู้ดีกว่าใครในฐานะหัวหน้าโครงการ หญิงสาวต้องพร้อมก่อนวันแถลงข่าว ทั้งการตอบคำถามที่ต้องตระเตรียม และลดการแสดงออกที่รุนแรงยามตื่นกลัว การลองนั่งรถเคลื่อนย้ายก็เป็นหนึ่งในการซักซ้อม ในวันสำคัญเช่นนั้นไม่ควรมีแขกผู้มีเกียรติคนไหนต้องเสียแขน... แต่จะอย่างไรได้หากนั่นเป็นสัญญาณของเผ่าพันธุ์

ปีกคู่งามหุบอยู่อยู่กับแผ่นหลัง ห้องสีขาวมีขนาดเล็กเกินกว่าที่เธอจะสยายมันออกได้จนสุด บ่อยครั้งที่ชายหนุ่มจินตนาการว่ามันจะสวยงามสักเพียงไหน หากได้บินอยู่ในเสรีภาพ

“คุณต้องการอะไรเพิ่มเติมอีกบ้าง”

“ปล่อยเราไป...”

หยดน้ำเอ่อซังกลบสีเขียวจนหม่นมัว แล้วน้ำตาที่แห้งไปเมื่อสักครู่นี้ก็หยาดลงอีกครั้ง... ครั้งที่เท่าไรจำไม่ได้ ตั้งแต่พื้นดินขึ้นในเช้าวันนั้น

ชายหนุ่มเอื้อมมือข้ามโต๊ะเพื่อเช็ดตรงที่มันเปื้อนแกมนวล ความรู้สึกเจ็บแปลบพุ่งเข้าสู่ใจโดยไม่ทันตั้งตัว มันทิ่มแทงหัวใจจนแทบจะร้าวพรุนพร้อมกันทั้งสี่ห้อง... เขาอยากล้มเลิกโครงการบ้าบอของบิดาเต็มทีแล้วปล่อยเธอไปสู่อิสราภาพที่ปรารถนา... พ่อจะรู้สึกอะไร เขาต่างหากที่ต้องทนอยู่ที่นั่น อยู่กับเสียงร่ำไห้และผลพวงจากรอยขีดในดวงตางามคู่ นั้น น้ำตาของหญิงสาวเอ่อท่วมโครงการวิจัย และละลายหัวใจที่เย็นชาจนแทบเปียอยู่ แต่ท่านรัฐมนตรีจะรู้สึกอะไร

“สักวัน... ผมจะทำทุกอย่างที่คุณขอ”

คำตอบแผ่วเบา ยิ่งเพื่อไม่ให้มันเล็ดลอดออกสู่ภายนอก ชายหนุ่มรู้ดีว่าเขาไม่อาจพูดหรือทำอะไรได้มากกว่านี้ พ่อและทีมงานคนอื่นๆ กำลังจับตาดูผ่านกล้องส่งสัญญาณ

แคปซูลสร้างเนื้อเยื่อเป็นนวัตกรรมล่าสุด ผลงานชิ้นเอกจากหลืบหยักในสมองของอินทัช เดิมทีมันถูกสร้างขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ที่ต่างไปจากนี้มากนัก ความสามารถเร่งการแบ่งตัวของเซลล์ ทำให้เนื้อเยื่อและโครงสร้างของสิ่งมีชีวิตถูกสร้างขึ้นใหม่ในเวลาอันรวดเร็ว นั่นแปลว่าอวัยวะที่เสียหายจะถูกซ่อมแซมหรือหาซื้อได้ไม่ยากอีกต่อไป

ดวงตากกลมโตมองสบอย่างวิงวอน... วันนี้ทุกอย่างผิดไปจากเดิม ความสำเร็จของโครงการไม่ใช่เพื่อพาโลกไปสู่จุดสูงสุดของวิทยาการ

สำหรับพ่อคือการพาตัวเองไปถึงตำแหน่งสูงสุด ยอดปราชญ์ ตำแหน่ง รัฐมนตรีกระทรวงเทคโนโลยีฯ จะยิ่งมั่นคง ใครบ้างจะไม่ให้การสนับสนุน ผู้ที่สามารถคืนชีพให้ชีวิตที่สูญหาย หญิงสาวจากนิทานปรัมปราถูกสะกิด ลมหายใจขึ้นอีกครั้ง... กิรติสิ้นสุดท้ายจากหิมพานต์

-๒-

พญานาคิสุณพินธุ์ไปแล้วพร้อมกับนิทานที่ไม่มีคนอ่าน กระต่ายบนดวงจันทร์ก็เช่นกัน แต่เธอถูกชุบชีวิตขึ้นอีกครั้งราวกับเวทมนตร์... เซเปียนส์ มีความฝันทั้งยามหลับและตื่น เชื่อกันว่าสัตว์อื่นก็อาจมีเช่นกัน แล้ว หญิงสาวลูกครึ่งมนุษย์มีความฝันหรือไม่? เธอฝันเห็นอะไรผ่านสายตา ที่ผิดแปลกไปจากเรา...

บ่วงนั้นไม่ใช่ของศักดิ์สิทธิ์อะไร เป็นแค่เชือกกรรมตาเส้นหนึ่ง คำไปดลหกลวงต่างหากที่มีฤทธิ์ทำให้ลุ่มหลง

ท่ามกลางพี่สาวที่งดงามหลายตน นั้นอาจเป็นทางเดียวที่ทำให้ เธอก้าวพ้นจากเงาของผู้อื่น และเมื่อคำล่อลวงสมจริง... เธอจึงหลงเชื่อ

“เจ้าจะได้เป็นใหญ่กว่าใคร ในแผ่นดินอื่นที่สวยงามกว่านี้”

“เราจะแน่ใจได้อย่างไร?”

“แล้วเจ้าจะได้สิ่งใดตอบแทนหากอยู่ใต้ร่มเงาของพี่สาวเหล่านั้น”

พรานผู้นั้นวางแผนหลบหนีขณะที่พี่น้องทั้งหมดลงอาบน้ำ เขา แสร้งตะโกนให้ร้องเสียงดังจนพวกเธอตกใจ ขณะซูลมุนหญิงสาวจึงสบโอกาสเล็ดลอดออกมา...

ความฝันของเธอพรางพรายแทนแสงดาว การออกจากนครที่ เติบโตมาเป็นเหมือนการผจญภัยแสนตื่นเต้น เจ้าชายรูปงามและความ ยิ่งใหญ่รออยู่เบื้องหน้า... แต่โลกจริงต่างไปจากฝัน ไม่มีแผ่นดินใดที่สวยงามไปกว่าบ้าน ไม่มีขบวนแห่แหน ไม่มีเกี้ยวนำพา แท้ที่มีกรงเล็บ

ยาวต้องฉีกขาดโซกเลือดเพราะไม่เคยเดินทางไกล และเมื่อเริ่มล้มลุก
อย่างก็สาบสูญไปเสียแล้ว

พรานผู้หลายเล่ห์มดเธอไว้ด้วยเชือกเส้นนั้น ลากถูถูกันไปตาม
แนวป่า ไกลออกไปจากบ้าน... เชือกเนื้อเหนียวเกินกว่าจะตัดขาด พอถึง
รังก็รัดรั้งจนบาดเนื้อ อีสระมีระยะแคว่งเชือกจะปราณี ปีกแห่งทางรอด
เดียวถูกมัดตรวนไว้แนบติดแผ่นหลัง ขนปีกหลุดร่วงไปมากมายอย่างน่า
เวทนา บางแห่งเห็นเนื้อแดงซ้ำ ปีกที่ไร้ค่าไม่ต่างอะไรกับภาระเกะกะที่
ปลดเปลื้องไม่ได้ เตียงอ่อนบรรจถรณ์ที่เคยนอน ปราสาทแว่นฟ้าที่เพียบ
พร้อมด้วยสรรพนาหาแห่งสุขสบายก็หายวับ ต้องทอดกายอันอ่อนล้าบน
ดินกระด้าง บางคราเจ็บร้าวจนข่มตานอนไม่หลับ ครั้นแล้วก็ถอนใจ...
กริตร้องไปก็เท่านั้น คำอ้อนวอนยิ่งไร้ประโยชน์ หญิงสาวนั่งลงร่ำให้ต่อ
โชคชะตาของตนเอง นี่หรือคือวิธีที่จะพานางไปเป็นชายาของเจ้าชายแห่ง
เมืองใหญ่... มีใครเขียนบทผิดไปหรือไม่?

และเมื่อจันทราเยิ้มเยือนฟ้าเป็นราตรีที่เท่าไรก็สุดนับ การ
เดินทางก็จบลงตรงหน้าประตูใหญ่ของเมืองที่ไม่รู้จัก

.....

ความสุขเหมือนมายากล อาจรู้สึกแต่ไม่เคยมีจริง เจ้าชาย
รูปงามรับเธอมาจากมือของพรานป่าด้วยแววตาตื่นเต้นดีใจ เธอไม่เคย
ถามว่า “รักหรือไม่”... นั่นไม่ใช่ประโยคคำถาม เป็นเพียงการเปิดทางสู่
การโกหกคำโต สิ่งสำคัญสำหรับเจ้าชายคือการได้ครอบครองของหายาก
สิ่งที่หมายถึงอำนาจและศรัทธาที่เหล่าผู้คนจะชื่นชม

“เจ้าชายจับนางนกใหญ่ได้จากหิมพานต์”

“บุญบารมีแท้ๆ ถึงได้สมบัติเช่นนั้นมาครอบครอง”

“บุญของชาวเมืองอย่างพวกเราด้วยเช่นกัน”

“สาธุ”

“สาธุ”

ยกมือทว่มหัววันทา ศรัทธาหาซื้อได้ไม่ยาก มูลค่าของมันเท่ากับเหรียญทองที่มอบให้เป็นรางวัลแก่พรานป่า แต่สิ่งที่เจ้าชายจะได้กลับมามาก่อนนั้นคือนั่น เธอคือของขวัญชิ้นสำคัญที่จะนำมาซึ่งความมั่นคงของศรัทธาและเสียงเล่าลือถึงบุญบารมี เป็นบันไดที่จะนำไปสู่จุดสูงสุดของห้วงไซ่ทางสังคม

นางผู้อ่อนโยนถูกจับใส่กรงทองตั้งแต่นั้น ไม่ได้บินเพราะไม่อยากบิน... พันธนาการคือเววตาอ่อนโยนที่เนื้อเหนียวกว่าบ่วงบาศใด เววตาที่ต่อให้กาลผ่านล่วงเธอก็ไม่อาจลืมหวน

-๓-

ความฝันในนิทราโบราณมีสีสนหรือไม่? มีทางออกสำหรับห้วงเวลาที่ตีบตันหรือเปล่า? และเมื่อตื่นขึ้นอีกครั้งจะจดจำโลกเก่าได้มากแค่ไหน?

ห้องแถลงข่าวเป็นโถงขนาดใหญ่ที่มีกระจกนิรภัยกั้นระหว่างหญิงสาวกับผู้ร่วมงาน แสงสว่างวาบทำให้แสงจนน้ำตาไหล ผู้คนมากมายตรงหน้ามีผลให้สมองตึงเครียด กรงเล็บจิกแน่นลงบนพื้น พยายามหักห้ามอารมณ์ไม่ให้พลุ่งพล่านเข้าทำร้ายใคร ไม่อย่างนั้นอินทัชอาจผิดหวังในตัวเธอ กรงเล็บแหลมคมติดตัวมาตั้งแต่เกิดเช่นเดียวกับปีกคู่งามเป็นธรรมชาติของเผ่าพงศัวงศาคนนกนักล่า ที่จับสัตว์เล็กเป็นอาหาร พลละกำลังที่มีอาจฉีกกระชากหัวของใครให้หลุดออกจากตัวได้อย่างง่ายดาย แต่กระสุนปืนมีฤทธิ์านุภาพรุนแรงกว่านั้น จึงอาจยังไม่ใช้เวลา

เธอเคยคิดว่าการหลับไหลในราตรีอันยาวนานอาจทำให้พบความสุขทางใจ และเหตุการณ์วุ่นวายก็ไม่อาจรบกวนได้อีก กระทั่งเธอลืมตาขึ้นอีกครั้งในเช้าวันนั้น มันเหมือนการตื่นหลังจากหลับเต็มที่ สดใส กระปรี้กระเปร่า... แต่หัวใจกลับตกลบ เมื่อรู้ว่านี่ไม่ใช่โลกเดิมอีกต่อไป

ผู้คนรอบตัวหล่นหายเมื่อผ่านกาลเวลา นาฬิกาหมุนผ่านไปมากแค่ไหน
ก็สุดรู้ ผู้ปลุกเธอก็ไม่อาจบอกจำนวนของเวลาที่แน่นอนได้เช่นกัน แต่
ที่ทำให้หญิงสาวตกใจกว่าโลกที่เปลี่ยนไปคือสันดานมนุษย์ที่ยังไม่ได้
เปลี่ยนไป...

วันนี้ไม่ต่างอะไรจากกาลก่อน ผันงกระຈกกับกรงทองทำจาก
วัสดุที่แตกต่างกัน แต่ให้ความรู้สึกไม่ต่างกัน... เธอเป็นเพียงสัญลักษณ์ของ
อำนาจและศรัทธาไม่ว่ายุคสมัยใด

“ความสำเร็จในครั้งนี้ถือว่าเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดหรือยังคะ?”

“มีโครงการจะคืนชีพสิ่งอื่นอีกหรือไม่ครับ?”

“ท่านรัฐมนตรีจะถูกเสนอชื่อให้เป็นผู้ชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
คนต่อไปหรือไม่คะ?”

น่าแปลก... ทั้งที่หญิงสาวเป็นผู้เดินทางข้ามเวลามาตั้งไกล แต่
ไม่มีคำถามใดที่เจาะจงเรื่องของเธอโดยตรงสักคำถามเดียว ชายสองคน
ที่เธอมองผ่านกระจกบานหน้าต่างสำคัญ รัฐมนตรีสั่งยืมให้ผู้คน
ตลอดเวลาที่ตอบคำถาม คำว่า “วิทยาการ” และ “ความตั้งใจ” เป็นคำที่
ได้ยินบ่อยครั้งในบรรดาคำพูดที่ยืดยาวเหล่านั้น ประโยคที่ว่า “ผมพร้อม
รับใช้ทุกท่านเสมอ” เป็นเหมือนประโยคกึ่งกลางที่ใช้เชื่อมประโยคอื่นๆ
เขาดูมีความสุขที่ได้ยืนอยู่หน้าแสงไฟ บันยัมจอมปลอมที่คนแสวงหาทำเป็น
ไม่รู้ และเอาไปเขียนข่าวว่าท่านรัฐมนตรีผู้มีวิสัยทัศน์

อินทียังคงปั้นหน้าเคร่งขรึม สงวนคำตอบเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับ
งานของตน บ่อยครั้งที่เขาหันมาทางเธอด้วยแววตาอ่อนโยน รวากับจะ
ปลอบประโลมให้อดทนอีกสักนิด การแสดงของท่านรัฐมนตรีใกล้จบลง
แล้ว

กระแสน้ำถูกแพร่ออกไปสักพักแล้วว่า บริษัทยักษ์ใหญ่ของเจ้า
กระทรวงเทคโนโลยี สามารถคืนชีพสิ่งมีชีวิตจากนิทานได้สำเร็จ แต่นี่

เป็นครั้งแรกที่ทุกคนได้เห็นเธอ แสงแฟลชวูบวาบและคำถามอีกยี่สิบยี่สิบ
ไม่มีที่ท่าว่าจะหมดสิ้นง่ายๆ ในเวลาอันใกล้

หลายปีมาแล้วแต่ดูราวเพิ่งเกิดขึ้นเมื่อวาน ความตื่นเต้นยังไหล
พล่านอยู่ในเส้นเลือดของชายหนุ่ม อินทัชและคณะสำรวจดันดันสู่ชนบท
ที่ห่างไกล เดินทางลึกเข้าไปในป่าที่บางทางได้ซึ่งเป็นที่ตั้งของเขื่อนสายพราน
ป่าครอบครัวหนึ่ง พวกเขาล่าสัตว์และหาของป่าเหมือนวิถีพรานทั่วไป
แต่สิ่งที่ชายหนุ่มสนใจคือสมบัติตกทอดชิ้นหนึ่งที่มูลค่าของมันแลกได้
กับทองคำนับอนันต์... บ่วงบาตในตำนาน เชือกที่ว่ากันว่าเป็นเส้นเดียว
กับที่พรานต้นตระกูลใช้จับนางกินรีผู้สุดท้อ

ความอึดอัดขัดสนทำให้หายาทรุ่นปัจจุบันตัดสินใจขายทิ้งเสียดย
ไม่มีใครรู้จำนวนเลขศูนย์ในเช็คใบนั้น แต่คงมากพอที่ทำให้คนทั้ง
ครอบครัวละทิ้งชีวิตดั้งเดิม และหายวับเข้าสู่เมืองใหญ่ในพริบตา

คราบเลือดที่เส้นเชือกบาดเนื้อยังติดอยู่ ดีเอ็นเอต้นแบบเพียง
เล็กน้อยผนวกกับความเชี่ยวชาญอีกนิดหน่อย แคปซูลพิเศษก็สร้าง
ร่างกายและให้กำเนิดเธออีกครั้ง ลมหายใจใหม่ในโลกใบใหม่ ท่ามกลาง
ความยินดีของทีมนักวิจัยและผู้คนมากมายในวันนี้ แต่โดยไม่เต็มใจอย่าง
ยิ่งของเธอ

หญิงสาวลูกครึ่งมนุษย์มองผู้คนตรงหน้าก่อนจะก้มมองแขน
และขาที่คลุมด้วยเกล็ดขนาดใหญ่ ปีกมหึมาก็ดูไม่เข้ากับสิ่งใดในห้อง
แห่งนี้... เธอมีคำถามมากมายที่อยากเอ่ยต่อชายผู้นั้น แต่ก็หวาดกลัว
คำตอบเกินจะกล้าถาม... ปลุกเธอขึ้นมาทำไม? น้ำตาจากครั้งอดีตแห่ง
สนิทแล้วหรือ ถึงได้ปลุกเธอขึ้นมาเพื่อพบกับชะตาที่น่ารังเกียจอีกครั้ง
ตกเป็นเครื่องมือของผู้คนที่มุ่งแต่ฉวยประโยชน์ เสียงำให้ของเธอแผ่ว
เบาแล้วหรืออย่างไร หรือผู้คนเริ่มหลงลืมเสียแล้ว จึงได้ปลุกเธอขึ้น
เพื่อรำลึกความให้ฟัง

หญิงสาวพยายามมองผ่านบานหน้าต่างออกไป เสรีภาพกว้างมื่อ
เรียกอยู่ด้านนอก... น้ำตาบางหยดที่ยังหลงเหลือจากครั้งอดีตหยาตริน
ไม่รู้ว่า เป็นเพราะแสงวูบวาบแสงตาหรือความรวดเร็วในหัวใจ... อีกนิด
เดียวเมื่อชายผู้นั้นพูดจบ เธอจะได้ร้ายรา

-๔-

ลานโล่งกลางนครที่ชาวเมืองต่างเฝ้าแน่น กองไฟโชติช่วงลามเลีย
แผ่นฟ้า... สิ่งใดร้อนกว่ากัน เปลวเพลิงตรงหน้าหรือไฟที่คุกรุ่นในหัวใจ
ของผู้คน...

ใครๆ ก็รู้ว่าเรื่องดังกล่าวถูกสร้างขึ้นเพื่อใส่ร้ายเธอ ความฝัน
ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกำจัดเธอให้พ้นทาง การบุชายัญหญิงต่างดาว
ผู้เป็นกาลีณีจะทำให้บ้านเมืองรอดพ้นจากความหายนะ... คนโง่เขลาที่
โง่เง่ากว่านี้ก็รู้ว่า บ้านเมืองจะอยู่รอดหรือฉิบหายเป็นเพราะผู้ปกครอง
เมือง หาใช่หญิงลูกครึ่งหิมพานต์เช่นเธอไม่ แต่จะอย่างไรได้ ในเมื่อ
เธอเป็นบรรณาการมาแล้วตั้งแต่นั้น

“เจ้าคือความวิบัติทั้งปวง จึงจำต้องนำไปเผาไฟเพื่อล้างความเป็น
กาลีณีต่อบ้านเมือง”

ชายอันเป็นที่รักไม่อาจปกป้องเธอได้อีกต่อไป ความกระหายใน
ดวงตาของคนเหล่านั้นนายชัด

“การถูกบังคับมาจนถึงที่นี่เป็นความผิดของเราย่างนั้นหรือ ตลอด
การเดินทางที่ยากลำบากแสดงถึงความเต็มใจของเราหรือ ความผิดเดียว
คงเป็นความอ่อนเยาว์ของความคิด ซึ่งหวังสร้างโลกในฝันที่สวยงาม
เกินจริง”

หญิงสาวยิ้มเยาะอย่างแค้นใจ ครึ่งก่อนเธอถูกยกย่องเป็นความ
หมายของบุญบารมี ตอนนี้เมื่อสิ้นสำคัญ และอำนาจกำลังจะเปลี่ยนมือ

เธอได้กลายเป็นผู้นำพาความหายนะเสียแล้วหรือ... ในนาที่นั้นหญิงผู้สืบเชื้อสายแห่งพญานกก็เริ่มเข้าใจว่า ในเมืองที่ผู้คนหิวกระหายอำนาจ ไม่ใช่ที่ซึ่งความผาสุกใดจะสถิตอยู่ หยดน้ำจากดวงดาราคุ้งามหยาดลงอีกครั้ง ร่ำร้องไปก็เท่านั้น เธอจึงวอนขอสิ่งสุดท้าย... ขอให้เธอได้ร่ำรำ

-๕-

ลานโล่งที่รายล้อมด้วยตัวอาคารขนาดใหญ่เป็นส่วนหนึ่งของบริษัท กองเพลิงถูกจุดขึ้นอีกครั้งท่ามกลางแขกผู้ทรงเกียรติและสื่อมวลชน

ทำนองแปลกประหลาด ท่วงทำนองอันซอຍแปลกตาไม่เคยมีใครได้เห็น บทเพลงจากหิมพานต์ถูกขับขาน กังวานหวานแต่วังเวง น้ำตาและเสียงร่ำให้เป็นส่วนประกอบสำคัญของเรื่องเล่าในบทเพลง โลกที่มนุษย์แก่งแย่งและอธรรมแพร่ระบาดเหมือนเชื้อโรค หญิงสาวจะไม่ไข่เหยื่อรายสุดท้ายที่ต้องหลั่งน้ำตา และเสียงร่ำให้ของเธอจะกังวานอีกนับเนิ่นนับพันปี

กาลก่อน...ปีกที่ภักดีเคยพาเธอบินหนีจากกองไฟ แต่เมื่อคิดได้จึงรู้ว่านั่นหาใช่ทางออกที่ดีที่สุดเมื่อคนด้อยไม่ได้เป็นใหญ่ และคนชั่วยังกระหายอำนาจ หากเธอเปลี่ยนโลกไม่ได้ มันก็จะเป็นเช่นนั้นเสมอไป ต่อให้ถูกปลุกขึ้นอีกกี่ครั้ง และหากเธอเปลี่ยนโลกไม่ได้ แน่หน่อว่าเธอเปลี่ยนโลกไม่ได้... เธอก็ปรารถนาเพียงแค่ขอหลบไหลชั่วคราวนับวันปีเสียดีกว่า

กาลปัจจุบัน...เธอจึงควรทำสิ่งที่ค้างคาจากอดีต

เธอผู้เหนื่อยล้าขยับปีกขณะร่ำรำ หน่วยอารักขาความปลอดภัยขยับปืนระแวงระวัง เชือกเส้นนั้นผูกมัดเธอไว้อีกครั้ง เพราะทำนัรัฐมนตรืไม่ไว้ใจ เธออาจหนีไปเช่นครั้งอดีต เหมือนตอนหนึ่งของนิทานโบราณที่บอกเล่ากันมาจากแดนไกล

“แต่นางโนราห์ปัญญามาก ให้แม่ผัวเบิกจากไว้สามเหลึง
เขาจับโนราห์ไปบูชาเพลิง แต่โฉมฉินโนรินบินหนีไป...”*

ขณะท่วงท่าถูกถ่ายทอด ดวงตาก็ทอดไกล ชายผู้จับปลายอีก
ด้านเอาไว้มองสบอย่างอาลัย ชีวิตของหญิงสาวถูกโชคชะตากำหนดไว้
ครั้งหนึ่ง และอยู่ในมือของเขาอีกครั้งหนึ่ง...

กาลก่อนเขาผู้นั้นไม่อาจช่วยเหลือสิ่งใดได้ ความทุกข์ทรมาน
ของเธอจึงยังปรากฏจนถึงวันนี้ วันที่เสียงร้องให้ดังขึ้นอย่างซ้ำซาก
เพราะเขาแท้ๆ ที่ปลุกเธอขึ้นมาเพื่อรับบทเดิม... ผู้สละร่างกายบวงสรวง
ความเป็นใหญ่ ไม่ว่าจะเป็โลกใบไหน หญิงผู้นั้นถูกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อ
ขึ้นสู่อำนาจเสมอ

และเมื่อสองตาสบกันอีกครั้ง น้ำตาก็หลั่งริน ชายหนุ่มกัตรีม
ฝิปากแน่นก่อนจะปล่อยปลายเชือก ปล่อยเธอให้ทำสิ่งที่สมควรทำตั้งแต่
ครั้งนั้น ปีกใหญ่กระพือจนเกิดลมแรง หอบทุกสิ่งทุกอย่างปลิวขึ้นสู่
อากาศ และขณะที่ทุกอย่างกำลังสับสนวุ่นวาย ร่างระหงก็โจนทะยานสู่
กองไฟ

ท่ามกลางเสียงกรีดร้องของผู้คน พระเพลิงเผาไหม้ร่างงามจน
มอดไหม้ จบสิ้นทั้งชีวิตและเชือกเส้นนั้น หลักฐานชิ้นสุดท้ายที่จะนำเธอ
กลับมาจากอดีต

.....

“สักวันผมจะปล่อยคุณกลับสู่ท้องฟ้า”

“บนนั้น... พวกเจ้าก็จับเรากลับมาอยู่ดี ขนาดหลับไหลอยู่ใน
อดีตที่ห่างไกลจากนี้ เรายังนำเรากลับมาได้”

ความเจ็บคั่นกลางบทสนทนา เสียงร่ำไห้จากห้วงเวลาอันไกล

*บางตอนจากบทรื่องกลอนมโนราห์ เบิก หมายถึง เบิด สามเหลึง หมายถึง สามแถว

โพนั้วมาอย่างแผ่วเบา

“ผมขอโทษ... ไม่ว่าครั้งอดีตหรือวันนี้” ความจริงใจเด่นระริก
ในดวงตา

“ผมจะทำทุกอย่างที่คุณขอ”

“ปล่อยเราไป...”

สี่เขียวในดวงตาแวววาว... ชายหนุ่มไม่อาจเข้าใจความหมาย
ของบทสนทนาในวันนั้น กระทั่งเธอกระตุกปลายเชือกอีกด้าน เขาจึง
เข้าใจ แม้สุดแสนอาวรณ์แต่ก็ยอมปล่อยมือ ปล่อยเธอไปสู่เส้นทางที่การ
หลับใหลชั่ววันจันทร์จะไม่ถูกรบกวน ดีเอ็นเอคีนซีพเธอได้ แต่จะไม่มีสิ่งใด
กลับมาจากกองธุลี... ขอให้ปีกคู่นั้นพาหญิงสาวโบยบินสู่เส้นทางที่ถูก
ต้อง สู่ดินแดนที่เธอจะมีอิสระและความสุขกว่านี้

ชายหนุ่มถอนใจยาวนาน... ในวันที่พระจันทร์ถูกชะลอมาใกล้
โลก แต่ความสุขกลับยิ่งห่างไกล

... ถ้าโลกยังไม่เปลี่ยนและปีกแห่งความดีงามยังไม่กาง อีก
หลายชีวิตจะกลายเป็นบรรณาการบูชาไฟ

เช่นเธอ

บทกวี

แผนที่และเขี้ยวปลวก

เกิดไท นามแทน

นั่น, แผนที่ประเทศ — เศษเขี้ยวแทะ
เป็นรอยเหวอร่องแหวะและไว้แหว่ง
กระต่ายปฐะลุคล้ายรูปลายแทง
ดูกริ่งแห่งแข็งกรอบ — ปลวกลอกกิน
พอเผลอตา เผลอใจได้ที่ปลวก
ก็ยกพวกแย่งกัดจนขาดวิน
ปลวกเลวเลวโลดเล่นทั้งแผ่นดิน
ทิ้งจนบินบ่อนบ้านทุกด้านแดน
พอเผลอปลั่งวางมือ มีรื้อกวาด
ก็เคี้ยวกลืนกระต่ายขาดทั้งแผ่นดิน
ปลวกชั่วชั่วตัวร้ายทำลายแคว้น
ระดมพรรคแห่แห่นเป็นแสนยา ะ

เกิดจากไหนนะปลวก พวกปากเคี้ยว
จึงกรามเขี้ยวคมแกร่งและแข็งกล้า
กองทัพปลวกเกิดอย่างไร ใครก่อมา
จึงกำลังอหังการเต็มท่าที่

จากดินถล่มภูเขาเอามาบ้าน
หรือจากลานอันชุกโตก ยกมานี่
ฤๅภาพเห็นสู้เฟ้นหาว่าดินดี
ฤๅใจที่มีสำนึก มิตรรักตรอง
จึงเหมือนชนชุมค่ายอันร้ายกาจ
อนุญาตให้ทัพเขี้ยวมาเที่ยวท่อง
จนระห่ำย่ำศึกคึกคักคะนอง
เพริดผยองดังพญาเหนือฟ้าดิน ฯ

นั่น, ทุกทิศแผนที่มีปลวกทั้ง
เป็นปลวกซึ่งคงอยู่ มีรูสิ้น
เห็นแต่ปลวกเต็มตาจนชาชิน
เห็นประเทศสังเวชน์จนชินชา
ก็เราแหละยกธำมาสร้างปลวก
ให้รุมพวงรวมพลจนพร้อมหน้า
ด้วยผลอพลั้งมิตั้งจิตพิจารณา
ผลอปัญญาที่ตั้งตนบนคลองธรรม
เมื่อไรดูคุณค่าศรัทธาศีล
ปลวกจึงป็นดินป้ายไล่ขยี้
เมื่อเอาดุลบัญญัติมาชี้
จึงตกต่ำได้ดูทุนปลวกมอม
เมื่อมีสิทธิ มีรู้ค่าอาญาสิทธิ
มองอาบิสอวยทานว่าหวานหอม
คำกลวงกลวงลวงล่อก็ยินยอม
ปลวกจึงล้อมรวบรัดกัดเสรี ฯ

จะรักษาแผนที่แผ่นที่รัก
ควรหวงศักดิ์รักสิทธิ์ตนให้ล้นปรี่
ควรมั่นจิตอิสระเป็นคดี
ด้วยวิถีธรรมาธิปไตย
จะดูแลเรือนร้านบ้านแสนรัก
ควรตระหนักต่อการขับไล่
เอาความรักเสรี ที่เป็นไท
กำจัดภัยปลวกสิ้นแผ่นดินเรา ฯ

เมืองนี้มีภูเขา แม่น้ำ ฯลฯ

หทัยรัตน์ จตุรวัฒนา

เชื่อว่าคือความจริงทุกสิ่งเห็น
หากแต่เป็นความจริงทุกสิ่งใหม่
วัตรระยะระหว่างความกว้างไกล
แทนค่าได้โดยประมาณลานสายตา
ชายคนหนึ่งมุ่งหน้าสู่ทิศเหนือ
ขณะเมื่อจับจ้องมองภูเขา
ภาพศรีที่ห่างไกลไกลเข้ามา
ให้เชื่อว่าเมืองนี้มีแต่ภู
ชายอีกคนมุ่งตรงลงทางใต้
แม่น้ำใหญ่ยาวกว้างทอดขวางอยู่
เขาเหลียวซ้ายแลขวาทอดตาดู
ให้เนิร์ว่าเมืองนี้มีแต่น้ำ
เมื่อทั้งคู่กลับสู่ยังหมู่บ้าน
ดังมีการกระจายข่าวทุกเช้าค่ำ
ต่างได้รับเชิดชูเป็นผู้นำ
จากผู้เลือกฟังคำแต่ละคน

เพราะเชื่อว่าที่เห็นเป็นความจริง
จึงใช้สิ่งที่เห็นเป็นเหตุผล
เขียนนิยามความถูกต้องแบบของตน
ทับลงบนความขาดพร่องตามต้องการ
เมื่อดวงตามองได้ในมุมเดียว
อาจบิดเบี้ยวจากความจริงสิ่งรอบด้าน
ควรนำชุดความเชื่อของเมื่อวาน
มามองผ่านการขยับปรับเปลี่ยน
ปรับองศาหาซ้ายห่มนปลายเท้า
แม้ภาพเก่าหากได้อ่านด้วยมุมอื่น
รอบคิริมีดินแดนเป็นแผ่นพื้น
หลังเกลียวคลื่นปรากฏแทนเป็นแผ่นดิน
เราต่างล้วนในมือถือจิ๊กซอว์
จกร่วมต่อเติมแต่งจากแห่วงวิน
เป็นภาพเมืองเรืองรองผ่องโศภิน
ทีละชิ้นประกอบสร้างค่อยวางเรียง
กับความจริงหลายนิยามหลากหลายเห็น
บางประเด็นควรผ่านการถกเถียง
แต่ต้องทำโดยธรรมไม่ลำเอียง
และขอเพียงแค่เราเคารพกัน

เว้นพื้นที่ว่างเอาไว้

กิตญา อินทรแก้ว

เว้นพื้นที่ว่างเอาไว้
ให้ความหลากหลายได้หายใจ
เว้นพื้นที่ว่างเอาไว้
ให้ความแตกต่างได้สร้างความหมายใหม่ๆ

เว้นพื้นที่ว่างเอาไว้
ให้พืชพันธุ์ในสวนของเธอได้หยั่งราก
เว้นพื้นที่ว่างเอาไว้
ให้กิ่ง ก้าน ดอก ใบ ได้เรียงร่าในอากาศ
ฤดูกาลไม่เคยล้าเอียงนั่งฟังเสียงชีวิตในสวนของเธอ
เว้นพื้นที่ว่างเอาไว้
ให้แดดและลมเพาะบ่มลมหายใจ

เว้นพื้นที่ว่างเอาไว้
ให้แต่ละก้าวย่างได้วางเท้า
ถนนหนทางไม่ได้เป็นของใครคนใดคนหนึ่ง
ก่อนนั้นอาจเคยเป็นป่าปกรกรเรือ
ก่อนนั้นอาจเคยเป็นทุ่งหญ้าสุดขอบฟ้าไกล
เส้นทางค่อยๆ ปรากฏขึ้นจากรอยเท้าของเรา
ภูมิประเทศกำหนดความคดโค้ง
ความงามและความหมายจึงปรากฏ
ระหว่างทางโค้งคดทั้งหมดนั้น

เว้นพื้นที่ว่างเอาไว้
ให้ความหลากหลายร่วมสร้างความหมายใหม่ๆ
เว้นพื้นที่ว่างเอาไว้
ให้รู้ว่าโลกนี้ยังมีใครต่อใคร
เว้นพื้นที่ว่างเอาไว้
ให้รอยเท้าที่แตกต่างร่วมสร้างหนทางไกล.

(เว้นพื้นที่ว่างเอาไว้
ให้ความแตกต่างร่วมสร้างประชาธิปไตย)

๓๕ ชั่วโมง สัปทายะสภาสถาน

สุธีร์ พุ่มบุบาร

ความมีอยู่ คล้ายบางที่ไม่มีอยู่
สิ่งที่ดูอยู่ใกล้ เหมือนไม่เห็น
สว่างแสงแห่งจันทร์คืนวันเพ็ญ
อาจไม่เป็นแสงเงา เหมือนเข้าใจ
การขาดหาย บางอย่างระหว่างนั้น
ยังยืนยงบางอย่างอาจสร้างได้
สิ่งที่ว่า รู้เห็นความเป็นไป
เหมือนอยู่ใกล้ที่ยืน แค่อื่นมือ
รู้สึกรักและห่วงจึงหวงแหน
เมื่อคับแคบข้อจำกัดนี้ผิดหรือ
เมื่อรู้สึกแทรกแซงถูกแย่งยื้อ
พร้อมลุกฮือเข้าต้านเช่นผ่านมา
เพราะเชื่อมั่นในวิถีความมีอยู่
และรับรู้สมดุลงแห่งคุณค่า
เพราะมนุษยชาติที่พัฒนา
ย่อมศรัทธายึดเหนี่ยวสิ่งเดียวกัน...

เมื่อกลุ่มด้ายคลายออกมานอกกลุ่ม
จักขุยมหิบบจับสำหรับพัน
เป็นปมเงื่อนเบือนบังรุ่งรังพัน
ยากจะสรรคฺรักษาเป็นอาภรณ์
ฝากมวลด้ายไว้ฝีมือผู้ถือด้าย
ค่อยคลี่คลายควบคุมเข้ากลุ่มก้อน
เงื่อนและปมถมทับผูกซับซ้อน
หากรู้ผ่อนเพลามือไม่ต้องดึง
เส้นด้ายกรอ-รอย่อมและพร้อมถัก
ทอด้วย “รัก” และ “เรา” ต่างเข้าถึง
ทุกเส้นใยคือวิญญานสานคำหนึ่ง
งามเป็นหนึ่งในผ้าไทยอยู่ในทาง
ความมีอยู่ ขณะที่ต้องมีอยู่
เปิดใจด้วยรู้สึกลึกและกว้าง
ถอดบทเรียนดำรงอยู่ตรงกลาง
หัวใจต่างหัวใจ รู้ใคร่ครวญ...
เมื่อพลังพลเมืองกาเครื่องหมาย
ย่อมประกายส่องจากทุกภาคส่วน
เพื่อยืนยันบทบาทอำนาจมวล
ยังครบถ้วนเท่าเดิมเมื่อเริ่มมี
มอบอำนาจเพื่อให้ใช้อำนาจ
มอบบทบาทเพื่อมาทำหน้าที่
“ประโยชน์ชาติประชาชนเกิดผลดี”
ตามวิถีในระบอบอันชอบธรรม...

สามสิบห้าชั่วโมง เชื่อมโยงสมัย
ต่อเนื่องไปเนิ่นนานเข้าผ่านคำ
เคารพสิทธิ เคารพกฎ เป็นบทนำ
เป็นภาพจำประทับใจไว้เป็นครู
“สัปปายะสภาสถาน”
ได้เล่าขาน “ทฤษฎีความมีอยู่”
เอาอดีตแลกเปลี่ยนและเรียนรู้
เปิดประตู...สู่ปัญญาธิปไตย

นัยแม่ น้ำ

นรเศรษฐ์ กับกิมทอ

เขานั่งนิ่งดิ่งจมหล่มสำนึก
ที่ริมฝั่งความรู้สึกลึกและกว้าง
ต่อคำถามเบี่ยงหน้ามาจัดวาง
จากหนไหนไหลพรูพร่างเขากลางแฉลง

หรือจากต้นธารก่อต่อจากราก
จากสายฝนโปรยฝากดินผากแห้ง
จากตาน้ำผุดผลิติดีแลง
ไหลลงสู่แอ่งแหล่งอารยะ

ผ่านที่ร้อนก็หนาวอ้าวระอุ
ก็พายุหล่นช่วงขณะ
ฤดูกาลผ่านวนทันการะ
ปริศนาตาระตะจะคลี่คลาย

เพราะแม่น้ำนั่นคือสื่อชีวิต
คือผู้สร้างผู้สถิตนิมิตหมาย
คือผู้ก่อหล่อเลี้ยงเยี่ยงเรือนกาย
ทุกองคาพยพคล้ายได้ว่ายวัก

เป็นหัวใจให้งานการเกษตร
เป็นเส้นเลือดให้ประเทศเขตแคว้นหลัก
เป็นประกายฉายโซนอ่อนโยนนึก
ทอดแสงเงาเสลาสลักจักแบ่งปัน

แบ่งปันแต่เถากอหน่อรกเชื้อ
แต่ผีเสื้อเรื่อระบายร้ายสีสัน
แต่มนุษย์สรรพสัตว์ผลิตพืชพันธุ์
ร่วมหลอมปนชนชั้นอันเสรี

ด้วยแม่คือจิตวิญญาณดาลสมัย
จากเทือกเขาลำเนาไพรไหลเต็มปรี
ดุษายน้ำโยงโยไสขจี
ดุน้องพิศุดีผองของชีวา

ร่างของแม่แผ่ไพศาลผ่านทุกหน
นั่นก็เพื่อเปโรปรรชนทุกหล้า
วัน เดือน ปี ดีแซ่บโยแม่โรยรา
ร่างแม่เคยไหลบ่ากลับราโรย

ขอเราร่วมโอบตระกองประคองไว้
ด้วยหัวใจที่โอนอ่อนก่อนแห่งโหย
ด้วยชีวิตที่ไม่คิดจะกอบโกย
ร่วมโบกโบยโดยชอบธรรมร่วมคำคุณ

เปรียบแม่น้ำคือทั้งผองของสันติ
สรรพสิ่งจะผุดผลิมีลัษณู
เส้นเลือดใหญ่จะยังไหลได้เกื้อกูล
มนุษย์ยังจะเพิ่มพูนความเท่าเทียม

เขานั่งนิ่งดิ่งจมหล่มสำนึก
พลันรู้สึกลึกและกว้างอย่างเต็มเปี่ยม
ราวสายน้ำผายนัยยะให้ตระเตรียม
เผยแผ่เหลี่ยมแห่งสังคมอุดมประชาฯ

บ้านสองหลัง

พุทธิ ศรุทใจกล้า

เอ็งจะสร้าง บ้านใหม่ ด้วยไม้เก่า
คิดแบ่งเสา เอากระดาน จากบ้านพ่อ
รื้อลูกตั้ง รอดตง คงไม้พอ
ถึงวันนั้น เอ็งคงขอ รื้อหลังคา
เพียงเพราะอยาก อยู่บ้าน ทนสมัย
จึงมองเห็น เรือนไทย ไร้คุณค่า
เรือนฝรั่ง ช่างระดับ ปริญญา
มองสุขตา อาจเป็นทุกข์ มีสุขใจ
พ่ออาจมี แนวคิด จิตนิยม
อาจไม่มี อารมณ์ สมสมัย
เอ็งมองเห็น หรือไม่เห็น ไม่เป็นไร
แม้บ้านใหม่ จะตั้งาม ตามเอ็งคิด
ขออย่าคิด จำเพาะ เหมาะแก่ตน
เพราะพี่น้อง ทุกคน ก็มีสิทธิ์
พ่อก็อยู่ มาก่อน ก่อนชีวิต
ยังมีจิต ผูกพัน บ้านหลังนี้

ถ้าหากเอ็ง ปลุกใหม่ ไม่รู้เก่า
ครอบครั้ว ของเรา พร้อมเป็นหนี้
เพื่อรักษา ความรัก สามัคคี
เราจะมี บ้านสองหลัง ตั้งคู่กัน
ใคร่วงแหวน หนาวร้อน เลื่อนนอนได้
ฝันของเอ็ง ก็สมใจ ที่ใฝ่ฝัน
เอาคิดต่าง มาแต่ง เพื่อแบ่งปัน
น้องคนนี้ พี่คนนั้น มีที่ยืน
สำคัญกว่า รอบรั้ว และตัวบ้าน
คืนพื้นฐาน สายโลหิต มิใช่อื่น
หากปลุกบ้าน ตามอารมณ์ จะล้มครืน
เมื่อเนื้อไม้ กลายเป็นฟืน เผาครอบครั้ว

พินัยกรรม

เสกฐ์ บุญวิธีบะ

อาจไม่มีลายลักษณ์อักษร
แต่ความหมายสะท้อนย้อนให้เห็น
ทุกทุกสัมผัสชัดประเด็น
การขับ, เช้นเต้น, ไหวในเส้นทาง
จากตื่นเปลือย-มือเปล่าที่ก้าว, ก่อ
เข้าเติมต่อ เพาะบ่ม ถมและถาง
หยาดเหงื่อ-เลือดหยดกำหนดวาง
หลังรินจากร่างรดทางไป

จากรุ่นสู่รุ่นหนุนต่อเนื่อง
ปลด-เปลื้อง, ปรับ-แปรเข้าแก้ไข
ลุ่ม ลุก คลุก คลานมาเท่าใด
ทุกเคลื่อนไหวยังเห็นอยู่เด่นชัด
เห็นทุกก้าวย่าง, ย่ำทำหน้าที่
การหลอมรวมวิถีปฏิบัติ
ทั้งโคกยุค-สุขสมัย วิสัยทัศน์
เห็นความหวังหยั่งหยัดพร้อมศรัทธา

คือรากเหง้า คือผลิตผล คือต้นทุน
จากรุ่นสู่อีกรุ่นส่งคุณค่า
ให้ตระหนักศักดิ์ศรีแห่งชีวา
ลุกขึ้นอย่างหาญกล้าเข้าฝ่าฟัน
ด้วยความชอบธรรม-กรรมสิทธิ์
เข้าลิขิตเส้นทางโดยสร้างสรรค์
ไม่ก้าวถอยเพียงเกาะกุมอุ้มโอบกัน
ไม่เหยียดหยันเยาะหยามความเป็นคน
ไม่ตัดสิน ไม่นิยามความเป็นใคร
เคารพในครรลองของเหตุ-ผล
ในแตกต่างพร้อมเติมเต็มเพื่อแตกตน
ในตื่นขึ้นจะเสาะค้นจนเข้าใจ
จะเข้มข้นเมื่อค้นคว้าคอยขับเคลื่อน
เข้าตอบ เตือน ปลอบ ปลุกยุคสมัย
ที่เกราะกรัง, ค้างค้ำอยู่ข้างใน
จะล้าร่อยหมองไหม้ไปด้วยกัน
ตระหนักสิ่งที่มีในชีวิต
ยังเสริมสิทธิ์จะคิด, ผัน
อาจภาวะร้าย, ระอุปัจจุบัน
ใช่! ตีบทันเส้นทางระหว่างเรา
ส่งสะท้อนความคิด จิตวิญญาณ
จากรากรกรากรากฐานผ่านรากเหง้า
จากความหมายไหวเต็นอันเร้น-เร้า
จากดินเปลือยมือเปล่าเคยก้าว, กุม

ทุกเรื่องราวล้วนความหมายเหนือลายลักษณ์
ให้ตระหนักในสารการโอบ, อุ้ม
อาจไม่มีข้อความอันครอบคลุม
แต่แง่มุมที่สัมผัสย่อมชัดใจ
ทุกแง่มุมที่สัมผัสยังชัดเจน
ตามกฎหมายที่ขอบธรรมพึงทำได้
สิทธิ เสรี ที่ดำรงจะส่งไป
สร้างประชาธิปไตย-พินัยกรรม

เพียงเสี้ยวส่วนและมวลสาร

กุลกนก รัตนเสรี

(๑)

‘...ข้าวคนไร้บ้านไม่เข้าบ้าน
คนโหยหาอาหารยิ่งหุดหู่
เบ่งดินผินฟ้า น้ำตาพรู
อดสู เอียนอนาถ อิ่มอาชญา

คนถือกฎหมายชุกฎเหมือน -
คนหิวข้าวเผาเรือนแล้วปล้นฆ่า
หอบท้องตรองเหตุโดยเจตนา
จ้านด้วยน้ำตาของตัวเอง...’

(๒)

เหนื่อยไหมที่รัก...พักเหนื่อยไหม
วางไว้ ทั้งรักเกลียดทั้งเครียดเคร่ง
เฝ้าชื่นชมจมนั่งก็วังเวง
คันเพลง แวะพักสักวรรคनियाย
เขา มิใช่แกร่งหินมีบิ่้นหัก
เธอ ไข่จักฝุ่นดินแพ้หินพ่าย

ฉัน อาจเป็นทั้งเพชรทั้งเม็ดทราย
ทุกสิ่งหมายวันเวลาตีค่าเรา
แท้เราคือส่วนเสียของกันและกัน
ประกอบสร้างศิลป์สรรค์ปั้นสุขเศร้า
อาจบ้างแยกกันหนักผลักกันเบา
โลกอาจแบ่งแสงเงาก็เท่านั้น
จึงทั้งเขาเราคล้าย... ว้ายเว้งโลกย์
ยินทุกข์โศกครั้งไหนก็ใจสั่น
ห่วงมิเคยเว้นวรรคได้สักวัน
ความโน้มเหนี่ยวเกี่ยวพันเกินกันกาง

(๓)

...ศิลารูปกลายร่างอย่างเบาแผ่ว
ค่อยวาวแก้วลึงเกล็ดเพียงเพชรพร่าง
ทั้งเกี่ยวทอดทอดกายเป็นสายทาง
ทั้งถมร่างปลูตเป็นหาดเรียง
บ้างท้องธารน่านที่ ฐลี้ทะเล
คลอคลื่นเห่เนิบทุ่มซบสุมเสียง
อาจเม็ดทรายสลายเนื้อหลงเหลือเพียง
สักแง่งเจียงประดับค่าปะการัง
อาจภูพฤษ์ผลึกหินปั้นร่างร่วง
ลงถมห้วงลึกสมุทรสุดแสงหยั่ง
หลับโลกหลับมิดมิดสนิททวงค์
รออีกครั้งคลื่นพาพบตาวัน

หวนไปเป็นหัตถ์ของชายหาด
สักเม็ดอาจฝุ่นละอองของลมนั้น
ชนเคลื่อนเยือนทิศทัศน์มหัสจรรย์
ถมจากชั้นลิบเสน่ห้ทะเลทราย
...กลับไปเป็นเสี้ยวส่วนและมวลสาร
ประกอบบ้านเรือนตึกคึกคักขาย
บ้างฝนลมซมซัดกระจัดกระจาย
บ้างจมสายน้ำถึงซบฝังชล

...ชีวิตนี้ที่รัก...ว่ายจักรวาล
เปรียบมวลสารทรายเม็ดระเห็จระเหิน
สุดเหนือได้ออกตกหลังวถวน
ล้วนพลัดราก พรากถนน...หล่นเม็ดคว้างข!

แม่น้ำสาย

อภิชาติ คำดี

๑ ปิง-วัง-ยม-น่าน นี้ มีสี่สาย
รวมกันกลายเป็นเจ้า พระยาใหญ่
แล้วต้นธาร แห่งประชาธิปไตย
สายน้ำใด บ้างหนอ ร่วมก่อการ

๑ ประชาธิปไตย จะเติบโต
เริ่มที่คน มาจาก แหล่งรากฐาน
บ้าน-วัด-โรงเรียน-สื่อ คือต้นธาร
สี่ประสาน ไหลบ่า มารวมกัน

๑ ครอบครัวคือ ผู้สร้าง ทางชีวิต
ให้เรา มี เสรีสิทธิ์ จะคิดฝัน
บ้านหลังน้อย คอยปลูก รักผูกพัน
สมานใจ เสมอมน ไม่สั่นคลอน

๑ พ่อแม่ลูก เห็นต่าง กันอย่างไร
เปิดหัวใจ อดกลั้น ฟังกันก่อน
ใช้เหตุผล พุดจา อย่างอาหาร
ใช้ตัดรอน ด้อยค่า ด้วยอารมณ์

๑ ศาสนา คือแสง แห่งปัญญา
ช่วยนำพา ใจวิบาก พ้นจากหล่ม
ศรัทธาร่วม รวมพลัง สร้างสังคม
ช่วยเพาะบ่ม ปฏิบัติ ชัดเกลาใจ

๑ ทุกคำสอน โบสถ์-วัด-มัสยิด
สุจริต มงคลมิ่ง สูดยิ่งใหญ่
ทุจริต คือมาร ซาตานใด
ต้องขับไล่ จากชั้นธสันดาน

๑ การศึกษา ของแผ่นดิน ทุกศิลป์ศาสตร์
ต้องสร้างคน ไปสร้างชาติ อย่างอาจหาญ
แหล่งปัญญา ปลุกชีวิต จิตวิญญาน
ให้ผลิบาน หอมหวาน เพื่อมวลชน

๑ รู้วิชา ชั่วดี รู้ชีวิต
รู้ร่วมคิด ร่วมแรง ทุกแห่งหน
รู้แบ่งปัน เผื่อแผ่ แก่ผู้คน
รู้สิทธิ หน้าที่ตน พลเมือง

๑ สื่อมวลชน จรรยาบรรณ สำคัญยิ่ง
สื่อความจริง สะท้อนไป ให้ต่อเนื่อง
สื่อความเท็จ ปลอมข่าว สูดเปล่าเปลือง
สร้างแค้นเคือง ยุแหยก ให้แตกร้าง

๑ ยุคโซเชียล เพียงใช้ ปลายนิ้วมือ
เราทุกคน ต่างคือ ผู้สื่อข่าว
ตั้งสติ ตรองดู อยู่ทุกคราว
สื่อเรื่องราว แบบไหน ให้ยินยอม

๑ ครอบครัว ศาสนา การศึกษา
สร้างประชาธิปไตย ให้เป็นผล
ร่วมกับสื่อ เสริมวิถี ชีวิตคน
สร้างชุมชน นักประชาธิปไตย

๑ ถ้าไม่หล่อ หลอมคน แต่ต้นน้ำ
ย่อมบอบช้ำ ไม่ว่าบน หนทางไหน
ปฎิวัติ รัฐประหาร รูปการณ์ใด
ก็มีไช้ ทางวิวัฒน์ รัฐสภา...

เราอยู่ตรงนี้นานเกินไปแล้ว

ปาธิตา พลประทีปเพ็ชร

เราอยู่ที่นี่นานไปไหมเธอว่า
ได้ฝันฟ้าที่สีฟ้าดูเศร้าเศร้า
ใครระบายสีฟ้าด้วยสีเทา
และแรงแเมฆนั้นด้วยควันพิษ

นั่น ลำน้ำ ผืนป่า ยิ่งกว่าเศร้า
ถูกซ้ำเราในนามเศรษฐกิจ
ทั้งฉันเธอรู้ล้าในนามมิตร
ความแปลกหน้าหลากหลายชนิดอยู่ตรงนั้น

แหละที่นี้-มหานครอันคับแคบ
เขาออกแบบรังวัดและจัดสรร
แบ่งทาง ให้วางเท้าไม่เท่ากัน
แบ่งที่ ลดหลั่นกันกำแพง

เราอยู่นี่-มหานครอีกทีก็
อิงมีคลังศึกทุกหัวระแหง
กลบเสียงเล็ก-เสียงร้องของแมลง
มหรสพ 'การแสดง' จิ่งดังไกล

เราอยู่นานแล้วนะ, ฉันว่า
ลืมนึกถึงรสกับหม่นไหม้
เคยคุ้นกับฝุ่นเฝ้าเขม่าไฟ
จนสูญเสียลมหายใจให้ควันพิษ

เราอยู่นานไปไหมเธอว่า
ที่แปลกหน้าก็กลับไพล่กลายสนิท
ที่แปลกปลอมก็หลอมร่างอย่างแนบชิด
วิปริต-ไม่เคลือบแคลงกลับคุ้นเคย

เรายืนนิ่งอยู่นานแล้ว...เธอก็รู้
ทั้งหดหู่แคบคับกลับเบิกเฉย
จิตวิญญาณสมัครใจเป็นเชลย
ความเงิบงำ-สั่งเวจจนเคยชิน

เธอเห็นไหม? ใครล้าจนเกินลูก
นั่นใครสุขเกินสุขมิสุดสิ้น
ฟังสิ เสียงโหยร่ำน้ำตาริน
หรือเธอยินแต่เสียงเยาะอันเยียบเย็น

เราจะอยู่อย่างนี้จริงจริงหรือ
บอดบื้อบ่าไปไม่รู้เห็น
ไม่อาทรร้อนใจใครตายเป็น
ไม่อาลัยใครล้าเคียดกับอาธรรม

สมาทานว่า 'เจียบงัน' คือ 'สันติ'
ใครรีเรียกร้องต้องล้มคว่ำ
แหละร่วมสถาปนาวาทกรรม
ไม่เดียงสาวาฐคำอำนาจใคร

ดูนั่น น้ำ ฟ้า ยังซึมเศร้า
ดูเถิด เมืองของเรายังป่วยไข้
เพราะเรานิ่งงันนานเกินไป
จนเฉยชาช้าแรกใจไปช้าช้า

เราอย่านิ่งนานนัก-นานกว่านี้
ให้สองขารู้หน้าที่ความเป็นชา
บัดฝนผงที่ปิดพรางบังสายตา
และรู้ "ค่า" ทุกสิทธิเสียง-ทั้งเสียงเรา

เรื่องเล่าเพื่อลดอคติความเห็นต่าง

อัคร จันทาภิวัฒน์

๑.

เล็กเพียงเท่ากำมือ ไซ้หรือไม่
แต่ยึดหยุ่น กว้างใหญ่ แผ่ไพศาล
พื้นที่หนึ่งก้อนเนื้อ เนื้อประมาณ
รับและทานทุกแรงในโลกใบนี้

๒.

เล็กเพียงเท่ากำมือ ไซ้หรือไม่
หดแคบไว้ที่เหยียบย่ำ ไร่พื้นที่
พื้นที่หนึ่งก้อนเนื้อ เหลือเท่าธุลี
บังเกิดมีดีและชั่วเป็นตัวตน

๓.

ความซับซ้อน โนม้นำสู่คำถาม
ถูกมองข้าม สูญหายมาหลายหน
ตอนเราสู้อย่างหับ มุมอับจน
เวียนว่ายในวังวนความขัดแย้ง

๔.

ใช่หรือไม่ เพราะเธอหยัน และฉันเหยียด
ประชดประเทียด เบือนบิต ชิดเส้นแบ่ง
เพาะและเพิ่มแรงเสียดทาน การเสียดแทง
ฟากกำแพง มีใครไผ่ เปิดใจฟัง

๕.

สุขและทุกข์ คือเนื้อแท้กระแสเสียง
ต่างสำเนียง ร้อยทำนองของความหวัง
ชีวิต ความเป็นอยู่ รู้หรือยัง
ประชาชน ไม่ควรชัง ประชาชน

๖.

เพื่อตัวเอง มอบที่ยืนคนอื่นด้วย
สวนที่สวยงามด้วยพันธุ์ไม้หลากหลายต้น
คน คน คน คน คน คน คน คน
ต่างเหตุผล รับฟังเถิด เปิดหัวใจ

๗.

ความเท่าเทียมอันพึงมีของชีวิต
ย่อมมีสิทธิเทียมเท่ากันจะผันไผ่
ยุติธรรม หรือหยาบหมิ่น ตัดสินใคร
ข้ามพ้นใหม่วาทกรรมซ่อนอำพราง

๘.

อย่าปล่อยพื้นที่หัวใจให้กรรือ
ถึงความเชื่อผิดแผกและแตกต่าง
อย่าปล่อยพื้นที่หัวใจให้กรร้าง
แม้จุดหมายทอดวาง แตกต่างกัน

๙.

ด้วยวิถี เธอขุดพรรณสวนของเธอ
สม่ำเสมอ ฉันเฝ้าพรรณสวนของฉัน
เช่นต้นไม้ ดอกไม้ ต่างสายพันธุ์
แต่งแต้มโลกด้วยสีสันอันงดงาม...

โลกสร้างเราให้เท่าเทียม

นิถุสุมาลย์ ภูแท้นิล

โลกสร้างนกให้ผกผันบินอย่างนก
ข้ามป่ากริ้วหนามข้ามตึกใหญ่
ไม่มีพรมแดนถิ่นแผ่นดินใด
จะขัดขวางนกไว้มิให้บิน

โลกสร้างปลาอาศัยในแหล่งน้ำ
ว่ายแหวกด้าผุดเล่นเป็นเจ้าถิ่น
จึงมีควรมีเขื่อนขังวังวารินทร์
เป็นกรงแดนแผ่นดินกั้นถิ่นปลา

โลกสร้างป่าสร้างต้นไม้ไว้คู่โลก
คอยกักโบกก้านใบอยู่ในป่า
ให้ลมฝนแดดอ่อนตอนทิวา
ควรหรือมาเป็นแผ่นไม้อยู่ในเรือน

โลกสร้างสัตว์มากมายไว้คู่ป่า
ให้สิงขรคูหามาเป็นเพื่อน
ให้ไค้คั่งรุ่งร่าดาวและเดือน
ค่อยค่อยเคลื่อนเยื่อนเหย้าเฝ้าติดตาม

โลกสร้างคนขึ้นมาได้ฟ้ากว้าง
ให้คนสร้างอารยธรรมสร้างคำถาม
หาคำตอบถูกต้องครลองความ
เพื่อนิยามความนิยมให้สมบูรณ์

ให้ความงามความรักอันศักดิ์สิทธิ์
ด้วยชีวิตใจจิตมีสินสูญ
ให้ความฝันล้นน้ำตาคราบาต
เก็บรอยยิ้มเพิ่มพูนอุ่นหัวใจ
จากหนึ่งคนเป็นกลุ่มคนบนเขตแคว้น
สมมติถิ่นดินแดนแบบแผนใหม่
มีกรอบกฎวาระอธิปไตย
แฝงอยู่ในรัฐ ประเทศ เขตปกครอง
มีรั้วรอบขอบชิดกันเป็นรั้ว
มีสวนครัวแน่นขนัดไม่ขัดข้อง
มีหนังสือเล่มใหญ่ให้อ่านตรง
มีเขตห้องรักษาพยาบาล
ตลาดใหญ่ในบ้านทำการค้า
ไว้แลกเปลี่ยนเงินตรามหาศาล
เรื่องร้องทุกข์คลายปัญหาตุลาการ
จึงเป็นบ้านแสนสุขไปทุกครา
คนในบ้านรู้รักสามัคคี
รู้หน้าที่รู้สิทธิศักดิ์รู้รักษา
มีน้ำใจอบอุ่นกรุณา
รู้คุณค่าความต่างอย่างเข้าใจ
โลกมิได้สร้างกฎกำหนดมนุษย์
จึงผ่องแผ้วแผ่พันธุ์ต่างกันได้
แต่ความต่างคือคุณค่าประชาธิปไตย
ที่เราใช้สร้างเราให้เท่าเทียม
ที่เราใช้สร้างสังคมให้สมบูรณ์

เส้นแบ่ง

สันดร แก้วเกิดมี

เป็นเด็กพาเพื่อนเล่นขีดเส้นแบ่ง
เขียนคำหยาบสาปแช่งใส่บนหัว
เอาคำล้อชื่อเพื่อนเขียนตามตัว
เย้ยกระเช้าเห่ายั่วตอกย้ำกัน

โตขึ้นอยากลองเล่นขีดเส้นบ้าง
มุมมองต่างเริ่มเห็นรอยเส้นกัน
เคยปิดบังล่างบนเส้นชนชั้น
ขีดเส้นคั่นครอบขังฝั่งใครเรา

เส้นขีดแบ่งฝั่งฝ่ายขำความคิด
ใครคนผิดเส้นชี้ที่ฝั่งเขา
คราวสร้างชื่อชอนเส้นขอเป็นเงา
จมอยู่ในเส้นเกล้าวงอำพราง

เส้นเป็นภาพน่ากลัวอยู่ทั่วที่
พร้อมกับมีคำถ้อยบนรอยต่าง
เปิดรูช่องชั่วร้ายตามรายทาง
ล้วนแต่ความเห็นต่างจุดตั้งธง

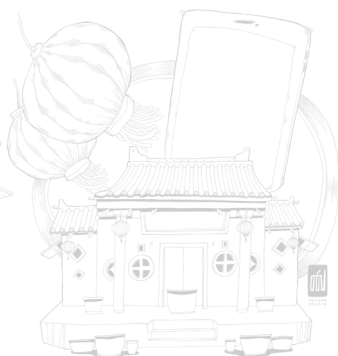
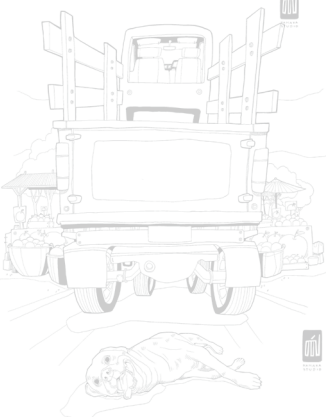
เส้นขีดรอบบนล่างข้างขวาซ้าย
เส้นสุดท้ายไว้ขีดวันดีดส่ง
ใครบังอาจคิดออกนอกกรอบกรง
เขี่ยเข้าดงบาปเวรขีดเส้นตาย

มองข้ามเส้นเห็นค่าของคนต่ำ
ในทุกการกระทำเข้าก้ำวก่าย
มองเขาเหมือนมองตุ๋ตรู้ร้าย
ตั้งกรวดหินดินทรายไว้เหยียบเดิน

คิดไปเองหรือเส้นขีดเว้นช่อง
จึงได้มองรอบข้างอย่างผิวเผิน
เส้นหยักแยงเส้นประย้อนเผชิญ
หรือบังเอิญเส้นแหวกแทรกจนรวย

หากครั้งเริ่มเคยเล่นขีดเส้นแบ่ง
เป็นการพาเพื่อนแข่งขีดเส้นสวย
มอบดอกไม้ช่อหอมพร้อมคำอวย
เส้นคงช่วยชี้ทางมองกว้างไกล

อยากชวนมาร่วมเล่นขีดเส้นต่อ
เกี่ยวเส้นร้อยถักทอฝันแพรไหม
ถอดลิ้มปากผึ่งค่ายข้างฝ้ายไฉ
ผูกห้อยเป็นดวงไฟประดับแพร

วรรณกรรมรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี ๒๕๖๓

เรื่องสั้น

รางวัลชนะเลิศ

สิ่งที่ร่อยหลังเส้นชัย

วิโรจน์ สุทธิสีมา

รางวัลรองชนะเลิศ

พลเมืองดี

คุณนิรันดร์ ชัยศรี

เส้นแบ่ง

วัฒน์ ยวงแก้ว

รางวัลชมเชย

ขบวนการฟักทอง

ไต้หนู

คราบที่ยังลอกออกไม่หมด

พญงค์ดี แบบอย่าง

แคผ้าเช็ดเท้า

ชิต ชยากร

ใครจะเก็บซากหมาตัวนั้น

สุวัฒน์

ซากดึกดำบรรพ์ในพิพิธภัณฑ์ไม่มีชื่อ

จักรพงษ์ จันทร์

นครลิง

ชั้น สีผา

เมล็ดพันธุ์

พิณพิพัฒน์ ศรีทวี

แว่วข่าวคราวว่าข่าวแจ้ง

พัชรพร ศุภผล

สุนัขนำทาง

แพรวพลอย วนิช

เสียงร่ำไห้จากหิมพานต์

รติ รัตติธรณ

บทกวี

รางวัลชนะเลิศ

แผนที่และเขี้ยวปลวก

เทิดไท นามแทน

รางวัลรองชนะเลิศ

เมืองนี้มีภูเขา แม่น้ำ ฯลฯ

หทัยรัตน์ จตุรวัฒนา

เว้นพื้นที่ว่างเอาไว้

ศิตญา อินทรแก้ว

รางวัลชมเชย

๓๕ ชั่วโมง สัปดาห์สะภาสสถาน

สุธีร์ พุ่มกุมาร

นัยแม่น้ำ

นรเศรษฐ์ ทับทิมทอง

บ้านสองหลัง

ชูชาติ ครุฑใจกล้า

พินัยกรรม

เสกสรรค์ บุญวิริยะ

เพียงเสี้ยวส่วนและมวลสาร

กุลกนก รัตนเสรี

แม่น้ำสีสาย

อภิชาติ คำดี

เราอยู่ตรงนี้นานเกินไปแล้ว

ปาลิตา ผลประดับเพชร

เรื่องเล่าเพื่อลดอคติความเห็นต่าง

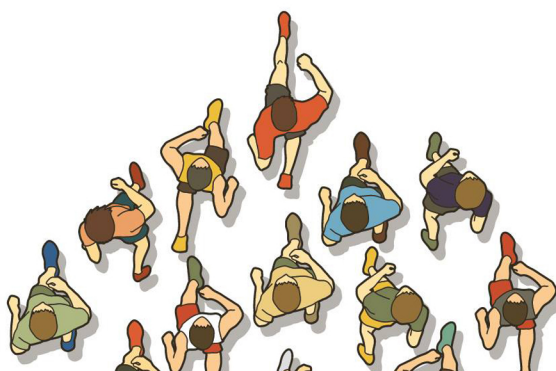
อังคาร จันทาทิพย์

โลกสร้างเราให้เท่าเทียม

ฉัตรสุมาลย์ ภูแต่มนิด

เส้นแบ่ง

สันดร แก้วเกิดมี

ISBN 978-616-399-060-0

9 786163 990600

Cover design by
Key Richness